

Марко Ганчев

Смешна тъга
избрани стихове

МАРКО ГАНЧЕВ

СМЕШНА ТЪГА

chitanka.info

*Такава е на поета съдбата:
да си слага главата в творбата.*

Читателю, ако те има, нека те успокоя, че и мене още ме има. Не се мъчи да си припомниш нещо от 40-те книги, които съм издал през последните 50 години. Нали знаеш, че поетът цял живот пише една книга.

Моята е тази.

Сложиха ми етикет, че съм бил поет сатирик. Знам ли. Само перото знае. Когато трябва, то си пуска ироничната капка, когато трябва — тъжната, а понякога дори и оскъдната капка на радостта. Малко са ти другите горчиви капки в живота, че ти предлагаме и тия. Но ти винаги си бил великодушен, бъди и сега...

Марко Ганчев

**ЖИТНА ТОПЛИНА
ИЛИ КНИГА НА ПРИРОДАТА**

ПРИРОДА

*През детските ни дни,
през кратките ни младини
природата не може да ни заплени.
Намираме неща по-интересни
от изгреви, от залези
и птичи песни.
Ала с годините полека-лека
току се спрем на някоя пътека
и дълго гледаме как вятъра
люлей на облаците шатъра.
Дъждът, безмирисният, изведенъж
ухае цели часове на дъжд,
додето изсуши треви и друмове
дъгата със пера паунови.
Калинката заглеждаме с любов такава,
като да е летяща капка от кръвта ни,
която и подир смъртта ни
пулсирането си ще продължава.
Повърхността на изворчета ледени
от нашето дихание се къдри
и ний стоим,
над себе си наведени,
с повече бръчки и по-мъдри.
През есенни гори минаваме —
като совалки в багрите им
се втъкваме.
Със гръмове и песен птича
могъщата природа ни привлича
по-силно от жена,
по-силно от идея.
Подготвя ни
за вечното ни сливане със нея.*

1967

БЯГАЩО ДЪРВО

*Към слънцето дървото бяга.
Това на село също става —
до покривите се протяга
и разклонява се тогава.*

*Но ти, дърво, порасло в двора
покрай основите ни влажни,
кога ще стигнеш до простора
над къщите ни шестетажни?*

*Това е дело свръхприродно,
но пак протягаш се наивно.
Не можеш инак, мое плодно
дърво, а не декоративно...*

1967

ПЧЕЛИ

*В неразцъфналата липа
бяха дошли пчелите.
Бъдещите цветове
висеха като кичурчета чер пипер.
Не се долавяше ни най-малко ухание.
А пчелите бяха дошли.*

*На скамейките,
под статуите на велики мъже,
влюбени двойки извайваха взаимно
красотата на телата си.
Те още не знаеха
дали ще вкусят
от меда на материнството.
А пчелите бяха дошли.*

*Пчели преди цвета.
Пчели преди плода.
Пчелите на надеждата
и на труда...*

1967

ОДА НА РАЗЕДИНЕНИЕТО

*И теб, и мене, и съседа
единакъв свят ни окръжава,
но всеки иначе го гледа
и иначе го обяснява.*

*И виждаш: моя труд и твоя,
и власт, и сила са нахалос
да въведат единство в тоя
от гледища и мисли хаос.*

*Но ти недей ропта и вика:
природата и тук е права —
неизмеримо многолика,
така се самоопознава.*

1967

МАРТЕНСКА УТРИН

*По стълбището на изстиналата къща
ръката ти по навик те загръща
и срещу ледената хала
увива ти гнездо от шала.
Но изненада вън те чака:
задухал е нощес южняка.
Не продължаваш пътя си веднага.
Стоиш минута, две на прага.
Ръката от яката сваляш ти,
балтона си оставяш да плющи
и сам трептиш от сладък смут,
че вън не те посреща студ,
а топлина душата ти отключва.*

Колко рядко ни се случва...

1967

УМИРАХА СЪРЦАТА ПРИСАДЕНИ

*Умираха сърцата присадени
като попарени напролет пъпки
и от напрегнатото им следене
по телевизора кръжаха тръпки.*

*С последен гърч умиращото тяло
успяващо навънка да изтласка
сърцето, дето кратко бе преляло
по неговите жили кръв и ласка.*

*Съпротивлението упорито
насаждано е от самата вечност.
Сега разбирате ли нас, които
се мъчим да присаждаме сърдечност?*

1968

НЕДЕЛЯ НАД ГРАДА

*Прибирам се от седмичния излет —
една въздишка, дълга един ден.*

*Пред мене пак е тоя тъжен изглед,
без изгледи да бъде променен.*

*Вместо гората облаци да ражда,
градът увит е в облак сиво-син,
натегнал от отровата на сажди,
на пушеци, на думи и бензин.*

*И слизам. И котловината сива
със утаен на дъното ѝ град,
като отровна чаша се прелива
за мене, примирения Сократ.*

1968

ГОДИНА НА ГНЕВНОТО СЛЪНЦЕ

*Гневно е слънцето.
Самото слънце.
Не кралят-слънце.
Няма спасение и за приближените.
Въведе извънредно положение
на нервите.
Превърна меките ни спални
в безсънни карцери.
По няколко пъти на нощ
ни вика пред трибунала
на придирчивите мисли.
Изтръпват крайниците ни,
бити от парещите му бичове.
Най-неиздръжливите рухват,
простреляни от упор в сърцата.
Година на гневното слънце.
То, дето казваме,
че свети еднакво за всички,
откак свят светува
се гневяло през четиристотин години,
през двеста години,
през единайсет години.*

*Нима е можело без гняв
да се отразява
в отровните върхове на копия и на стрели,
в сребърниците за предателство,
в очи, блеснали от озлобление,
в незаслужени слънчеви апартаменти?
През четиристотин години,
през двеста години,
през единайсет години —*

година на гневното слънце.

*Само че ние сме били още невежи
и не сме знаели.*

*Сега открихме
цикличите на неговия гняв.*

*А по-нататък,
когато станем по-учени
и проникнем още по-дълбоко
в тайните на великото светило,
може би ще разберем
и колко често ни е прощавало...*

1968

СЛУШАЙТЕ ЛЪВА

*Не гледайте, а слушайте лъва.
Не в гривата е той — в рева.
През късни нощи часове
във клетката си като изреве,
завивката ми сваля той.
Тогава сигурно на водопой
наум през джунглата върви
посред лиани и треви.
Рева,
не в другите да всее страх.
Рева,
зашото няма страх от тях.
Пропуква някой стъпкан клон,
останалите правят му поклон
и просва се с покорна тръпка
пътеката под лъвската му стъпка.
С огромно гърло
всеки звук погъща
и на света
стократно по-могъщ възвръща
бездисления дребен шум.
Лъвът през джунглата върви наум...*

1969

НЕДЕЛНО ЩАСТИЕ

*Ни слово. Ни дело. Неделя.
Ни чинопочит. Почивка.
От букова шума постеля,
от витошки вятър завивка.*

*Шест дена човекът се бори,
понякога волю-неволю,
да бъде над всички отгоре
или пък не много отдолу.*

*А тука щастлив е, додето
за малко усеща душата
над себе си само небето,
под себе си само земята...*

1969

ПРОЛОМ

*Не нося книга за из път,
чета самите канари.
Прелиства ги течението
на вятъра и на реката.
Безкраен вой
на войнстваща безплодност,
тътнеж на копия и боздугани,
и корени — умиращи войници,
за сбогом стискат шепа пръст.
Да, шепа пръст върху скалите,
това е цялото ни земно чудо.
Превръща се на папрати и борове,
на цветове и аромати
и най-подир дори на мисъл.
И тая мисъл вече знае
как мъчно тържествува чудото,
разкъсвано в самите корени
от напора на сивата безплодност.*

1969

МЕТЕОРИ

*Когато бяхме близо до звездите,
понеже бяхме близо до земята,
и паднеше случаен метеор,
за сбогом махаše ни тъжно
запалената си опашка.
Тогава старците говореха:
умрял е някой и душата му
преселва се с последен блясък.*

*Понеже сме далече от звездите
и няма да се видят метеорите
върху екранаечно светъл
на градското небе,
при преселението на душите
по булеварда профучава
линейката за бърза помощ
и свири толкова секунди,
за колкото изгарят горе
падащите метеори.*

1969

ЕЛЕГИЯ ЗА ОГЪНЯ

*Край огъня във пещерата,
откраднат уж от богове,
забравиха ме мойте братя
преди стотици векове.*

*На битки с племена опасни
отивайки, или на лов,
изпуснат ли го да угасне,
не можеха да палят нов.*

*И мен оставяха да духам
дима, да става топлина,
понеже бях негоден духом,
а пък и тялом за война.*

*Но скоро кремъчната брадва
ударили о канара,
научиха се, щом им трябва,
самички да секат искра.*

*Разпалиха огньове нови,
към тях насипаха барут
и от гърлата на топове
светът със огън бе заплют.*

*Сега го мерят с мегатони,
които сриват градове.
За моя огън кой да помни,
откраднат уж от богове?*

*Подклаждам го, да не догаря,
и все изривам пепелта*

*с наивна първобитна вяра,
че ще им трябва топлота...*

1969

ОГНЕНА ЗЕМЯ

*Горят огньове есенни,
от север накъм юг понесени.
Тревите некосени,
неопасени,
по склонове и ридове препасани,
сега се палят от овчарите.
За сетен път
се жлътват от чукарите.
И връх на връх,
и слог на слога
предава някаква тревога,
тъй както са си пращали писма
туземците от Огнена земя.
На пламъка езика
вика:
не окосихте в себе си
тревите миналогодишни,
макар да знаехте, че са излишни.
Не искахте да ви боли,
нали?
А огъня, кажете,
огъня
по-лесно ли ще понесете?*

1970

ВРЕМЕ

Валеше сняг.

*Земята и небето се бяха прегърнали
и си шепнеха нещо над дърветата.*

*Такова беше времето,
когато излязох снощи от работа
и дълго скитах из града.*

*Всички отпечатани стъпки,
макар и разнотоочни,
водеха към една безпричинна радост.*

*Върху спрелите автомобили
се изкорубваха бели хралупи,
за да закрият зимния им сън.*

*Чак напролет
щяха да се размърдат оттам
с весело ръмжене.*

*Някой клон внезапно
се отърсваше върху раменете ми,
сеннат от мечтата за катеричка.
Момичетата в тъмните входове
влизаха да изживеят
непостижимото след двайсет години —
белокоси да се целуват.*

*Снежинките падаха
само до височината на уличните лампи.*

*По-надолу изчезваха
сигурно защото се сипеха
направо в душите ни.*

*Ето какво беше времето,
когато ме съветваха
да се примиря с несъвършенството,
зашото такова било времето...*

1970

НАДОЛУ КЪМ МОРЕТО

*И когато
лъхне наистина на море,
спуща се България полегато
просторите му да обозре.
За да не си пречат,
приклякат
всяко дърво и всяко село
и даже Балканът
подгъва лакът
да написка доволно чело.
И даже човекът
от тия огромни
размери усеща се поласкан
и току видиш
престава да помни,
че това още
не е Океан.*

1970

ПРОЛЕТНА НАГРАДА

Пролет е.

*Отивам за моята награда —
сребърния орден на водопада,
сложен в кутия от канари,
полирана от залези и зори.*

*Момини сълзи с камбани
известяват
на птичия хор да подхване
песен за моето тържество.*

И тя еква от всяко дърво.

*Сини знамена от потока
и от небето се веят в една посока.*

*Мъдри бухали тупат с крила,
от хралупите викат: — Ела,
тук ще бъдеш увенчан и помазан
и пак ще останеш незабелязан.*

*Отивам за нея,
отивам за нея —
наградата за това,
че живея.*

1970

БРЯСТОВЕ

Умират брястовете —
младите и старите.
Изчезват без остатък,
както динозаврите.
Из въздуха навярно
някаква трагичност има,
която още е за другите неуловима
и само брястове
с тревожна жълта светлина
примигват
посред общата зеленина.
Заети и неразсъдителни,
все още смятаме за най-чувствителни
различни люляци,
мимози,
рози.
А ето че умира този —
от пищни цветове некичен,
незабелязан, прозаичен.
Бряст — като рязък глас.
Бряст — пукот на кост.
Бряст — неочекван въпрос.
Бряст
си отива от нас.

Като ръка напукана, добра,
за сбогом стискам брястова кора.

1970

КОПАЯ ПОД ДЪРВЕТАТА НА МАМА

*Копая под дърветата на мама,
поспирам и отчупвам крушов цвят,
забравяйки за всяка друга драма,
която инак пълни моя свят.*

*Дочувам, че историята шества
край мене нейде, но оставам глух —
историята нека търси средства
така да е спокоен всеки дух.*

1974

ОТПЕЧАТЬЦИ ОТ ПРЪСТИ

*Природата направо в наште шепи
изсипва аргументи, да доказва,
че нейните процеси не са слепи
пулсации на клетки и на плазма.*

*С голяма цел изписва тя пътеки
и сложни кръгове, и мрежи гъсти,
различни върху пръстите на всеки
от нас, а има милиарди пръсти.*

*Не ни дарява с тоя отпечатък,
за да изтъкне нашата особа,
а се смилява през живота кратък
да ни спести амбиция и злоба.*

*За отлика от масата човешка
да не ламтим — в ръцете ни я има.
Останалото си е наша грешка.
И при това обидно повторима.*

1975

АРТИСТЪТ И МЕЧКАТА

На Св. П.

*Защо ли го изкарват с мечка, Боже?
Такъв артист от друго няма нужда.
Та той е умен и самичък може
у нас и смях, и горест да събужда.*

*А мечката се мята без посока,
ръмжи му и реве му разярена,
че принуждава я да прави скока
от тъмна пещера до светла сцена.*

*И той уплашен е, ала я тегли
напред, където иска режисьорът
с надежда да я укроти и негли
там всичко по сценария да сторят.*

*Зашпото долу в залата-бърлога
стръвница-публика се е стаила,
ръмжаша с тъмна пещерна тревога
за зрелища, които лесно смила.*

*И царствен и смутен артистът спира —
на публиката господар и роб.
И става чудо — звярът го разбира
и прави номера си: Хале-хон...*

1975

ЖИТНА ТОПЛИНА

*Сега къде ли държат житото?
На село в старата ни къща
изсипахме го след вършитба
на кутища по всички стаи.
И чудо ставаше тогава
на село с тая стара къща:
вместо от туй да заприлича
на мрачен някакъв хамбар,
по-светла ставаше и топла.
Не, не, това не е хипербола,
нито разненежване от спомена.
То бе физическо явление.
И в тия кутища от жито
заравяхме наесен пъпеши,
последни плодове, осъдени
на смърт и просто възкресявани
изпод савана на сланите.
Съвземаха се и узряваха,
съгрети за живот от тези
зърна от слънце и от труд.*

*Сега къде ли стои житото?
Навярно из големи складове,
защото има хляб за всички.
Но жалко, че не се използва
оная топлина, която
там би била хилядократно
по-топлеща от топлината
на село в старата ни къща.*

1975

ЗАДМИНАВАНЕ НА ВИЕЩ КАМИОН

*Тоя камион трябва да го догоня
и да го задмина, Господи мой.
С кротки добичета натоварен е камиона.
Те мълчат, а така вие той!*

*В кланицата ги кара. Нямам утеша
за кратковременния си смут.
Тая утеша времената ми я отнеха —
никой не е купил тия волове за труд.*

*Не отиват да орат нивите, нито градините,
нито да вършеят, а на скотобой —
тежската работа сега я вършат машините.
Включително и предсмъртния вой.*

1975

ОТБЛЯСЪК ОТ ЕЧЕМИЧЕНИ НИВИ

*Юнско пътуване покрай ечемичени ниви,
космос от жълтоопашати комети.
На места като грави са още играви,
а другаде — от зрелостта вече лениви.
Но всяка със свой спектър свети.*

*Тоя отблясък от ечемичени ниви
привечер, като стигнах мойте места,
се превърна на рояк от светулки играви,
за да не го забравя до сутринта.*

1975

ДВАНАЙСЕТ СТИХА ПО СКАЛАТА НА РИХТЕР

*Какви са, стара земъо, тия земетръси,
че даже и вулкани като над Помпей?
Нима все още смяташ да мениши вида си?
Не ти прилича на годините, недей!*

*Ако наистина у теб бушува лава,
която повече не може да търпи,
а иска да избликне и да не прощава,
стегни се, земъо, вътрешно да прекипи.*

*Това не е молба да ни дариш облага,
зашото, все едно, ще легнем вътре в теб —
за себе си стори го, че не се полага
на великан към дребните да е свиреп.*

1976

АКО БИЛЕТ ДО ФРАНЦИЯ ДАДАТ МИ

*Ако билет до Франция дадат ми,
ще мина край Париж и по-натам
ще спра — където океанът тътне,
и ще потърся кътче да съм сам.*

*Един работен ден от осем часа
там ще прекарам да погледам как
гръмливо приливът живот пренася,
гръмливо отливът го връща пак.*

*Носталгия, прищявка ли — не зная,
но другите стихии гаснат в мен
полека-лека, вече само тая
ме вика и ще ида някой ден.*

*След туй Париж безспорно ще ме блазни
и седмицата ще прекарам там,
но то ще бъде отлив покрай празни
черупки вече в пътя за насам.*

1976

МЯСТО ПОД СЛЪНЦЕТО

*Алея, от слънце огряна алея!
Не тръгвам по нея, а как ми се ще!
Понеже е делник, самички по нея
тържествено движат се дядо с дете.*

*А ние към сгради бетонно-железни
търчим да се пъхнем от изгрев и чак
след залез от техните мрачкави бездни
излизаме, вече напълно по мрак.*

*Не казвам, че има тук нещо погрешно —
история то е или е съдба.
Това оправдание само е смешно:
за място под слънцето водим борба...*

1980

ПОГЛЕД ОТСТРАНИ

*Какво не бях — вода и пара,
и звезден прах, и земна пръст,
и всичко, дето тая стара
природа го върти на пръст.*

*Природата не ме потули
из хаоса през тоя век,
а мойта бройка молекули
превърна в образ на човек.*

*И рече ми: „От кръговрата
на атомите излезни
да видиш как стоят нещата,
като се гледат отстрани!“.*

*Видях. Поисках да разправя.
Но тя с досада спря ме: „Знам!“.
Защо повика ме тогава?
Сърдит съм, ще се върна там.*

1981

ПАК ЗА БРЯСТОВЕТЕ

*Като ръка напукана, добра,
за сбогом стисках
брястова кора.*

*Отиваха си брястовете —
младите и старите
завинаги,
тъй както динозаврите.
Изсъхваха дърво подир дърво.
Така и не разбрахме от какво —
от пушещи или от децибели.
Засвири вятър в костите им бели
като из конски черепи в полето
заупокоеен марш. Но ето,
че тръгнаха от корените им издънки,
издънките им не остават тънки —
стъбла се вдигат в небосвода,
а от стъблата нови вейки
разлистват се, плетейки
корона на царицата природа.
Така и бременните в Хирошима,
облъчени
от лъчевата болест нелечима,
родиха бебета напълно здрави
и на света доказаха чрез проба,
че няма той убежище да си направи
навън от своята утроба.*

*Растат неудържимо
младите върхари
и само костите на брястовете стари
стърчат над новата зеленина —*

*връз тях да пада гръм
за старата вина.*

1981

ДОБРИ ДЕЦА НА МАЙКАТА ПРИРОДА

*Добри деца на майката природа,
злодумници не могат да рекат,
че нищо не сме сторили в угода
на майка си да предоставим кът.*

*Подслон в града и ползване на душа
на градския фонтан не ни тежи,
напротив, даже ако има суша,
цистерна идва да я освежи.*

*Дори две дървени игли-тополи
за нейното любимо плетиво
в небесносиньо граниче сме заболи —
да си плетете сред свое общество.*

*А с други баби седне ли на плетки
край лилиите, ще се наслади
на старогръцките си статуетки,
огледани във езерни води.*

*И още със какви ли не изкуства
да я пленим си даваме труда,
обаче тя пак най-добре се чувства
във старческия дом извън града.*

1986

ТОЧНО ВРЕМЕ НА ПЛАЖА

*На пясъка най-точно ще ви кажа
зашо морето тъй ни мами с пляжа:*

*над Времето постигаме победа —
щастливият часовника не гледа.*

*Строшил е невнимателен летовник
на Хронос пясъчния му часовник*

*и пясъкът под нашите пети,
секунди смесил с векове, хрусти.*

*И механичните, и те са спрели —
спиралите им са се попилели*

*по гърбове на охлюви и миди,
без лупа всеки може да ги види.*

*Всемирният часовник електронен
единствен цъка с ритъм монотонен,*

*където слънцето в две светли точки
примигва на размерени отсрочки:*

*едната в циферблата на небето,
и друга — в циферблата на морето.*

*И можем от брега да видим как
пред нас пулсира вечността без бряг...*

1986

ЖЕСТОКОТО ДЕТЕ

*Защо така на всяка крачка
по-силният от мен надига крак
черупката на гордостта да смачка,
в която съм се сгущил кое-как?*

*Без тая пакост пак ще оцелее,
разбира се, тогава за какво
излишни стъпки настрани пилее
да тъпче беззащитно същество?*

*Тоз, който тъпче съществото гордо,
е на света жестокото дете.
Ох, нашите пораснаха, природо,
а твоето кога ще порасте?*

1986

ПЪРВОТО КЛЕЙМО

*Мъките на плебса —
и за теб са.
Радостите му на плебса —
примитивни пък за теб са.
Няма никога да си блажен.
За какво съдбата те молеша
с тоя нажежен ръжсен,
мислещи човеко?
Само щото понадникна леко
ти през нейната ограда,
тя бе толкова жестока.*

*Каква мъка ни сепада,
ако й откраднем стока...*

1986

МИЛОСТТА НА СЪДБАТА

*Мен като среден селянин, последен
ще ме примами с нещо бедността,
но ако си в немилост, да си беден
това е на съдбата милостта.*

*Защото ако имах къща, сигур
един от двама ни в ония дни
би рухнал: щях да блъскам като тигър
на кабинета четирте стени.*

*А оцелях, защото вън в тетрадка,
представана от вятър и от гълъч,
редях горчива песен, но пък сладка
редеше върху нея някой лъч...*

1986

ВАЛЦОВА МЕЛНИЦА

*Поповете с амвона не успяха,
ни словомелещите политици,
но валцовите мелници ни смяха
в обществено брашно, паспал и трици.*

*Воловете опъваха юлара,
смутени от свистенето на вала
и шибахме ги с дядо в надпревара,
той — седнал, аз — изправен на чувала.*

*Те по долавяли са в тоя громол
бумтежите на дяволско копито,
щом новият — макар и хитър — хромел
не мели твоя хляб от твоето жито.*

*Защо бе нужно цялото кадърно
семейство да се труди цяло лято
почти като златар над всяко зърно,
от слънчева материя излято?*

*За миг чувалите от всички ниви
погъща кошът във водовъртежи —
от работливи жито, от лениви.
Чувалчето ти кой ще забележи?*

*Смутени от промишления громол,
напразно все опъваме до днеска
юзди пред крематориума-хромел
прахът ни да не бъде обща смеска...*

1986

ЛИСТОПАД

*И близки имам, но гората,
като ме види изтерзан,
по раменете на душата
другарски ме потупва с длан.*

*Душата ми отвъд озона
къде ще спре, не знам. Сега
обител има тя в сезона
на просветлената тъга.*

1987

ДИВ ОВЕС

*И в други работи безкрайно ловка,
все пак природата до днес
е вложила най-мъдра кодировка
във семето на дивия овес.*

*Десетилетие и половина
в земята може да лежи,
изчаквайки
благоприятната година,
в която своя род да продължи.*

*Пък аз, освен че моята епоха
изпод леда не съм добре изbral,
ами децата ми и те дойдоха,
ледът когато се превръща в кал.
Остава всекиму да се надява,
че може някоя измежду тез
години, през които съм търява,
да е годината на дивия овес.*

*И малко вятър щом повее топъл,
над челото си правя
с длан навес,
а с другата — тръба за своя вопъл:
„Къде си, див овес,
излез!“*

*От раждането си до днес
опитомявам див овес.*

1989

ОТНОВО ЖЪТВА

*За кой ли път житата пак узряха,
а аз — едва сега за първи път.
Откъсвам клас и преброявам
зърната му: около трийсет.
И втори, трети — толкова.
Плюс-минус две, плюс-минус три,
но общо взето все на брой
като годините Христови.
И става ясно що е истина:
затуй и ние сме посеяни —
да умножим до трийсет пъти
това от нас, което може
да стане хляб за другите.
И все не можем да го сторим.
И зрее житото отново —
да ни изхрани с хляб, а Бога
с надежда да нахрани пак,
че може би все никога...
А над житата — погледът на Бога,
безкрайно син и доверчив.*

1997

КАКТО ТОГАВА

*Както тогава,
изскочи заек изпод шипката,
но не избяга уплашен,
а тромаво застана на пътеката
и ме загледа любопитно.
Ах, може би и той е оstarял,
заекът на моето детство.*

*Както тогава,
недоволно изпръхтя
изпод нозете ми в стърнището
ято яребици.*

*И старата си песен пее пъдпъдъкът:
„Пъдпъдък, пъдпъдък!“.
Постарому
часовниците на щурците цъкат:
„Цък-цък, цък-цък!“ —
навивайки пружината на вечността
върху оста на радостта.*

*Колко е невероятно,
че точно оттук
съм излязъл да променям света!
И най-лошото е,
че го промених наистина.
При завръщането ми в родната къща
само едно нещо е както тогава:
прибрах се и се заключих
както през детското си
след извършена беля.*

1998

ПЛАСЬОРИ НА НАРКОТИЦИ

*Как ни подлъгваш, Природо,
срещу нищожни възнаграждения
да ставаме пласьори
или по-точно преносвачи на наркотици.
Пренасяме през времето
наркотика, наречен живот.
Тия, които зарибих,
ми идват в килията
на свиждане,
наричано семеен неделен обед.
Когато си отидат,
продължавам да пиша показанията си,
макар да зная,
че който проговори,
ще умре.*

1999

ПРЕПЪВАНЕ О КЪРТИЧИНА

*Къртичините, ето нещо по-трайно
от пирамидите на фараоните...
От ранна пролет до късна есен
в двора на лятната си къща в Горна диканя
все разривам къртичини,
от което почти не ми остава
време за друго.
И пак няма спасение —
из новонасипаните им хълмчета
се препъват гостите и домашните ми,
нашърбяват се сенокосачката
и настроението ни.
Най-после с течение на годините
зърнах светлина поне в техния тунел.
Оказа се много важно,
след като изравниш хълмчето
с тревата наоколо,
непременно да затъпчиш отвора
в средата му.
Иначе къртицата тутакси се завръща
да го запуши
и ето ти нова тракийска могила,
но без никакво златно съкровище вътре.
Кой знае като какви разрушителни урагани
отекват в тунелчетата на къртицата
обикновените шумове на широкия свят
и вихрите от светлина,
та тя панически
се втурва да ги прегради!
Къртицата не само че не иска да надзърне
през дупката на новото познание,
но мъдро заличава*

*дори самата точка
на допирателната на Зенон.
А ние сме много по-изостанали.
Че до Луната ли не източихме шии,
че до Марс ли?
А с радиотелескопите
надничаме зад слънчеви системи
и зад галактики на милиони
светлинни години оттука.
Още не знаем докъде ни е тунелчето,
че да го затворим над главите си
и да оставим някакво хълмче
за белег на съществуването си.
Та някой непрокопсан фермер
там горе да го заличава...*

1999

ХЛАДЕН РАЗСЪДЪК

*Не зная по-дълбока бездна
от тенджерата с врящата вода.
Мехурите издуват ципи
в отчаяно усилие да спрат
превръщането на водата в нищо.
И ципата на моя мозък
така напразно се опъва
да задържи за още миг
разпадането на света ми
във молекули от вселенска пара.*

*И най-обидното е, че това
наричат го студен разсъдък.*

2000

ПОПРАВИТЕЛЕН ИЗПИТ

*Каква е тая лятна пещ, Природо?
Четиресет и два по Целзий,
когато плазмата ни се разпада,
а въздухът пулсира като плазма.
Нали сме ти деца рождени,
а като мащеха ни хвърляш
в пещта на вещица стръвница.
След малко камъните, от които
пещта ѝ е скрепена,
и те ще се превърнат в магма.
Аха, това е и целта ти —
планетата отново
да стане каша огнена.
Надяваш се, че следващия път,
когато магмата застине,
ще се покаже от блатата
по-сполучлива мислеща тръстика?*

*Слънцето спряло, сърдито пече...
2000*

РАЗГАДАНАТА УСМИВКА ИЛИ КНИГА НА ЖЕНИТЕ

МИМОЛЕТНО

*Когато след дълго събрание
слезеш да прекосиш площада,
ти се питаш във отчаяние
в рая ли си или във ада.*

*Горе чоплиха ти душата
и ти щеш или не щеш
диреше на другите от словата
себе си да разбереш.*

*Слава Богу, най-после свърши!
Упоително въздух вдъхни
и погледай как мило се къришат
в есенни рокли жени.*

*Как е хубаво вместо всяка
да те докосва със рамена,
ей там долу на пряката
да се срећнеш и ти със една.*

*Да не иска от тебе анализи,
мълчешком да не пита и тя
със годините опознал ли си
себе си, другите и света.*

*Зад пресечката с нея да свърнете,
да прекарате цялата нощ
във един човек двама превърнати,
който никога не е лош!*

1960

ДВЕ ГОДИНИ

*Старата ергенска стая,
дете сладко съм живял,
като влязох, ме замая
с изкушение и жал.*

*Но разбрах подир минута,
че съм безнадеждно друг —
чужда ми е с неуята,
празна, нищо че сте тук.*

*Бях ви близък по квартира
и по мисли, а сега
аз към вас пътека диря
с таз принудена шега:*

*— Побеждавах тук жените,
но в един прекрасен ден
си платих за хитрините —
победи една и мен.*

*Някой се полуусмихва,
ала щем или не щем,
разговорът все затихва,
за да се стопи съвсем.*

*Пропастта пред нас нараства
и я мерим мълчешком —
вий ѝ назвате еснафство,
аз пък я наричам дом.*

1962

РОДЕНА В ЧЕТИРСЕТ И ПЕТА

*Родена в четирист и пета.
Толкова зная за теб.
Леко момиче —
не от кабарета,
лека жена —
не от вертен.
Родена, когато умряха
тия домове
на безпътната плът,
как ли към твоята стряха
мъртвото е намерило път?
Просто ли?
Сложно ли?
Недоумявам.
Ето листче на майто бюро:
дадоха ми
да те разобличавам —
имал съм сатирично перо.
Листчето със греховете,
дето никой не ще ти прости,
листчето,
то ме подсети —
листче си нямала ти.
И щом първият мъж
зашептял сладкодумно,
че за теб
е на всичко готов,
най-банално,
тоест безумно,
си възпламнала
от любов.
Може би*

*някъде в папката
би прочела за него ти,
че той
ще си кривне
шапката
и повече
не ще се вести.
Нито за него,
нито за другите
би прочела такива неща —
в папките са достойнствата
и заслугите,
и уверенията
за верността.
Колко добри сме
е отбелязано
в листчетата
като на длан:
правим активни
изказвания
и изпълняваме
държавния план.
Листчето
е нашта наслада,
с листчето ний сме добре —
ако някой реши
да ни напада,
листчето ни
ще го възпре.
Как ли
с отворени обятия
да не срещаши
мъжкия рой,
щом „към всички
мероприятия
се отнася
положително той“?*

*Пръв път
и аз не изпълнявам
задачата
да те разоблича,
а над досието ти
продължавам
дълги месеци
да мълча.
Може би
ще бъда наказан,
може би
имам вина,
ала листчето
с неприязън
блъсвам
сега
на страна.*

1963

БОСОНОГИТЕ МОМИ

*Към икономии тогава
вестниците не зовяха,
но селските моми
сами
все боси до града вървяха.
За спътници тогава
нямахме идея.
Описваха по прахоляка орбити
петите им, като Земята обли,
но по-напукани от нея.
Във кошниците им
освен обувки лачени
почти не виждах друго да се мята:
отиваха те на пазар,
за да покачат
на своите самочувствие цената.
На края на града,
по селски ловки,
избърсваха нозе в роса и сетне
от кошниците вадеха пантофките,
според тогавашния вкус кокетни.
Ах, модата едва ли другаде
достигала е до триумф такъв:
макар болезнено и трудно,
побираше Земята във калъф.
Аз гледах как в очите на момите
щастливи пламъчета се раззарят.
И тръгваха.
И срещаше ги с гласовити
овации пазарът...*

1966

ПРОЛЕТЕН СПОМЕН

*Вървях, към първата жена запътен.
Дълбоко в мен ехтеше смътен тътен*

*и думите ѝ не дочух веднага,
с които тя се появи на прага.*

*Говореше комай защо е права,
че на мъжса си с мен изневерява,*

*додето всичко някъде се смеси
зад спуснати ресници и завеси.*

*Излязох и безкрайно ме учуди,
че хвъркаха край мене пеперуди,*

*че пролет бе и птиците пияни
потъваха в небесни сини ями.*

*На двора бяла оплодена вишна
събличаше си дрехата излишна.*

*Вървях и с философия младежска
се питах таз любов не е ли грешка,*

падение ли е или е полет?

А всъщност беше пролет, беше пролет...

1968

ЮЛИЯ

*Ти от работа тръгваш първа,
да си идеш под час у дома,
дето ревнуват съпруг и свекърва,
ако със себе си
останеши сама.*

*А как ти се иска
през кварталните паркчета
бавно, бавно да минеши ти,
дето жълти глухарчета
светят като малки мечти.*

*И мъжът минувач
да те гледа момчеши,
момчето по мъжки да те пожелава,
а волности по-лудешки
само вятърът да си позволява.*

*Сият да му се завие от танца
на косите ти слънчеворуси.
Уви,
ти познаваш единствено толеранса
на закъсняващите автобуси.*

*Возиш безропотно свойта беда,
без да правиш от нея драма.
Целият сият се бори за свобода,
а ти — клетката ти да е по-голяма.*

1968

РАЗХОДКА КРАЙ ЛИНИЯТА

*С мояте мисли надалече
нямаше да стигна пак,
но добре, че ги отвлече
преминаващия влак.
От един вагон за майки
ми се мярна гола гръд,
млада, кимна ми, играейки
в ритъм някакъв от плът.*

*И пое го маранята,
дето тромаво пълзи —
като луда се замята
между сините лози.*

*В ябълката започуква
цвят о цвят като звънче.
Сока, който ги разпуква,
в мен усетих да тече.*

*И загуби се сред гърмел
туй видение от плът.
Ненапразно е закърмен —
от чия ли гръд — светът...*

1969

ЕЛЕГИЯ ЗА КРАСИВАТА ЖЕНА

*Пристиляш гордо в дреха фина.
Все още не разбираш ти,
че в наши дни не си богиня,
макар с божествени черти.*

*В душата ми събуждаш чудо
и както преди векове
от мен се криеш, та по-лудо
страстта към теб да ме зове.*

*Зове ме тя, но скоро гасне
сподавен слабият ѝ ек
сред другите хилядогласни
пристрастия на моя век.*

*Пленила ме напълно вчера,
забравям те преди съня
като затрупана Венера
под пластовете на деня.*

*И ако нощни монологи
ме хвърлят в огън или хлад,
не са към тебе, а към този
омразен и обичан свят.*

*Присъствай с дреха и без дреха.
В божествените ти черти
намирам моята утеха.
А твойта още търсиши ти...*

1969

В ЕРГЕНСКА КВАРТИРА

*Не се оженва — да е независим.
Седим по вещи и по куфари,
но не на път се чувстваме,
а във чакалня.*
*Върху стената с хиляди пиявици
вкусът на бояджията пълзи.
Бутилките разменят празни тостове
с краката на железния креват.
И тук долитат женски длани,
но скоро с нервно пърхане
отправят се към други стрехи.
Да, независимост, но показна,
зашто той не знае
действителната где е скрита.
Умеят дланите на нашите жени,
докосвайки се до покривки евтини
и до пердета с меки тонове,
и до челата ни, когато боледуваме,
да скрият от очите хорски
това, че скъпо сме платили,
и заедно със тях,
за своята независимост...*

1969

ОДА НА ЖЕНИТЕ

*Признавам, че не ви обичам.
На всички да се каже
това не ще е страшно,
тъй както на една жена.
Не ви обичам, затова, че
магията на любовта
за вас е смисъл, не утеша.
Задето сутрин, заради
за труд (а той е свобода),
насила съм разкъсвал
веригите ви от прегръдки.
Защото сте тирани,
защото сте покорни,
и смесица от двете,
затуй не ви обичам.
Защото сте неясни.
И все пак, като си помисля,
че дадохте ми истинска
любов, напълно истинска.
А пък мъжете — още не,
не са ми дали
истински противник.*

1970

ДРУГАТА ЖЕНА

Смъртта му нейната съдба със нищо не преобрази

тя плачеше със тайни както винаги сълзи.

*И тайно сред венците върху гроба му се вплете
от нея тайно купеното цвете.*

*Смутено си извръщаха главите на страна,
които знаеха, че тази е другата жена.*

*Грешил бе с нея в тайни квартири и места.
А с него по-праведна от праведник бе тя.*

*Обичаше го неизвестна и с тъмен женски смут,
а не да се прочуе и тя край тоя мъж прочут.*

*И неизвестна отиде си след края,
облегната на непознатите в трамвая.*

1970

БЕЛКИ

*Обичам жените, които изневеряват
за първи път или рядко —
в обятията ми за дълго остават,
макар да са били там за кратко.*

*Никоя не иска да ме отнеме
от приятели,
от дом,
от несвършена книга.*

*Дори за малкото отделено време
ми заплащат от своето,
което по ня им стига.*

*Отдавайки ми се всеотдайно,
не очакват друга награда
освен причастието си обично
с нафората
на фъстъците и шоколада.*

*Изгризват набързо минутите сладки
и си тръгват
с чанти-шишарки под мишници.*

*Симпатичните белки и златки
в гората, гъмжаща от хищници.*

1971

БАЛАДА ЗА ЕДУАРД ОСМИ

Сега ми е ясно донейде защо сме забравили вече за Едуард осми.

*Бях малък. Той беше на Англия крал.
Говореха много как бил си изbral*

*monархът незната жена за съпруга.
И нея си искал и никоя друга.*

*Но твърдо отказвали църква и власт:
Не щеме такава кралица над нас!*

*От що се отказваши: от кралската митра
или от жената — го питали с хитра*

*усмивка, в която напирал смеха.
Но кралят английски бил крал на духа.*

*И трона напуснал. Защо му е трон,
щом чуждата воля и там е закон?*

*И взел си незната своя любима —
един поданик верен поне да си има.*

*Шумът покрай него след туй се смени
с гърмежса на едри и дребни войни.*

*История шестваше вече мащабна.
Оная известност на краля отслабна.*

*Защо е забравен, разбирам невям.
Защо си го спомням обаче, не знам...*

1974

ДНЕВНА ЛЮБОВ

*Идваше денем при мене жената омъжена.
Идваше весела, не идваше тъжна.*

*Радваше се, че можела да открадне
от живота любов и то посред пладне.*

*Но имаше странния навик да пали нощната лампа.
Ставаше светло като на театрална рампа.*

*Не съм знаел, че действително осветявала драма
с тая лампа жената, и то голяма.*

*Бяха даже и дневните срещи за нея разкош,
но мечтаеше тя за любовна нощ*

*и запалената лампа ѝ даваше тая
иллюзия, че среднощ е дошла в моята стая.*

*Може би обществото съвсем не греши,
когато говори за тъмните женски души.*

*Но ето че понякога се случва, нали,
една нощна лампа да ги осветли...*

1974

ГРАФИЧЕН ПОРТРЕТ НА ЖЕНА

— Не обичам графики — каза жената. —
Хайде по-бързо да минем напред.
Но понеже ми беше почти непозната,
сама си нарисува графичен портрет.

— Не че не зачитам това изкуство —
продължи тя. — Опазил ме Бог.
Ето, един щрих само
ти дава чувство,
че след миг тоя кон
ще направи скок.

Но и моят живот
е от тонове черно-бели
както на жените по целия свят,
затова ние сме лакомо зараднели
за картини в по-пъстър цвят.

Така или още по-просто го рече
и кокетно загърна шал —
черен щрих върху бялото ѝ елече,
всички трепети очертал.

Имаше нещо от щриха на оня
кон преди скока и нека Бог
да закрия човека, когото коня
ще изхвърли при своя скок!...

1975

ДЕКЛАМАТОРКАТА

*Ти декламираш, ах, ти декламираш
по всички ученически утра.
Ту се разпалваш там, ту пък замираш
и викаме ти „браво“ и „ура“.*

*Но всичкото това са пубертетни
стремления все още, не съдба.
В изкуството е съдено по-сетне
да влезеш ти и то като творба.*

*Полека-лека те напускат тия
ефекти на гласа, заучен в клас
и сам гласът на женската стихия
избликва като твой естествен глас.*

*Снагата ти ни хвърля в изнемога
и в жар с божествените си черти
да я погалим и повторим Бога,
чието извяние си ти.*

*И всичко трае миг, наречен младост.
Защо навеждаш после тъжен лик?
Недей скърби, ами изпитвай радост:
в изкуството не всеки хваща миг.*

1975

СТАРАТА МАЛКА ВОЙНА

*Не надценявай силите си, жено,
и на война с мъжса не си играй.
Веднъж каквото ти е подчинено
от мойто царство, туй ще бъде. Край.*

*За още не воювай, че тогава
мъжът е воин, а не е играч —
той в бой умира или оцелява,
а пък жената все я чака плач.*

1975

ПРИВИДЕНИЯ

„Два месеца до свободата!“
„Две седмици до свободата!“
Любовна сцена, подпись, дата.
Войници моя дом строиха,
с войнишки надписи покриха
стените му като скрижали.
Мойсеевци, не пожелали
от близкния си друго нещо
освен едно, но пък горещо:
„Два месеца до свободата!“
„Две седмици до свободата!“
Любовна сцена, подпись, дата.

Видях как плътно под латекса
изчезна всичко щрих по щрих:
и голите жени, и текста,
но пак не се успокоих.
Една такава страсть голяма
без друго ще фосфоресцира.
И някой мой потомък няма
в леглото мира да намира,
а до зори ще се премята,
напразно дирешъ обяснения
отде му е дошла бедата
да го измъчват привидения
на Любовта и Свободата.

1976

КВИТ

*Целуват се, препречили ми входа,
почти деца, а мене ме е смях:
какви деца на майката природа,
която още си играе с тях!*

*Нито едно от тях не се досеща,
измамено от външния ми вид,
че горе също на любовна среща
отивам аз, макар и деловит.*

*Природата, хазайката, се свива
зад някой ъгъл по-стъмен, че с мен
игра като с наивник не отива,
а честна сделка като с бизнесмен.*

*Додето още чакам асансьора,
усмихвам се аз хитро, като знам
как подир миг от нейната кантора
ще взема всички радости до грам.*

*Разбира се, че най-подир и мене
ще хвърлиш долу грохнал и превит
при другите клиенти разорени,
природо, но ще бъдем вече квит.*

1981

И ТОГАВА АДАМ ПОЗНА ЕВА

Свенлив, библейският писател е написал така: „И той тогава я позна“.

Разбирам го, но туй не е най-точен смисъл за близостта на мъж и на жена.

*Познах, че любовта се прави просто с радост,
когато тръпките на твоя смях
отърсваха плода на зрялата ти сладост,
но тебе не, тогава не познах.*

*Когато после мъката си ми изплака,
едва тогава тоя миг дойде
с кафето тъмно, досгъстявано от мрака
на спуснатото през деня перде.*

*Макар през масата, по-плътно от одеве
до тебе аз се доближих така,
Адамовците както рядко правят с Еви:
облечена, целунах ти ръка.*

1982

ЛЕДИ МАКБЕТ

*Ох, грижите си по бита не мога
да влача, както дал е Господ Бог:
жена ми пълномощник е на Бога,
и от самия господар по-строг.*

*В антрето се отронила мазилка
и люшкана от ядната ѹ реч,
додето я измажса, се кандилка
мазилката като Дамоклев меч.*

*Навън съм си подронил пък престижса:
все още не сме ходили в Париж.
И от мазилката по-малка грижса
това ми е, но кърпя и престиж.*

*И на децата място да се търси
сега, че всички правели така,
а не животът сам да се постърси
под тях, когато стъпят на крака.*

*Тъй както леди Макбет към убийство
подтикваше съпруга си безспир,
било то ласкаво, било неистово,
додето той го стори най-подир,*

*тъй към живота нашите ни тикат.
Стрела сме ние. Те са тетива.
Естествено, не ги е грижса никак
дали е престъпление това...*

1986

РАЗГАДАНАТА УСМИВКА

*Загадката в усмивката на Мона Лиза
да разгадае, мисля, всеки е готов,
когато от наситена жена излиза:
така жените се усмихват след любов.*

*— Върви, това е всичко — казват. — Друго няма.
За мъж е малко със жена да бъде слят,
когато неговата цел е много по-голяма:
той трябва да се слее със самия свят.*

*И тръгваш към света, додето за почивка,
уж не завинаги, се връщаш някой ден
от другата страна на нейната усмивка,
не победител на света, а победен.*

*— Дойде ли? — казва. — Туй е всичко. Друго няма.
Светът да ти се подчини не е готов.
Готова съм да ти даря такваз измама.
Жените тъй усмихват се преди любов...*

1986

ЖЕНСКА ПРИРОДА

*Помислих, почва щастие тепърва —
измамих боговете с ум и труд:
жена ми има къща без свекърва,
пък аз — при майката природа скут.*

*А то излезе пълна несполука —
аритметично да се изрази:
за веселите капки по улука
заплащам с тягостните ѝ сълзи.*

*Далеч от подозренията празни,
не зная как, ала усещам как
присъствието на жена я дразни
дори сред тоя пълен пущинак.*

*Природата, изглежда, ѝ досажда
като съперничка — и то каква —
която също като нея ражда,
узаконена в своите права.*

*Природа и жена, коя е първа,
изисква всяка да се изясни.
От мъката мъжът не се отърва
да балансира между две жени.*

1986

КОВАРСТВО И ЛЮБОВ

*И при двуполюсния модел на света,
управляван ту от Дявола, ту от Бога,
има опасност от сговор
между двата полюса.*

*Или поне прилича на сговор,
понеже интересите им съвпадат.
Отвратени от лошотията
на земния свят,
който е творение на Дявола,
намираме утеша
в обятията на любовта,
която е творение на Бога.*

*И в тия обятия
зачеваме нови жертви
за лошотията на света.*

*И можем ли да кажем
кой е по-коварен:
дали любовта,
която ни прilаскова
между божествените извивки
на прегърнати тела и души
или злобата, която поне
откровено ни изрива от своя път
с косматото си дяволско копито?
Колегиални услуги си правят
Злобата и Любовта,
като две адвокатки,
които злостно се нападат и ругаят
в съдебната зала,
докато защищават*

*двете съдещи се страни,
а след процеса си пият заедно кафето
с парите от хонорара на страните.*

*Най-страшното е,
че така ще бъде и на Страшния съд.*

1999

ПОВЕЛИТЕЛНО НАКЛОНЕНИЕ ИЛИ КНИГА НА ВЛАСТТА

ТАЙНИЯТ АГЕНТ

*Обуша и чорапи модни,
безукорно костюмът чист,
черти — антично благородни:
природен някакъв каприз.*

*Поглеждахме го с хумор топъл
в града дорде вървя отзад,
но тук, на древния Акропол,
усмивката смени се с яд.*

*Защо и на развалините
дойде по нашите следи,
та посред статуи разбити
като изваян да седи?*

*Излизаше, че се превръща
в руини всяка красота,
аечно жива и могъща
остава само низостта.*

*Замрял в търпение велико,
стоя той дълго отстрани
подобно древен бог, но никой
не щя да му се поклони.*

1961

ПЪРВОТО УЧЕНИЕ

*Туй не бе война, а паднаха
толкова убити!
Сложихме противогазите
и загинаха усмивките.
Там, където бяха
веселите ни очи,
заблестяха плочи паметни
от непробиваемо стъкло.
Каучукът смъртни маски
сне от красотата
на младежските лица.*

*Дадоха команда и потеглихме
бавно и с люлеене.
Ний отивахме нанякъде
да погребваме убитите.*

1963

РОВ

*Шосето качва стръмнините.
Тъдява май копахме ров.
Страната беше зле с парите
и ни заплащаше с любов.*

*Когато свърши нашта смяна,
дойдоха да ни поздравят,
макар че някой сбъркал плана
и че излишен бил ровът.*

*На тържество със много блесък,
понеже нямахме вина,
и нас ни хвалиха сред плясък
на длани и на знамена.*

*Но ние бяхме в тез минути
така далече от света,
че като кости на мамути
лежаха кирките в пръстта.*

*Не зная как подир години
(това е тъжен послеслов) —
с лопати или със машини
заринали са тоя ров.*

*Не се познава. През балкана
препълненият рейс фучи.
В душите само ров остана,
не може да се заличи.*

1965

КЪМ ЛОШИЯ, КОГАТО ЗАМИНАВА

*Към лошия, когато заминава,
ний ставаме добри полека-лека,
защото малко сенки очертава
на спомените светлината мека.*

*Не искам зъл това да наблюдавам.
И мене много ми се ще да мога
великодушно всичко да прощавам
и да постигна равенство със Бога.*

*И мъча се, но дяволът ме дебне.
Не може вече да ми стане мил
човекът, който даже с много дребни
обиди нявга ме е унизил.*

*Дотука се простира моята воля.
Потъпкана ли ми е гордостта,
не давам прошка, а за прошка моля:
— Простете ми, не мога да простя.*

1966

ЖАН БАТИСТ МОЛИЕР

*Публиката е прозорлива,
Жан Батист Молиер:
още отначало открива,
че Тартюф
е прикрит лицемер.
И Оргон е за нея баналност,
който даже своито дете
и жена си
обвинява във нелоялност,
щом истината му казват те.
И Тартюф успява
дома на Оргон да отнеме,
ала публиката не ревва,
както е правела едно време
за съдбата на Геновева.
Никой за странност не смята
тържеството на един лицемер:
публиката е с опит богата,
Жан Батист Молиер.
Тя се усмихва едва накрая,
при оня оптимистичен трик,
когато идва
пратеникът на краля
и доброто възтържествува в миг.
И невярващ,
от гардероба за дрехи,
сред тютюневите кълба
всеки взема своите доспехи
за една дълга борба...*

1966

ПЪРВИ СЕ ПРЕДАДОХА

*Първи
се предадоха животните.
За подслон ли,
за ласка ли,
никой не знае,
но покорно започнаха да орат.
Човекът престана
да ги нарича диви
и започна да ги нарича
още по-обидно: питомни.*

*Втора
се предаде рудата.
Тя имаше твърдостта на кремък
и точно това упорство
роди огъня, който я разтопи.*

*Трето
се предаде растението.
То знаеше, че природата е всесилна,
но не знаеше,
че може да се създаде лъже-природа.
И сега под стъклени покриви
зрее покорно през януари
или поне имитира узряване.*

*Аз съм човекът,
който още не се предава.*

1966

ОДА НА БАВНОТО ДВИЖЕНИЕ

*Ний заседаваме,
ний заседаваме,
ний на живота форми даваме,
а той във тях не се побира —
в действителност той нас формира.
И всичко както е вървяло,
тъй продължава да върви:
не толкоз черно
и не толкоз бяло,
като младежските
или като старешките
глави.
Прогресът бавно
побеждава —
природата му явно
е такава.
И аз като прогреса и стандарта
съм бавен, но не се коря
и не залагам никога на карта,
та тържеството си да ускоря.
Едно се радвам само,
че не се забави,
а го научих още млад:
ръката ми да може
нещичко да прави
и да обичам някого на тоя свят.*

1967

НЕДЕЙТЕ КАЗВА, ЧЕ СЪМ СКРОМЕН

*Недейте казва, че съм скромен,
а убийте излишното си самочувствие.
Човечеството цял живот върши това.
Отначало то се смяташе
за аристократ на вселената,
произлязъл от Бога
и наследил чертите му.
Но скоро трябваше
да слезе на земята.
Ах, земята!
И тя поддържаше
парвенюшките амбиции на человека.
Дълго време той я смяташе
за център на вселената,
около който другите небесни тела
кръжат покорно.
Но скоро разумът сложи край
и на тая илюзия.
Ах, разумът! Разумът остана
последната гордост на человека.
Той вярваше, че с него
вечно ще господства
над живата и мъртвата природа.
Но ето че сам създаде машини,
които мислят по-бързо от него.
Човечеството цял живот убива
излишното си самочувствие.
И всъщност това са
великите му постижения.*

Недейте казва, че съм скромен...

1967

ЯСНОТА

*Средна възраст.
Жестока възраст.
Възраст на яснотата.
Всичко ми е безкрайно ясно,
сякаш съм завършил
всички езикови гимназии
и факултетите по санскритски.*

*Без грешка превеждам на български
от гукащия език на Неверните Жени.
От наречието на Принципните Мъже.
Не ме затрудняват
фразеологичните съчетания на Демагозите.
Разбирам се с племето на Властвящите.
По-точно тълкувам надписите на Историята
от професорите,
които искат да станат академици.
Никаква нова дума
не може да ме измами,
защото я намирам
в пълния речник на Опита.*

*Всичко ми е напълно ясно
и все пак не всичко:
какво всъщност носят
ясните летни дни —
стоплят ли,
или изпепеляват?*

1967

ТРИ ХИЛЯДИ ДУМИ

*Три хиляди думи френски.
Стига толкова.
Малко почивка.
Искам да кажа нещо на български.
Отде да почна? Да, оттам.
Вий спомняте ли си, мадам,
ония времена, за вас
неразабираеми и страшни,
когато влизахме във клас
и ние, примерните, без домашни?
Зашто си подготвяхме дома
агитките, събранията, речите.
Отчаяна, вий се прибрахте сама
в учителската стая, да не прочите.
В подземието ѝ тогава
историята ви затвори като слаби,
а ний надхвърляхме
по власт
и слава
чак околийските мащаби.
И днес, завърна ли се в бащин дом,
познати казват ми: „Здравей, Учком“.
А аз през отпуската там
седя над речника превит.

Вий спомняте ли си, мадам,
на френски как се казва:
„Ний сме квит“...*

1967

СЪБИРАЧИ НА СЕНО

*Не ме оставиха
да вкуся от дъха на детството.
Наобиколиха ме за новини.
Какво друго можех да им кажа,
освен да посоча собствения им транзистор,
който шумеше на сливата
като тенекия пред буря.
Te събираха с греблата сено
и повтаряха еднообразно:
— Ще избият младежите,
ще избият младежите!
Обръщаха с вили сеното
и от другата му страна
намираха същите думи.
Готовите купни
сякаш бяха съставени
от пласт сено
и пласт еднообразни изречения.
Упрекнах ги,
че живеят с представи
от Балканската война
и че ако толкова им се жали,
трябва да пожалят не само младежите,
а и себе си,
и всички щурци и калинки
в това сено.
Te кимаха в знак,
че отдавна го знаят
и продължаваха да повтарят
на равни откоси:
— Ще избият младежите,
ще избият младежите...*

1967

ВЛАСТ

*Трима подчинени.
Аз — завеждащ отдел.
Макар че бяха по-ниско,
никога не съм се навеждал над тях.
Достигах ги
през равнината от общи мисли,
през хълмовете от смях.
Чак когато се разотивахме,
започваха моите властнически часове.
Още на път за в къщи
тутакси се нахвърлях върху оня стих,
който дълги дни се гърчеше
под копието на молива,
но все не искаше да ми се подчини.
Безмилостен,
първо го затварях зад желязната ограда
на парка,
в карцера на самотата,
пред чиито решетки
изкусително
дефилираха
влюбени и изневеряващи.
После, още неподатлив и тромав,
го натоварвах на трамвая.
Злорадствайки му показвах
уморените пътници,
мунифицирани от неона:
ето кого ще трябва да будиш.
В къщи го инквизираха
с палките на естрадната музика,
с електрическия стол срещу телевизора,
с китайската капка на женското недоволство.*

*И късно някъде преди съня
току успях да го подчиня...*

1967

ЖЕЛЕЗЕН МОСТ

*Върху моста
над планинската пазва
влакът стъпи ли с тежина,
гръмотевичен гръм прорязва
пасторалната тишина.*

*И замиращо продължава
над клисурите да ехти
протеста на оня,
който остава,
срещу оня,
който лети...*

1967

БЪЛГАРСКА ЧЕРТА

*Да, мойта българска черта ме тика
към тоя грях, комай първорожден:
със подозрението на скептика
да наблюдавам всичко покрай мен.*

*И вяра да отдавам трудновато
не само на стремления добри,
а в тях да се съмнявам и когато
твърдим, че са постигнати дори.*

*Но туй го върша не да ви уцеля
на злобата с отровната стрела
и да си шия пухена постеля
от вашите отрязани крила.*

*А правя го: до същата присъда
когато стигнете чрез опит ваш,
с пречистена душа готов да бъда
да ви раздам утеша и кураж.*

1967

ЗЕМНО ПРИТЕГЛЯНЕ

Тун, тун.

*От ръцете на майка ми
падат ябълки в кошицата
и олекналите клони отскачат нагоре,
освобождавайки подпорите си:
тун, тун.*

Тун, тун.

*От моите ръце
върху белия лист на машинката
падат куплети.*

*Под ръцете на хирурга затупва
спрялото сърце на болния.
Крушообразен плод,
който пада от ръцете на лекаря.*

*Нервно барабанят ръцете
на професора по математика.
Ей сега от тях ще падне нужната формула.*

Тун, тун.

*Мелничарят отупва улея
и изпод ръцете му потича
ниагарата на живота.*

Тун, тун.

*Ще паднат от своите висини
онези, от чиито ръце не пада друго
освен поздравителни ръкомахания.*

Тун, тун. Тун, тун.

*Дочувате ли този шум
от земното притегляне
на мускули и ум?*

1967

О, ШИПКА

*Балканът не изневерява
и днеска на хайдушката си слава.
Из дебрите си неми
укрива някоя легенда
и щом настане време,
изпраща я да се сражава.
Сега часът настава
на тази за ковчежника на полка.
На Шипка бил ранен
през паметния трети ден
и рухвайки от смъртна болка,
той разпилял жълтиците на полка.
И от носилката навън
по камъните и пръстта
на тихи капки падала кръвта,
а пък парите — с властен звън.
По нишка
от кръвта войнишка
в окопите към лазарета
засветил наниз от жълтици
из необстрелвани полета.
И опълченци и войници
могли, без турците да ги убият,
да сбират воденици и чифлици
и в раници да ги укрият.
Могли съвсем без риск.
Но неподвижни като обелиск
стоели те,
притиснали приклад о рамо.
Сновяла край парите само
синевината отразена.*

България била спасена...
1967

ПРЕПРЕДАВАТЕЛ

*Останалите — другаде.
А него го е вързала
съдбата във радиовъзела.
Далече някъде изготвят се програмите —
от смешките до драмите,
а той ги само препредава.
Харесват ли му или не,
въпрос не става.
Но и да иска даже,
не може да им каже:
на електроните потока
се движи само в негова посока,
а не потича никога назад —
на мощностите в тайнствения свят.
И посред уреди человека
от ден на ден полека-лека
самият става на реле.
Реле, което не работи зле,
реле, което регулира
с еднакво безразличие
звъна на лира и секира.
А помниш ли,
седяхме с тебе на един
раз клатен като всички чин —
на лявата редица втория.
Когато в часовете по история
ни препредаваха трагедиите човешки,
чинът започваше по-яростно да пуха,
чинът започваше отчаян да писука
под напора на нашите мечти младежски
да можем да изправим
всички грешки,*

извършени на нашата планета.

Тогава още нямаше релета...

1967

БАЩИ И ДЕЦА

*В каменоделното село Марино,
във виноделното село край Рим
като статуи над чашите с вино,
сивокаменни ние седим.*

*Той говори за събрания и плакати —
активист, агитатор, практик.
Сякаш съм малък и слушам тате,
само че на непознат език.*

*Само че нежните ми ръчички
са опалени от живота груб
и зная повече от всички
деца-чудо, събрани на куп.*

*А най-страшното е, че зная
по-много и от своя баща,
който си мисли, че право в рая
води осъществената му мечта.*

*Ти предвкусваш победата сладко.
Аз съм пил и горчивия й пелин.
Много е трудно, татко,
с толкова знаещ син.*

*Син и баща, еднакво високи,
се изправяме на раздяла
и поемаме на разни посоки,
всеки своя камък да дяла...*

1967

СИЛА

*От силни на деня не съм закрилян,
но като слабите не моля хляб.
Аз нямам слабостта да бъда силен,
ни силата на истинския slab.*

*И трудно ми е като на звездата,
която за да се не сгромоли,
единствено на себе си самата
опира се в космичните мъгли.*

*Затуй пък дребните борби от мене
на хиляди години са далеч
със пеперудното им суetenе
край блъсъка на стока или реч.*

*И аз се боря, но залагам залог
за жертва и печалба в таз борба
не своя пост, голям или пък малък,
а себе си и своята съдба.*

*И колкото борбата да е груба
и много да е силен моят враг,
и в повечето случаи да губя,
то всъщност себе си печеля пак.*

1967

ЛЕНОСТ

*Сега се питам с пълна откровеност
защо не съм поискал да блестя,
а към това изпитвах странна леност
дори в годините на младостта*

*Ленив, не вдигнах нокти настървени,
когато измежду малцина чух
да пляска със крилете си над мене
на случая щастлив светият дух.*

*Сега ви казвам с пълна откровеност,
че не от ум и от морал висок
останах редник аз, ами от леност.
А нея може би я праща Бог...*

1968

ПОВЕЛИТЕЛНО НАКЛОНЕНИЕ

Ако ли мене, филолога,
ме бихте питали
причината коя е
за гибелта на всички повелители,
аз мога да ви кажа, мога.
Причината е тая,
без съмнение,
че на глагола „мога“
е чуждо повелителното наклонение.
Опитай се, какси
на някого: „Можи!“.
Опитайте, кажете
на някои: „Можете!“.
И гибелта
на властелините ще разберете.
Те можели да кажат:
— Сейте жито!
Те можели да кажат:
— Пейте песни!
И хората покорно сеели,
и хората покорно пеели,
и даже упорито.
Но ни от хляба
ставало изкуство,
ни от изкуството им — хляб.
Безчувственият властелин
изпитвал чувство,
макар и смътно, че е слаб.
Разбирал докъде му е мощта —
той можел като самозван баща
да заповядва на человека божи
да върши всякакви неща,

но не и да ги може.

*И аз самият
мога нещичко и знам,
че можещият сам си заповядва.*

Сам.

1968

КРЪГ

*Маймуната, от мъка, че е сляпа
за всякаква духовна светлинка,
замахнала отчаяно със лапа
и лапата ѝ станала ръка.*

*Трудът създал ръката, а след нея
като светулка в пещерния мрак
засветила и първата идея,
последвана от други — цял рояк.*

*Светът се преизпълни от идеи
и усложни се най-подир така,
че питайки се истината де е,
замахнах аз отчаяно с ръка.*

*И в своя труд омразен и обичан
затворих се.*

*И сключи се кръгът
не омагьосан, а съвсем логичен,
чиято квадратура е трудът.*

*Трудът на дневните и нощни смени,
трудът изкуство и трудът тегло
на тия, дето много преди мене
са казали: светът е колело.*

1968

ОДА НА ОТСЪСТВИЕТО

*И тъй, отсъствам аз от вашата слава
и няма никога да съм прочут
ни в рамките на цялата държава,
ни на отделен неин институт.*

*Във вашите президууми — тия
монт-еверести от изкуствен плат —
не ме закрива някоя саксия,
а няма ме, макар и най-отзад.*

*И мойта скромна фигура човешка
по-безразлично гледате дори,
отколкото извадената пешка,
която може да се възцари.*

*Отсъствието се увеличава
и не от таен или явен пир,
а вече и от вашата представа
започвам да отсъствам най-подир.*

*И смътно чувствайки с души тревожни,
че някой ваши игри на власт
ги прави все по-трудни и по-сложни,
не подозирате, че туй съм аз.*

1968

ПОБЕДИТЕЛЯТ

*Ти побеждаваш, побеждаваш,
ти в своя образ въплътяваш
безплътната,
но все желана свобода.
Народът ти е казал: „Да!“.
Той най-напред
го казва мълчаливо.
После живо.
После диво.
Додето най-подир,
при пълната победа,
тоз, който отдалече гледа,
ще каже, че не те подхвърлят длани
а викове, от свобода пияни.*

*Подир триумфа тишината
заспива
под калъфите на знамената.
Но скоро като стар съпруг
долавяши ти присъствие на друг. —
Безплътната,
но все желана свобода
на другого безмълвно казва: „Да!“.
Зачева се борбата срещу теб.
Не ставай от това свиреп.
Не можеш нищо да им сториш.
Не ги кори.
Не им мъсти.
Едничко ти остава: да се бориш
със себе си и ти.*

1968

ПЕСЕН ЗА СТАРАТА ПЕСЕН

*Компанията ви не много пияна
май че много се е обидила,
задето не искам и аз да подхвана
старата песен за идола.*

*Старата песен, творена служебно,
от поети служебно искана,
днес е добила свойство вълшебно
да ви трогва душите наистина.*

*Додето малко по-старшите
се разнежват от стари шлагери,
вие го вършите с маршове
от света, разделен на лагери.*

*Пейте разчувствани песента си,
човек не пее на вятъра —
едва сега, след смъртта си,
нежност дари ви диктатора.*

1968

СПОМЕН ЗА ЗАПЕЧАТАНОТО РАДИО

*Не бяха фашисти, а обикновени
чиновници като тебе и мене.
Имаше кой да беси
и кой да коли,
тия бяха с по-кортки роли:
върху всички радиоапарати
слагаха ленти с печати,
тъй че само от София да се хваща
реч и музика подходяща.
София ставаше пъл
на света, наболял от скръб.
Да си горд, че си български син,
ако София не беше
говорителка на Берлин.
Старият апарат, тогава млад,
зад намордника си
скимтеше от яд
и му съчувстваха селските песета
през девет къщи в десета.
Във зеленото му око
лоши пламъци светеха вече
и се чувстваше,
че в тъмното вижда далече.
С часове, а не с дни
отвътре напираха новини
и трепереше книжната лента
от гласа на петте континента.
И с такъв трясък
се скъса тя един път,
че на две се разцепи светът...*

1969

ЧУПЛИВО

*През май парижките студенти
строиха доста много работи.
Разбира се, не се строши
онуй, което трябваше.
И само по витрините
шперплат издуваше корема си
от смях, че е заместил
най-елегантните стъкла.
И духовитите французи
по него и по мукавата
със креди пишеха: „Чупливо!“.
И пусто бе наоколо,
но нещо шестваше все пак.
Духът, пазителят на сили.
Излишъкът на сили — хуморът.
Останалото е чупливо...*

1969

НЕМИЛОСТ

*И аз познах немилост
за грях или без грях.
Ни мускулест, ни жилест,
на удари търпях.*

*Не станах зъл от злото,
но в мен се напласти
тъга като в самото
познание почти.*

*Сега от опит зная:
не е животът благ.
Но сладостна омая
ме омагьосва пак.*

*Ръце към труд простирам
и думи към другар.
Какво ми е? Разбирам:
аз още не съм стар...*

1969

СРЕДНОЩНИ МОНОЛОЗИ

*Срещу противник точно слово,
тъй нужно миналия ден,
среднощ се разжда наготово
в ума ни, странно просветлен.*

*За вчера закъснели вече,
започваме да се тешим,
че утре с умните си речи
все някого ще съкрушим.*

*Ала встрадани от тях протича
и утре бързата река
и само с края си ги свлича
в забвението на века.*

*Среднощните ни монолози.
Едва ли струват своя труд —
не са нечувани угрози,
а шепот някакъв нечут.*

*Връз никого не се стоварят,
у никого не всяват страх,
а само в мрака се разтварят
и съмва може би от тях.*

1969

ЗЕМЯТА ЗРЕЕ

*Земята се върти. Наверно,
за да узре равномерно.
Изсъхваха през хиляди години
стъблата от религии
и клоновете от доктрини,
ала земята — ябълка грамадна —
не се откъсна и не падна.
Сега се вижда, че не е била
тя плод на тия клони и стъбла,
а върху нея те увити
паразити.*

*Изсъхналите клонки падат
и ябълката просветлява.
Не казвам,
че плодът ще бъде сладък,
но сигурен съм, че узрява...*

1970

КЪСНА ЕЛЕГИЯ ЗА ТРАЙЧО КОСТОВ

*Сега и да умреш оклеветен,
съмнението вече е посято.
Набъбва даже и в душите
на тия, дето те ругаят.
Макар да викат чак до Бога,
че си отстъпник и предател,
те всъщност не крещят по тебе —
от бременност крещят.
И раждат се децата им,
които всичко ще узнаят.*

1971

СТУДЕНА ТРЪПКА

*Не знам дали били са дръзки
фашистките войници в бой.
Ала през март под водни пръски
безспорно всеки бе герой.*

*В училищния двор с чешмяна
вода се къпеха без страх.
Не те под ледената пяна
потръпваха, а тя по тях.*

*Не можеха да чакат топли
води до месец август чак,
не знаеики в окоп ли, в гроб ли
ще бъде следният бивак.*

*А може би не бе студена
водата, а бе топлота
за тях, макар през март, сравнена
с диханието на смъртта.*

*Или на службата товарът
от туй им ставаше по-лек?
Не зная. Знам едно — че звярът,
когато бе гол, бе човек.*

1975

СПОМЕН ЗА ИНТЕЛЕКТУАЛЦИТЕ

*Нашият малък град
не изпитваше интелектуален глад.*

*Най-напред историята тука запрати
като в някакъв заден двор
интелектуалците левичари и демократи,
за да приключи с тях своя спор.*

*Историята смяташе, че ги побеждава,
предоставяйки им малките си градове.
Но буйно течащата им подмолна слава
вече ронеше нейните брегове.*

*И окoliaта никак не се засрами,
че именно тука са интернирани те.
Ходехме книги да взема от тях баща ми
и най вече в очите им да чете.*

*А след прелома ги смениха всички наемни
куплетисти, вестници и радиодрънкала.
Идваха да се греят през месец ноември
при ковача в крайната махала.*

*Първите бяха символ на благородството.
Вторите никой не искаше да погледне.
А мене ме поразяваше сходството:
всичките бяха еднакво бедни...*

1975

КЪМ СЪРЦЕТО

*Сърце, ако все още у мен туптиши изправно,
не го дължииш на Бога, а го дължииш на мен,
зашото те научих, сърце, да биеш равно,
а не да негодуваш, когато съм сломен.*

*Подсказвах ти отрано, щом облаците бурни
надвиснаха, че скоро ще има трус и стрес
и ти, приспособено, щом бурята се втурне,
издържаше и още, сърце, издържаш днес.*

*Под розовите блянове, отдавна изпарени,
под ниското налягане на мътните души,
пулсираш ти с работни туптежи примирени,
внезапно отчаяние не ще те разруши.*

*И само ако някога надеждите предишни,
които съм презалил, се събъднат току-виж,
по чудо, както някога цъфтят наесен вишни,
страхувам се, че няма, сърце, да издържиш.*

*Кротувала тъй дълго, отприщена и дива,
кръвта ще срути бентата на твоите стени.*

*Но вярвам, че историята ще бъде милостива
и няма да ни хвърли в подобни изпитни.*

1975

АХИЛЕСОВАТА ПЕТА

*Ахил беше грубата сила.
Грубата сила беше убила
сина на Приам.
Цар Приам
сам
се дотътра дотам,
до Ахиловата палатка.
Още цар, а пък всъщност
един грохнал от мъката дядка.
И помоли воина груб
да му върне мъртвия труп.
И смилено зачака.
Неочаквано
вместо него Ахил заплака.
„Старче — каза му той, — старче мили,
ние всичките сме играчки
в ръцете на големите сили.“*

*Ахил беше грубата сила,
а това беше
уязвимата душа на Ахила.
После певецът създаде оная позната
история за петата
и я превърна във мит,
за да има един по-предметен вид
и да бъде разбирама за тълпата.*

1975

МАЛКА РАДИОСТАНЦИЯ

*И аз въртя антените си към големи
радиостанции със пулса на деня,
макар че имах случай през трагично време
и малките от тях добре да оценя.*

*Навремето с баща ми слушахме такава
невзрачна станцийка. Бе вече победен
народът и не съществуваше държава,
а тя предаваше поред четвърти ден.*

*Лишен от щабове, лишен от инструктаџи,
каквото беше получавал цял живот,
екипът сам сега успяваше да каже,
каквото би ни казал целият народ.*

*И казваше го тъй естествено и лесно,
без маршове и без излишна суета,
превръщайки в три дни градчето неизвестно
от околийски център в център на света.*

*Естествено, не ги очакваше пощада
и те предаваха това без SOS:
„Сега танкетките са долу на площада.
Сега на студиото някой хлопа. Влез.*

*Сега нахлуват вътре. Колко са? Седмина.
Сега прегръщаме се целият екип“.
За първи път гласът им кадифен премина
в нерадиофоничен хрип и после в хлик.*

*И ний заплакахме. И всеки се засрами
от другия, че не издържа на тъга.*

*Да, плачехме тогава троғнати с баща ми,
а точна за какво — разбирам чак сега.*

*За малките радиостанции, тъй рядко
достигащи световната си висина.
Тъй рядко, Боже мой, и толкова за кратко.
И на каква цена, ах, на каква цена!*

1975

ПОВИШЕНО ВНИМАНИЕ

*Повищено внимание — такава тревога
се даваше често в нашта страна.
Ще я опиша, доколкото мога,
зашпото и това беше война.*

*Повищено внимание — сигналът бе кратък,
а не проточен сирененвой,
зашпото обикновено нейде оттатък —
зад границите ни пламваще бой.*

*Върху други се изсипаха удари мощни,
но да бъдем готови и по наште места.
Тогава Шекспир не беше ми казал още,
че всичкото е в готовността.*

*Но остана ми от ония времена строги
все пак едно непреходно познание:
ако на големите се полагат тревоги,
на малките — повищено внимание...*

1976

НАУЧНА СТОЙНОСТ

*Не заслужаваше такава чест франкизмът,
но нищо, даде му се — хвърлят върху клади
щастливите испанци цялата му измет
от полицейски досиета и доклади.*

*Добре горят и стана светло и горещо
и с пълно право можем да речем най-сетне,
че диктатурата и тя предложи нещо,
което в историческия мрак да светне.*

*И само паките за интелектуалци
научна стойност имали, та ги не пипат —
над тях един професор нервно кърши палци,
че много са, а с малък щат му бил екипът.*

*Я хвърляйте, професоре, и тях отгоре
без ред и ще постигнете научна стойност,
от пламъка на досиетата, сеньоре,
едва ли нещо има по-научна стойност...*

1978

ВЪЗДИШКА НА ЕСПЕРАНТО

*Я виж учебника реликва
на татко ми, есперантиста,
каква носталгия извиква
у мен, когато шкафа чистя.*

*Заради мен преди войната
баща ми учи, сричал, писал —
да има общ език земята
не само във езиков смисъл.*

*Ако река, без помощ чуждa
и аз бих могъл да напредна,
обаче не възникна нужда,
освен сега, да го погледна.*

*Изглежда е въпрос на участ,
а не на мода и на нрави
за нашите деца да учат
езиците на свръхдържави.*

*Така да е оттук нататък,
макар на тоя да не мога
да му открия недостатък
в граматиката, нито в слога.*

*Безупречен, а пък умира.
В названието му, изглежда,
дълбока грешка се намира:
то в превод ще рече надежда...*

1980

БАЛАДА ЗА ТРИУМФАЛНИЯ МОСТ

*Последната колона преминава
по моста над Аму-даря:
войниците — към своята държава,
желязото — към своите недра.*

*След тях вместо под звуци на фанфари —
под звуците на ауспухов бутмеж,
под арка от отровни серни пари
по моста крачи генералът пеш.*

*Сега е век за връщане с победа,
когато по световния еcran
човечеството може да те гледа,
а те го връщат от Афганистан.*

*Разбираме те, дявол да го вземе,
но не за теб, за нас си ни е жал,
че нас не ни и върнаха навреме
тъй както теб, другарю генерал.*

*Съвсем без публика не се завръща,
макар и само от един човек:
синът му върху моста го прегръща
и той прегръща бъдещия век.*

*Надолу след сина и командира,
по камъчетата, на свобода,
под арката на моста триумфира
от векове течащата вода...*

April 1989

САНКТА СИМПЛИЦИТАС

*Осъждат те, еснафство бездуховно.
Светът към тебе стана твърде строг.
Не знам. Осъждам те, ала условно
и с право на обжалване пред Бог.*

*Защото първа божия програма
е да живеем и да се множим,
а не да мислим все за своята драма
на смъртно тяло с дух неумъртвим.*

*В любов законна или в среща тайна,
на мач или пред тъпо питие —
не знаем где е мъдростта безкрайна
на нашето неясно битие.*

*Една вина не ви се оправдава:
животът ви като протича вял,
диктаторът от туй се изкушава
да ви използва за материал.*

*За тор ви смята или за бурмички,
а не за божи твари като мен
и се залавя да сглоби от всички
трансмисия към свой измислен ден.*

*А пък тогава, то се знае, страда
най-много нашта мислеща глава.
Не ми е жал, задето бях на клада,
а жал, че вие носихте дърва.*

April 1989

СРЕЩИ С ИСТОРИЯТА

*С тоя не си говоря,
с оня не си говоря —
Историята ни изпокара.
Най-подире, какво да сторя,
отидох при самата История стара.
Историйо, рекох,
само ти си ми близка,
само ти си ми своя!
А тя се изкиска:
„Кой е пък тоя?“.*

1993

САПУН

*Защо ли при война
или при криза в мирно време
най-напред изчезва сапунът?
Ха сега де, сапун!
Много по-късно
оставаме без олио и захар.
Чак след това хлябът
става с купони,
докато почне да изчезва и той,
но не толкова до шушка,
колкото сапунът.
Тая последователност
вече поне я знаем
по-добре от реда в азбуката,
но не и защо сапунът
е на мястото на буквата A.
Икономистите би трябвало да знаят,
но колкото пъти съм ги питал,
това все си оставаше хлъзгава тема за тях.
А отговорът е много прост.
Разбира се, че при такива бедствия,
причинени от властниците,
те най-напред ще скрият сапуна,
за да не се намаже с него въжето
на тия, дето са за обесване.
Но най-непоносимото
настъпва после,
когато отмине войната
или кризата.
Сапунът се възвръща
в нужните количества
и всички си измиват ръцете.*

1999

СТАРАТА ГЛИНА

*Когато тялото ти застарява
и става по-неповратливо
от глината,
върху която стъпва,
тогава вътре и душата ти
опазва трудно равновесие
в скачени съдове, в недоскачени.*

*Когато глината на съществото ти
е вече бучава и затвърдяла,
едно предимство има само:
че властниците на света
не могат да те моделират
по своя образ
и по своето подобие.*

1999

ВЪЖЕНИ МОСТОВЕ

*Върху какви висящи въжени мостове
се залюляхме!*

*Едно време вятърът полюшваše
някоя жичка от антената на покрива
до прозореца на хола и толкоз.*

*А сега — дебели кабели като децибели
от нашия блок до другия блок,
от другия блок до съседния,
от съседния — до съседния.*

*И от ниските къщи до още по-ниските.
Телевизията станала кабелна.*

*Че нали най-голямото ѝ чудо,
на нея и на радиото
беше това, че са безжични?*

*От небостъргач до небостъргач,
от панел до панел,
от стълб до стълб,
от кол до кол на оградите,
от тиква до тиква
на всеки плет.*

Въжета навред!

*Въже до въже,
въже под въже,
въже над въже.*

*Ама то се и подразбира
при толкова много мъже
въжеиграчи в ефира.*

*Само дето ги няма,
както в нашето детство,
викачите на цирка
да минат по улиците на града на кокили,
за да ни съобщят,*

*че са пристигнали въжеиграчи
и довечера точно в осем
ще правят сеанс от нашия блок
до другия блок,
от другия блок до кубето на черквата,
от кубето на черквата
до кулата на бившия партиен дом,
от кулата на бившия партиен дом
до действащата телевизионна кула,
от действащата телевизионна кула
до Вавилонската кула.*

*И още една съществена разлика
между класическите въжеиграчи
и виртуалните.*

*Ония от панаирите
на детството на човечеството
залахаха живота си
и можеха да паднат само един път.*

*Сегашните въжеиграчи, наричани правительства,
падат колкото си искат
във виртуалните бездни,
но нищо им няма и отново
ги виждаме да се премятат
отгоре по въжетата.*

*Дори именно с тия си падания
и размяна на местата си
ни забавляват и оправдават
високата цена на билетите.*

Насам, народе! Насам! Насам!

Или по-точно:

насам-натам...

1999

ПРОБЛЕМИТЕ НА ВЛАСТТА

*Не е жената загадката на природата.
Загадката на природата е властта.
Жената, колкото и да е загадъчна,
разгадката ѝ се разгадава,
когато забременее,
дори и да не се знае от кого.
А при властта и това го няма,
зашпото все е ялова.
Най-напред ни се струва,
че и при лакомията за власт
няма нищо загадъчно,
а всичко си е природосъобразно:
както всяко растение
се стреми да се извиши над другите
за повече място под слънцето,
така е и с властниците,
колкото и да са по-нагли
от всеки глог и всеки трън,
които се промушват към небето
над свирчовини и над смрадлики.
Но напоследък,
от пет-шест хиляди години насам,
нагонът за власт толкова се разрасна,
че стана дори по-силен
от инстинкта за самосъхранение,
което вече ни смущава
дали не е болестна мутация.
Както по едно време
от завода за антибиотици в Разград,
за да прочистят замърсената река,
която тече край завода,
пуснали в нея пречистващи бактерии,*

*които да изядат замърсяващите.
Но станало обратното.
Ами ако същото се е случило
и в небесната лаборатория?
Дали въвечно пращащия
от възхала към властниците ефир
слушаме пращащия от здраве
организъм на обществото
или аритмията на болестното му разложение?
Това е твой проблемът на властта.
Кога ли ще успее тя него да реши,
че после да се заеме и с нашите...*

1999

РЕВОЛЮЦИЯТА И ДЕЦАТА Й

*Имаше и нещо ново.
Видях наистина как
Революцията изяжда децата си,
но видях и нещо повече —
в какъв ред ги изяжда.
Най-напред тези,
които имаха чувство за хумор.
Te, разбира се,
не се смееха постоянно,
а само когато бе смешно.
Но този белег беше достатъчен
за фаталния избор:
уплашила се е Революцията,
че ще се надсмеят и над нея,
когато от Революция
се превърне във Реставрация.
И ги изяде.
На останалите им замръзнаха усмивките
и Революцията престана да ги изяжда.*

2000

СТАРА ДУМА

*Не казвам вече нова дума, щото
на нови се наслуша обществото.*

*Смениха се режими и системи,
ала не се сменяваха серсеми.*

*Серсемите крещяха нови думи,
за да получат старите си суми.*

*Въстания, митинги, барикади —
какво са те? На думите рокади!*

*Не си променя дрехите Алия:
ония думи само сменя с тия.*

*Постигна се единствена удача:
тълпата се докарва на водача*

*и вождът се докарва на народа —
цъфти пазарна взаимоизгода.*

*Борбата стара за свободно слово
не е била борба за слово ново.*

*Не казвам вече нова дума. Само
най-старатата повтарям: мамо, мамо...
2000*

**НЕЗАВЪРШЕН АВТОПОРТРЕТ
ИЛИ КНИГА НА ПОЕТА**

ЕКЗЕКУЦИЯ

*Сбирам аз зърна от истина,
с тях противниците си ще давя.
Може би сте чули,
имало е екзекуция такава —
в Баба Видините кули,
в малката заплашена държава,
имало е екзекуция такава.
Там във ямите със жито
хвърляли онез, които
са осъдени на смърт.
И потъващи, обезумели,
триста пъти биха предпочели
дунавския водовърт
тез, които са осъдени на смърт.
Житото с веялка е отвявано,
житото със сито е пресявано —
за удавника и сламка няма
в житената яма.
Житото се дръпва
под краката му,
житото се втурва
над главата му,
той потъва цял.
И зад себе си оставя
вдълбнатинка слаба-слаба.
Тоя, който хляба е напразно ял,
него го изяжда хляба...
А навън е синева.
Другите живеят.
И колцина подозират,
че са живи само затова,
че зърната бавно се събират.*

1963

ПОЕТИКА

Двегодишен,
ти взе молива
и на стаята
по стените
със ръчичка нетърпелива
дръпна
линии
страховити.
С кръстове и с колела
ти задраска
труда на архитекта,
който с изпотени очила
е създавал
на тоя дом проекта.
По гардеробното лустро
атомни
орбити
плъзнаха,
просто мебелното изкуство
вдигнаха
те
във въздуха.
Ала най-тежко бедствие
книгите преживяха —
беззащитни
пред твойто нашествие,
белите си
значена
развяха
Ти задраска тия,
които четеме
и навярно

*полека-лека
би се справил
след време
с цялата библиотека.*

*Нека стане
чертата ти права,
когото искаш
задрасквай тогава!*

1963

ОНОРЕ ДЬО БАЛЗАК

Всичко друго у тебе е истина,
само името ти е фалшиво:
ти измисли това благородно „дъо“,
както впрочем беше измислица
и самото благородство.
Ние, плебеите,
ти прощаваме със усмивка
тая малка измяна.
Мене друго ме удивлява:
ти, гигантът,
който беше по-сilen от времето,
защото го улови
и го заключи в романите си,
все пак не си можал
да преодолееш неговата инерция!
И измисли това благородно „дъо“,
за да бъдеш приеман
от суетни графини
и от изродени потомци
на някогашни умове.
Те прекрасно знаеха измамата
и те приемаха,
за да ти се надсмиват скрито.
Имаха нужда от тоя смях:
той бе единственият тласък,
който раздвижиаше обращението
на тяхната синя кръв.
За моя ум е непостижимо,
че си полагал усилия,
за да достигнеш техните върхове.
Мисля си, че ти е било трудно
да се смаляваш,

*за да бъдеш равен със тях.
То е, защото зная твоето величие
и това, че никога
няма да го достигна:
както по милионите ти думи,
пълни с истина,
така и по това,
че на инерцията на времето
си отдал
само една-единствена сричка.*

1965

ВИЕ ВСЕ ОЩЕ СПОРИТЕ

*Вие все още спорите
какво е по-важно
да имат поетите:
умове или сърца.
А аз ви казвам:
поетите трябва да имат деца.
Когато се роди дете,
ражда се най-верният
от всичките патоси:
човек никога и никому
не се кълне,
че обича децата си.*

1966

СЛУШАХ ОТ МАГНИТОФОНА

*Слушах от магнитофона
себе си със смътен страх:
в равния поток на тона
татковия глас познах.*

*И разбрах какво остава
неумиращо от нас:
не падение и слава,
не предмет, а само глас.*

*Ясна ми е мойта участ,
ясно — за какво съм жив:
глас от мене да получат,
истински, а не фалшив.*

1966

ОТ СЕЛСКАТА ДУША

*Остана ми от селската душа
едно, с което да греша.
В редакционния въртоп
изплува ли пред мене някой сноб
и с превъзходство иска да ме слиса,
аз му преглеждам ръкописа
тъй както някога във клас,
когато учехме
за житения клас,
набрал по пътя стъбълца,
показвах аз на градските деца
безгрешно, сдържано и с чест
какво е жито и какво овес.*

1967

ФОРМА И СЪДЪРЖАНИЕ

*Вие правите съдовете на речта —
солидни от мед,
крайки от фарфор.
Рисувате по порцелана орнаменти
или му противопоставяте
простотата на глината.
Пазарът иска едното и другото.
Пазарът ви хвали
за стил и находки.
А аз не завиждам на славата ви.
Не троша от злоба вашите съдове.
Купувам от всичките видове.
И понеже имам вино
и вишнов сок,
напълвам ги
и ги подавам на жадните.*

1968

СТРАШНИТЕ РОЗИ

*От поетовия труд очистиха
всяка тайнственост и мистика.
Все пак по-особен труд е този —
сходен е с отглеждане на рози.
В теб напъпва поетичната идея,
бърже почваш работа над нея.
Ставаш в ранна ранина,
завет пазиш от слана,
окопаваш я с копача вехт,
ровиш нови книги за съвет,
от умора ти се вие свят,
най-подире дава цвят.*

*Има още други начин,
зnam ли кой е по-добре да тачим.
В теб напъпва поетичната идея,
но не се нахвърляш върху нея —
знаеш, че след месец или след година
тя сама ще цъфне в твоята градина,
щом я лъхне може би южняка
или нещо там каквото тя си чака.
Във градината тогава
малко труд за теб остава:
да откършиш два-три листа,
та под светлина сребристата
розата ти росна да забляска.
To е нещо средно между труд и ласка.*

*Тъй е най-добре, но те е страх,
страх, че може най-разкошните от тях,
ако тъй ги чакаш,
да издигнат ръст*

*като рози най-обикновени
от надгробната ти пръст...*
1969

ПРЕД ПАМЕТНИКА НА ОВИДИЙ В КЮСТЕНДЖА

*Овидий, мой съседе от Кюстенджса,
заточен тук от римската империя,
все тъй стоиш, набърчил чело
като морето долу в залива.
Не иде заповед за връщане —
империята се разпадна
и няма кой да я подпише.
От толкоз много легиони
не ѝ остана на империята
дори едно-единичко копие,
та като пръст до своите чело
да го опре и се замисли.
Овидий, мой съседе от Кюстенджса...*

1969

НЕЗАВЪРШЕН АВТОПОРТРЕТ

*Понякога се мръщите сърдито,
че няма цел
и няма ред
във криволиците, с които
рисувам си автопортрет.
Отблизо виждате през глъчка
зачерквания най-големи,
когато всъщност малка бръчка
изписал съм си преди време.
Във ъгъла на моята усмивка
намирате излишна острота.
Но чакайте —
след някоя извивка
всеопрощаща ще стане тя.
Ако наистина в чертите
недоверчивост се чете,
по-дълго гледайте в очите:
най-мъчно се рисуват те.
Не е готов до днешен ден
портрета и ви изморих.
Недейте бърза —
страшен е за мен
последния му щрих.*

1970

МОЖЕ БИ

*Може би още
не съм се изповядал,
може би всичко
е още напред.
А може би малко съм страдал
като за български поет.*

1970

НИЕ, ПРЕВОДАЧИТЕ ПОЕТИ

*Ние, преводачите поети
работим като контрабандисти —
знаем местните пътеки
и превеждаме през границата
чужденците с диаманти.
Но народът се страхува,
че не може отличи
истинските от фалишивите,
щом не са копани
в тукашните рудници.
И отказва им подслон.
И разкаяни отиваме
доброволно на каторга
да копаем нашите
бедни златни руди...*

1970

СТИХОТВОРЕНИЕ С ЧЕТИРИ НЕИЗВЕСТНИ

*Нефта какво е? Камък?
Плазма? Или потиснат свят,
който сдържа яростния си пламък?
Тъмен е,
като собствения си цвят.*

*Тока какво е? Учителят се мотае —
то било някакъв си поток.
Не може да каже „Господ го знае“,
зашпото ние сме негов създател бог.*

*Любовта какво е? От Адам и от Ева
смисъл за човешките същества?
Да, но тия същества тя ги зачева.
Може ли смисъл да бъде това?*

*Поезията какво е? Нима кантонера,
който в подобни мъгли
излиза, та пътя с фенера
от бледи думи да осветли?*

*Четири неща потребни.
За разбиране тъмни. Нелесни.*

*Останалите неща са дребни
и се стремят да станат известни.*

1970

АЗ НЕ РАЗДЕЛЯМ НА ДОБРИ И ЛОШИ

*Аз не разделям на добри и лоши
поетите, а ги чета наред.
Все пак не може друго да се вложи
във стих, освен съдбата на поет.*

*Поетът користно и да участва
в лъжата на деня с таланта свой,
законът на поезията властва
над него и не ще излъже той.*

*Не ще излъже, а в стиха ще вложи
трагичната си утрешна съдба.
Поетите са и добри, и лоши,
а пък поезията — все добра.*

1974

НЯМА ХАРТИЯ

*Няма хартия, няма хартия.
Върху поетите тия
думи надвисват като угроза.
Досега никоя проза
не е угнетавала нашия брат
както тая, че в целия свят
не достигала целулоза.
Но и поетите вече не са наивни
същества —
знаят, че правят от нея взривни
вещества.
Затова не достига ни, затова.*

*Средновековието гореше на клади
хартиени еретични грамади,
а времето ново
изгаря хартията
в състояние още сурово —
преди да напишеме
върху нея еретичното слово.*

*Няма хартия, няма хартия.
За поетите нова беда.
Тъжен смисъл добиват ония
поетови думи незабравими:
„Върху небето пиша твоето име,
Свобода!“.*

1974

СТАР ПОЕТ

*Комай не е издавал книга
или на младини издал...
За общо смаиване пристига,
прегърбен под „Континентал“.*

*На плаж не слиза. Не престава
да трака бедният поет.
Навярно сфинкс наподобява,
с машина пишеща отпред.*

*По грешка в неговата стая
не зная как се озовах
и случи се да разгадая
анекдотичния му грях.*

*Ах, Господи, но той не пише!
Не е поставил лист дори,
а удря празните клавиши,
за да се чува, че твори.*

*Но аз на прага му се питам:
не е ли всъщност той поет —
не с думи някакви, а с ритъм
надмогнал делничния гнет?*

1974

ПОЕТИ БЕДНИ, ПИШЕЩИ ПРИ ДИКТАТУРИ

*Поети бедни, пишещи при диктатури —
испански, парагвайски или от Хаити,
властта защо намордник иска да ви тури?
С какво ли сте успели да я застрашите?*

*Поезията ви чета. Не е призовна,
а с много скептицизъм пълна е, че даже
и който е настроен за борба активна,
след нейното прочитане ще се откаже.*

*Съвсем не сте рушители, а само шепа
наивници, които своите души
не давате на диктатурата свирепа
или префинена, за да ги разруши.*

*И само за това ви гонят. За ония
насилници изглежда важен е въпросът.
Разбират те добре поне от тирания
и няма току-тъй без цел да я прахосат.*

*Усетили са, че не е напълно жалко
в духовен смисъл времето ни, слава Богу:
поезията я поглеждат хора малко,
но към поетите, напротив, гледат много...*

1975

НО БЕЗ ПРЕВЗЕМКИ

*И лирика,
но без превземки!
Тъй казва времето, поете.
Ще стават все по-трудоемки
и по-съдбовни стиховете.*

*Защото стана чудо — чуха
това, което двайсет века
креещахме към тълпата глуха:
„За радост е роден човека!*

*Не вярвайте в живот задгробен,
а раят е в живота кратък,
макар и още неудобен.
О, миг, поспри и тъй нататък.“*

*Дали бе нашта реч изкусна
или примамна всяка сладост,
не зная, но светът се спусна
да консумира земна радост.*

*А нас, поетите, докара
до положението неудобно
да храним старомодна вяра
в духовно нещо и задгробно.*

*И плахо да редим на книга
куплетите си трудоемки,
в които можем два-три мига
да потъжим. Но без превземки.*

1975

ДУМИ, ПОЛЕПНАЛИ ПО БЕТОН

*Подслоних се от дъжд под някаква си тераса,
изотдолу с вестници подлепена.
Господи, нима вече мъртви думи това са?
И от декор ли са или от сцена?*

*Тия думи, полепнали като миди в бетона,
бяха живи или изглеждаха живи до вчера,
а сега с правописа си, с лексиката и тона
сякаш са от пластовете на терциера.*

*С тях са говорели и самите граждани
и са мислели с тия думи, със същите,
но инстинктивно са си изграждали
от бетон и желязо къщите.*

*А с думите само са запушвали дупките
там, където се е разтварял кофражът.*

*Много ясно се четат и днес буквите,
но нямат повече какво да ми кажат...*

1975

АПРИЛСКА ПЕСЕН

*Не спи април от славееви песни.
Ще стреснат даже и съня на глух.
Любовни песни, страстни песни бесни.
Събуден, чухалът отвръща: — Чух!*

*И мойте песни през април са бесни,
среднощ от тях езикът ми е сух.
Но те са нелюбовни мойте песни
и никой няма да ми каже: — Чух!*

1975

МАЛЪК МОНОЛОГ

*Е, добре, аз съм човек на перото
и ако моят живот нямаше драма,
щях да бъда нещастен, защото
драмата би била по-голяма.
Тогава щях да си избирам разни
по-красиви думи,
обаче празни.*

*Относно мене изглежда ясен въпросът.
Но другите хора
защо и те драми носят?
Деградираният бригадир от моето село.
Вуйчо ми,
който все губи някакво дело.
Разведената коректорка
от отсрешната стая.
И колко още ги зная!
Техните драми пък за какво са?
Да ми покажат
колко дискретно свойта да нося.*

1975

ФЛУОРОГРАФ

*Отдавна в градската градина
един голям фургон лежи
със рентгенови апарати,
подобно сфинкс на нашто време.
Обаче никой не отива
при сфинкса, за да разгадае
загадките на своито тяло.
Сближихме се с рентгенолога.
Когато мина, все ме кани
на пейката и се оплаква:
— Не се преглеждат и това е.
Не щат дори под страх от глоба.
Боят се да не им открием
неподозирани процеси.
Макар че във начален стадий
все още всичко е лечимо,
нак предпочитат да не знаят.
— А мене питаш ли ме, докторе.
При мене още по не идат
да им надникна във душите,
защото пък за там напълно
уверени са, че ще има
неподозирани петна.*

*Сближихме се с рентгенолога...
1975*

ПАСТОРАЛ ЗА МЛАДИ ПОЕТИ

*Поети млади, стадото ви младо
обижда се, но мен не ми е жал
за вас, когато казват, че сте стадо,
зашото туй е още пасторал.*

*Едно след друго чувствата ви стадни
ще секват като есенни звънци.
В мъглата стадото ще се разпадне.
Тогаз горко на черните овци...*

1982

ИРОНИЙ, ДЕВЕТДЕСЕТ И ВТОРИЯТ ЕЛЕМЕНТ

*E, гениални атомни физици,
неукият поет ви надхитри:
срещу елементарните частици
по-ефикасен метод той откри.*

*Не могат като вашата ракета
да пратят словото му да руши
в тила или по бойните полета
ако ли не тела, поне души.*

*От изтърваните ви неutronи
поука взе за своя занаят:
блокиращи пластинки от ироний
монтира на словесния заряд.*

*И сам си му е главната квартира
в квартирата си зад един панел.
По негов код зарядът експлодира.
И то единствено за мирна цел.*

1982

ВЪЗХВАЛА НА УЛИЧНИТЕ ФОТОГРАФИ

*За тия думи ще ми се намусят
изтъкнатите фотографи, знам,
обаче уличните имат усет
от техния безспорно по-голям.*

*Не ме пресрещат вече на площада
като преди с насочени дула,
додето ми измъкнат без пощада
заплатата, за спомен отишла.*

*Пропускат ме с апатия, което
най-сигурно показва ми, че те
четат и тия спомени в лицето,
които то не иска да чете.*

*Преплещен апарат като махало
люлее се, за да ме увери,
че няма да пристигне по начало
мигът, на който да река „Поспри!“.*

*И както за изкуството се страда,
тъй тия фотографи на свой ред
срещу най-ниската за тях награда
творят най-истинския ми портрет...*

1985

НАЙ-БЪРЖЕ ОСТАРЯВАТ ФИЛМИТЕ

*И филмите, които със оскари
самата вечност уж ги надари,
превърнаха се на кокетки стари
по-бърже от самите си звезди.*

*Невярващи споглеждаме се: Боже,
преди един съвсем не дълъг срок
нима и ние, умни хора, може
тез филми да сме гледали с възторг?*

*На нашто време злобата и тона
прецеждайки през наште сетива
тъй както правят мидите с планктона,
засищали са всички ни с това.*

*Разтърсени, сме смятали безспорно,
че истината за века е в тях,
а ето че разтърсват ни повторно
след двадесет години, но от смях.*

*Възвръщайки ги като melodrami,
разпоредителката, вечността,
любезно сочи, господа и дами,
в салона где са нашите места.*

1985

ПРЕДИСТОРИЯ

*И все пак ще се сключи тоя кръг,
когато не отделни индивиди,
а вече всеки като древен грък
свободен ще е, да му се не види.*

*Когато вместо нас труда нелек
ще вършат електронните ни роби,
а мисленето — о, жадуван век! —
професия ще ни е, а не хоби.*

*Тогава всеки град ще бъде брат
на Атина по философски климат.
Дано да имат по един Сократ.
Защото чаши сигурно ще имат...*

1985

РАЗДВОЕНИТЕ

*Успях различни болки да опитам,
аритмията не познах поне:
изричах дълго „не“ при бавен ритъм,
при по-забързан казвах кратко „не“.*

*А колебливите, ония, дето
със цел да оцелеят, мълчешком
преглъщаха си неритмично „не“-то,
превръщали са си го в хематом.*

*Те по-безвреме стигнаха до края
от мен и цепнатината поне
в сърцата им къде минава, зная:
помежду клапите на „да“ и „не“...*

1986

ЖЕРТВЕНИЯТ АГНЕЦ

*Нали бог Саваот възпрял Аврама
за вяра да не жертвува отрок,
а ти, поете, как да жертваш двама,
за да се посветиш на своя бог?*

*Семейството ли или стиховете?
Ти толкоз дълго с избора живя,
че себе си пожертвуваш за двете,
най-малко заслужавайки това.*

1986

ДВЕТЕ НАЧАЛА

*Невинен, давам на живота стойност.
А грешните пък дават му дела.
И се постига паралелна стройност
на недопиращи се начала.*

*Обаче по естествена причинност,
на грешните дейци по някой път
приисква им се допир до невинност
и ме потърсват да ме унизят.*

1986

В НИЧИЯ ЗЕМЯ

*Поетът да е властник е погрешно.
Извън това, което той твори,
за него всичко жалко е и смешно
и той това едва ли може скри.*

*Добре че алчните за власт и слава
са много, има кой да го смени.
Защо е пак нещастен и тогава?
Не може пък да им се подчини!*

1986

МАЛЪК СЪВРЕМЕНЕН ЕПОС

*Като държи за личността поетът
в такова време, дали не греши:
телата ни да оцелеят шетат,
той иска да сме цялостни души?*

*Не дава на света без съпротива
от гордостта си и нищожен дял,
тъй както дядо му парче от нива
без битка с нож и брадва не би дал.*

*За своята независимост уплашен,
воюва и с домашния си кръг,
защито също и кръгът домашен
е кръг от по-големия чекрък.*

*В това е сигур днешната епичност.
Ако ли бе обратното, невям
„Какво тук значи някаква си личност?“
не друг би викнал, а поетът сам.*

1986

СЕЛЕКЦИЯ ОТ РАНГ ВИСОК

*Поет не могат да превият,
ако самият той не ще.
Учудва се на туй самият,
тъй както се учудват те.*

*Като че ли се нарушава
природен някакъв закон.
Напротив — то наподобява
кръстоска на магаре с кон.*

*Нима сме чули да се хули
природата, че чрез това
катър създава или муле —
две издръжливи същества?*

*Природата чрез нас развива
селекция от ранг висок:
поет — това е издръжлива
кръстоска между роб и бог.*

1986

НАГРАДАТА

*Да вземе туй, що му се пада,
поетът може някой път.
Каква е цялата награда?
Че вече вярва му светът.*

*Наградата е тежко бреме
за справедливия поет:
да бъде съдия на време,
в което не е бил приет.*

*Защо не ме разбраха, мога
за вчера да отсъдя с чест,
но нямам време от тревога
защо не ме разбират днес.*

1986

СИНКРЕТИЗЪМ

*Поетът е като в небрано лозе,
откак културата се разрои
на публицисти, на социолози,
юристи... Можеш ли ги изброя.*

*Защо все още публиката клета
не вярва на рояка просветен
какво бръмчи, а вслушва се в поета?*

Не е той просветен, а посветен!

1986

НОВА ПЕСЕН

*Аз няма да запея нова песен,
дори минутата да е дошла,
която дълго като славей бесен
зовал съм от април до днес: „Ела!“.*

*Зашото щом е песен тя на всички,
не може да е моя песен тя,
тъй както славеят на всички птички
не може да подхване песента.*

*Каква съм птица? Бяла врана?
Или пък лебед чер? Без труд поне
по песента ще бъда разгадана:
не ще запея друга песен, не...*

1986

УДЪЛЖЕНИЯТ АНЕКДОТ

*Ирониите на поета — те са
като професорските жалки смеши,
които искат да събудят интереса
към знания, не само към бележки.*

*А моите освен че зачестиха,
не са и всичките ми смеши къси —
лице захлупва не от смях да киха
взискателният, а да се навъси.*

*Но с хумор да раздвижи материала
по две причини лекторът бе длъжен:
едно, че публиката беше вяла,
и второ — че предметът беше тъжен.*

1987

СТРУВА СИ

*Ако настъпи моят ден —
в далечни дни ли, в недалечни —
отново ще съм победен
от победителите вечни.*

*И всеки преструвалник пак
ще се преструва и добрува.
Но аз злорад ще гледам как
повече труд това му струва.*

1987

МЯСТО

*Сега, когато му се вижда краят,
зашо отново сядаш отстрани?
От хора като теб ще се нуждаят,
я по на предните места седни!*

*Какво ли да му кажа, та горкият
да не отмине толкова сломен?
Не се нуждая даже аз самият,
приятелю, от хора като мен...*

1987

ЧАША

*То бе съвет, а не заплаха
за по-разумна свобода.
Това от мене пожелаха.
Аз пожелах от тях вода.*

*И секретарката любезна
донесе изпотен стакан.
Във гърлото ми като в бездна
изсипах го, изтрих се с длан.*

*И от значение голямо
не е дали им казах „да“.
Не го и помня, помня само
с какво блаженство пих вода.*

*Не пий като Сократ отрова,
нито оцет като Иисус —
водата също е готова
да ти дари божествен вкус!*

1988

НЕВЕРНИТЕ ПОЕТИ И ЖЕНИ

*Неверни са почти като жените
поетите, а пък жените — двойно.
Добре че проявяват го едните
и другите донякъде достойно.*

*Дори и най-неверните съпруги,
далеч преди опасността от СПИН,
съвсем не ходеха без ред при други
за даден период, а при един.*

*Прегърнал и прегърнат от идея,
поетът също няма да се раздели
през тая дълга тъмна нощ от нея.
Поне додето се развидели...*

Февруари 1989

ПРИНУДЕНА СТОЙНОСТ

Какво говорите,
че изкуството било необходимо,
за да придава стойност на живота?
Животът е напълно случайна работа,
на която не бива да се отдава
голяма стойност.
Ако Земята беше
с десет хиляди километра
по-далече от слънцето,
отколкото е сега,
ледниковият период не ни мърдаше
и нямаше да има кой да ни откопае
заедно с мамута Жарков.
Ако Земята беше
с десет хиляди километра
по-близо до слънцето,
щяхме да изгорим като Икар,
само че пълзейки.
А какво са десет хиляди километра?
Годишният пробег на личния ни автомобил
и то като се стискаме за бензина.
Животът свършива
на десет километра над главата ми
поради разредения въздух.
На десет метра под нозете ми —
бездолието на скалите
и огънят на магмата.
И на целия тоя тънък сандвич,
наричан живот,
който и без това е толкова скъп,
аз трябвало да му придавам стойност?
А къде е, моля,

*космическият пазар,
на който ще се реализира
тая стойност?*

*Ясно е, значи ще трябва да чакам
и да му възникне на Космоса
пазарната икономика,
когато в него още няма
дори втора сергия.*

*Нещо са сбъркали силогизма:
това, че изкуството
придавало стойност на живота,
означава само,
че животът
не придава стойност на изкуството.*

1999

МИТОВЕ И МИГОВЕ

*Векът на митовете
за великите хора
свърши.
И свърши не в края на века,
а в началото на видеокамерите.
Заснемайки великите ни съвременници,
камерите ни ги проектират вечно живи,
с движението им и с говора,
та повечето хора
дори и не знаят,
че това вече са велики покойници.
Обаче ги виждаме
и в битовите им подробности,
как режат розите в двора си
или се карат на внуките си.
Не ги гледаме
както по-рано гледахме великите люде:
застинали в христоматийни
или скулптурни пози.
Става ясно, че са били велики
само в мига на сътворението,
а през останалото време
са били нищожни
като всички нас, останалите.
Това положение е по-добро
от мита за непостижимост.
То ни окуряжава,
че може би и ние,
нищожните,
в някой миг,
о миг, поспри и тъй нататък...
Намигат камерите, намигат,*

*но кога поощрително
и кога — подигравателно,
кой може да различи?
Добре че я караме,
без да ни мига окото
за тия работи.*

1999

**ВАРВАРИТЕ ЩЕ ПРИСТИГНАТ В
ПОНЕДЕЛНИК
ИЛИ КНИГА НА БИТИЕТО**

ЦЯЛ ЖИВОТ БЕРЕМ

*Ний цял живот берем,
берем, за да ядем —
узвели плодове берем.*

*Берем за нещо страх,
берем за друго грях,
и грижите —
берем и тях.*

*И иде време да умрем.
Тогаз душа берем.
Най-ценното берем.*

1961

АТАВИЗЪМ

В градината, под ябълката...
Дойде мечтаното време на отпуска,
а душата не се отпускаше.
Някаква странна неловкост
все не ми даваше да легна на чергата
и да гледам само небето,
което тутакси ще слезе ниско в клоните.
Неясно беспокойство
се носеше нейде из въздуха,
търсеше глас в бръмченето на пчелите,
смътно тътнеше в тропота на добитъка
горе по пътя,
сгъстяваше се в трептенето на маранята
и викът на воловарчето го възпламени.
Изведнъж смътното стана ясно:
този вик беше мой,
съхранен в електрическите частици
на въздуха
отпреди много и много години,
когато аз бях воловарчето,
а в градината, под ябълката —
градските ми братовчеди.
Забързан след кравите,
нямах време за по-сложни чувства,
освен за ораза към тия, които лежат.
И тичах нататък,
където започват стърнищата и къпинаците,
за да се завърна вечерта
с изподраскани нозе.
Тогава и не подозирах,
че толкова бавно ще зарастват.

1964

РЕСТОРАНТ „КОШАРАТА“

*Ресторант-кошара,
пръстени паници.
Чужденци от бара
идат на глутници.*

*Край овни грамадни
мигат обективи
като вълци гладни
и нетърпеливи.*

*Леди на колени
мислят си суетни,
че са съвършени
снимките им цветни.*

*А пък аз от живи
снимки край стадата
пазя негативи
в мрака на душата.*

*Снимах ги, когато
дрипав под елека
спях по цяло лято
с дядо на егрека.*

*Но вместо кебапи
върху тел метална,
от която капе
сладост пасторална,*

*снел съм как изпушват
над оджака пара*

*мокрите навуща
в нашата кошара...*

*Снимайте, суетни!
Няма да ви плаша.
Ще се върна сетне
в станцията наша.*

*Бавно ще изкача
свода с бели стълби.
Той под мене в здрава
къртко ще се сгърби.*

*Като вас достоен
в банята ще стъпя
и под облак зноен
дълго ще се къпя...*

1966

СМЪРТТА НА КАТЪРА

*Пред моя вход трамвай цвили,
но мен ме прави по-добър
във тоя град на конски сили
една история с катър.*

*Катъра стар на дядо Рача.
Той возил спони и вода,
орал и стигнали с орача
до историческа бразда.*

*На общото стопанство в двора
катъра заживял смирен
и стареца сред шум и хора
забравял го от ден на ден.*

*Пристигайки веднъж от къра
с пърпорещия камион,
заварил да стои катъра
пред портата му във поклон.*

*— Ох, склерозата. Горкия.
Отдавна имаш други дом. —
Потупал шияватата шия
и го откаран мълчешком.*

*Но все се питал изненадан,
защо катърът е дошъл:
едва ли е останал гладен,
едва ли е гледачът зъл?*

*Научил после от пазача:
— Нощес един катър умря.*

*И дълго не заспивал в здрава
на сипващата се зора...*

1966

ИЗСИПВАТ СЕ СЕЛАТА В ГРАДОВЕТЕ

*Изсипват се селата в градовете,
изкачват се селата в градовете.
Зависи от коя страна.
Изсипват се,
които са на стръмнина,
изкачват се,
които са във низина,
но къщите от село днес
придвижват се като Бърнамски лес
към градските окрайнини полека
и няма сили
да ги спре човека.*

*Изсипват се селата в градовете,
изкачват се селата в градовете,
но от коя страна,
забележсете!
От всяко село все
заселват се край тяхното шосе,
дори една-единичка къща не попада
отвъд магнитната подкова на площа.
Какво ги приковава тука,
на края на квартала скромен?
Дали ковачът, който уморено чука
с чука си, тежък като спомен?
Или пък край коларския дюкян,
макар и празен да е катранника,
подушват миризмата на катран
и властно тя към себе си ги вика?
Или пък просто носят те следа
от нашите души на хора:
преселени завинаги в града,*

но още селото им е опора...
1966

„АЗ СЪМ САМИЧЪК“

*Моите лели и братовчеди
имат особено чувство за хумор:
трийсет години се смеят
на едно и също нещо. —
Как, когато съм бил малък,
и майка ми и баща ми излезли,
съм заплакал: „Аз съм самичък!“.
А къщата била пълна
с лели и братовчеди.
„Аз съм самичък!“ — ечало селото
и колкото повече хора
се трупали около мене,
толкова по-силно: „Аз съм самичък“,
противно на всяка логика.
Всички започнали да се смеят
и не спират вече трийсет години.
Щом ми дойдат на гости,
и прихват веднага:
„Аз съм самичък“.
Защо се смеете?
За трийсет години
светът не стана по-логичен.
Само двамата души са други,
без които в тоя миллионен град
като нищо бих заплакал:
„Аз съм самичък“.*

1966

ДВЕ СТОТИНКИ

*Влакът изпърха от дефилето
като нощна пеперуда
и закръжи
към светлините на града.
На това място сърцето ми
заглушаваше трясъка
на колелата.
Колко години
опърлях крилцата си
по уличните лампи!
Стълбищата на кооперациите
ме посрещаха озъбени.
Вратите на апартаментите
ме гледаха
като еднооки циклопи.
А когато се настанях
в някое случайно легло,
сутрин канонадата на тупалките
разстреляше всичките ми илюзии.
И все пак съм оцелял.
Сега чуждите куфари
смиreno отдръпват от коленете ми
булдожките си муцуни.
Единственото ми безпокойство е
да намеря две стотинки на цяло.
Пускам ги в телефонния автомат.
Пукот, възглас: „Тати си дошъл!“
и весел смях.
Колко било лесно всичко.
Струвало само две стотинки.*

1967

ЮЖЕН ГРАД

*Южен град със бели къщи,
с бели щъркели върху комините,
с бели облаци над тях.
Синя планина отсреща,
сини вирове под нея
и пъстървата подскача
да кълве синевина.
Пъстра е пъстървата в реката,
пъстри дворчетата с ружи
и сватбарите с носии пъстри —
перуники по паважа.
Булката — забулен паметник
чака своето откриване.
Щъркелите от комините
пращат телеграми.
И по рамене на кумове,
и по скотове на сватове
кацат сватбените дарове
в тоя град — самият дар от Бога.
Само старците поклащат тъжно
своите лица изострени
като мъдри птици марабу.
Знаят те, че ще отлитне
скоро и това люпило
надалече — да намери
някъде комин фабричен,
върху който да направи
своето гнездо...*

1967

ГРАЖДАНИТЕ НА СВЕТА

*Изчезна думата „далече“
и в тоя век на скоростта
би трябало да бъдем вече
ний поданици на света.*

*А повече от друго време,
учудвайки се на това,
ний разговаряме на теми
за нации и малцинства.*

*И от възбуда величави
сияят нашите лица,
тъй както нявга на държави
играехме като деца.*

*Край паметник като разправя
за славните си прадеди,
и гидът — горд — се вкаменява
и като паметник седи.*

*В летище с глънка непозната
откъм препълнения бар
току делитнат имената
на някой цезар или цар.*

*Aх, разговори първобитни
в епохата на скоростта —
по къмпинги космополитни,
по столиците на света.*

*Не знаят где ще разседляят
свръхзвуковите си коне*

*и искат хората да знаят
отде са тръгнали поне...*

1967

ГАРИ

*Наши гари, малки гари,
ноти върху петолиния.
Само те остават стари
сред големите промени
на стъклото с алуминия.*
*Наши гари, малки гари,
ноти върху петолиния
на симфония от други век.
Двуетажни, с трепетлики,
трепетлики с трепет лек.
И чекрък за бариери.
И семафор — слънчев кръг.
И стрелочник с риза потна.
И хобот на водна помпа,
срещу мраз увита в слама.
И пътуване към мама...*
*Наши гари, малки гари.
Дъхат лъх, отекват ек
и люлеят тия стари
трепетлики с трепет лек.*

1967

САМОЛЕТ

*Ако гледаш навътре,
всичко те преизпълва със сигурност.
Сякаш си поканил гости в къщи
и те си разменят от фотьойлите
вестници и запознанства.
Сандвичите се задават
като изящен натюрморт
на височината на погледа.
Всички заглеждат момичето,
което ги носи.
Сякаш си в новото кафене,
открито насокро в квартала.
Някой от съседното сепаре
те изпреварва да метне
върху таблата на момичето
блестящ от остроумие комплимент.*

*Само когато погледнеш
през прозорчето,
кръгло като разширена от уплаха зеница,
разбираш, че всичко виси над пропаст.*

*А може би и долу е така
с нашите къщи и заведения,
само че не можем да го разберем,
поглеждайки през техните прозорци...*

1968

СЛОВО ПРОТИВ ХЛЯБА

*Хляб имаше на село, Господи,
но колко малко бяха гостбите —
от недоимък постни,
от бързане за нива нескопосни.
И дрехите така ушити.
И само с хляб
нахранени душите...*

1968

КУФАРИ

*О, селски куфарчета жалки,
охлузени, от мукава,
с разбити дръжки и ключалки —
от много тежест бе това.*

*Със вас пренесохме дотука
на селянина алчността
за знание и за наука.
Огромна бе ѝ тежестта. —*

*Във селските души попила
като през пещерна тъма,
по-тежко бе се утаила
от алчността им за земя.*

*И с упоритост полудива
на техни верни синове
нахлухме върху всяка нива,
засявана от умове.*

*Успяхме да прибереме
не само сятото преди,
но и да хвърлим свое семе
в очакващите ни бразди.*

*Ала и сроковете малки
браздят перчени и лица.
Като повредени ключалки
похлопват нашите сърца...*

1968

И ВСЕ ПО-БЪРЗО ПОЕМАМ ДЪХ

*На младини на един дъх
можех да стигна до всеки връх.
Бързо крачех пеша.
Бързо летеше мойта душа.
По-сilen ли бях? Не знам.
Едва ли. Обаче бях сам.
После дойде жената и с двама
стръмнината ставаше по-голяма.
После дойде детето и с трима
стръмнината ставаше непостижима.
После дойде целия свят —
би изостанал назад,
ако не го потегля, колкото мога,
нагоре към Бога.
И все по-бързо поемам дъх,
и все по-бавно
крача към някой връх.*

1969

СТАРИЯТ АВТОМОБИЛ

*Старомоден, с форма на карета,
още по шосето крета
някой вехт автомобил,
малко смешен, малко мил.
Пукат ревматичните му стави,
нещо в клапите се дави.
Всички други го застигат,
присмехулно си намигат,
а в действителност проклинат
и сред блясък, дим и пара
струва ти се ще задминат
себе си от надпревара.
Старецът спокойно крета,
старомоден, с форма на карета.
Нека бързат пусты лимузини:
черни, бели, жълти, сини.
Сини — късове от езера,
жълти — есенни дървета,
бели — булчински премени,
черни — бални облекла.
Де ще стигнат с тия колела?
Там, където той е бил,
старият автомобил...*

1969

ДАЛЕКОПРОВОД

*Той бе гиганта, който мина
през моите детство и през моите село.
Спокойно с крачки километрови
минаваше през частните имоти,
припалвайки лула от облака.
Как биха го насекли с брадвите,
ако не беше великан!
Стопаните, по селски хитри,
се правеха, че няма нищо —
завръщаха край него кравките,
оряха нивките прегазени,
но чувстваше се, че в душите им
тече високо напрежение.
Вървеше далекопровода
и сила, дето да го спре,
дори в самия него нямаше.
Сега го гледам как минава
през граници и през държави
и неспокойните правителства
със труд пасат стадата си
помежду стари синори.
Върви той с крачки километрови,
припалвайки лула от облака,
и тегли с телени въжета
забавилата се планета.*

1969

ВЕЧЕ НЕ ПЪТУВАМЕ

*Да, ние вече не пътуваме,
а правим се, че сме на път,
и тъй изкусно се преструваме,
та не разбира го светът.*

*В купетата на бързи влакове
с кафе закусваме на крак
и мамим махащите макове
да махат за изпроводяк.*

*От самолетите през облите
илюминаторни стъкла
почти ръкуваме се с облаци
и със небесни светила.*

*Но всъщност пак сме си по къщите
и в службите си пак седим,
понеже и сега за същите
неща говорим и мълчим.*

*Старее нашто поколение
и става жребий твой и мой
на път — привидното движение,
в дома — привидния покой.*

1970

ПОНЯКОГА

*И аз като всички
съм отчужден —
от чуждите отчуждава ме моят ден,
за да ме върне при тях с моя труд.
Няма тука причини за смут.
Най-дълготрайната близост е тая.
Не само че не роптая,
а я желая.
Само понякога, и то несмело,
ми се иска да събудя моето село,
настанено отсреща в небостъргача.
По пижами то да наскача
и всеки да каже, че ме познава
както мякото на своята крава,
както в дворчето си пътеката скришна,
както деня,
в който узрява тяхната вишна.
И от мекотата на тона
да пропълзи топлина по бетона,
да премине по алуминия
като по токова линия.
И ако още остане студена досада,
тя да бъде само отвън,
за фасада...*

1970

ПЕНСИОНЕРИТЕ ИГРАЯТ НА КАРТИ

*Пенсионерите играят на карти.
Чернеят се по пейките
в градината срещу нас
като тюлени,
изхвърлени от морето на живота.
Играт е твърде вяла.
Всеки залага своето време
да бъде загубено,
но никой не се блазни да го спечели.
А колко бурна беше играта доскоро!
Гордо шестваха асовете.
Девятките превиваха смирени гърбове,
заташли надежда да станат козове.
Дамите, ах, дамите
между асовете и валетата
как усилваха силните фигури!
Картите бяха добре гланцирани,
не се залепваха една о друга.
Това даваше възможност
бързо да се комбинират
и да бъде бит даже опитен противник.
А сега картите са изтрити.
Познават се откъм гърба
и не е интересно да се играе.
Някой ще изтича до будката
да купи нови карти.
Тя е съвсем близо —
на края на градината...*

1970

ВЕРИГА

*Ония, които истински се трудят
и ги наричаме физически работници,
шмиргелът на техния опит
така изостря мисълта им,
че понякога достигат
върховете на човешкия ум
с някой свой израз,
тънък и остър
като позлатен електрод.*

*Ония, които истински са умни
и тяхно работно място
са върховете на човешкото мислене,
слизат до един прост израз —
че на света единственото нещо,
което не е относително,
е трудът.
Това е другият златен електрод.
Сключва се веригата,
по която тече токът на живота.
Все едно е
на кой от двата електрода
ще изгори
твоята тънка волфрамова жичка.*

1970

СЕЛСКИ СВЕЩЕНИК

*Седнал пред кошера
като статуя на Мойсей.
Тупвам го по коляното:
Говори, хей!
Той мълчи. И му сияе лицето.
Мойсей не говори с Бога,
а с битието.
Вдига капака и отсипва за мен
мед, който наистина
е благословен.*

1970

МОДАТА

*Модата. Макар че инак живея,
понякога и аз се увличам от нея.
Харесва ми всяка девойка бойка,
която излиза на бой
срещу общата кройка,
като атакуващи знамена развяла
дрехата си,
прическата
или шала.
Но скоро разбирам, за своя несгода,
че туй била самата
новонастъпваща мода,
а нейния шал, нейния шал —
бич
върху старата
заплющял.
И тежко и горко на ония,
непризнаващи нейната тирания.
Всички тръгват
по модни къщи,
за да станат отново едни и същи.
Скоро и тая мода
от мода излиза.
Иде друга —
и тя усмирителна риза.
И не можеш да носиш кройка
само по своята стойка,
по ширината и дължината
на тялото си и на душата.
Има такива клиенти, обаче
няма такива шивачи...*

1970

СЛЕД ОБЕД, ПЕТ ЧАСЪТ

*Шофьорите, щом минат планината,
въздъхват и доволни се гласят
надолу да ги спусне стръмнината
в града, преди да стане пет часът.*

*Срещу човешката река тогава
не може да се ходи даже пеш,
освен човек отгоре да изплава,
но плава ли се над водовъртеж.*

*За всекого започват осем часа
изцяло негови след пет часа.
Днес няма други чудеса. Това са
световните ни осем чудеса.*

*И влюбеният — лакомник за време —
отблъсва те тогаз от своя път
като съперник, който ще му вземе
ах, не момичето, ала мигът.*

*Един — към шумни сбърища запътен,
друг — в себе си да се заключи сам,
пресичат тоя вечен речен тътен,
но кой е бряг отвъд и кой отсам?*

*Притискан от насрещната умора
и неуморните зад теб плещи,
не знаеш де е твоята опора,
но пак вървиш, но пак не падаш ти.*

*След обед, пет часът. Часът, когато
тълпите отстраняват те с размах*

*и същевременно частът, когато
не можеш да излезеш вън от тях...*

1970

НЕВОЛЕН КАЛАМБУР

*Деня към залез нека се накланя,
спокоен ще ми е съня:
успях семейството си да нахраня
и себе си да съхраня.*

1972

ПРАХ

*Така се случи с мен, че от борбите
навън от къщи в къщи се прибрах
за дълго и помагах на жена си
в борбата ѝ с напиращия прах.*

*Една метличка от пера кокоши
подскачаше по рафта посивял
от том на том като петел от злато,
из тома с приказките излятял.*

*Прахосмукачката въртеше морда
и виеше отчаяно по вълчи,
разбрала първа колко е напразно
срещу праха човек да се опълчи.*

*На Времето невидимото гърло
запушвахме през ден със мокра кърпа,
за да не бълва прах, но зад гърба ни
то все успяваше да я издърпа.*

*И всичко побеляваше отново.
Какво се беше случило, разбрах:
Сизиф изпуснал беше своя камък
и камъкът се бе превърнал в прах.*

1972

КУПУВАНЕ НА ГРОЗДЕ

*На градския пазар тълти невежи
гъмжат. Земята пак не ги лиши
от нищо. Пълнят с грозде своите мрежи
и със доволство — своите души.*

*Избират само жълтото. Лозарят,
като везните уравновесен,
отмерва им. От скуча се притварят
очите му, додето дойде ред на мен.*

*Аз, който съм копал и ръсил лозе
и знам добре кога гроздовете тежат,
му казвам: — Дай ми този грозд и този,
не оня, той е прекалено жълт.*

*Добрият грозд е вътрешно избистрен,
прозирен и на сянка дълго зрял.
Лозарят с поглед пъргав като изстрел
измерва ме и засиява цял.*

*Претегля гроздовете и ми кима,
и във очите — гроздови зърна —
блести, за другите неуловима,
една горчиво-сладка светлина.*

1972

МИСЛЯ СИ: КОГА СЕ ВЪЗМЪЖАВА

*Мисля си: кога се възмъжава?
Бях войник. Но не, не бе тогава.*

*Появиха се жени. За тях
бивах мъж. За себе си не бях.*

*Гледах още с детските очи.
В снимките тогавашни личи.*

*И посрещнах с пълна изненада
факта, че животът ме напада.*

*Удряше ме той от сам, оттам.
Гръмко викаше да се предам.*

*Но не падах аз, не падах.
Двойно от това се изненадах.*

*И разбра се някак отведенъж,
че това е всъщност да си мъж.*

*А сега? Сега какво остава?
Да науча как се старява.*

1974

ГЕРОНТОЛОГИЯ

*Аз изнамерих, представи си,
за старостта известен лек:
като езика на Паисий
е нужно да старей човек.*

*Като барока и сонета.
На тях сега от старостта
не само че не е отнета,
а им пораства прелестта.*

*Над нея няма да посмеят
младежите да се надсмеят
и утешила би човек,*

*когато старостта е близка.
Едно е трудно — че се иска
да бъдеш млад за своя век...*

1974

ЧЕРВЕНО, ЧЕРНО И ДРУГИ ЦВЕТОВЕ

*Зад кориците в засада спрели,
само чакат да отгърна лист
Растиняци, Жюлиен Сорели,
за да хукнат в набег поривист.*

*Млади, арогантни, славожадни,
друго нищо по-малко не щат
освен без условия да падне
победен в нозете им светът.*

*Препрочитах ги в часа си труден,
за упорство пример са поне.
Трябваха ми, а открих учуден:
няма ги на моята възраст, не!*

*Не е блазнеща целта тогава
и успехът не донася шум —
какво има да се завладява
на четирсет, освен малко ум?*

*Подвизи не са необходими,
просто нужно е да си почен.
Но се случва да са синоними
подвиг и поченост някой ден.*

*Растиняци, Жюлиен Сорели,
препрочитам ви в такива дни
и намирам, че сте оstarели
не от друго, а от младини...*

1975

ЯСНОВИДКАТА

*Рухна последният камък на Троя и с тътен затрупа
той ясновидския дар на Касандра в горещата пепел.
Знаеше всичко отрано Касандра, не знаеше само,
че след всеобщата гибел на нея ще стане по-леко.
Спря да простира ръце и да вика, че Троя ще падне
и върху камъка седна подобно на труженик мирен,
свършил почтено делата си дневни и отдих
заслужил.*

*Нямаше бъдеще вече, затуй боговете обратно
взеха от бедната луда девица дара да предвиждат.
Те ѝ дължаха почивка и сториха божия милост.
Ала от смъртните нямаше мира сега за Касандра.
Колкото с явна невяра я слушаха всички доскоро,
толкова почнаха вкупом да тичат при нея и питат
ще ли се върне от робство ахейско мъжът или
братът,
дом ще си вдигнат ли пак, ще намерят ли своята
крава?*

*Никой от тях не разбираше, че ясновидецът вижда
само всеобщата гибел на град, на държава, на
съвест,
а поотделно за себе си всеки е длъжен да бъде
малък пророк постоянно. Но как да им каже
Касандра?*

*Нямаха друг утешител троянци сега освен нея.
И обещаваше тя, че мъжът ще се върне от робство,
дом ще си вдигнат отново и крава ще има в обора.
Вярваха те и едни утешени отстъпваха място
други тълпи да послушат разтуха с лица просияли.
Само за себе си нямаше вече Касандра утеша:
в тия минути безкрайно далеч и дълбоко
бъдните дни на света тя прозря и горчиво заплака...*

1975

ГОЛЯМАТА СВОБОДА

*И след като прекара на земята
повечко време, смяян ти узна,
че скоро се прераждат имената,
които бяха гръмки имена.*

*Умря артистът, който ни пленява
на времето, а тъй се казва днес
един художник и светът отдава
сега на неговото име чест.*

*Прибързала, писатели двамина
съдбата с общо име сподоби
и възрастният скоро се помина,
за да не стават грешки може би.*

*Ти бе се примирил, че подир време
ще трябва място да освободиш
в пространството, та друг да го заеме,
но виж, че още нещо му дължиши.*

*Той казва ти: отивай си изцяло,
щом ще си ходиш, и добър бъди:
не само мястото на своите тяло —
и своято име ми освободи!*

*Ти, който възжелава свободата
със сладострастието на младеж,
зашо се плашиш от деня, когато
сам трябва свобода да раздадеш?*

1975

СЪБАРЯНЕ НА СТАРА КЪЩА

*От вчера старият дом е пуст.
Огромен железен топуз,
залюлян от стрелата на крана,
думка по стените му
от отзарана.*

*Новото време навлиза чрез взлом
в стария дом.*

*Махнах любезноз
към кабината на механика.
Хубаво е, че не измислиха
друга механика
за събарянето му, а такава
която стилно му подобава.*

*В тоя дом, който сега е пуст,
мереше времето
часовник с топуз.*

*Не се чуваше нервно да цъка
тоя много патил часовник комай,
а с една достолепно прикрита мъка
и със собствена тежест
вървеше към своя край.*

*Домакинята теглеше дюли за сладко
в една стара паланца,
каквито отдавна се срещат рядко:
система от лостове и топузи
срещу други лостове се тътрузи,
примитивна, но не грешаща, защото
самото земно притегляне
съизмерва теглото.*

*Даже на обкованата с ламарина порта
отвънка имаше топуз окачен
и безотказно
като вратите на аеропорта
сама се затваряше тя зад мен.*

*С махала и топузи
всичко беше вървяло
и сега съвсем естествено се понесе ек
оттам на едно по-голямо махало,
закачено о края на един век...*

1975

ОДА НА ВЕЩИТЕ

Аз искам да възпея вещите.
Едва ли те са най-зловещите
душители на будния ни дух,
каквите хули доста чух.
О, нека трупат вещомани
пружинено имане!
До вчера селяни,
а днеска сибарити,
за вещи нека дават си парите.
И нека тия, на които
предметите не са им по кесията,
все тъй да си ги внасят упорито,
макар и плащайки високо мито
на границата на сиромашията.
Да не избързва никой да напада
човечеството, че край вещи шета,
зашото редом с нас
и диалектиката сяда
в удобните ни канапета.
Сега по-трудно ще се удаде
на някого със властен нрав
от къщите ни да ни изведе
за подвиг ужским духом величав,
а всъщност като скрит еснаф,
от всичките еснафи най-зловещ,
човека да превърне в своя вещ...

1975

РЕКВИЕМ ЗА ДВИЖЕНИЕТО

*Променяме се ние бързо по значение,
а гледам, че и думи са се променили.
Например днеска се разбира под движение
в града движението на автомобили.*

*А тъй се казваше съвсем до неотдавна
това, което вечер градският народ
извършващо, дошъл на улицата главна
за отдих ужским, а по-точно за живот.*

*Кръжахме по паважа с нови тоалети
от източния край до западния край
в елипсовидни орбити като планети
и със лица така сияещи комай.*

*Там всеки можеше да поздрави когото
почита, пращащи му над тълпата жест
или обратно — да покаже в обществото
куму решил е да отказва тая чест.*

*А който беше тръгнал още инфантилен
за разрыв с някого или пък за любов,
узвяваше под топлещи очи и силен
на връщане той вече беше мъж готов.*

*Да, всичко в туй въртене беше по-предметно
отколкото е днеска — и добро, и зло —
и даваше възможност някак неусетно
да се усети, че светът е колело.*

*Не будя тук носталгия във обществото,
а само казвам думичка добра за него,*

*за старото движение в града, защото
умря движението, а покоя де го?*

1975

ПЕНСИОНИРАН УЧИТЕЛ

*Преподаваше ми доброто
добрият учител
на времето си в доброто старо школо.
А сега,
изтънял като дух изкусител,
все ме пита защо има толкова зло.*

*Сякаш мога познанието за злото
да изсипя в кошицата му като плод
и той да я хване за превезлото
и да я скрие от околнния народ.*

*На челото му изпъкнала вена
блъска бреговете си,
от ярост обзета —
синя река, от препятствия изкривена,
вече близо до устието си в Лета.*

*Ту бледнее от униние, че се мами,
ту от радост откривателска тръпне.
О богове,
защо създавате такива програми,
и за самите учители недостъпни?*

1975

ДУХ И МАТЕРИЯ

*От неразбиране или от леност
нахвърляме се често с патос кух
срещу настъпващата отчужденост
на хората по нрави и по дух.*

*Не е тъй повсеместна хладината,
та чак дотам да ни смрази дъха.
Това е всъщност форма на борбата
между материјата и духа.*

*Андрей Николов както ги извая,
все тъй духът нагоре е възмет
и все надолу тегли го онай
прегръдка зла на каменния гнет.*

*Идеята на скулптора е вярна
и днеска, само че от ден на ден
материјата става по-коварна,
за да държи духа ни вечно в плен.*

*Вместо да е материја инертна,
материјата дръзко закреща,
че жертвала се е и ще се жертва
във името на идеала тя.*

*Размахвани посред пазарен крясък,
овалини на делника в праха,
изгубиха предишния си блесък
и звън оръжията на духа.*

*И пред материјата безоръжен
би трябвало духът на колене*

*да падне, но не ѝ остана длъжен —
той нейните оръжия отне.*

*Като материя непроницаем,
зад хорските чела се притая
и много трудно можем да узнаем
в кои от тях витае той. В кои?*

*Не се и мъчим твърде, а от леност
нахвърляме се често с патос кух
върху настъпващата отчужденост
на хората по нрави и по дух.*

1975

ВАРВАРСКИ ВИК

*Деца, вий май не бихте ми повярвали,
щом ви го казвам в дом като палат,
но тъй е — аз съм от ония варвари,
които завладяха тоя град.*

*През угари препускахме неканени,
зарязвайки по път какво ли не:
торби, хамути конски и диканени,
и трупове на хиляди коне.*

*Скимтяха гайдите и обичаите
да ги почакаме, че са назад,
но ний препускахме и както знаете,
деца, вий сте родени в тоя град.*

*Над ваната глави като лалугери
надавайте, ослушвайте се в страх —
дали не крачат варвари през угари?
Опасност има винаги от тях!*

1975

КЪМ МОЯ ВЗВОД

*И друго чудо — майто поколение,
порасло през война, старее в мир.
Полека-лека вече в опълчение
минавам като взвoden командир.*

*А пък в лице не съм си виждал взвода,
с момчетата не се и запознах,
които трябваше на смърт да водя.
В замяна аз пък съм познат на тях.*

*За тях аз съм войната, дето вада
да плащат разни чужди грехове
ще ги изпрати, като заповядва
отсечено: — Едно! Две!*

*И мен ми е напълно невъзможно
да обясня с безпомощно перо,
на тях, че аз съм същество по-сложно
и по-чувствително, и по-добро.*

*Не бива всъщност и да се старая —
представа по-добра кой ще даде
за мене и по-ласкова от тая:
аз съм войната, дето не дойде.*

1975

ЛЕКА НОЩ

*Не, не, вървете си да спите. Ще съм лош,
деца, насила ще ви кажа лека нощ.*

*Седи ви се с големите, обаче няма!
Защото от това започна моята драма*

*на времето — от реплики на зрели хора.
На тях Историята беше им суфльора.*

*И днес освен полагащото ми се бреме
връз мен тежи и бремето на друго време.*

*Добрият ми баща защо не беше лош,
насила да ми беше казвал лека нощ.*

1975

ДЪЛЪГ ЖИВОТ

*Не зная с право ли
или напусто,
ала понякога изпитвам чувство,
че вече дълго съм живял.
Отдавна в тоя градски механизъм
и аз като съставка влизам —
пружинка, лостче или вал.
А тук дойдох от каменист превал,
от къщата ни с каменни скамейки,
от каменните воденици караджейки,
от каменния век.*

*А сякаш че съм тукашен човек
от памтивека и се смея
на смешното, а на злините смея
да казвам, че са си злини.
С това и храня се от младини,
засмян, потаен или ясен —
професията ми е
да съм несъгласен.*

*Не е ли много туй
за майто поколение?
Дори основна грешка и да няма,
то има в цялата програма
едно неимоверно ускорение.
И аз съм лостът, валът или винтът,
пренатоварен
от извънпроектна мисия.
И с право някой ден ще ме отвинят,
да не увредя някоя трансмисия...*

1975

МАШИНАТА

*Машинен век, ах, да, машинен век.
Това се носи вече като ек
по повод мойто време и така е:
машината сега над нас витае
до небесата като катедрала,
в подножието си света побрала.
Но както и да се виши, не може
все пак да стигне тя до тайнство боже.
Макар с големина да ме потиска,
аз мога, щом това ми се прииска,
да взема молив и пергел да взема
и на машината най-точна схема
до сетния детайл да начертая,
каквато и машина да е тая
и колкото да е могъщ мотора
от колела зъбчати или хора.*

А тя пред мойте тайни е безсилна.

1975

ЗАЩО ТЪЙ КОСО ГЛЕДАШ, РИЦАРЮ

*Защо тъй косо гледаш, рицарю,
през амбразурата на шлема си?
Видя ли — хитро преобърнахме
нещата в нашето столетие:
не ние бронята да носим,
а бронята да носи нас
върху гъсенични вериги.
Защо тъй косо гледаш, рицарю?
Ах, питаш носим ли я рицарски?
Но мисля, че ти отговорих:
не ние днеска носим бронята,
а бронята ни носи нас
върху гъсенични вериги...*

1975

МЪЛЧАЛИВИТЕ СИРЕНИ

*Примесен тая сутрин с хората припрени,
ослуша се и доста смаян ти откри,
че вече не пищят заводските сирени
тъй както някога го правеха в зори.*

*Пленен от песните им, спираше да сее
баща ми жито по планински камънак
и слизаха развързаните Одисеи
надолу — със сирените да сключат брак.*

*Сега заводите са други и езикът
по-друг им е. Спокойно пушат със лули.
Защо да си дерат гърлата да ни викат —
та другаде къде ли бихме отишли?*

*Върви! Напразно стига си се питал
дали това е мирна тишина добра
или надменна тишина на победител.
От мълчаливия не можеш го разбра.*

1975

СИНЕОК ЖЕЛЕЗНИЧАР

*Железничарю, и сега са сини
очите ти, но бръчките край тях
не са май както през онез години
лъчи от слънцето на твоя смях.*

*Човек не може да те възприеме
такъв обикновен и посивял:
все като паметник на бурно време
у мен живееш на пиедестал.*

*Аз бях дете, а ти бе синеоко
момче, когато пушката пое
и на площада вдигна се високо
над градското привично битие.*

*По-тъжен ставаш, като те подсетят
такива като мен какъв си бил,
защото искат щерката и зетят
от тебе вноска за автомобил.*

*Жената няма ум да си прежали
годините, а тича с беснота
по среци със последните пожари.
От тях по теб сине пепелта.*

*И питаш се, какво е туй, в което
виновен си, та туй да страдаш ти.
А аз го знам: не може битието
за оня миг до днес да ти прости.*

1976

ОСЪЖДАТ ИЗНУДВАЧА

*Ха-ха, осъждат изнудвача,
убиеца, шизофреника,
отвлякъл някакво дете
и злобата на обществото.
А кой го съди? Обществото,
което нашите деца
отдавна също е отвлякло
и в собствените наши къщи
като заложници държи ги.
И тайни записи ни праща:
„Живейте както аз ви кажа!
В противен случай ще убияте
децата си собственоръчно!“.
И то се знае, получава
изцяло искания откуп.
След туй от съвест ли, от що ли,
над всички изнудвачи ужсиким
присъди смъртни произнася.
Добре де, нека ги изпълним!*

1976

УСПЕХ

*С преструвка или без преструвка,
ала с милувка и целувка
като жена дойде успеха
при теб и връхната ѝ дреха
лежи преметната на стола.
Във утрото, додето гола
тя още нежи се в леглото,
навън загледан през стъклото,
ти питаш се: но докога ли
ще идва с мене да се гали?
А отговорът е естествен:
любовник ли или съпруг
си неин, все ще иде с друг,
престанеш ли да си мъжествен.*

1976

ВАРВАРИТЕ ЩЕ ПРИСТИГНАТ В ПОНЕДЕЛНИК

*Съдете съгледвача грък Кавафис,
задето е докладвал преждевременно,
че варварите няма да пристигнат
и че изобщо няма варвари.
Дошли от границата хора казаха,
че имало в неделя много орди
с обозите и с челядта си
край езерата и реките.
Самонадеяни, при свойте набези
по границите на цивилизацията,
дори не се опитвали
да заличат следите си.
В неделя привечер се пръснали
на малки групи да пируват
край своите огнища.
От разговорите им се разбрало,
че в понеделник точно в осем
ще бъдат всички по седлата си.
Ако ли някой закъсне
дори и само пет минути,
то стотникът ще му се кара
като същински варварин.
От тия и от други донесения
достигнахме до извода,
че всяка съпротива е безсмислена:
видели са по тях да дрънкат
секретни ключове от крепостта.*

1980

ИЗЛОЖЕНИЕ ЗАПАД-ИЗТОК

*Обичам дълго да събирам сили
чрез мързел на огрения балкон.
Но пишещата ми машина цвili
към мене с челюст на озъбен кон:*

*„Ехей, с филджан кафе насам-нататък
не се мотай в халат като дервиш —
възсядай ме и като мой придатък
владенията си да разшириш!“*

*Машина европейска — все да тропа.
Разбирам — туй е нейния закон.
Но само холът ми е към Европа
и част от западния ми балкон.*

*А стаята ми пък е в Ориента.
Тъй архитектът ме е наредил
и аз се скитам из апартамента
насам-натам все тъй недраг-немил.*

*Европа вика: — Хайде, няма време!
А Ориентът вика: — Поседи!
Аз, като верен син на своите племе,
изчаквам малко кой ще победи.*

1981

ЗА КОКОШКАТА И ЗА ЯЙЦЕТО

*Пустото яйце и пусто пиле!
Колко философи в колко нощи
колко много свещи са стопили
и не само свещи, но и мощи!*

*Главното кое е все се питат
и до днеска умните мъжища.
Хайде, викам, да не се оплитат
вечно като пилета в кълчища.*

*Вижте, много близо нейде тука
е въпросът — в празната черупка!
Трябва да се хвърли на боклука,
щом черупката е вече с дупка.*

*Зная го това добре, понеже
майка ми съм виждала да помога
ново пиле да не се пореже:
счупваше черупката веднага.*

*И разперваше новодошлото
своите крилца по своя мярка.
А пък с нас не беше обществото
толкова любезна пилещарка.*

*Още няма го до таз минута
старите черупки да разкърти.
С клюнове на дърти марабута
трябва да трошим черупки дърти.*

*Но отвътре стръмно е яйцето:
драскаш, пискаш, пърхаш, току дойдеш*

*пак на хлъзгавото дъно, дето
бил си още като бе зародиши.*

*С нокти драскаме до изнемога,
но отворът все не се достига,
в който синьото око на Бога
поощрително към нас намига...*

1982

БОГ УНИВЕРМАГ

Универмаг!

Тоз

нов

храм!

Тоя път търговците
изгониха Христос
от там.

Потокът от поклонници натам ме отбива.

Потокът от поклонници натам ме влече.

Потокът от поклонници натам тече,
след като рухнаха Делфи и Тива.

Рухна Йерусалим.

Рухна Мека.

Нека!

Заслужаваха си това
старите божества,
защото нашите духовни гиганти,
които ги сринаха в прах,
бяха по-велики от тях:
бяха анти!

Но къде ли са олтарите им по-висши?

Из подземията
на градските библиотеки,
към които само бледи дервиши
правят пътеки.

А тълпата, която отгоре ходи,
спира само за миг:
с апаратите щрак-щрак,
щрак библиотеки, щрак пагоди,
и после пак бяг
подир гида, който я води
към светилището

*на новия велик
западно-източен маг
Универмаг.*

*И както на времето
в католическите градове на Европа
не можех усмивката си да скрия,
че на вървящия нещо му хлопа,
щом даже в трамвая,
демо бивахме на гъсто
притиснати като гръсти,
ни разбутваше, за да се прекръсти
горкия,
когато трамвая
преминеше покрай тая камбанария
или оная,
тъй сега смирявам аз моята воля
пред катедралата на Универмага
и се моля
новия Бог да ни помага...*

1982

ДУШАТА СТАВА ПО-БЕЗСМЪРТНА

*Душата бе безсмъртна по програма,
за разлика от тялото,
но криеше несигурност голяма
безсмъртието ѝ в началото.
Предаваше се чрез дихание,
оттам и името душа.
Човечеството с основание,
разбира се, го достраша.
По-трайно за да съхрани
душата си красива,
с резец по пещерни стени
извивките ѝ заизвива.
В писмото му по кози кожи,
по папируси и по глина
основен белег беше клина:
безспорен знак, че се тревожи
и крехката материя проклина.
Когато най-подире отпечатата
душата си на книга,
би трябвало
да му олекне на душата
и вече да си каже: стига!
Но не!
Върху тепсиите на киноролки
и по тиганите на грамофонни площи,
захвърлена за нови болки
страдалческата ни душа клокочи.
Писалки електронни лазят
по перфорирани рула,
а пък на лазера елмазът —
и по небесни светила.
Защо човечеството днеска*

*такава треска го тресе,
по-силна и от златна треска:
на все по-нова и по-трайна фреска
душата си да нанесе?
Изглежда, инстинктивно проумява,
че то от ден на ден
все по-бездушно става
и от душа за да не се лиши,
все по-усилено обезсмъртява
все по-смаляващото се
количество души.*

1985

ПЪТНИ ИНЦИДЕНТИ

*Отде разбра изпуснатият лъч,
че хората закърмени са с мляко,
та всичко друго порази непряко,
а върху млякото изсипа жлъч?*

*Така додето да се укроти
навремето и дивата кобила,
що много грънци с мляко е разбила!
Трошиши ги, но обязден си и ти!*

*Дедите ни — ранени от коне.
Децата ни — от атомно копито.
Да стигнем до местата, към които
сме тръгнали, по-скоричко поне...*

Май 1986

МОЛИТВА НА СПАСИТЕЛЯ

*От гвоздеите раните успяха да зараснат,
но от почуда, Господи, ръце разпервам разпнат.*

*Така и не разбраха, че с гвоздеи върху ми
се мъчиши от небето да им забиеши думи.*

*Митът бе много ясен: че всеки през живота
си влачи лично кръста към своята Голгота —*

*невинен да го разпнат на кръста, чрез което
духът му се възнася, надмогнал битието.*

*Това му бе подтекстът, а не светът да чака
мъдрецът да изкупва вината на глупака.*

*А на това все още мъдреца принуждават.
О, Господи, прости им, не знаят какво правят...*

1986

СТРАНИЧНИТЕ КАПИЛЯРИ

*Мозъкът, гръм като го удари,
също си има гръмоотвод:
незапушните му капиляри
се отпушват за нов живот.*

*Центърът на естетическата наслада,
примерно, престава да бъде такъв,
тъй като вече на него се пада
грижата да изпомпва кръв.*

*Който движи ръката лява
и левия крак, няма как —
трябва и десните да направлява,
колкото и да си остава левак.*

*Да помогне към съседните гънки
освежителна кръв да приойде,
включва всичките си комплекси тънки
иекс-центърът, уважаеми Фройде.*

*Същото става и с обществото
по законите на единния организъм.
Тая баналност, Маркузе, я казвам, защото
именно с нея в темата си навлизам.*

*След като ударът така го удари,
обществото ни ако пак закрачи,
ние, страничните му капиляри,
нашта работа
ще сме свършили, значи...*

1987

ПОСЛЕДНАТА ВРАТА

*Дileмите опират
и до такова нещо.
Не ща да ме кремират.
И не че е зловещо.*

*Не са голяма нега
пръстта и търнокопа.
Избирам по ковчега
земя да ми изхлопа.*

*Това е по причина
решителна и ясна:
когато си замина,
вратата да им хласна.*

Април 1989

ДАЙ ВАР

*Дай вар,
че и тук се пропукал таванът!
Вече ми е ясно
какво е правил Господ
на осмия ден след сътворението на света:
започнал е да го ремонтира.
А пък на мене
за това ми отива и седмият ден.
Защо след като с толкова труд
си изградим апартамента и вилата,
те тутакси започват да се рушат?
Латекс, мазилка, дървояднина
се сипят по главите ни,
та побеляваме и млади.
Навярно Господ иска да ни каже,
че не е важно да си ограждаме
място в пространството,
а по е важно
да си оградим място във времето.
Демек — да ни запомнят
с добро и с честно име
и тъй нататък.
Но както видяхме в последно време,
стените на времето
се оказаха по-ронливи
и от стените на пространството.
Дай вар...*

1999

ВТОРА УПОТРЕБА

*Че какво им е, синко,
на колите втора употреба
от пазара в Горубляне?
По-лъскави са даже от мадамите
за трета употреба
на близката магистрала.
Мъркат като гальовни котки,
прельстително намигат
с бадемовидни фарове,
покорно подлагат за ласки
заоблените си форми.
Не се мръщи на втората употреба:
така е било, синко, и така ще бъде.
През феодализма е било още по-лошо:
сензорът е имал право
на първата брачна нощ
с булката на своя васал.
Голяма работа, че сега нашите сеньори
от замъците си край Рейн
имат право на първите брачни години
с нашите лимузини.
Тази ли ще е нашата?
Хайде, прибирай я!
Какво са никакви си пет брачни години,
виж, хората не им се цупят
и след десетата.
Той, господарят, е бил добър —
няма нищо разпрано.
Пък и да има нещо чукнато,
здраве му кажи.
Чунким утре ти няма
да я чукнеш по-яко.*

*Не се назлъндисвай, момче,
защото иначе ще ти се падне някоя,
употребявана в Кремълския замък...
Хайде към регистратурата,
таксата аз я платих.*

1999

КОСАЧ

Жин-жин! Жив-жив!

*Никой не е толкова жив,
колкото косача.*

Жин-жин!

*Хванал косилото
за дръжката от волски рог,
върти го той, върти:
жин-жин, жив-жив,
хванал за рогата
бика на живота.*

*Ухаят откосите лековити билки,
пропъждайки с димящата си магия
далеч от косача всички болести.*

Жив-жив!

*И не подозира косачът,
че точно в тоя момент го харесва смъртта,
очарована от неговото маисторство.*

*Набелязва си го в тефтера
и когато ѝ потрябва,
ще мине да го отведе
заедно с друга група наемни работници.
Какво пък толкова, косачо,
най-после ще постъпиш
при добър работодател,
който си разбира от занаята.*

Жин-жин! Жив-жив!

1999

НЕ СЕ СЪРДИ, ЧОВЕЧЕ

*Никой от жителите на малкото ни селце
край малкото ни градче
не беше ходил в Столицата
и навярно затова с такава неистова носталгия
се пееше по вечеринките шлагерът от 30-те години:
„София, бабам, София,
хората ядат и пият,
богат живот живеят“.
Разбира се, когато заживях и аз там,
се оказа, че хората не живеят чак толкова богато,
тъй като всичките им пари отиваха за
апартамента
и за дрешките на децата,
за парното, за тока, за телефона, за компютъра.
Но старият провинциален шлагер
навярно е съдържал метафората,
че фактът да живееш в Столицата
е богатство сам по себе си.
Както и да е, не за това е думата,
а за това, че след всичките ми усилия
се оказа,
че столицата на България вече не е София,
а столицата на България вече е Брюксел.
Където не съм ходил.
Върнаха ме на изходното положение,
но не се сърдя.
Как да се сърдя —
нали точно затова оная игра
с малкото хазартно зарче,
при която все те връщат на изходното положение,
се нарича „Не се сърди, човече“...*

2000

СМЪРТТА НА БАРАБАНЧИКА

*Барабанчик, весел чичко,
както спомнят си малцина,
известяваше ни всичко
освен своята кончина.*

*И за нея акуратно
съобщил би на народа,
но му беше неприятно
всичко тъжно по природа.*

*Предпочиташе децата
радостно да заподсвиркат,
като чуят новината,
че пристига утре циркът.*

*Даже в кражба като хванат
някакво лице виновно,
моцартовски барабанът
биеше, а не съдбовно.*

*Где е днеска глашатаят
с милите му кротки вести?
Даже и децата знаят:
медията го измести.*

*Вече я разбрахме нея
що с убийства ни досаждда:
медията е Медея —
своите деца изяжда...*

2001

КОНОП

*Конопът, брей да му се невидело,
бил наркотик, но кой да се разтропа
навремето край гръстите на село
да стане наркодилър на конопа?*

*Луната над рекичките ни жалки
с лъчите си като със нежни пръсти
разресваше не плитки на русалки,
а руси снопчета влакна от гръсти.*

*От летен зной конопената риза
предпазваше орачи и копачи.
В месали — зноят пък да не излиза —
увиваха горещите погачи.*

*А днеска по големите градища
вода във ваните ни как бълбука?
Причината е, че в тръби с кълчища
бълбука тя, преди да стигне тутка.*

*Какво ли не извличахме от тая
култура, нищо че бе трудоемка,
освен едно: безволната омая,
която спяла в пустата ѝ семка.*

*Сега конопиум конопът става,
но откъде ще изцеди надежда
светът, когато все се изкушава
от всяко нещо злото да изцежда?*

2001

**КРЪВНА ГРУПА
ИЛИ КНИГА НА ПРЕДЦИТЕ И НА
ПОТОМЦИТЕ**

УМИРА ДЯДО

*От изток идваше денят, но беше
за дядо ни последен той ден.
На смъртен одър старият лежеше,
като от оран тежка изморен.*

*Приведени, във стаичката ниска
дойдоха едри те му синове
и внесоха, тъй както той иска,
отгледани от него плодове.*

*Устата му безсилна се затвори,
но той изгледа внуките поред
и мъчейки се пак да проговори,
повдигна едра пита слънчоглед.*

*Във този миг на ризата ръкава
се свлече върху смъртното легло
и трепнахме — ръката бе кафява
и суха като есенно стъбло.*

*И сякаш в слънчогледовата пита
преляна беше по незнаен път
и силата на таз ръка изпита,
и нейната човешка кръв и плът.*

*И ний, поклонниците на герои,
стоим пред дядо, сключили уста,
в поклон пред този, който дните свои
изминал е без подвизи в света.*

*А той мълчи. Очите му догарят.
Сърцето глъхне, глъхне, глъхне. Край.*

*Смъртта е туй. Прозорците отварят
по древния народен обичай.*

*Навън люлее вятър слънчогледа
и сякаш в ранната синевина
навежда някой питите и гледа
дали са зрели всички семена.*

1954

НОКТЮРНО

— Татеенце, жаден съм.
Чашата
сякаш не бе пълна
с витошка вода,
а с приспивателно:
две глътки и отново затвори очи.

Спи, момчето ми, спи.
Ти си бъдещето,
имаш право да ме събуждаш
и да заспиваш отново
под неясните очертания
на своите завивки.

Твоят дядо и мой баща,
който е миналото,
често смущава сънищата ми,
а щом отворя очи,
пак заспива на баира над село
под ясните очертания
на една петолъчна звезда.

А аз съм настоящето.
Изглежда, имам правото
само да бъда събуждан.

Спи, момчето ми, спи...

1964

В ПАРКА

*Ти се вслушваши надалече
да не заплаче малкият
и не чуваш тия двамата
на съседната пейка.
Той ѝ чете от тетрадка
свои стихове
и тя го гледа безкрайно влюбено,
макар стиховете
да са безкрайно лоши.
Колко е просто всичко.
А аз се страхувах
да не би да ме обичаш,
зашпото съм поет.
Нищо не съм разбидал.
Нима може да ме обичаш,
задето нощем
ти преча с лампата,
а денем,
когато бъбриси за делнични работи,
с горчивина доловяш,
че не те слушам.
Каза ли нещо?
Да, време е да си ходим.
Не викай детето —
то само ще ни настигне
и ще тръгне между нас,
мъничко като запетайка
между две сложни изречения...*

1966

ОПАСНОСТ

Задуха вятър. Скрий телце
под крилото на якето ми.
Каквото искат да разправят,
няма да те възпитавам по спартански.
Ти само се радваше
на белия облак на легхорните,
но не разбра точно какво стана
там, на края на селото.
От белия облак на легхорните
върху мене връхлетя гръм.
Над пилетата закръжи ястreb,
а те не се укриха.
Той избра жертвата си
и тя не се укри.
Той я отнесе в ноктите си,
а останалите продължиха
да си пасат спокойно.
Тогава на прага се показва пилещарката
като голяма квачка
в бялата си престилка.
И за мое смяване,
започна да кълне не ястrebа,
а своите питомци.
Излюпени от инкубатор,
те не могли да наследят
инстинкта за опасност.
Пасели си спокойно
под лисичи муцуни,
под ястребови сенки...
Ела дe се стоплиш
под крилото на якето ми.
И да наследиш

*инстинкта за опасност,
заедно с най-важното, което го придружава:
предупредителния вик към другите!*

1967

ЕЛЕГИЯ ЗА НОВИТЕ СТАРЦИ

*Мен нашто селско гробище
ме поразява
не със зелената забрава,
напираща околовръст,
от кръстове
безпомощно зачерквана на кръст.
Смразява ме едно кънтене
откъм гробовете отекващо у мене.
Кънтят на кухо. Никой не лежи
под позлатените лъжи
на имената.
Не са в земята старците, не са в земята.
Ей тоя там ръка за поздрав дига
като затворник зад стобора мрежест —
да не избяга вързан е с верига
и на веригата му — крава вместо тежест.
А този май че ме прокле
изпод мустаците си меки —
със дядо ми враждуват зле,
по-зле от Капулети и Монтеки.
Блажено трети старец лата
лулата, със която бе погребан
и бръчките му тутакси разтапя
димът съвсем като вълшебен.
И само нейде в гласовете им
долавям непознати нотки.
Не са туй старците, а синовете им,
навели старчески походки
или по старчески
приседнали пред къщите.
Но толкова са същите,
че мене просто ме е страх*

*един от тях
да не замахне със бастуна,
задето вишната му съм обрал
и развенчал
изцяло клонестата ѝ корона.
Не хуква никой подир мене.
На други плод
горчилката преглъщам аз:
наказваме природата с промени,
а тя със неизменност нас.*

1970

КАТАСТРОФА

Заблъсках луд и груб
човешката стена.
Под вестници лежеше труп,
загърнат като новина.
И тутакси
възвърнах своя дух —
не бях купувал тоз којсух.
Ни панталони като тия
съм гладил
с нашата ютия.
Обувките... Да, чужди са и те.
И даже мъртвият не е дете.

Вървях
и разсъждавах озлобен
за egoизма,
вкаменен у мен.
Признавах, че съм недостоен.
Но вече бях спокоен.

1970

СПОМЕН ЗА ШИНЕЛА

*В шинела си железничарски
сред разцъфтелите овошки
като огромен черен кос
минаваше баща ми.*

*„Април продава кожи — казваше —
ала шинели не продава.“
Не знаех, че това му е
завивката за ареста
и мислех си, че оstarява,
щом още ходи по шинел.*

*Макар че ти не се обиждаше,
обидата ти е платена.
Какви ли работи не станаха.
И арестите се забравиха
(ония старомодни мъки).
И аз навърших твоите години.
И ти изтля под пирамидата.
Но още не си оstarял...*

1970

ЕДНАКВА КРЪВНА ГРУПА БЯХМЕ

*Еднаква кръвна група бяхме с татко,
което трябваше да се очаква
без лекарски изследвания, както
надеждата ни също бе еднаква.*

*От моята кръв на него му преляха,
за да живее още, но уви —
калинки пъстри само излетяха
от нея из надгробните треви.*

*Което трябваше да се очаква,
над гроба мисля го в ръка с букет:
кръвта ни колкото да е еднаква,
назад не се прелива, а напред...*

1976

ЗЛАТО

*С орани ниви, с ниви неорани,
това е същата земя, която
стопаните, на дядо ми акрани,
взаимно си продаваха за злато.*

*— Мълчи! — ми кресваха, като брояха
пендарите при сделки, а когато
ги питах за какво им са, мълчаха.
Мълчанието, казваха, е злато.*

*Да можех да ги срещна днес, когато
не ще мълча, а ще приключва спора:
— Защо ви трябваха земя и злато,
те пак са тук, а вас ви няма, хора!*

*Но увлечението им не мина,
а се разгърна още по-богато:
постъпиха в подземна златна мина
и произвеждат злато, злато, злато...*

1980

СТЕНАТА

*Обикновено гостите в хола
все се случват викащи хора —*

*всеки гост, от жесток по-жесток,
критикува света с глас висок.*

*Да, обаче в стаята си децата
ни надвихват отвъд стената —*

*учейки гласно своя урок,
възхваляват света с глас висок.*

*Ex, не е толкоз голяма бедата —
истината е по средата.*

*Кой го каза това? Не позна —
по средата има стена...*

1981

УЧИЛИЩЕ ЗА ДАРОВИТИ БАЩИ

*Ако не смятаме плесника
при сцени късно през нощта,
аплодисменти не извика
май ролята ми на баща.*

*И както с малък дар актьорът
се утешава примирен
децата му да го повторят
по-талантливо някой ден,*

*така и аз подхранвам скрити
дори от майка им мечти
дано да бъдат даровити
децата ми като бащи...*

1981

БАЩИНА ЗЕМЯ

*Светът отхвърля те, дорде си млад,
но постепенно, не така свиреп,
посмества лактите си тоя свят,
за да отвори място и за теб.*

*Ако това се бави някой път,
бащите ни обръщат се в пръстта,
пръстта се сляга, стърсва се светът
и идваме на своите места...*

1981

ВРЕДНИ ТОКОВЕ

*С какво неистово свистене
внезапно сви един орел
встрани от кулата с антени
над хълма покрай Вакарел!*

*Уж предавател е за близко,
но пак излъчва доста ток
и птиците, летящи ниско,
ако не мрат, изпадат в шок.*

*Деца и жено, обяснена
е вече вашата беда:
в това е тя, че под антена
са свити вашите гнезда.*

*Ей тъй се силя към ефира
далеч да пратя своята реч,
но близо вреден ток пулсира,
затуй цвъртете по-далеч!*

*Когато спадне ми волтајса,
пред края, с ниски честоти,
на вашата вълна ще кажа,
че моля да ми се прости...*

1981

ТОВА Е

*В стиха си сваляш камък от сърцето,
но все си мислиш: „Не, не е това!“.
Дори при стих, приличен общо взето.
Това най-много ми опротивя.*

*Завиждал съм на други занаяти,
но малко като си помисля, май
когато къщата градеше тати,
все връщаше ме: „Нещо друго дай!“.*

*Когато камък с форма подходяща
все пак се случваше да му подам,
не казва нищо, само го подхваща
от сам-оттам, мърморейки: „Не знам“.*

*Какво не знае, Боже, като знае —
това е, ама клима като кон,
зер ако каже думата „Това е“,
зидът ще рухне като Йерихон?*

*Баща ми колко прав е бил тогава,
защото къщата го надживя,
ала след нея ще го надживява
не друго, а това: „Не е това!“.*

1982

ЗЕЛЕНООК ТАЛАСЪМ

*Додето приказки за таласъми
аз още му разправях, рече „Хъм“
синът ми и домъкна под носа ми
един компютър — къщен таласъм.*

*До съмнало потропва и мяука
не на тавана в стария ни дом,
а осветлен от цялата наука
край детското легло един фантом.*

*При тоя приказен развой остава
едно неразбираемо комай:
дали тъй приказката продължава,
или на приказката туй е край...*

1986

КАТРАН

*Въпросът за парите
бе коварен,
но не и за баща ни, стар коларин.
Гресирайки главина с катранника,
го чувахме почти да тананика
сентенцията си с охота:
— Парите са смазочни материали
за колелото на живота!
И пита ни
дали сме го разбрали.
Обаче аз да го попитам днес,
когато мъдростта му явно куца:
все сивваме на колелото грес,
но все скрибуца
пустата каруца.
Наада да се изгребе катранът,
не стига осите да се захранят.
За твоите смазочни материали
отива всичкият ни труд, разбра ли?*

*Баща ни, за когото пак почивка няма,
стоварил горе кумовата слама
и на съзвездие „Кола“
в главините доливайки масла,
усмихнат кима на въпроса ни:
— Че много просто,
лагерите са износени...*

1986

ЖЕРТВОПРИНОШЕНИЕ

*Дедите ни додето
принасят вол на бог,
изписвал по небето
димът им знак дълбок.*

*На вол не са се спрели
от умствен произвол:
във себе си горели
работещия вол.*

*И днес, като ни хрумват
идеи някой път,
петна червени лумват
по волската ни плът...*

1986

ПОСЛЕДНА РЕТОРИКА ПРЕД АБИТУРИЕНТА

*Той готов е вече със костюма.
Моден е и много му прилича.
Ти готов си с бащината дума.
Стара е и хич не те привлича.*

*Мълчешком му кимаш да отива
да си вземе мястото на пира —
на съвети не, а на красива
абитуриентка се опира.*

*И без туй при цялата чаровност
как сега ще му внушиш, каквото
е най-важно на света: готовност
за отказване от пиршеството?...*

1986

ГОЛЯМА ЧЕЛЯД

*Аз мислех, че заселвам битието —
заселих син, и втори син, и внук.
Обаче и небитието, ето,
излезе, че не го заселва друг.*

*Изпратих дядо, баба се приготви,
с баща си доста несъгласен бях,
обаче имало кой да му готови,
проблеми нямал, тръгна подир тях.*

*Голяма челяд — къщата честита,
какво е самота — това не знам:
където който както и да скита,
все някой се отбива и насам.*

1986

ВОЙНИК

*Изпращат го ония същите роднини
и то със оня същия приветствен вик,
със който преди осемнадесет години
посрещнаха кърмачето: „Здравей, войник!“.*

*А ние им се сопвахме, че дотогава
единни ще са земните полукулба
и ако някъде все още прозвучава
стрелба по тях, ще бъде тя при веселба.*

*Роднините мълчат, а с майка му самите,
като че да се извиняваме пред тях,
сега partenки правим му от пелените,
а от надеждите си някогашни — смях.*

*Дано съдбата милостиво го предпази,
когато утре закомандва му „раз-два“,
с ботуши друго повече да не прегази,
зашпото никак не е малко и това.*

1986

БАЛАДА ЗА ПЛЕСНИЦАТА

*И вдигна майка му ръка
като преди, да го удари.
Но скочи малкото зверче
и я погледна толкова,
че тя от смут го изпревари
на стола му да се свлече.*

*— Последен път да ти е тоз,
последен, чува ли, последен! —
Врата се хлопна, звъннаха стъкла —
чинели при апотеоз —
и барабанен туш победен
по стълбите затрополя.*

*А майка му безкрай така
все продължаваше да вие,
захлупена над детското бюро,
че по-безмилостна ръка
оттук нататък ще го бие.
И не за негово добро...*

1986

ШЕСТ ПОКОЛЕНИЯ С ПОРТРЕТИ

*Не е рисувал Ботичели
рода на дядо — беден граф,
но в миналия век наели
художника граф Фотограф.*

*Редовно вече оттогава
портрет помага на портрет
да тикат родовата слава
в галерията ни напред.*

*Надире е блуждаещ пламък
и призрак потеклото мое.
Но то пък стар семеен замък
без привидения какво е?*

1986

МАЛКО МИСТИКА

*Е, съжалително или злорадо,
каквото искате за мен мислете,
но ще ви кажа, че баща и дядо
сънуват често на морето лете.*

*Понеже сушата се пренасели
с небостъргачи, също и небето,
душите им навярно са успели
обител да намерят над морето.*

*А може би са стигнали дотука,
назад издирвайки достойни хора,
тъй както ние в нашта несполука
все ровим костите им за опора.*

*Но няма по-назад. От тоя пясък
са тръгнали да стават благородни,
зовейки се към сушата със крясък
дедите ни, все още земноводни.*

*И виждайки, че няма смисъл само
в затворен кръг душите да се гонят,
потупват по отвитото ми рамо
с крила, ако отворен е балконът...*

1986

ПАЛАМАРКА

*При изкопа за вила
изрових паламарка.
Тук с нея се простила
последната жътварка.*

*Все пак я запазете,
че може би, дечица,
тук век на век в нозете
е хвърлил ръкавица.*

*Че оня го събори,
светът не ще заплаче.
Ще жали, че го стори
нерицарски обаче.*

1986

ОБЯТИЯ

*Веднъж разтвориши ли обятия
към първата жена — и край:
обятията са разпятия
без възкресение и рай.*

*Заключиши ли се, по вратите ти
ще удря яростен юмрук
тях да разтвори и гърдите ти.
И друг — с по-тихи, но страшен звук.*

*Теб, от прегръдка прокълнатия,
докрай жена или дете
ще те преследват за обятия,
разтворили обятия и те.*

*Задоволявани и мамени
и на последния ти праг
ще хлопат с буци пръст и камъни,
разтворили прегръдки пак.*

*Дори постигнал свободата си —
съпруг, родител, сродник скъп —
ще отделиши от тях душата си
с лице към тях, а не със гръб.*

1988

ВАНИТАС ВАНИТАТУМ

*Не щеш ли, навън духаше вятър,
когато и внукът ми на свой ред
застана на вратата в първия си костюм,
излизайки да завладява света.
И понеже бе много хубав,
и понеже много го обичам,
и понеже зная какво го чака,
зинах да го предпазя
поне от малко малко:
„И все пак си имай наум,
че всичко е суета
и гонене на вятъра!“
Но дали защото бе много хубав
или защото много го обичам,
и аз като оня пророк от Стария завет,
дете зинал да изрече проклятие,
а изрекъл благословия,
извиках: „Бягай, ветре,
че ще те стигнат!“
И вятърът си подви опашката,
като смете сухи листа
надолу по тротоара.*

2000

**ВСЕ В ТОЯ ДУХ
ИЛИ КНИГА НА ИРОНИИТЕ**

ПОХВАЛНО СЛОВО ЗА ЕЗИЧНИКА

*Кога с черта, кога със резка
са пишли във древността.
Ти тая писменост и днеска
достойно пазиш по места.*

*Ако ли някой с думи резки
те критикува, да речем,
във досието две-три резки
му дръпваш с острия калем.*

*Ако се пак не вразумява
и не затваря той уста,
калема вземаш ты тогава
и просто теглиш му черта.*

*О, дръж калема с яки пръсти
и всекого задрасквай ты,
ако рече да те покръсти
или да те ограмоти!*

1962

ОТКРИВАНЕТО НА КИБЕРНЕТИКАТА

*Кибернетичната машина
не сбърква ни веднъж дори.
Кому ли през главата мина
идея да я сътвори?*

*Не знам, но геният божествен
когато го е осенил,
навярно тих и неизвестен
той на събрание е бил.*

*И както Архимед закона
открил във ваната си гол,
тоз „Еврика“ е викнал във салона
върху един разскърцан стол.*

*Тук принципът „самопоправка“
в изказванията е чест,
а той е първа предпоставка
на кибернетиката днес.*

*Уж някой своя председател
ще разгроми на пух и прах,
ала се сеща как е патил,
поправя се и сяда плах.*

*След него някой друг напира
въпроси други да реши,
но бързо сам се коригира
от страх, че може да сгреши.*

*И рекъл нашият тогава:
— О, аз машина ще създам,*

*която се самопоправя,
ако посбърка тук и там.*

*То не било задача тежка,
щом вече е открит закон
и днес машината без грешка
логаритмува трилион.*

*Пресмята тя за късо време
где спътникът ще се яви,
но по обществени проблеми
не е използвана, уви.*

*Не и нужно то. Защо ще
се пръскат средствата? Ами!
Ний на събрания все още
се коригираме сами.*

1962

ПРИТЧА ЗА ЗРИТЕЛНАТА ПРЕДСТАВА

Знаеш ли, момчето ми, какво е дявол?
Дяволът бил ангел най-обикновен,
само че край Бога хич не се явявал,
все бил като тебе в работа вглъбен.

Ангелите Богу пеели осанна,
Бог доволен се усмихвал до уши,
а пък тоя край казаните с катрана
долу все оправял грешните души.

И разправили на Бога, че е черен,
че опашка има и дори рога.
Той бил ангел, но портрета му неверен
ха опитай се да промениши сега!

Та ти думам, притчата ми запомни я,
виж там, край началството се навърти,
зер ако не правиш тая дяволия,
като нищо черен дявол ще си ти.

1963

СВОЙ ЧОВЕК

*Държавни са у нас заводите
и банките, и мините.
Където и да ходите,
отдете и да минете,
ще видите, че даже клинците
принадлежат на всичца ни и те.
Изглежда само със човека
назад сме с два-три века
или пък тая работа
не е тъй лека.
Не зная как и що е,
но чувам там и тук,
че тоя бил човек на тоя,
а оня пък напуснал своя
и станал бил човек на друг.
Ала какво ще ви говоря —
и вий си имате
я свой човек, я свои хора.
То само аз на тоя свят
не сторих мukаят
и — мене истина,
а вам лъжа —
на никой не принадлежва.
Да не речете, че се хваля?
Ами, не гоня аз Михаля —
разбрах, че със съдба такава
не само че напред
не се върви,
уви,
на място даже трудно се остава.
Тогава
изправих се пред огледалото,*

*изтрих го хубавичко цялото,
поклон направих лек
и казах аз на оня,
отвътре който ме погледна:
— Ей, мой човек,
да знаеш, че съм твой човек,
ще те поддържам, дето стана,
дето седна,
изобщо твой ще съм
до капка кръв последна.
И както трябваше да се очаква
от огледалното ми отражение
(това разбира се само),
то преповтори мот а мо
направеното предложение:
„Ей, мой човек,
да знаеш, че съм твой човек“
и тъй и тъй нататък.
Но за да бъда кратък,
ще ви река,
че полза имаше голяма:
и аз към свой човек
почувствах задължение
и оттогаз
при всяко положение
съм издръжлив за двама.*

1964

СЕЗОНИТЕ И РЕДАКТОРЪТ

*Ох, автор да си само
не е нещастие голямо.
Е, вярно, ще ти кажат не,
ала едничко не поне.
Къде-къде е по-проклета
редакторската ни несремта:
да казваш дневно трийсет не-та
и то на хубави момчета.
Затуй, щом почна есенният дъжд,
аз рекох: — Боже, тъй задръж
неделя, даже две,
та белки никой
не домъкне стихове.
Уви, те по-обилно заваляха
и от самите дъждове.
Отново заживях с надежда,
когато хвана страшен мраз.
Момчета, рекох си, изглежда
ще си останете у вас.
Уви, те бяха пламенни души,
студът не смогна да ги съкруши
и пак затрака кастанета
на тия пусти не-та.
А щом пропя напролет косът,
помислих — свършено е с мен,
сега момчетата ще носят
не трийсет — триста работи на ден.
Ала безкрайно удивен
останах сам във своята стая.
И в сладостна омая
от тоз обрат внезапен,
отидох на прозореца*

*безцелно да позяпам.
Тогава ги съгледах в парка:
прихванал всеки по една другарка,
облечена във рокля ярка,
изчезваше в гората без следа.
О, най-подире
те отиваха да чуят: „Да!“.*

1964

КРЪВНА КАРТИНА

*Имаше някой, нали,
които с микроскопи и лупи
беше открил, че се дели
кръвта на четири групи.
Значи с постоянство и наблюдение
е доказал тоз учен мъж,
че на човек още от рождение
стремежът към груповщина
му е присъщ.*

*Щом са изучени какви са и що са
кръвните групи до края,
аз пък ще взема с въпроса
за безкръвните групи да се занимая.
Има ги по съюзи и предприятия,
горе и долу по места.
Делят се не по кръв, а по симпатия,
тъй като им е
много малко кръвта.
Докато кръвната група
не позволява
кръв от друга да ѝ се прелива,
то безкръвната
за цел си поставя
кръвчицата на другата да изпива.
Не са четири тия групи безкръвни,
много са, но имат белег типичен:
едната огън по тебе ще блъвне,
ако на другата си симпатичен.
Нов ако си, дълго те бавят и баят,
питат се какъв ли си като такъв,
не те приемат, докато не узнаят
на коя група би прелял кръв.*

*Заключение на моята студия малка:
както с кръвните групи бива,
и от безкръвните
остава утайка,
само че по-горчива...*

1965

КАК СЕ ПАЛИ ОГЪН НА ПОЕЗИЯТА ПОМАГАЛО ЗА ОТКРИВАНЕТО НА ДЕНЯ НА ПОЕЗИЯТА ВСЯКА ГОДИНА

*Най-отдолу се слага
малко плява,
само че не такава,
ами словесна.
Тя от другата
с това е по-интересна,
че от нея не се приготвлява
хартия, а хартия се изхабява.
После донасяте
няколко клечки —
обикновени, а не клечки важни.
Дори да са влажни,
няма значение:
заедно със сухото
гори и суровото,
както е и в областта на словото.
В изобилие,
като вестникарски творби,
под ръка ще имате
доста върби.
Ех, върбата не е дърво,
ама става за тържество.
Доста ще си изпатите,
като влачите габърите, чепатите.
То на всички от габъри
ни додея:
по тях чворове милион,
а от никой чвор
не покарва клон,*

*също като стихотворение
с образ до образ,
а пък няма идея.*

*От дън гори
докарвате пън.*

*Може и да не гори,
но без пън — сакън!*

*Прибавяте сухи ластуни
от тикви и от кратуни
(с рими или без рими,
те са така преплетени,
че са неотделими).*

*Накрая вземате вестник,
само че специален да е той —
празничен брой:
с оди, оратории и хорали,
изобщо такъв,
който е предназначен да пали.*

*Драсвате му кибрита,
лумва кладата страховита,
и довършвате своето дело добро,
като бутвате вътре читателя
да играе
нестинарско хоро.*

1966

ОПРАВЯНИЕ НА СВЕТА

*Мълвеше баба ми на дядо:
— Не мож оправи тоя свят,
мълчи — че хляба си изяда
тоз, който много е устам!*

*И мама татка с думи прави
упрекваше, че не можал
света до нийде да оправи,
а сам объркал своя хал.*

*Наистина, не се оправя
светът, макар и променен,
щом дига същата гълчава
жена ми днеска и на мен.*

*При тия скромни резултати,
все пак желая ти, момче,
подобни упреци жена ти
след време да ти изрече...*

1966

РЕВНИВИЯТ СУЛТАН

*Разбрал султанът — ново време
и край на старите зулуми,
затуй във своите хареми
затворил не жени, а думи.*

*Съзнавал той и без корана,
че по е важно всяка дума
да бъде вярна на султана,
отколкото ханъмки сума.*

*Не давал никоя да шава,
ревнувал всяка дума строго,
макар да я не обладава,
че време где за толкоз много?*

*Ще кажеш, имал е да взема,
жените са неверни чуми,
та все е имало в харема
изпуснати... така де... думи.*

*Такива случки и да станат,
държим ги в тайна помежду си.
По-важното е, че султанът
е вярвал само на евнуси.*

1968

В ДАДЕНИЯ МОМЕНТ

*Ти не си фигура тъпоглава,
поздравяваш ме: „Брава, брава!“.
И ми хвърляш бонбон-комлимент:
истината била такава,
каузата ми — права,
но не бивало да се разгласява
в дадения момент.
И аз — хента, пента —
замлъквам,
щом е такъв момента.
Река ли да кажа
някоя болка,
ти ми изваждаш от твоята ролка
ментов бонбон-комлимент:
изпитвал си същата болка,
но не бивало в тоя момент...
Всъщност от тия бонбони-мента
ти получаваш рентна
с доста висок процент.
Бих ги казал едни такива,
ами дип че не бива
в дадения момент.*

1968

ПАЗИ БОЖЕ СЛЯПО ДА НЕ ПРОГЛЕДА

*Веднъж отидох с делегация
не в чужда някоя държава
(къде за мене чест такава?),
а в нашенско градче тъдява
и ме посрещнаха с овация.
По улици добре измити
потеглихме с колите.
В хотелчето: постеля-пяна,
достойна чак да бъде в стих възпяна.
Навсякъде обноски меки.
Не виждам нищо аз,
а мен ме гледа всеки.*

*След седмица — в командировка
пак там, но друга обстановка.
От улиците неумити
със кал ме пръскаха колите.
И нямаше легло за мене.
Вместо чаршафи-пяна
хотелиерът се запени,
че бил съм личност неразбрана.
И в тая улица,
и в друга,
и в съседна
към мене никой не погледна.
Вървях като невзрачен чичко.
Но аз пък виждах всичко.*

1968

БАЛАДА ЗА ЧИСТИТЕ УЛИЦИ

*Нейде май че в Гваделупа,
нейде май че в Хондурас
(кой сега ще търси с лупа)
случка станала такваз.*

*Там били ужасно мръсни
улици на града —
само дъжд когато ръсне,
ръсвала по тях вода.*

*Туй измиване е вятър,
позацапва, пък и там
дъжд вали от дъжд на вятър —
от училище го знам.*

*Взел народа да се трупа,
искайки от своята власт
да измие Гваделупа
или, тъй де, Хондурас.*

*А властта се оправдава:
— Хора, нямаме вода,
трябва цялата държава
да спестява, ами да.*

*Но народа все се трупа,
яростно надига глас,
ще настане тупа-лупа
в Гваделупа (Хондурас).*

*И властта — да ги научи
на покорство към реда,*

*в тях насочила маркучи
с буйни струи от вода.*

*Хората сред писък-плясък
мокри хукнали назад,
а зад тях, измит до блесък,
светнал родният им град.*

*Чист паваж — да сърбаши супа,
със горчица, то се знай.
Нейде май че в Гваделупа,
нейде май че... Хайде, край.*

1968

ПРИЯТЕН АПЕТИТ

*Свърши се с тия
заседания и съвети
из опушени здания
и кабинети.*

Ние сме вече Европа.

*(Нямаечно Европа
на прага ни само да хлопа!)*

*Кой да се възвишава
или напъждада,
на делови обед сега се решава
или на вечеря обсъждада.*

*Сърбайки супата с магданоз,
поставяме въпроса за тоз,
дето много е вирнал нос.*

*И положението му е под въпрос.
Режейки с ножа сърмите,
сърдити
решаваме на кого
да се свият сърмите.*

*Междудва медальона с гъби
решаваме кой на кого ще се озъби.*

*Междунякоя и друга разплата
решаваме
кой да стане на шопска салата.*

*Пардон — между някоя и друга салата
обмисляме своята разплата
(така е, като се смесят вината).*

*Изяждаме някого с хрян,
удавяме другого в чаша с айрян.
А който е най-независим и серт,
него го изяждаме за десерт.*

След като всичко

*е оглозгано общо взето,
идва времето на кафето.
Пийваме и си тръгваме сепнене.*

*Ако вземе човек да пресметне,
май че повече народ
сме изяли,
отколкото старите канибали.*

1968

ИСТИИНСКАТА ПРИТЧА ЗА ГОЛИАТ

*Голиат — снага юнашка —
може ли да е убит
с някаква просташка прашка
от джудженцето Давид?*

*Вятър работа е тая,
най-елементарен мит.
Аз историята зная
в достоверния ѝ вид.*

*И мал Голиат голямо
тяло като цял балкан,
ала не по тяло само —
бил и духом великан.*

*Нивите си с плод прочути
и дома си тъй редял,
че за много лилипути
Голиат бил идеал.*

*Но нали си имал сила
като всеки великан,
силата го изкушила
и нарамил боздуган. —*

*Щом като на тез пигмеи
идеал е всепризнат,
трябва и да ги владее
великанът Голиат.*

*И ония идеали
за добрия великан*

*то се знае, взели-дали,
щом размахал боздуган.*

*В миг у всички лилипути
всеки спомен изветрял
как нивята си прочути
и дома си как редял.*

*Как развърта боздугана,
туй говорели навред —
и във Галилейска Кана,
и в Содом, и в Назарет.*

*Друго няма. Случка плитка
и банална, го речи:
Голиат не паднал в битка,
паднал в хорските очи.*

*А това, че уж убит е
от джудженцето Давид,
е да има пред тълпите
всичко по-картинен вид.*

*И когато се повтаря
с някой други Божи син
тая случка стара-стара,
да се сещаме. Амин.*

Август-октомври 1968

МОНОЛОГ НА ЕДИН ОБУЩАР

*Ботуш.
Проста работа уж.
Един ляв,
един десен.
Но аз се замислих
и останах потресен.
Тук се крие кюляф:
стъпваш първо с ляв,
следе с десен.
Или първо с десен,
следе с ляв.
И вървиш.
Получава се равновесие.
Пътят ти уж е прав.
А така ли стои тоя въпрос?
Не! И не бива по тоя въпрос
да се оставя актива бос.
Стъпил си първо с ляв,
следе ужким със десен.
Ами додето десния
е още надвесен?
Какво се получава,
объркана главо?
Получава се уклон наляво!
Стъпил си с десния,
а левия, то се знае,
още из въздуха се мотае.
Не е ли определено ясно,
че това е уклон надясно?
А всеки уклон на нас е чужд.
Затуй аз измислих
праволинеен ботуш.*

*Няма десен и ляв —
само прав!
И не е толкова скъп,
зашото се ползва само един калъп.
Ако е малко корав,
с повече вакса
недостатъкът му ще се навакса.
Може вървежът ти
да изглежда куклен,
но няма опасност
от никакъв уклон.
И не е въпрос
единствено до вървежа.
Инак като те ритнат,
си цял невежа —
не ти е ясно:
отляво ли те ритат
или отдясно.
А при моя ботуш
още в първия миг
разбираш, че това е
праволинеен ритник...*

1968

БАЛАДА ЗА ПОСЛЕДНИТЕ ПИРАТИ

*Капитан Родриго д'Алавера,
пътувайки с пълна галера
от Европа към Санта Фе,
бил нападнат от група пирати,
които нахлули брадати
в трюма за злато и кадифе.*

*Понадигнали мътната ламба
и какво да видят, карамба:
в трюма само жена до жена.
Изругали съдбата жестока
и като ня мало друга стока,
всеки си взел по една.*

*Рекъл си: малко ще поживея,
с хубавицата ще си попея
„Йохо-хо и бутилка ром“.
Но скоро пиратската му каюта
така си подобрila уюта,
че заприличала просто на дом.*

*А щом има дом и съпруга,
тя твърди като всякоя друга,
че мъжът ѝ не е като друг,
че той е роден за нещо голямо
и му трябва амбиция само,
за да се измъкне оттук.*

*Зер мошенникът д'Алавера
единствен ще прави кариера
и ще ми става богат.
Че какво е пред тебе Родриго?*

*Запретни се и задмини го!
Стига си бил прост пират!*

*Оказвал възможната съпротива
отначало всеки пират:
че не бива
да се отделя от колектива,
че пират за пирата е брат.*

*Но безкраен бил океанът
и всеки, от жена си подхванат,
както в житейския океан,
даже да не искал да слуша,
когато достигнали суша,
слязъл с някакъв план начертан.*

*Не се знае каква орисия
е имал всеки от тия,
зле ли е свършил или добре.
Но след туй от пирати на суша
просто ти иде до гуша.
И нито един на море...*

1969

ЕПИДЕМИЯ

*Това епидемия май се вика:
от първолака до академика,
от драскача
до книгоподвързача,
от естрадни певци до оперни
(тук са им точките допирни),
от таланта
до дилетанта —
всеки гледа, без да се бави,
титла към името си да прибави.
Всичко живо се е прочуло:
кой лауреат на радио Хонолулу,
кой носител на златната каска
на пожарната команда в Аляска.
Носител на сребърното магаре
на стопанството в Голямо дръндаре,
носител на златна плочка,
носител на сребърна точка,
носител на седефено копче —
не можеш му каза копче.
И сред тая огромна сума,
помамени от мода и от изгода,
иди че търси
кой е носител на златната дума
„Да каже нявга народа“...*

1969

БАЛАДА ЗА ТАНЕ

*Не зная нашият Тане
дали умее да прави метани
или пък своите мотане
представя за някакви
движения предначертани,
обаче издигна се Тане.*

*И живее в голяма квартира,
а не в нещо,
което квартира да имитира.*

*Нищо, викаме, колегите му на Тане
в сравнение с него са щели титани —
скоро ще падне Тане,
поне апартамента ще му остане.*

*Да, ама Тане минава
на по-горно място —
сдобива се с вилно място.*

*В автомобила
към своята вила
Тане се вози с една самовила.*

*Ех, самовилата само за Тане
не ще остане,
но на Тане това ще му остане —
да се повози със самовила,
додето жена му не го е свила.*

*Щом го няма, не питаме де го —
той е нейде към Сан Диего.*

*С държавни пари се разтака
от Гваделупа до Титикака.*

*Нищо, викаме, като падне Тане,
това ще си му остане.*

*После в реда на нещата
пораснаха му на Тане децата,
както физически, така и по щата.
Вече и своите внуче
урежда къде да се учи.
А ние приказваме още за Тане.
На нас пък това ще ни остане...*

1970

СЛУЧАЯТ ДЖИМ

*Моят съгражданин Джими
нямаше забележими
таланти.*

*Джими имаше име
на фанте.*

*Знаехме всички добре,
че служи на ФБР.*

*Изведнъж нашият динозавър
връща се с диплома на бакалавър.
Зашитил дисертация
за някаква супермутация
на някакви омове и някакви кванти.
Гледай го пустото му и фанте!*

*Но завистта какво ли не прави. —
Негов колега веднъж ми разправи
цялата тая тайна
необичайна.*

*Джими бил зачислен
да следи всеки ден,
всеки момент
и всеки миг
един доцент
математик.*

*Оня издава книга —
Джими от нея глава не дига,
Джими с кориците я изядва,
за да може
на началството да докладва.
Лекции оня изнася.
Джими, колкото и да не му изнася,*

*седнал до някоя минижупка
(сърцето му тупка ли, тупка),
но не смее да се залисва:
всичко до буква записва —
хем да го мислят, че е студент,
хем да не изпусне
политическия момент.
През лятото оня отива на пляж,
Джими в дома му прави тараши.
Де що има там чекмеджета,
Джими из тях шета ли, шета.
Формула още сурова,
още съвсем неготова,
вече успява Джими да разшифрова.
Навлязъл в пустата му наука.
Лесно ръка протегнал оттука
и откъснал първия лавър —
дипломата на бакалавър.*

*Свърши завистливият му колега.
Погледнах го с утешителна нега:
— Нищо, рекох му,
Джими направил вчера,
а ти утре ще направиш кариера,
проследявайки някой друг.
— Ще направя на мук —
сряза ме твой свиреп. —
Нали следя теб...*

1970

ЗА ПИОНКАТА НА ПАДИШАХА

*Дали беше от хиляда и една нощ
или сънувах някоя нощ,
помня само, че ме покани на шах
самият падишах.*

*Нали съм си филолог,
разчлених думата слог по слог
и сметнах, че падишах
явно значи падни на шах.*

*Гледам, няма му една пешка.
Рекох: евет, падишах, евет,
сигурно имате грешка,
липсва ви една пионка отпред.
Бръкна си в джоба
падишаховата особа.
Рекох си, ще извади някоя лира,
в джоба на падишаха това се намира,
но и в моя джоб има копче от дрешка —
все ще заместим въпросната пешка.*

*А той взе, че извади един скорпион
(може да беше и скорпионка)
и подхвърли с небрежен тон:
— Ей това ще ми бъде пионка.
Ехе, какво става с твоя тен,
ти прежълтя хептен,
не бой се де,
скорпионът ми е опитомен.*

*Най-напред като всяка пионка
и въпросният скорпион
(или скорпионка)*

*скачаше през едно квадратче.
Но постепенно, братче,
какво ти квадратче —
като размаха опашка,
фигурите ми вънка излашка,
останах си само с пръст
и то във уста,
за да близга ухапаните места.*
— Падишах, рекох, тръгвам си,
аз съм мат.
*Да, но падишахът почервеня като домат.
Че какво, вика, като си мат?*
*Даже не само мат,
ами си мат и маскара.
Но това значи ли да няма игра?
И таз добра!
Тъй било то, край!
Ами на мене като ми се играй?
Хайде, мести, че е твой ред!*

— Евет, рекох, падишах, евет.
И нека да ми прости алах,
ама седя и се правя,
че играя на шах...

1970

СТРАХ ЗА КОЖАТА

*Снощи,
като разрязвах с ножса
препечената агнешка кожса,
един от моите гости,
не зная отде накъде
настроен философски
още преди да се наяде,
ей такава една реч поде:
— Страх ни е, братчета,
за своята кожса.*

*И аз като всяка твар божса,
за кожата си се тревожса
и съм готов да се изложса,
и съм готов да се подложса,
само и само
да отместят ножса
от моята кожса.*

*Както разрязвах
препечената агнешка кожса,
спрях и загледах ножса.*

*Всъщност ножса
не е опрял о нашата кожса,
а о препечената кожса
на тая твар божса.*

*Страх ни е тая препечена кожса
да не ни се изплъзне
под ножса...*

1971

ДОМАШНИ РАБОТИ

— Какво има? — рече жена ми.
А щом има, тя не се мами.
— Има — рекох. — Казват,
че ний, сатириците,
сме били против строя.
Да им изсъхнат езиците!
Но тя ми прекъсна пороя
от клетви:
— Я казвай ясно!
— Ами че ясно:
искаме всичко да стане частно.
— Чувай — рече жена ми, —
когато го осъществите,
да не вземете да си блъскате главите
на кого какво се пада?
Ще искаш модната къща „Лада“.
Да си понося, доде съм млада!

Децата дочуха наште тревоги
и завикаха:
— Искаме
шоколадената фабрика в Своге!
— Млък бе! — ревнах им. —
Глупави хлапетия.
Ще вземем букъовския завод за хартия.
Баща ви ще издава
книга след книга.
Тогава
шоколадът ще ви достига.

Тъщата заиска старозагорските бани
с принадлежащите им хотели и вили.

*Ей туй разпределение много ни бави,
та още целта си не сме осъществили...*

1972

НАБЛЮДЕНИЕ ВЪРХУ МИКРОБИТЕ С ПРОСТО ОКО

*Когато излезе пеницилина,
изпоплашиха се всички микроби.
Рекоха си: ще загинем мърцина,
тая медицина ще ни загроби.*

*Така изглеждаше, но полека-лека,
след като известно време се тули,
всеки микроб си намери пътека
из пеницилиновите молекули.*

*На научен език казано, те
микробите се бяха приспособили
и без поощрение за второ дете
раждаха приспособени бащи.*

*Медицината гъвкаво сменя
тетрациклини и тетраолеани,
но микробите много не ги е еня,
микробите вече са обиграни.*

*Правят-струват и все успяват
да изплават пустите микроби —
изкуството да се приспособяват
у микробите просто е хоби.*

*Но не в това точно се крие
страхът ми, а ме е страх,
че май ще започнеме ние
да се приспособяваме към тях...*

1972

ЛЕТОБРОЕНЕТО НА ИРОКЕЗИТЕ

*Четох някъде, но от ума ми излезе
къде беше, зер много време се мина,
как никакво племе, комай ирокези,
отбелязвало новата си година.*

*Тъй като били първобитно племе,
за дискусии не се поставял въпроса —
хем от работа не им оставало време,
хем и първобитни дискусии за какво са.*

*Цяла година отговорници по ресори
ръководели както намерят за добре —
никой нямал право да им оспори
наредбите или да им се опре.*

*Всеки рибар мятал своята мрежа
както му кажел неговият бригадир,
колкото и да го смятал за по-невежса
от себе си по проблемите на местния вир.*

*Който бил недоволен обаче,
имал право в един-единствен ден
през годината да се оплаче
и то по начин твърде необикновен.*

*Критикуваният заставал покрай реката,
въоръжен само с един дървен щит,
а критикуващият имал право да мята
срещу него камъни от всякакъв вид.*

*— Дайте ми думата — казвал и с пълна сила
замервал, обхванат от критически пламък.*

*В ония времена ще да се е родила
поговорката „Дадена дума — хвърлен камък“.*

*Затова през годината всеки
гледал да не извърши простъпки тежки,
та накрая да получи по-леки
и по-заоблени забележки.*

*Додето веднъж от самните ирокези,
критикуваните, които имали щит,
се сетили, че лесно с онези
отсреща могат да станат квят.*

*И замятали камъните с обратна сила
от това място към онова.
Именно в оня момент се родила
поговорката
„С твойте камъни по твойта глава“.*

*Какво е станало сега, не зная.
За оня обичай друго не се разказва.
На негово място дошъл обичая
да се носят камъни в пазва...*

1972

ЕЛЕГИЯ ПРИ РЕМОНТА НА НАРОДНИЯ ТЕАТЪР

*Тоя път нищо не ща да подметна,
историята е просто предметна.*

*Даже в института за театрални изкуства
може на изпити да се декламира,
та да видим нагледно човек какви чувства
изпитва, когато театърът се ремонтира.*

*Виждайки театъра оня ден
изтърбушен до самата основа,
колкото се отнася до мен,
изпитах горе-долу чувство такова.*

*Доскорошният пурпурен айсберг
ми приличаше общо взето
на гръденя кош на Блайберг,
преди да му присадят сърцето.*

*Някои казват, че тоя театър
не ще може вече да се направи.
Разбира се, тия думи са вятър,
с други думи, те не са прави.*

*Не ще има никакъв недостатък
новата сграда, ще ни хареса.
Аз даже отивам и по-нататък —
вярвам да видим и свястна пиеса.*

*То сега само е тъжно надолу-нагоре
край театъра да минеш през време такова,
когато старата илюзия се събори,
а новата още не е готова...*

1973

ЗА БАЙ КОСТА, ЗА МОСТА И ЗА ДЯВОЛА

*Намигаше ни дяволито бай Коста,
хванал се на дявола о ръката:
Трайте бе! Това е да мина моста,
ще му пусна ръката отвъд реката.*

*Е, не викайте толкоз, любезни.
Да се пусна баш тук на средата,
дето са най-дълбоките бездни?
Много го здраве със днешна дата!*

*Първо, колко пъти съм ви разправял,
че костюмът му не е толкова черен.
И второ, аз ще измамя стария дявол,
защото съм дявол модерен.*

*И наистина премина бай Коста,
облегнат на дяволовото рамо.
Само дето беше по-дългичък моста
и реката — по-голяма от Ропотамо.*

*Тутакси бай Коста пусна ръката
на дявола и сега ще го намерите
съвсем свободен оттатък реката —
на Острова на Пенсионерите...*

1973

ЮВЕНАЛЧЕ И КРИМИНАЛЧЕ

*Да вземе да ми се счупи налчето
и аз да не го забележа.
Но колегата ми Иванчо Криминалчето
съвсем не бил като мен невежа.*

*Съгледал следата от половин налче,
зер покрай блоковете ни още е кално,
и си рекъл: пипнах ли те сега, Ювеналче,
с престъплението ти уникално!*

*Другата половинка е в резидента —
допирате ги и ето го шифъра!
И тръгнал Иванчо след мен хента-пента,
запретвайки си полите на шлифера.*

*Още първите думи, които се чули,
му замирисали на парола:
— Бай Петко, имате ли марули?
— Свършихме даже и карфиола.*

*Ехидно следил как колежската Фани
ме помъкнали на кафе с колежската Мери
(ето ти тебе шерше-ла-фами,
а след това и шарже-д-афери!)*

*Накрая аз съм се отбил в комбината
да проверя за мойто стихотворение,
а Иванчо депозирал едната
серия. Очаквайте продължение!*

1973

ИЗПРОБВАНЕ НА ШАШМА

— Ето, това е новият модел шашма
за промишлена употреба и за домашна —
каза инструкторът и я продемонстрира.
Публиката гледаше като шашната
колко добре функционира шашмата.
Това беше сензацията на панаира.

— Оттука се спира —
каза инструкторът и шат-шат,
натисна бутонче.

Но никакъв резултат!
Шашмата продължи да работи
като по ноти.

— Нищо, направо ще я отрежа
от енергийната мрежа! —
Но и това не помогна.

Изплашен до смърт,
конструкторът грабна железен пърт
и го пъхна в една зъбчатка.
Зъбчатката, то се знае, зачатка,
счупи се и хвръкна навън.

Добре ама: тряс, бум, звън —
машината сама си изкара
отвътре заместител
на зъбчатката стара
и пак заработи като по ноти.

Конструкторът, от яд подивял,
пръсна коляновия й вал.

Но тя си възстанови вала
и се върти на провала.

Конструкторът мира не си намира.
Що му трябва
шашма да конструира...

1973

УСПОРЕДИЦИ

*Като гледам бабичките
пред блока,
нейките им в различна посока,
а разговорите — все паралелни.
Ужким някоя другата стрелне
с ръка, сякаш реплика прави,
но това са невинни
бабешки нрави
или от минали дни атавизъм.
Давам ухо
и в темите им навлизам.
Всяка си кара своята тема —
само предава, а не приема.
Геометрично може да се представи
това като две успоредни прости.
Едната линия е единия
разговор. Другият — другата линия.
И теорията на Айнщайн отричат,
понеже нийде не се пресичат.
Нищо ново. Бабешката съдба е —
така знае баба, така си бае.
По това се познава и като цяло
кога нещо е останяло...*

1974

РЕКВИЕМ ЗА ГЮРО МИХАЙЛОВ

*Гюро пазеше склад.
Тоя склад се запали.
Изгоря Гюро с въпросния склад.
А едва ли би изгорял, едва ли,
ако малко се беше отместил назад.*

*Но го нямаше разводача на караула
да му каже: „По-настрани стой!“.
А самичък да се отмести — такава хула
срещу устава не допускаше той.*

*Изгоря като мъченик се вика,
а не му се зачита, нали?
А защо? Да не би мъченика
повече от Гюро да го боли?*

*При това ония горяха на клада
или сами се запалваха зарад празни идеи.
А на Гюро Михайлов бе пълен склада.
Де са другите, той къде е!*

*При това хулеха свещената буква,
а пък Гюро я спазваше непоклатим.
И душата на Гюро нагоре хуква
към небето, примесена с дим.*

*И се чуди на хорското племе щуро:
така искаха, така той служи на тях.
А сега вместо паметници на Гюро
по площадите се въздига смях...*

1974

ДРАСКОТИНА

*Животът, разбира се, не е ласка:
един отсам те тласка,
други оттам те тласка.
На мене не ми нанесоха
рана рязка,
някой само лекичко ме одраска.
И тъкмо драскотината позарасне,
вземе, та пак ме драсне.
Нишо работа — драскотина.
Човек с драскотини
може да живее и стотина
години.
Но не може да докосва отрова.
Това е страданието ми от оногова,
който лекичко ме одраска.
Здравата ръка е щастлива
не само че може да ръкопляска,
но и че може да се облива
безвредно например със цианкалий
като със сок от портокали.
А с одрасканата ръка
не е така:
през цепнатината
на драскотината
всяка отрова, колкото и да е слаба,
прониква и може да ти изяде хляба.
Отровата от думи даже и тя
оттам лесно минава в кръвта.
Още повече,
че и тия драскотини върху ми
и те са от думи...*

1975

МЕТЪР

*В палатата „Мерки и теглилки“ се случи какво че
ми показаха метъра еталон.*

*Като влъхва пред божието отроче
пред кутията му заставам в поклон.*

*Значи туй е той метърът най-безгрешен,
бог на метрите или по-точно пророк,
праведник вчерашен, праведник днешен,
а и утрешен праведник строг.*

*Ако нещо сбъркат другите метри,
демо се трият по дърводелски тезгях
или демо по скели ги веят ветри,
с тоя метър ги коригират тях.*

*Затова всяка рулетка от тенекия,
щом измери нещо нашир или надлъж,
скромно се свива в своята кутия
като охлюв след летен дъжд.*

*И напротив — затова тъй блести еталона,
от атмосфера не повлиян,
абсолютно верен — една четиридесетмилионна
част от земния меридиан.*

*Какво мога да река по-нататък,
та възхвалата му да бъде по-ярка?
Нищо. Има само един недостатък:
липсва му чувство за мярка.*

1975

СВЕТА ЕЛЕНА

*Нашето село, макар и с мек климат,
и с още по-мека трева зелена,
взе да прилича
на остров Света Елена:
отвред Бонапартовци стари ми кимат.
Пенсионирани,
връщат се един подир друг
след като навремето бяха излезли
да завладяват света оттук,
в раниците си с генералски жезли.
И сега под триъгълни шапки от вестник
с достолепния и замислен вид
на великия корсикански обесник
дефилират пред копията
на лука кромид.
Под мотиките им избухват репи
и се сипят фонтани от пръст,
и пиперът напира в редици свирепи
с чушки сиврии — саби на кръст.
Но пълководецът,
както си му прилича,
най-несмутимо пред фронта застава
и пълчищата от троскот посича.
Да, да, гвардията не се предава...*

1975

УМНИЯТ ЧИТАТЕЛ

— А бе умната! — умният автор си рече. —
Няма да пиша за будали,
ами с намеци, с подтекстове, издалече,
а пък има умен читател, нали!

И успя след усилие доста голямо
доста неща да каже добре,
но така, че можеше само
умният читател да ги разбере.

Умният читател внимателно ги прочете,
но вместо да се тресне от гръм,
сви си осъдително раменете,
после устните, та изрече: — Хъм!

После продължи да мърмори сърдито:
— Глупав автор е, падна в мойте очи —
написал е такива неща, за които
умният човек си мълчи...

1977

НОВА ИСТИНА

*Тъкмо вече да изпаднем в апатия
в нашата служба и да махнем с ръка,
началството изведнъж отвори обятия
и като майка ни приласка.*

*Неочаквано рухнаха всички табута
и батакът си беше наречен батак.
Там, където не даваха с пръст да се бута,
вече можеше да се рита и с крак.*

*Брей, отърваха ни от старото бреме.
Брей, ново време! — зарадва се колективът.
А пък всичко бе просто — дошло бе време
нови истини да се скриват.*

1977

БИБЛИЯ ЗА КНИЖНИЯ БОГ

*Канцеларският бог, който постоянно ни вae
от хартия, по свой образ, ни каза накрая:
„Май сте готови. Я да ви видя. Това e.
Хайде сега да населите рая“.*

*И рече ни книжният господ: „Тръгнетe!“.
И ние закрачихме — книжни левенти,
малко тромаво влачейки си нозете
от концепции, диаграми и перфоленти.*

*И торсовете ни от пресовани протоколи,
и мозъците ни от хартиено вещество —
какво ли не се раздвижси, какво ли!
Книжният господ празнуващ тържество.*

*И дори като каза: „Вървете и се множете,
че ми трябват и други чеда като тия“,
и това стана, макар на мъжете
и на жените всичко да бе от хартия.*

*Чак на седмия ден сътворението му рухна,
когато трябваше да ни вдъхне душа:
хвръкнаха всички хартийки, щом Господ духна,
а дявола, то се знае, го досмеша.*

*Носехме се, превърнати в целулозен прах,
а в опразнената вселена на поразия
отекващо ехото от зловещия смях
на Мефистофел, който не бе от хартия...*

1977

ОДА НА СУПЕРМЕНА

*Много няма ги край мене
пустите му супермени,
ни край мене, ни край теб.
Ама ний сме дребен дреб,
а пък те са супермени —
супер-мен и супер-теб.
Затова ги има в книги
и по филми погледни ги —
гордо шества суперменът,
външно малко отегчен,
вътрешно задоволен,
че сред нас е бил заченат.*

*Пил вода от наши менци,
сблъсквайки се с други суперменци —
немци, френци, англофренци —
нашият амен-амен
всичките ги слага в джеб:
той е супер-супермен,
а не само супермен,
супер-мен и супер-теб.
Обучаван тук спортсменски,
там без никакви задръжки
той постъпва супермъжки
с разните им суперженски.*

*Хем е винтче, хем е нитче
той от нашата трансмисия,
хем така е страховит, че
свръхчовеците на Нитче
са еснафи с дребно битче
пред голямата му мисия.*

*Жалко, че към едрите мащаби
днес дългът му го зове.
Иначе и в дребните неща би
подпомогнал наште слаби
мускули и умове.
Тук да бе, да се разшета
по заводи и полета,
бихме имали в излишък вече
супербамя за гювечи,
суперлеща и отчасти
за колите суперчести.*

*Но не бива да се хленчи —
някога и туй ще стане.
Не губи надежда, нане!
Знай, че нейде суперменка
кърми с дивна суперненка —
по-голяма и от менче —
свойто малко суперменче!
Ще пораснат супермени
и край тебе и край мене
супермени ще се трудят вред.
Ще отглеждат лук и зелки,
няма от чужбина белки
да ги внасят занапред.
И над нашите супермаркети
с пълно право ще засвети
надписът „Супермаркет“...*

1977

НИЩО РАБОТА

*Случи се лошо нещо —
от едно нещо не излезе нищо.
Но това не беше най-лошото нещо.
Най-лошото нещо
беше, че де що
народ бяхме край онуй нещо,
мъка ни хвана нещо:
тиюх, не излезе нищо!
Изгледаха ни зловещо:
я не правете от нищо нещо!
Възразяваме ние горещо,
че не е то от нищо нещо,
защито от онова нещо
не излезе нищо.
Направиха ни на нищо.
А то било просто нещо:
трябвало да се правим,
че няма нищо...*

1977

ПОБЕДИТЕЛЯТ ГО СЪДЯТ

*Жозефина все още в снагата е фина,
но нали в опълченската възраст навлизам,
вече вика ми моята Жозефина:
— Стига с тоя морален бонапартизъм!*

*Човек вече не може из къщи да се размине,
без да е блъснал и сривал
купищата ти от морални мини
(те добре че са с много голям закъснител!)*

*Рожбите ни играят на прескочикобила
по чувалите ти с морална плячка —
току-виж някоя ројбса се е пребила
и е станало от играчка плачка.*

*Хайде, ти даде, каквото там даде,
младите пълководци ще се разсърдят —
нека вече те побеждават, така де...
— Млък ма! — кресвам ѝ. — Победителя на го
съдят!*

1978

ЗАЩО ПИШЕМ ЛОШО

*В началото с изкусно слово
бичувахме си обществото
и с образи великолепни.
Това не бе проблем, защото
нас тая работа ни лепне:
талант, идея и готово!
Ала за наша изненада
вместо като пребито псе
побоя си да понесе,
което с право му се пада,
то обществото дяволито
се заоблизва — куче сито —
от естетическа наслада.*

*Аха, си рекохме, така ли?
И почнахме да пишем в стил
по-сух дори и от страгали,
по-плосък даже от пестил.*

*И получава си каквото
заслужило е обществото.*

1978

СЕЙФГАРД

*Като гледам
жената, децата и обществото
с какви мощни антиимпулси
ми отблъсват куражса
още преди да кажа, каквото
съм намислил да кажа,
смятам, че може в критично време
тая енергия всички ни да оварди
по-надеждно
от разните скъпи системи
сейфгарди.*

*Ако някога вземат ония,
проклетите,
да си пратят към нас ракетите,
дайте ми само една фуния
и не отлагайте даже банкетите.
Ще застана у нас на балкона,
а може направо и от паважа
да се провикна през мегафона:
— Ей, чуйте какво ще ви кажа!
И тогава цялата нация
с усвоения вече условен рефлекс
ще излъчи своята пулсация
едновременно, както се пие чаша на екс,
да отблъсне думите ми, нали?
А пък заедно с тях и ракетите
на ония там, клетите,
ще се върнат откъдето са и дошли.*

*И тогава у нас на балкона
или долу де, на паважа,
ще ви призная (без мегафона),*

*че не съм и помислял
нещо да кажа...
1980*

ПРИМИТИВИСТИ И МИСЛИТЕЛИ

*Набиват ни като със слонски бивни
едни понятия съвсем основни:
поетите да бъдем примитивни,
а имало кои да са мисловни.*

*Мислители сме имали активни,
които след анализ основни
на наште чувствания примитивни
ще правят изводите си мисловни.*

*Нима в обратно нещо сме виновни?
На нашите мислители активни
като четем трактатите мисловни,
у нас напират чувства примитивни.*
1980

ВСЕ В ТОЯ ДУХ

*Както дълго светът е глух,
току чуем,
че нейде припламнал дух.
И поемаме си дъха
да раздухваме
пламъка на духа.
Но додето сме се гласили,
току чуем,
че никакви сили
го угасили.
И изпушчаме настъбрания дъх
с едно „Въх!“.
Или „Ух!“.
Или „Тюх!“.
Нещо все в тоя дух.*

1980

ХОМОТ САПИЕНС

*Нали съм филолог, ако не с друга
наука, с тая имам допир прям:
че коренът на думата съпруга
а и на думата съпруг е впряг.*

*Жена и мъж, ний теглим свойто рало
тъй както се е правило до днес,
а с него и каквото е придало
съвремието ни като прогрес.*

*Например дядовият вол и крава
в хомота знаеха кое кому —
бе десен волът, кравата бе лява,
смениши ли ги, реват на място: — My-y-y!*

*А ние с моята освен че знаем
местата си, но всеки би могъл
да бъде и взаимнозаменяем
при левия и десния жегъл.*

*И правим го. Но най ще се похваля
с най-важното, а именно, че ний
не се нуждаем даже от копраля,
ами самички викаме си: — Дий!...*

1980

БЕЛЯЗАНИ ПАРИ

*Сега научих, ще ме извините,
това, което знаели мнозина:
че вечер се бележели парите,
които ще нощуват в магазина.*

*Докосне ли ги касоразбивачът,
дори не подозира той, горкия,
че ултразвуковете ще се влачат
след него до самата му килия.*

*А все се чудех аз какви сърбези
при плащане усещам до полуда
или при рестото, пък то — понеже
докосвал съм монетите на Юда.*

1981

ЗРЕЛОСТНИЦИТЕ ВЛИЗАТ В ЖИВОТА

*Не вечерта, когато почетна рота
от роднини ги съпровожда до балната зала,
не тогава зредостниците влизат в живота,
зредостниците тогава влизат на бала.*

*А сутринта, когато тесните си обувки
всеки е събул и в ръце ги носи,
шляпайки по студения тротоар без престривки,
зредостниците влизат в живота боси.*

1981

НЯМА ГРЕШКА

*Прелестите да похвалят
на красивата колежска
всички я наобикалят
и отсъждат: — Няма грешка!*

*Някой своя лекар хвали,
че спасил го от болејска,
викайки: — При друг едва ли,
но при тоя няма грешка.*

*Само дето сатирика
в мярка по-общочовешка
малко глуповато вика:
— Има грешка, няма грешка!*

1981

ЗНАК ЗА ДЪЛЪГ ЖИВОТ

Тая инерция да се спре:
стига с това късо тире —
по средата
между едната дата
и другата дата!
Тъкмо човек по тирето си
се затира,
тананикайки „тара-тири“,
хоп сред тирето му спънка!
И за да не изхвръкне, нали,
от тирето навънка,
трябва да заобиколи
въпросната спънка?
Ето ти крива още където
започва тирето.
По-нататък човекът внимава
линията му да е права.
Да, но каквото пък
вътрешно преживява,
то не се скрива
и следва
да се отбележи със крива.
Ту над чертичката кривата се извива,
ту под чертичката пустата крива отива.
Онова късо тире — по средата
между едната дата и другата дата —
като символ за краткотрайност
на нашите дни,
в наши дни се смени
с плюс безкрайност...

1984

ПОЧАКАЙ, ФЕНИКСЕ

*Нали в нашето огнище
няма никаква жарава,
а пък нещо шава, вижте!
Значи феникс вътре шава.*

*Сигур иска да възкръсне.
Къш бе! Днеска ли намери?
Отложи го за по-късни
ери или терциери!*

*Пак предишния ловджия,
току-виж, те е претрепал.
Туй за теб е леснотия,
Фениксе: тури му пепел!...*

1984

ДЕМО-ГРАФСКИ ВЗРИВ

*Чрез придобитите дотук
апартамент, кола и вила,
до граф или поне до дук
съдбата ме е доближила.*

*Откъм имот съм изравнен,
но още не откъм присуга.
Дори, по-точно, освен мен
присуга всъщност няма друга.*

*И майордома аз съм сам,
и интенданта с пълна чанта,
и донжуана на мадам,
и гувернанта на инфантата.*

*Кое с ръце, кое с глава,
останалото го умея.
Най затруднява ме това:
самичък да съм си лакея.*

1984

ВЕЧЕН ПАСТОРАЛ

*Кой ме на книга научи,
след като имахме крава?
Хубава книга се случи,
лош бе на кравата нрава!*

*Крава човек да настига,
в книга след туй да надзърва!
Тъй се четяло то книга,
а при това още и първа.*

*Нямаше участ по-друга
после и с другата книга:
хайде завръщай съпруга,
хайде след туй дечурлига.*

*Тъкмо човек се обърне
гърбом към своито даначе,
гледа запенило бърни
по- зло говедо обаче.*

*С яки рога и копита
всяка ограда строшава,
гази и прави на пита
нивичка не, а държава.*

*Както прочел си два реда,
книгата пада веднага,
а за такива говеда
нямаш дори и тояга.*

*Тоя свят, вечно за жалост
от раздвоение патил,*

*в мен въплъти свойта цялост
на говедар и читател.*

1984

ЧЕРЕН ХУМОР, БЯЛ КАХЪР

*За страшен съд по божа воля
щом свирнат ангелски тръби,
след крематориума, моля,
отново кой ще ни сглоби?*

*Измамен, Господ ни проклина —
той няма толкова таланти:
умее да сглобява глина,
но не и да сглобява кванти.*

*И нито в рая, нито в ада
ще могат нещо да ни сторят.
Един пожар умишлен в склада,
и е безсилен ревизорът.*

1986

ТАНКИСТИ

*Комисия избираше танкистите
сред синовете ни в обратен ранг:
най-дребните, най-слабите, най-ниските —
да могат лесно да се сместват в танк.*

*И влизаха в металното тялото
избрани, доказвайки какво,
че винаги в голямото чудовище
се спомнява дребно същество.*

1987

ДИПЛОМАТИЧЕСКО КУФАРЧЕ

*Да бъдем днеска интелектуалци
не е достатъчно да сме с брада,
а трябва куфарче да стиснем в палци,
тогава — стискай палци — вече да!*

*Какво пък толкоз — мода. Но не е ли
за модни вещи странно туй, че те
приличат на кутии за дуели,
каквато мода няма въобще?*

*Понеже всички гълтаме обиди,
а за дуели никой не е луд,
недалновидният човек ще види
в туй куфарче излишен атрибут.*

*Но не! В дуел на всичките дуели
надвива тоя век на оня век:
кожарската индустрия печели,
а кожата запазва си човек...*

1987

ИКОНОБОРЦИ

*О мадона, осияна от ореола
на божествени руси коси,
върху атлаза положена гола,
не си ли същинска икона? Си!*

*Какви линии, о мадона,
за такъв като мене естет!
Бих те съзерцавал като икона,
коленичил пред теб тет а тет.*

*Но в очите ти пламъчета лукави
светят и при затъмнени прозорци.
Поругавам те, какво да се прави:
потомци сме на иконоборци.*

1987

ОПТИМИСТИЧНА ТРАГЕДИЯ

*Не ни е времето отлично,
но няма място за трагик:
какво е толкова трагично,
че бобът липсва в някой миг?*

*Човек с уста додето зине
да протестира, хайде-хон:
напълват всички магазини
след месец-два догоре с боб.*

*Орязват острото ти слово
от статии и стихове,
но разрешават го отново
я след година, я след две.*

*Ще кажеш: Да, но боб и слово
когато има, има страх,
че може вдругиден отново
да си останете без тях?*

*Така е, щото пък трагикът
не може без трагичност дип,
зер всички ще му се развикат:
„Къде ти е трагическият тип?“.*

*Та времето ни е отлично
и за народ, и за трагик:
хем времето не е трагично,
хем е трагичен всеки миг.*

1987

ПАЗАРЕН ДЕН ЕСЕННА ИМПРЕСИЯ

*Това са истински метаморфози,
пък и митически, ако речеш:
превръща кравата в пералня този,
а оня — лука в мотопедна свещ.*

*Купи от мене и продай на мене!
Земята с друго тяло ще сменят,
ако планети има за размени.
Добре че вече свършва се денят.*

*Флотилия кошове се поклаща
към хоризонта в синкавия здрач
и Бог попътен вятър им изпраща,
превъплътил се в градския метач.*

*Докараха излишната си стока,
видяха свят и тях видя ги свят,
и с нова стока в старата посока
при своите откарват благодат.*

*И само нашто мислене предищно
да променим природа и съдба
докарахме дотук като излишно
и връщаме си празната торба...*

1987

СПЕЛЕОЛОГИЯ

*На подлеза сред София ме тупна капка,
а вънка беше слънчев столичният град.
Учуден заоглеждах мократа си шапка,
а друга капка: кап по голия ми врат.*

*Поглеждам към тавана — пещерна шушулка
провесил бе над мен варовикът размит,
от пода пък към сталактитната висулка
протягаше се остро хълмче — сталагмит.*

*Обикновено инак скалният варовик
това извайва го през цели векове,
но явно тука някакъв подмолен повик
към ускорение такова го зове.*

*Това си беше в естеството на нещата
така да се проникнем от взаимна страсть:
додето сме се движили към пещерата,
и пещерата се придвижвала към нас...*

1988

НОЩЕН ТРУД

*Сънят е труд, и то нелек,
а пък това,
че бил сънят почивка,
е зрителна измама,
която спящият човек
отхвърля заедно със своята завивка,
запретвайки пижама.*

*Коляно свива, свива лакът,
тъй както буталата — влакът.
Човекът явно
нещо стръмно и неравно
в съня си бърше, треie, стърже,
понякога по-бавно,
понякога по-бържe.*

*И от напрегнатия му пухтеж
ще разбереш,
че ако някой негов мускул
за някой миг в съня се е отпускал,
било е само затова,
за да опъне като тетива
съседен мускул или вена
към цел определена.*

*Какво човек в съня си мие,
треie,
бърше,
и щом едната половина свърши,
към другата ще се обърне?*

*Напразните му трудове това са
съзнанието си отново да превърне
в табула раса.*

1988

ПРИЧИНите ЗА ВОЙНИТЕ

*Разбира се, красивата Елена
е вярвала, че не един герой
и не Елада — цялата вселена
за хубостта ѝ ще се втурне в бой.*

*По-трудно ми е днес да проумея
Ахматова — съвременна жена,
която вярвала, че зарад няя
започнала студената война.*

*Превърнали духа в изящно тяло
или пък тялото — в изящен дух,
жени велики, в другото изящло
безпомощен е женският ви нюх.*

*Природата трогателна услуга
чрез вас извършила на света невежс:
причината за битките е друга.
Но тя не заслужава да умреш...*

Август 1989

О МИГ БЕЗ ПАРИ, ПОСПРИ

*Ама че дивотия:
да завиждат на тия,
демо перат пари.
Аз ги съжаявам дори.
Щото вчера жена ми
изпра ми
една двайсетачка,
изостанала в джоба на ризата
отпреди кризата.
То беше такава играчка:
че на котлона суши я,
че я глади с ютия,
че я духа с прахосмукачка!
Ами ако не бе двайсетачка,
а цяла пачка?
Преобърнахме всичките закачалки,
банските, демо ѝ станали малки,
новите маратонки,
старите наполеонки
(да, да, гвардията не се предава,
може да има забравен жезъл,
но изглежда, че със световната слава
сик транзит и той е излезъл).
На ти блуза, дай ми гащи —
стара къща е,
какво пък!
Бъркай, сгъвай, хайде наште!
Аз — налице, тя — наопък.
След като всичкото проверихме без грешка,
вдигнахме от пода последната дрешка
да избършем чела,
шепнейки, да, да, любовно: ела!*

*O, миг, поспри!
Ако искаш пък — не.
Но сме сигурни в къщи поне,
че нямаме пари
за пране.*

1991

НАДПИС ВЪРХУ КАМЪК ОТ НЕОЛИТА

..... когато дойдоха
да сменят
старокаменната епоха
с новокаменната... оха,
новата щеше да легне
върху старата като дялан камък.
Обаче всичко удари на камък,
а от камъка — искра,
от искрата — пламък
на битка между двата елита:
елита на палеолита
и елита на неолита.
Елита на палеолита
започна да налита
да си остане елит
и в неолита.
Обаче елита на неолита
му вика да не налита,
а да си остане в палеолита.
Обаче оня елит налита
с камъни от палеолита.
Че като почна елита
на неолита
върху него пък да връхлита
с камъните на неолита.
Преимуществото му беше велико
и то пролича веднага,
защото бяха завързани с лико
камъните му о тояга.
Обаче елита на палеолита
се приобщи веднага
към прогреса на неолита —

*върза камъни о тояга.
А елита на неолита
и към недялани камъни
в боя посяга,
зер а ла гер ком а ла гер,
къор тутуна секер
(за превода на което ще има влог
Константин първи Палеолог).*

*И никого вече не беше го еня
какво точно трябваше да се сменя:
дали епоха с епоха
или пройдоха с пройдоха.
За утеха на бъдната челяд
остана една поука слаба:
че два остри камъка брашно не мелят,
поради което поскъпва хляба...*

1991

ГЕОПОЛИТИКА

*Цял народ се занимава
вече само с политика,
но животът продължава.
Питаме се, кой го тика?*

*Даже и при ръководство
сто процента некадърно,
имаме си производство
от изхранващо ни зърно.*

*Да не си броим ребрата
при раздори и разруха,
туй дължим го на Кубрата
както и на Аспаруха.*

*Някой друг владетел, хайде,
всичко ще реши основно,
ако място той ни найде
да се храним и духовно.*

1993

НАД СХВАТКАТА

На Георги Мишев

*Един поет, преди почти почитан
за независимата си особа
и от тълпите даже попрочитан,
сега обира всичката им злоба.*

*— Предател! — викат му тълпите сини.
— Ей, ренегат! — червените вилнеят.
Червените му рани стават сини,
додето сините му червенеят.*

*Отскача от захвърлена тояга,
подскача от захвърлени павета.
И тъй — високо, както се полага,
над схватката издига се поета.*

1997

ИЗХОДЪТ НА МЕТРОТО

*Попаднал в изход на метрото,
тълпа насрещна ме повлича.
И сам стъпявам се, защото
на адския портал прилича.*

*Прилича не, ами това е
той оня вход, не ще и дума:
дочувам церберът да лае
сред лъх на сяра и на гума.*

*Изтрит е надписът насреща
от сярата и дъждовете,
но всеки лесно се досеща:
„Надежда всяка оставете!“*

*Обаче нещо става вада —
препълнен ли е вече, що ли:
обратно връщат без пощада
обречените на неволи.*

*Рогатите навън ги карат,
пердашайки ги със опашки.
С веслата си Харон лодкарят
отзад налага ги юнашки.*

*Обратно грешниците бледи
към изхода се носят лудо,
притискайки се о съседи.
Какво ти чудо? Няма чудо!*

Дочакали сме най-накрая

*това, което ни се пада:
изгонени преди от рая,
сега ни пъдят и от ада.*

1997

ПРИЛИКИ И ОТЛИКИ

*Щастливеца — нещастният Алеко,
народният будител и насмешко —
с министър Такев сбъркали го леко
убийците и гръмнали го тежко.*

*Каква епоха — бел епок, се вика —
в България господствала тогава,
кога министъра от сатирика
човек не можел е да различава.*

*Макар че днешните убийци тъмни
от някогашните са по-безбройни,
вместо министър няма да ни гръмне
нито един, така че сме спокойни.*

*Не ще ни сбъркат по автомобила,
по вратоворъзката и по костюма,
и ни по славата, ни по резила,
а по ума пък, то не ще и дума.*

*Че никой не прилича на министър,
това понасяме го доста леко,
но стига ни убийственият изстрел,
че не приличаме и на Алеко.*

2001

УШЕН ЛЕКАР

*Банален случай медицински:
с годините слухът ми гасне.
Неясен цяр ми пишат по латински,
а пък цената — в наши цифри ясни.*

*Какъв е тоз обратен цикъл,
разбира се, недоумявам:
все аз към другите съм викал,
накрая пак аз оглушавам?*

*Не утешавай ме, човече!
Това с уста не го извиквам,
а махвам му с ръка, че вече
с повече жестове да свиквам.*

*Ще жаля малко за ухото,
обаче няма да посърна:
не чуваше ме обществото,
сега пък аз ще му го върна.*

2001

ПОРТИЕРСКА БАЛАДА

*Туй се викаше гавазин —
нямаше подобен нему.
Който бе от Пешо пазен,
бе опазен шеф, блазе му!*

*Ако няма те в тефтера,
той прегражда ти вратата
пъргаво като пантера,
с лата малко по-космата.*

*Шефовете се меняха
като своите програми,
даже по-менливи бяха:
като своите мадами.*

*Но на входа им пазача
си стоеше постоянен,
бдейки да не ги закача
посетител непоканен.*

*И изглеждаше безсмъртен
той по горната причина,
но, разбира се, бе смъртен,
най-подир и той почина.*

*Свети Петър, портиера,
кимна му: „Колега, зная!“.
И негледайки в тефтера,
пусна го да влезе в рая.*

2001

ОТНОСНО ПРЕХОДА И СВЕТЛИНАТА В ТУНЕЛА МУ

*До гуша малко ми дойдоха
словата за добрата цел
на преходната ни епоха
през преходния ни тунел.*

*Но пъдех прилепите с лапа
и газех в локви с гуана,
щом трябва с нокти да се драпа,
за да достигнем светлина.*

*Но следвайки добрия повик
към оня светъл миг честит,
напих в скалния варовик
не друго, ами сталактит.*

*Били сме още в пещерата
на древните си прадеди,
затуй не може светлината
отниийде да се процеди.*

*Отде, за Бога, би се взела
очакваната светла цел
да блесне в края на тунела,
когато той не е тунел?*

*Копаейки из терциера,
най-много може някой ден
да стигнеш до по-задна ера
на плиоцен и миоцен.*

*Изнизах се назад към входа
на светлина и слънчев пек*

*и си поемам периода
от кроманьонец към човек.
2001*

ПОСТИЖЕНИЯ В СЕЛЕКЦИЯТА

*Отде дойде ни до главата,
че по пазарите
от ден на ден
все по-безвкусен става зарзавата,
все по-изкусно подреден?*

*Не е тъй, както ни изглежда —
че в арсенала в Казанлък
плод-зеленчуцът ни се произвежда,
ами било научен майсторлък.*

*Науката, като създава сорт,
особено докато той е пробен,
го правела удобен за транспорт,
дори вкусът му да е неудобен.*

*Та в крак с глобалната наука
и българинът, тъй де, не е прост.
Дори я изпреварва тука
в селекцията, ако е въпрос.*

*И властници от тоя сорт —
безвкусни — сме си посадили:
да стават само за транспорт.
И то в добри автомобили.*

2001

ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ

*Това пък нещо — на поета
„Държавна сигурност“ да води досиета,
какъв абсурд е, Боже мой:
държавна сигурност е само той!
В широки граници ли ще е или в тесни,
България зависи от това,
къде четат се Вазовите песни
и декламират ботевски слова.
То определя докъде да се
събира за бюджета ДДС
и носи само то късмет
на кмета ни за данък смет,
че иначе ще го събира грък
или пък турчин, или пък...
За границите толкоз, млък!
Ами работната ръка, заета
да открива
досиета,
а другата — да ги закрива?
А третата — да обявява
коя е крила
и коя е права
и всичко криво да изтрива,
а правото да продължава?
На чий език свещен на моите деди
чиновничеството се подреди
изобщо в топли ниши
да си пише
по клавиши
из разните му министерства,
вместо по къра да мизерства,
каквото е било, преди*

*поетът му да се роди?
Какво излиза от това,
е лесно всички да се сетят:
едно излиза — че поетът
е май държавният глава,
макар метафората да е смела.
А те какво? Закриха ни от дела...*

2001

ЕРАТА НА ВОДОЛЕЯ

*Не срещам хороскопите с обида,
а с пълно равновесие, защото
съвсем не вярвах им за индивида,
обаче вярвах им за обществото:
ще дойде ерата на водолея —
светът ще бъде благороден в нея.*

*Додето всички гонеха богатства
или пък власт — отвека туй се прави —
богат се чувствах аз, че властва
духът ми над баналните им нрави:
на дребно няма като тях да се пилея —
ще чакам ерата на водолея.*

*А после към младежските надежди
прибавих и заканата си дива,
към обществото гледайки под вежди,
когато под мустак ми се подсмива:
ще дойде ерата на водолея —
тогава всички ви ще попилея!*

*Потекоха години на пантери,
на лъвове, на зайци, леопарди —
и трябваше човек все да се звери
от кой ли звяр по-първо да се варди.
Напълно бях забравил, че живея
заради ерата на водолея.*

*Но днеска от екрана по пижама
какво дочувам, дявол да го вземе:
четейки хороскопите, мадама*

*безстрастно казва, че от сума време
били сме в ерата на водолея.*

Е, да, подляха ми вода и с нея...

2001

БОГОВЕ И ПТИЦИ

*Открадна ми плода и цвърка
на всичкото отгоре. Спри!
На кръгове над мене хвърка,
като че ли благодари.*

*Таз птица глупава ме смята
за Бог, зер Божият чертог
за нея ще е на земята,
както за нас е горе Бог.*

*И взела ми е виковете
за оня вик на Саваот:
„Плодете се и се множете
за славата на вид и род!“*

*Отне ми първата черешка,
но заплати я с ценен дар:
за Бог ме сметна по погрешка,
когато аз съм си пъдар.*

2001

ЦЕПЕНЕ НА ДЪРВА

*За всичко друго, но за брадва
не ми е минало през ум,
че също може да ме радва
и тя в житейския ми друм.*

*А случката почти нелепа:
изсъхнало това дърво,
та го секат сега и цепят
за огъня, че за какво?*

*Когато сам и с други хора
се палех тук като млад,
дървото сенчесто на двора
ме приютяваше на хлад.*

*Сега, когато се задава
отвсякъде към мене студ,
изсъхнало то да ми сгрява
ръцете за последен труд.*

*Жени прегръщал съм на младост,
идеи — заедно с това.*

*И днеска също имам радост:
прегръщам снопчета дърва.*

2001

**ГАРГА КРАЙ НИАГАРА
ИЛИ КНИГА НА БАСНИТЕ**

ЛЕШОЯД

*Къде живее?
В ни една
воюваща страна.
Живее той във тая,
живее и в оная,
слуша се, следи
коя ще победи.
Убити дето падат,
над тях се вие лешоядът.
Но тихо не лети,
ами крещи,
че той е тоя,
що боя
ще довърши,
а не че просто дери мърши
и че е просто лешояд.*

*Ей за това
най-много го ме е яд.*

1963

ЧОВЕКОПОДОБНИ МИСЛИ ПРЕД КЛЕТКАТА НА МАЙМУНИТЕ

*Смешен ли е, момчето ми, тоя гибон?
И големите го поглеждат с усмивка —
той изхвърля обеления бонбон,
а изяжда хартиената обвивка.*

*Според тебе той не си знай интереса,
просто е един глупав шебек,
а всъщност това е част от процеса
на превръщане на маймуната във човек.*

*Тя все още трудничко се оправя
кой предмет е увиращ и кой е увит,
а занапред още по-трудно ще й става
при обвивки от по-сложен вид.*

*Ще премине тя от маймуна дива
в по-напреднало общество,
дето в много думи ще се увира
туй, което е важно по същество.*

*И на всички покрай нея стоящи,
с безобиден маймунски грях
тя ще лата думите шумолящи,
без да търси нещо под тях.*

*Чак след няколко дълги века,
зар тоя процес не е лек,
ще се вглежда не в думите,
а в човека.*

*По това ще познаеш,
че е станала вече човек.*

1964

БАСНОПИСЕЦ И ЖИВОТНИ

*Животните в гората, дето
все тъй я карат общо взето:
едно животно другото напада,
едно животно другото изяда,
и те веднъж
изпитали досада.*

*Ex, рекли си, животът е борба,
но в него има нужда
и от веселба.*

*И тъй като и слон и мравоед,
и хищници, и тревопасни,
дочули за един поет,
че пишел много смешни басни,
поканили го да ги почете:
да дойде и им почете.*

*И баснописецът —
писателски акъл —
се съгласил и отишъл.*

*На басните му смели и умели
животните до сълзи се посмели.
Лъвът се смяял на басни за осела,
оселът пък на зая — че е плах,
а охлювите — на орела,
орелът пък — на тях.*

Изобщо, пукнали от смях.

Ex, пукнали, но не съвсем.

*Щом свършил баснописецът,
вместо подем
настанала зловеща тишина.*

*Далече някъде
изгрухала свиня.*

Лъвът изхъркал: — M-да!

*Повторил папагалът: — Мда, мда, мда.
Разбира се,
това вещаело беда.
Зад близката могилка тигъра
приклекнал с хищната си фигура.
Вълкът затракал зъби,
а знае се,
че не закусва с гъби.
Раздвижили се:
лиса,
риса,
смока,
даже и слепока.
Преминал сякаш през гората ток
и всичко се приготвило
за скок.
Попитал ги поета
със думички почти безгласни
(понеже стискал в зъби
душницата си клета):
— Защо? Нима са лоши
мойте басни?
Отвърнал славеят от бора:
— Ох, басните ти са добри,
но ги чети пред хора.*

1966

ОРЕХ И СЛИВА

*Имахме на двора слива.
Тая слива беше крива,
но на своите време
бе щастлива.
Както бива
всяка слива,
тая също нямаше осанка,
но потискаше под своята сянка
ореха, растяг наблизко.
Искаше да го остави ниско.
(Някой някого като потиска,
всъщност туй от него иска).
Дълго сливата и ореха
за простор се бореха.
Най-подире, сещате се вие,
ореха сполучи да надвие
и с корона от широки клони
да надгони
блъсъка на царските корони.
Но снагата му остана крива,
принуждавана да се извива
край онай крива слива.
Ах, онай крива слива!
Тя освен че беше крива,
беше още и бодлива...*

1968

ПОДГОНЕНОТО ТЕЛЕ

*Едно теле, наивно и младо,
си пасеше край овче стадо.
Но кучето като се задърли,
че върху него като се хвърли.
И телето, подгонено зле,
гледаше просто като теле.
Нищичко не разбираше, общо взето,
зер младо беше телето —
родено в това господне лето.
Аз го потупах по потната шия
и му рекох:
Всичко ще ти разкрия.
Ти, разбира се, не си вълк,
но псето си има дълг
и трябва на стопанина да покаже,
че и телета не пуска даже,
а камо ли да не оварди
от вълци, тигри и леопарди.
И си е право псето.
Зашото додето
телето трева пасе,
месо яде всяко псе.
А кой ще му го даде?
Така де!
Но всичко това, макар и вярно,
е още елементарно.
Няма само зарад храната
псето да си троши краката.
Към туй го тласка самата природа
на неговата вълча порода.
Не може все да лежи и лапи да лиже.
Не може все срещу мухите да мижи.*

*Трябва и кръвта си да пораздвижи.
Но где толкова вълци, колкото псета?
Та се налага да гонят телета...*

1968

МАГАРЕ И БАСНЯ

*Едно Магаре срещнало една Басня.
Такава среща не е безопасна,
зашото се знае, че Басня и Магаре
открай време не са добри другари.*
— Охо, миличка Басньо,
падна ли ми натясно! —
*рекло Магарето на нещастната Басня. —
Сега като те прасна!*
*И с какво да я удари, с какво?
Като нямало наблизо дърво,
грабнало хонорарната таблица —
тя му била подръка —
и ударило Баснята с нея така
по главата,
че тя се снишила чак до тревата.*
*Всеки случай,
станала три пъти по-ниска
от Лирическото Стихотворение,
което над нея
почнало да се киска.*
*А обратното ужким се иска:
иска се Баснята да се киска,
а Лирическото стихотворение
по-изящно да писка.*
*Няма нужда дори от поука,
за да бъде всичко добре разбрано:
Баснята свършива туха.
Ако не и по-рано.*

1971

ВЪЛК И СЪВРЕМЕННО АГНЕ

*И агнето, макар чедо овче,
не е вече глупаво аgne,
ами направо и то се изловчи
в усилията си
на вълка да убягне.
За да не го обвини
вълкът, че му размърства потока,
то си пасе от потока встради
и даже с глава в обратна посока.
Когато жаждата му се заобажда,
макар че какво ли толкова засолява,
утолява своята жажда
в локва от копито на крава.
Или с риск да го хване метила
си похапва росна трева,
знайки, че тя би му спестила
един поток, тоест една глава.*

*А вълка-овцееда,
облизвайки сухи бърни,
прави-струва, все гледа
към потока да го завърне.
Но агнето в обратна посока
тича по известната нам причина.
Виждайки, че е дълга и широка,
вълкът насреща му зина:
— Ей, животинче противно,
вярно, че водата ми не размъти,
но аз ще те изям превантивно,
зашпото това е в ума ти.
Край на оstarялата практика
да се наказва за сторено дело —*

*нужна е обществена профилактика,
хай да му се невидело!*

*И недовършил речта си ярка,
изяде го като предпазна мярка.*

1973

МИДА И ПИРАМИДА

*На върха на една пирамида
била взидана черупка от мида.
И се провикнала мидата:
Аз съм върхът на пирамидата!
Добре, ама народът не види,
че по пирамидата има миди.*

Поуката е, че трябва да види...
1973

ЗА ПРОИЗХОДА НА МЕСЕМВРИЙСКИЯ ПРОВЛАК

*Тази история — истина чиста —
до нашето време доведе я
усърдното перо на хрониста
Ксенофонт от град Никомедия.*

*Навремето Месемврия бил остров
и от него до континента имало мост.
Обаче положението станало много остро
от един съвсем неочекван въпрос.*

*Ни едно магаре не смеело да прекрачи
до града — запъвало се на моста.
Ще кажеш, градът за магаре ли ще заплаче?
Но заплакал градът и то доста.*

*Заговорвал ли някой за някое учреждение,
че магарешки му е просто ината,
децата се блещели в недоумение
пред такава думичка непозната.*

*Философствал местният философ,
но народа го хващала просто невроза
и въздишал от носталгия: — Оф,
няма вече чиста магарешка поза!*

*„Не пожелавай на близния си жената,
нито осела му!“ — Господ бил писал.
Но хората следвали само едната
препоръка, другата нямала смисъл.*

*Случвало се местният вестник да срита
някого, ако не е фаворит,*

*но публиката с въздишка нескрита
въздишала по истинско рит.*

*Проумели и стари и млади,
че е гибело всяко отлагане,
и насипали провлак — къде с бригади,
къде с данък самооблагане.*

*И мостът вече, естествено,
престанал дългоухите да тревожи,
и всяко от тях влязло тържествено
в града, сякаш вози син божи.*

*И лицата на хората засияли,
изчистени от всякаква мизантропия —
вече гледали самите оригинални,
а не техните жалки копия.*

1973

ЗЕЛКИ

*Струва ни се, че зелката няма пипе,
макар и да е къдрава като мозък,
понеже какво ли върху зелката не се сипе
и какви ли неща не я тормозят.*

*Зелката не ги отхвърля, а с тия
неща в себе си се затваря.
От една зелка извадих хартия —
беше цяла страница от букваря.*

*Изваждал съм от зелките есенна шума
и сажди, превърнати на мастило.
А за химически състав ако става дума,
кой знае какво се е напластило.*

*Зелката по природа е свита.
В пререкание няма да влезе.
Туй, с което светът я връхлита,
връща ни го на наште трапези.*

1973

МАГАРЕШКИ ИЗВОДИ

*Едно магарешко стадо
от старо магаре,
средно магаре
и младо
се озовало сред житена нива.
— Я да ги нямаме такива —
рекли. — Що за глезотия
са тия
стъркове, когато са се народили
навънка толкова много бодили.
И всяко взело из нивата да се търкаля,
кога по-бързо, кога агаля-агаля.
Добре, ама пустото жито
все се изправяло упорито.
Додето в единия край бивало
стъпкано и унило,
в другия край сокове наливало
и току-виж вретенило.
Магаретата се прибрали на сянка
да си помислят и точно тогава
добили тая философска осанка,
която и днеска ги отличава.
Стигнали до извода, че пшеничната нива
тъй или иначе път си пробива,
но това не бива да значи,
че при обстоятелства като тия
магарето ще престане
със своята магария...*

1973

ДРЕСИРАНОТО ПСЕ

*Едно дресирано псе
все
иска да надхвърли своята роля в цирка.
Ще вземе публиката да го освирка.
Искам да го предпазя, понеже
после няма да види манежи.
Слушай ме, пале.
В цирка едни мъже
правят салтомортале,
други вървят по въже.
Само това им липсва — да им се сеца
насам-натам по трапеца
из краката някакъв дребен пес:
демек и аз съм от тез.
Подавай цилиндъра, подавай бастуна
с муцуна
и баста —
зарежи другата краста.
На дресирания не му отива
самоинициатива.
Отвръщаш ми огорчен,
че всеки иска да бъде изтъкнат,
всички се стремят да изпъкнат.
Но вземи пример от мен.
Аз например отлично знам,
че и без мен циркът е много голям...*

1974

ЕЛЕН И ХРАНИЛКА

*Един елен лопатар
през една тежка зима
нахрани се на хранилката като цар
и усети, че го обзима
желанието да философства
(и то си иска своите удобства):
„Сбъдна се мечтата ми въжделена —
хората вече уважават елена.
Не го оставят
от глад да се закандилка,
а му поставят
хранилка.
Радва ли се на подобни грижи вълкът?
Аз обходих гората голяма
от кът до кът,
но хранилки за вълк няма“.
Така разсъждаваше лопатаря
и продължаваше да си го повтаря.
А всъщност прост беше въпроса.
Коя ловна дружина ще се халоса
и сметне за дълг
да слага хранилки за вълк?
Та на вълка хранилки защо са?
На него му стига, че има елени.
Особено пък такива едни умилени...*

1974

КЪРТИЦА И БОАБАБ

*Поет от племето балумба
покрай реката Лаулаба
вървейки, зърна, думба-лумба,
къртичина под боабаба.*

*Ще драсна басня, думба-лумба,
такава басня днеска тряба —
да чуе племето балумба,
че има враг под боабаба.*

*Написа как къртица слаба
копала дълго, думба-лумба,
да подкопае боабаба,
свещен за племето балумба.*

*Ала не пада боабаба
във Лаулаба, думба-лумба.
Морал: къртицата е слаба,
а силен — племето балумба.*

*Къртицата под боабаба,
макар ругана от поета,
живя, додето стана баба,
със кротки работи заета.*

*Не мислеше — къртица клета —
да подкопава боабаба.
Това го знаеше поета,
но с басни вадеше си хляба.*

1974

ПЕСЕН КЪМ ГЛУХАР

*Защо, глухарю, викаш чак до бога
и късаш петльовския си гласец?
И тупаш се в гърди до изнемога,
че си най-важна птица и певец?*

*Млъкни! Не се така самопрославяй,
глухарю, а на скромно клонче стой.
Ами че славеят, макар и славей,
съвсем не е певец единствен той.*

*А над полето пее чучулига,
от боровите вейки пее дрозд,
на орех каца пееща авлига
и кос — върху череша или грозд.*

*Цвърти над индианските колиби,
макар че чува се едва-едва,
дори микроскопичното колибри.
Глухарю, неслучайно е това.*

*Да има птици всякакви из нея
природата е наредила... Тюх,
изгубих сума време да ти пея,
макар да знам отлично, че си глух.*

КАЛКАН И ТИГАН

*Една историйка проста е тази,
която ни доказва, че да —
природата грижи се да опази
беззашитните си чеда.*

*Нищо и никакво чедо — калканът —
гледам го покрай нашия пляж
при опасност да бъде хванат
как се слива с пясъчния пейзаж.*

*Слива се с песъчинки такива,
при каквото е отишъл —
с дребни като сачми се слива,
но и с едри като чакъл.*

*Ако има на пясъка клечка,
довлечена не знам откъде,
за калкана не представлява пречка
подобна шарка да си даде.*

*Най-подире с рибарските мрежи
слива се пустият му калкан,
та трудно рибарят да забележи
плячката за своя тиган.*

*Продължава усилията си дръзки
и с тигана се слива съвсем,
и на олиото самите пръски
имитира по гръб и корем.*

*След което се слива с тази
басничка, доказваща ни, че да —*

*природата грижи се да опази
беззаштитните си чеда...*

1974

КУЧЕ, КОТКА И ДЕЙНОСТ

*Кучето и котката здравата са ни вързали,
че се гонят като куче и котка.
Всъщност това са дълбоко прикрити мързели,
само че всеки от тях енергично се мотка.*

*Хайде де, как пък до днес не се случи
от толкова векове, хайде де,
някоя котка да я настигне куче
и да я изяде?*

*Вечно топуркане, вечна гонитба,
вечно „бау“ иечно „мяук“,
вечна гонитба, но никога уловитба —
вечният номер е тук.*

*В тая басничка даже бабата
би открила явна идейност —
че не е важно да свършваш работа,
а да развиваш дейност.*

1975

КИТ

*Нещо ми се виждаш малко сърдит,
че в зоологическата градина
нямало кит.
Обаче има в последна сметка.
В океана е китът,
но пак зад решетка.
Виждаш ли на устата му
тая космата четка?
Това е всъщност
една решетеста цедка,
през която китът — ще ли, не ще ли —
може да погъща само мекотели.
Иначе какъвто си е голям,
хам-хам,
ще изгълта самото море,
че и сушата няма да му се опре.
А от това ясно се вижда, сине,
че на зоологическите градини
Природата е
най-добра архитектка:
като е знаела, че не може
един гигант да се сложи
в клетка,
поне пред лакомията му
е закопчала решетка...*

МЕЖДУ ТИГЪРА И ЛЪВА

*Гледай тигъра как постоянно снове и се мята
покрай железните пръти на поразия:
ако случайно настъпи моментът на свободата,
дебне да не го изпусне, горкия!*

*А лъвът, напротив — през цялото време дреме
и ако понякога отвори око или две,
то е само колкото на присмех да вземе
съседа си, че така непрестанно снове.*

*Присмехулно намига му: Ей, глупав тигър,
тая работа само ще те омаломощи —
някакъв миг да очакваш напразно, мигар
тоя миг не сме го изпуснали в джунглата още?*

*Обаче все така снове тигърът окошарен,
като отърква дневно по хиляди пъти
гърба си, от ивици жълти нашарен
и от сенките на железните пръти.*

*Гледам тигъра и си мисля, таквозина,
че трудът му напразно съвсем не отива:
така той излъсква металните пръти с козина,
та поне клетката му не е ръждива...*

БАСНЯ С МОНОЛОГ

*Май че не мога посочи, не мога,
по-инатливо животно от Монолога.
А да вземат един Монолог,
под предлог,
че бил строг,
да го назначат за инспектор
на пазарния сектор.
Среща нашият Монолог една Крава
и започва да я ругае яко:
— Слушай ма, такава и онакава,
ти защо не даваш редовно на всяко
тримесечие месо и мяко?
Мучи Кравата, възразява:
— Но, Моноложе,
не може
едно и също животно да дава
и мяко, и кожа може,
или поне не е логично.
Монолога не само ухо не дава
на думите на нещастната Крава,
но даже я гледа монологично.*

*Продавачът на плод-зеленчука захваща
да му обяснява добре
за кое нещо трудът не се плаща
и кое няма кой да го обере.
Монолога не слуша, а чука
с юмрука
по тезгая на плод-зеленчука.*

*Иска от книжарката книга,
с неподправена, вика, човешка съдба.*

*Тя му разправя какво не достига,
но него окото му и не мига —
книга, вика, та книга!
И си тръгва с празна торба.*

*Така се намери в небрано лозе
нашият Монолог най-подир:
смята, че нарочно светът го тормози.
Добре че срещна
един от Великите Монолози —
на Хамлет ли беше или на крал Лир?
И разказа му без остатък
своя дълъг дерт и широк.
Другият Монолог беше кратък,
но съдържаше важен урок:
— Ако искаш да оцелееш нататък,
трябва да влезеш във диалог...*

1977

ИЗГУБЕНИЯТ ВЪЛК

*Един вълк имаше хоби
да се губи
из пустинята Гоби,
дото навиците са груби
и благата — оскъдни.
Но все пак я някоя мишка
ще мръдне
или ще изпусне въздишка.
А сега въздишаше нашия звяр,
неразбиращ и зъл:
живинка няма дори за цяр —
само тиня и само чакъл.
— Да опустее пустинята ви макар! —
виеште тъжно от кът до кът,
бродейки по засъхнала тиня.*

*Заблудил се беше вълкът
и попаднал в духовна пустиня.*

1977

МОЛЕЦ

*Разтворил съм вратите на гардероба
и се моля като пред някой иконостас
на молеца, който дрехите ми съзоба.
(Той молец, а се моля аз.)
Защо, викам, такава злоба?
Защо ми съзоба
костюма, макар и стар,
макар и с прокъсан хастар?
Знам го аз, че не е вече на мода
и с него не ходя.
Но все пак ми е скъп,
защото
наказанията си обществото
струпваше и на мой и на негов гръб.
Какви ли кресла не е търкал унил?
Кой ли не го е клеймил?
Затова ми е мил
и просто като в семеен музей
окачих го в къщето,
така че недей
да го правиш и ти на решето!*

*И хайде, оня бил демоде.
Ами за тоя кажи ми де,
него защо го изяде?
С него пък получавах награди
и е надупчен от ордени и значки.
И е в линия като дреха.
Имай уважение все таки
към доспехите на успеха!*

— Я стига си вдигал шум —

*тръсна молецът в нозете ми дреб, —
че си имам нещо наум
и за тоя костюм,
който е върху теб...*

1978

МИШИ СТЕНОПИСИ

*Мише пише стенописи.
Е, какво? Търпи се.
Ex, не е боянска фреска,
ама чак пък толкоз днеска
да се иска от мишок,
е критерий твърде строг.*

*Вярно, тук при тая крива
спада изведенъж нивото,
цялата творба красива
се превръща просто в брак.
Но анализът разкрива,
че е станало, защото
е мяукнал котарак.
Трепнал е мишока тука,
но и плъх да прави фреска,
котка като измаяка,
фреската си ще оплеска.*

*А пък тия долу двата
щриха, криви като кюнец,
стилно чужди на творбата
(пришит калец о калциунец),
тях не ги е причинило
нито коте, ни котило. —
Някой само, представи си,
е извикал: „Писи, писи“
и това е разкривило
пусти миши стенописи.*

*Ще се блъска над проблеми
реставраторът след време...*

1978

КОТКА И ВРАБЕЦ

*Котака милвам, а той мърка,
очи притворил на балкона.
Един врабец обаче хвърка,
с крило почти о мен се търка,
а после цвърка ми от клона:*

*— Враг, враг си наш! — така чирика,
та къса му се чак гласеца. —
Ти галиши котарака, вика,
приятел си му на кръвника,
помагаш му срещу врабеца!*

*Ей, врабчо, стига толкоз кряска,
че човката ти ще пресипне.
Задържам аз, макар и с ласка,
котака да не ви опраска,
а ти писукая, че да рипне...*

1978

КАК СЕ РИСУВА ПОРТРЕТ НА ГАРВАН

*Рисували ли сте до днес, не сте ли
портрет на гарван? За да бъде верен,
вземете целия комплект пастели,
не смятайте, че стига само черен!*

*Опитайте се първо на черновка.
Рисувайте внимателно сега
отворената човка,
с която вика „га“.
Да се изпише туй „га-га“
съвсем не е шега, га-га, шега.*

*Не само че не е обсебвал гарван
гнездо, направено от чуждда птица,
а бива той от своето изкарван
от някоя нахална кукувица.*

*Опитахте ли се върху черновка?
Рисувайте внимателно сега
отворената човка,
с която вика „га“.
Сега в това „га-га“
да проличи тъга, га-га, тъга.*

*Над рожбите си гарванът трепери
и черен е, за да ги скрива в мрака
с крило така, че да не ги намери
окото лакомо на котарака.*

*Опитайте се пак върху черновка.
Рисувайте внимателно сега
отворената човка,*

*с която вика „га“.
Сега в това „га-га, га-га“
да проличи гальовност плюс тъга.*

*Портретът е готов подир минута.
Остава следното да се надращи:
бъдете умни като марабута,
обаче като гарвана — любящи!*

МАРШ НА БРОЙЛЕРИТЕ

*Раз-два, куткудяк! Човече, стига!
Ставаш на кокошките за смях
и на пилетата дечурлига,
демо казваши устно или в книга,
уж че бройлерът не знаел страх.*

*Бройлерът в машина бил излюпен,
а не бил излюпен под крилце,
затова инстинктът целокупен
за отбрана в него бил пречупен
още като бил жълтък в яйце.*

*И мало сега край нас лисици,
а не знаели сме, хи-хи-хи,
че лисиците се хранят с птици,
мислели сме с глупави главици,
че лисиците ядат мухи.*

*Куткудяк, не сме дотам невежи,
раз-два, но сме бройleri безброй,
и не бягаме от звяр, понеже
просто няма да се забележи,
раз-два, кой е бил отнесен, кой?*

*Даже някой бройлер от безброя
да речем, се сбие с някой пор,
кой ще забележи кой е тойа
и да каже браво на героя,
демо давал е на пор отпор?*

*Бройлерите сме напълно равни
и разбира бройлерът добре,*

*че пред ястreb ако не пошавне,
то и шансовете му са равни
оня другого да избере.*

*Именно инстинктът целокупен
тука действа като две и две.
Стар ли е или новоизлюпен,
гледам, питаш се сега, захлупен
над премъдрости от векове.*

*Ще изпаднеш може би в заблуди
кой страхлив е днеска, кой е смел.
Кукуригу, именно затуй се труди
от заблудите да те събуди,
кукуригу, бройлеров петел...*

1979

ПРИЛЕЖНИЯТ ЕЖ

*Ежко Бежско е прилежен еж.
Викнат ли му: „Ежко Бежско, беж
нешичко да донесеш“ —
тича той, прилежен еж.
Тежко ли е, Ежко Бежско?
Няма как — и да е тежко,
тъй ще бъде, щеш — не щеш,
щом си ти прилежен еж.*

*Ако беше неприлежен еж,
ех, тогава може както щеш...*

1979

ХУБОСТ И СИЛА

*Една Сила срещнала една Хубост
и като гледала да избягва грубост,
я замолила: — Мила,
зная, че съм хубава Сила,
но съм си наумила
да го чуя от самата уста
на Хубостта.
Хубостта почнала да се оправдава:
— То насила хубост не става.
Силата я окуражила:
— Не ставай дребнава.
Силата може да има слабости, мила,
както и Хубостта.
Но не забравяй, че слабостта
на Хубостта
не е в друго, а в слабостта!
— А-а-а! — зяпнала Хубостта
с изящна уста
и се провикнала, колкото има сили:
— Ти си най-хубавата от всичките сили!
С което и двете се съгласили.
После три дни
яли,
пили
и се веселили.*

1980

ПАЯШКИ РАБОТИ

*Паяк тъче нишки.
Тъй тъче, та чак
му излизат пришки.*
— Тоя паяк е глупак
да се труди мъченишки! —
смее се една муха.
— Я го вижте, ха-ха-ха,
я го вижте, я го вижте
туй нещастно същество
вече се изприщи,
а пък няма за какво.
Кой е толкова наивен,
че да вземе
в наше време,
след като е обигран,
да се хване в примитивен
паяшки капан?
Няма мухловци такива,
байчо Пайчо, ха-ха-ха! —
грациозно се извива
умната муха
покрай мрежата му в кръг.
Цък!
Пълна тишина. Ни гък.
И муха да бръмне, ще се чуе.
Но не чува се комай.
Пък и няма да се чуе.
Както на мухата край,
тъй на басничката краят туй е.
Бих додал
в порядък на морал,
ако той не е морално остарял:

*Може с умствения си багаж
паяка да превъзходиш дваж,
може да го превъзходиш триж,
но от него пак си по невежса,
ако не стоиш
по-далеч от паяшката мрежа...*

1980

ГАРГА КРАЙ НИАГАРА

*Кацна гарга край Ниагара,
че като гракна: — Грак!
Стига си дигала пара,
ма Ниагаро!
Ей сега ще похлупя под звуков капак
твойто корито старо:
ще те надвикам с грак,
Ниагаро!
Имам си нужната човка,
имам си нужната подготовка,
да не говорим пък за мерак.
Грак! Грак! Грак!
Но естествено от голямата влага
и от усилие врат да протяга
гаргата скоро прегракна.
А пък за гарга това е беда.
Другаде — да,
но тука поне има вода
човката да си оплакна.
Рече си гаргата и пийна водица
от Ниагара.
Това я накара
да се почувства още по-важна птица.
— Га! Га! Е, сега
аз съм на силата си в разгара:
с Ниагара си правя гаргара!...*

*Може би не ми хващате вяра,
обаче аз бях
снощи на гости у тях
и я чух и видях
как до късничко през нощта*

*тая същата гарга си прави гаргара
даже с неща
по-големи от Ниагара...*

1980

КОМАР СРЕЩУ КОМАРА

*Един стар Комар
поучаваше младо Комарче:
— Не играй на комар,
макар че
може
комар да заложи
и на печелившия кон.
За комара все тази —
дали бившия
или печелившия
шампион
ще го прегази.*

1981

СЛОНИ РОБОТ

*Хората измислиха робота
и при слона пратиха робот.
Всичките задачи на хобота
ги поге един робот-хобот.*

*Слонът гладен пред робота зейна
и роботът даде му трева.
Жаден зейна — оня от басейна
и вода му даде след това.*

*После по програма го почеса
също като истински хобот.
Но това на слона не хареса
и настъпи бедния робот.*

*Слонът се почеса със хобота,
стария, и рече: — Може би
по-добър е в другото робота,
но не чеше, дето ме сърби...*

МОРАЛ ЗА КЪРЛЕЖИ

*Кърлеж на къра лежи,
а край него рой кърлежи
по целия кър
кръжи ли, кръжи:
такър-такър.
И понеже не мръдва лентяят,
работливите го ругаят:
— Стига на наш гръб си лежал!
— Срамиши бащиното си име!
— Да се впиеш май ти е жал
в някое кравешко виме
или в човешко такова,
та лежиши на морална основа?*

*А пък кърлежът просто от мързел
не беше за плячка забързал
и от мързел не беше разbral,
че чрез мързела бе се обвързал
с най-добрия за кърлеж морал:
по-добре да се слуши
кърлеж такъв,
отколкото кърлеж, винаги смучещ
кръв!*

1987

КЪЛВАЧ И АНТЕНА

*Кър-р-р! — всички от леглата скачат.
Децата плачат,
майка им реве.
Картечни откоси! Какво ли значат?
Залягам в двора по пижама,
озъртам се — войници няма.
Ох, господи, кълвачът
на покрива антената кълве:
кър-р-р, едно, кър-р-р, две!
Кълвачо, да му се не види,
наистина във нашите антени
такива какавиди
са вгнездени!
Обаче, ще ме извиниш,
ако не мълкнеш
и вънка ги измъкнеш,
така ще развониш!
А ние тук нали
в бунгалото на въздух сме дошли?
Над моите дечица се смили!
Бъди
разбрана птица:
иди в гората и си извади
по-безобидна вонещица!*

1987

ЧУДОВИЩЕ И СТАНОВИЩЕ

Чудовището, вече твар дръглива,
потегляше да си отива
назад в горите мезозойски —
изтекла бе му ерата.
И както в случаи такива
бива,
тълпата втурна се геройски
след него да дюдюка,
проклинайки му и намерата.
— Защо и ти си тука? —
извърна срещу мен туловище
дебелокожото чудовище.
— Към други може да съм бил свиреп,
но всички знаят, че към теб
аз имах положително становище!
При толкоз поводи да те изям,
все пак прощавах твоите забежски.
Затуй ли те оставих цял,
сега по мен да хвърляш кал
с тълпата от злословещи?
Улучи ме, не те е срам!
Постъпих, значи, с теб човешки,
а ти със мен — като чудовище!

Не се чуди, чудовище,
а чуй:
не е неблагодарност туй,
а най-човешкото становище —
дори
и най-добри
становища
чудовищни са при чудовища.

*А пък становища,
дори най-тежки,
от хора щом са, са човешки...*

1987

ПОДКОВАНИЯТ ВОЛ

*Обикновено волът не обича
ковачът да го подковава
и с упоритост бича
мучи,
фучи,
не дава.*

*От малък туй го знам,
а днеска гледам — волът тича
сам
към наковалнята и слага
във менгемето сам копита.*

*„Ковачо, де си? — погледът му пита. —
Не се бави!*

*Ела ме подкови
веднага
от другите волове по-добре!“*

Бре!

*Не се стърпях, попитах вола:
„Ти май си вол от нова школа?“.*

*Отвърна ми едва-едва
повдигайки над наковалнята глава:
„Не съм от друга школа повлиян,
а от човешката ви школа, негли:
вол, който е идейно подкован,
хомот не тегли.*

*Та затова
към наковалнята се носим презглава“.*

1987

ПЛЪХ И КОРАБ

*Един плъх,
както в трюма
сума
блага нагъва,
усети отнякъде влажен лъх
и рече: не ще и дума,
че корабът ми потъва!
И додето други се колебаят,
той го напусна пръв,
тъй като обичаят
на всички плъхове е такъв.
Да, но корабът нямаше друга пробойна
и продължи да си плава,
зер пробойна от плъх
туй не е бойна
пробойна,
та кораб да потопява.
И зад кораба нашият плъх,
чак додето остана без дъх
удря ядосан вълните с опашка:
ей че работа — опитен плъх,
как извърших постъпка хлапашка!
Поуката ли?
Недейте се грижи за плъха —
все в някой кораб ще се напъха!*

1988

КОНСКА БАЛАДА

*Кой тъй яха във нощния мрак?
Разбира се, коня
от оня
дараk,
на който разчепкахме цяла епоха
и нови епохи след нея дойдоха.*

*Дочул да го зове натам
тръбата стара, трам-та-рам,
препуска с хъс
в галоп и тръс.
Покрай блестящи нови магазини,
срещу блестящи нови лимузини,
с подковите си удря, чат,
на ново щастие печат.
Натам, натам! Натам-натам!
Площадът, по средата храм.
Не е то храм, а е главина
на колелото на съдбата
и пак зоват го него, ата,
тъй както през оназ година,
отново да върти долапа,
понеже е такъв етапа.
И щом предишният жокей
зове го пак,
то няма как:
о кей, жокей, о кей!*

*Такър-такър, такър-такър,
добрият стар айгър
пристига там, пристига там.
Тръбата свири, трам-та-рам.*

*Досущ като тогава е, досущ:
прожектори, оркестър, туш!
Народът ръкопляска, вика, свирка.
Възвърнал младите си сили,
от щастие жребецът цвили,
така и не разбрал,
че влиза в цирка.*

1992

КОС И СЛАВЕЙ

*Изящни славееви трели
в гората през април ехтели,
та тварите почти не спели
от песенния транс.
Единствен косът, включен в хора,
без дарба, но и без умора,
привнасял малко дисонанс,
зер своя песен той не притежавал —
на славеите само подражавал.
Но сложен бива на певците пътят:
щом славеите почнали да мътят,
да хранят
малките с мушици
и да ги бранят
от грабливи птици,
не само временно да пеят спрели,
ами, то се вика,
от страх си глътнали езика
и с него всичките си тарантели.
И само косът продължавал
да пее както подражавал.
В гората тварите спокойни
спели,
че все пак славеите сладкопойни
не са напълно занемели,
та да се чува само гарванското „Га“,
почти като при хората сега.*

*Към края сме, та ти долавай
поуката за мъкналия славей
и коса, който пеел в транс.
Поуката е, чуй, приятел:*

*че дајсе истинският подражател,
ако е истински,
ще има своя шанс.*
2001

**ЛЮБЕЗНИ ХОРА
ИЛИ КНИГА НА ЕПИГРАМИТЕ**

ДРУГАРЮ НАЧАЛНИК

*виж,
не е беда, че имаш глупава идея,
а че не можеш сам да я осъществиш
и другите замесваш в нея.*

ВИНОТО

*Виното кипи, па се смирява,
яростта в бутилката се стапя.
И какво ли друго му остава,
след като му турят mana?*

1963

ЕЗИК МОЙ

*От редакторската армия велика
всеки по езика
пише се за спец.
Беше ключ към мислите езика,
а сега е шперц.*

ОТКРОВЕНИЕ

*От критиката строя
нямало да се разклати.
Така си просят боя
хлапаците устата.
Сякаш са открили Америки непознати!
Не ме е еня мене за строя,
ами моя
стол ще се разклати.*

1965

ЗРЕЛОСТ

*Колко сме били глупави:
отдавахме се на ежби групови.
Но поумняхме веки:
сега сме всеки срещу всеки.*

С ЕДНИЧКО КАМЪЧЕ

*За количеството и качеството
в нашата ера
истината от мене ще чуеш:
и с едничко камъче
можеш да направиш кариера,
стига да не го изплюеш.*

ОТГОВОР

*Отговаряム на всички закачки нервозни
по адрес на хумористите днешни:
колкото другите автори са сериозни,
толкова и хумористите са смешни.*

ПОВТАРЯЩИЯТ СЕ ПОЕТ

*Него го Господ помазал,
той е на словото царя:
хем преди нищо не казал,
хем сега го повтаря.*

1966

ДВЕ НЕЩА

*От две неща
най-много съм сломен:
първо,
че са много по-умните от мен.
И второ,
от което още повече
съм сломен:
че са много
по-глупавите от мен.*

КОРЕНЪТ НА ЖИВОТА

*Отминаха времената, ония,
когато коренът на живота
се казваше женшен.*

*Сега коренът на живота
и то на добрия,
се казва
приближен-шен.*

СКОРОПОГОВОРКА

*Продан пред по-предни хора преде.
Който на Продан не се предаде
и не стане на Продан предан,
няма Продан да го направи преден.*

ОДА НА СКУЧНИЯ ВЕСТНИК

*Преди си беше много по-добре:
и скучен вид, и скучно слово.
Човек за пет минути разбере,
че няма нищо ново и — готово.
Сега: заглавки, снимки, цветове,
и площ четворно по-голяма.
И трябва да се бавя с часове,
додето разбера, че пак е слама.*

1967

БАЛАДА ЗА РЕВНОСТТА

*Този пази тази,
онзи пази онази.
Но онази
ходи със този,
демо пази тази.
А тази —
със онзи, демо пази онази.
Само Господ ще ни опази.*

ПОВРЕДА

*Хора, казвам,
телевизорът ми пелтечи,
бойлерът отдавна тече,
нещо в хладилника се запече,
а печката не ще да пече.
С безразличие повсеместно
свиват рамене
мойте съседи —
очакват нещо по-интересно:
например
семейството ми да се повреди.*

ОТСАМ И ОТВЪД

*Другояче е у нас,
то си е понятно:
там парите дават власт,
а при нас обратно.*

ЗА ЧИСТА И СВЯТА РЕПУБЛИКА

*Ний сме република
чиста и свята.
Милата публика,
демо тъй смята,
колко е свята!*

ДНЕС ПОЕТ Е

*Днес поет е само оня,
що си разиграва коня.
Става дума за коня Пегас,
инак има си хас.*

СЛЕДИЗБОРНО

*Няма фалшификация, няма хитруване,
нашта организация е изправна:
наистина имаме тайно гласуване,
само заплахата бива явна.*

КАКТО Е ТРЪГНАЛО

*Чакам да получа
наградата Нобел,
че да донадя
за автономил.*

ЖЕНАТА БЕЗ МЪЖ

*Жената без мъж
е същество убого,
жената без мъж е вятър.
Затова диктатурата нервничи много,
когато ѝ липсва диктатор.*

КЪМ НЯКОИ ЛИЧНОСТИ

*Даже
не всяка държава
си позволява
да бъде личност.
А вие искате отделната личност
да бъде личност.
Ами това е почти неприличност.*

ШЛАГЕРА ЗА ЛАГЕРА

*Все още се пее шлагера,
ала другояче стоят нещата:
светът не е разделен на два лагера,
ами лагерът на два свята.*

СУРВАКАРСКО ТРАДИЦИОННО

*От века до нине
така се сурвака у нас:
стани нине господине
да седна аз.*

ЖЕЛЯЗНО ВРЕМЕ

*Ние препускаме бурно напред.
С препускане се хвалим навред.
Сигурно има такава езда —
постоянно усещам
в устата си вкус на юзда.*

1968

ЛЮБЕЗНИ ХОРА

*Както пише из нашите книги,
няма какво да загубя,
освен свойте вериги.
И наистина,
от разсеяност груба,
случва ми се да ги загубя.
Но някой все ме настига:
— Моля, забравихте своята верига!*

НИТО ДЕН БЕЗ ЧЕРТА

*Рекох и аз неуморим
да последвам мъдростта
на древния Рим:
нито ден без черта.
И си пишех
от сутринта до вечерта.
И какво се очерта:
всеки ден
на мен
да ми теглят черта.*

ТЕЛЕШКИ РАБОТИ

*Когато си плащам храната в стола,
все тая мисъл ме занимава:
намериха се толкоз телета под вола,
а телешкото не поевтинява.*

БИТОВА КАРТИНА

*Други правят събития,
българинът е бития.
А пък бития си е бит.
Такъв е нашия бит.*

1969

ТВОРЧЕСКА ОСОБЕНОСТ

*Такава е на поета съдбата:
да си слага главата в творбата.*

ДУШЕН ВЯТЪР

*Носи нещо тоя вятър
неопределено болно —
като песен за диктатор,
пята доброволно.*

1970

ЗАКОН ЗА АРХИМЕД

*Колкото едно тяло
в статия теглото си е наддало,
толкова от теглото му
бива отнето
във кафенето.*

БОРБА СРЕЩУ ШУМА

*Шум, обсъждане, гълчава.
Ама аз не ходя там.
Туй, което там се премълчава,
мога да си го мълча и сам.*

ИСТИНАТА ЗА СРЕДАТА

*Един си има среда при тези,
други си има среда при онези.
Всеки в своята среда ще влезе.
А истината е по средата
и самичка стои горката
със своята беда:
по средата няма среда.*

ЗЛАТЕН ВЕК

*Ред след ред се низсе,
стих след стих
се каканижсе.
Трупа се голяма книжнина.
Златен век
на българската каканижнина.*

ЗА ГЕНИЯ НА ЗАВИСТТА

*Може да има отделни таланти,
но тоя гений
още не е роден,
ами е пълно със дилетанти,
щом завиждат дори и на мен.*

ЗА ПРОИЗХОДА НА САМОЧУВСТВИЕТО

*To се знае,
в поетичното изкуство
аз не съм на писането богът.
Отде иде майто самочувство?
Ами виждам
колко другите не могат.*

ТОЛСТОЙ И НИЕ

*Питаше се Лев Толстой
за какво човек живее.
Гениален беше той.
Де сме ние, той къде е!
Творчеството наше, не,
тъй дълбоко не се гмурка.
Но да питаме поне
за какво човек живурка.*

ДРЕВНОРИМСКИ КАЛАМБУР

*Тоз критик бе гладиатор,
ала щом Нерон прописа,
стана глади-автор.*

1973

НАДПИС ОТ ОКОЛНОСТИТЕ НА ДЕЛФИ

*Не питайте Пития,
а питайте бития
как да постъпвате
при известни събития...*

1974

ПРЕПИС ОТ РЕЗОЛЮЦИЯ

*Уважаеми другарю директор
на азбучния сектор,
всички гласни
сме съгласни...*

ПИРОВА ПОБЕДА

*Никой сега не ти гледа,
че е победил като цар Пир,
а напротив — след Пировата победа
ни поканва на най-голям пир.*

АНТИФИЗКУЛТУРНО

*Тичането за здраве било потребно.
Не ги разбираам и ми е болно:
осем часа да се гоним служебно,
че пък и един доброволно.*

ПРЕКАЛЕНИЯ СВЕТЕЦ

*Прекаления светец
и богу не е драг,
зашото си мисли как
той самия да стъпи с крак
на престола на Бога отец.*

1976

ГЛАС ОТ ХОРА

*И рече един глас от хора:
„А бе хора...“.
Но се изгуби в хора.*

МЕНЯТ СЕ ВРЕМЕНАТА

*До вчера беше куче влачи.
Променя се светът обаче.
Ще бъде другояче утре:
куче влачи компютри.*

ЗА ПРИРОДАТА НА НЕЩАТА

*На природата за два бука
чак толкова не ѝ пука.
По се чувствува ощетена,
че правим от тях три вретена.*

ПО-ВНИМАТЕЛНО СЪС СРАВНЕНИЯТА

*Сърцето било
имало формата на юмрук.
И оттук
извода да ме ударят с юмрук,
който има формата на сърце.
И сега майто лице,
ударено от юмрук
с формата на сърце,
вече няма формата на лице...*

ПРИЗИВ КЪМ ЕЛЕКТРОТЕХНИЦИТЕ

*Никой да не прави кисела физиономия,
никой да не се цупи и въси:
късите съединения за икономия
ще ги правите още по-къси!*

ЛЪЧ И КАЛЪЧКА

*Попадна слънчев лъч върху калъчка.
Калъчката му вдигна жлъчна глъчка:
— Ей, слънчев лъч, и ти при мен що щеш?
— Дошъл съм блясък да ми пригадеш!*

ОТРАКАНА ЕПИГРАМА

*Като искаш да бъдеш момче отракано,
трябва пример да вземеш от тези,
дето хем говорят нахакано,
хем в крак с официалните тези.*

1977

КРИТИЧНО-ОПТИМИСТИЧНО

*По-рано като кажеш нещо критично,
един го разнася и го изопачава,
друг го разнася и го преиначава,
трети го разнася и те порицава.
Днеска е вече съвсем различно:
произнасяй си слово критично —
демо го кажеш, там си остава.*

АНТИРАЗВОДНО

*А бе да ти кажа правото,
я си стой при своята —
по-добре ли бе какаото
да го сменяме със соята?*

ЕПИГРАМА И СТРЕЛА

*Веднъж над Епиграмата Стрелата
надсмя се доста остро: — Леле-мамо,
нали бе нужно според правилата
еднакво да сме остри, Епиграмо?
— Не бива празни приказки да мелиши —
надсмя се Епиграмата над нея, —
ти имаш цел целта си да уцелиши,
а мойта цел пък е да оцелея.*

ШОП ИЗХВЪРЛЯ СМЕТ

*Като гледам, байно, тука
найлонови пъртушини
как пърпорят из боклука
и не гният от години,
мисля си, че в нещо, байно,
все пак сме успели ние:
другото ни е нетрайно,
но сметта ни пък не гние.*

БЕЗНАДЕЖДЕН СЮЖЕТ

*Ни за приказка,
ни за роман-биография:
сама фея
срещу мафия.*

СЕ ЛА ВИ

*Се ла ви, се ла ви:
който се улови.*

ПО БЯЛОТО ПОЛЕ НА ПАСКАЛ

*Дори към мисълта велика
добавя нещичко светът:
„Човек е мислеща тръстика“,
с която кошници плетат.*

ЕВРИКА В ПРИЕМЕН ЧАС

*Ленче, отпращай ги типове като тоз!
Що не съм бил решавал неговия въпрос?
Аз не съм тук
да решавам неговия въпрос,
нито въпроса на друг —
аз съм тук
да решавам моя въпрос,
а пък моя въпрос е това,
да съм тук.*

1978

ЦИРКОВ РЕПРИЗ

*Не си отивай, о-о-у, не!
Остани още на арената, клоуне!
Ей, не бързайте, фанфаристи,
дресьори,
балансьори,
факири, сеньори
и още какви сте?
Ах, да, звезди
и почитатели на звездите —
не сечете **клоуна**,
на който седите...*

1979

БАСНЯ С ОБРАТНА ВРЪЗКА

*Лисиците не са тъй дръзки —
обратна връзка ги тревожи:
че под ръка се движим с гъски,
облечени в лисичи кожи.*

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА ТИТЛА

*Най-висока французка инстанция
е присъждала титлата
пер на Франция.*

*По-голяма е Франция по размер,
зер приляга ѝ титлата пер.*

*А у нас пък ще бъде прилика
да се присъждада на сатирика
(ех, разбира се на най-стария)
титлата
перко на България.*

НАДПИС ВЪРХУ ФЛАКОНЧЕ С ПАРФЮМ

*Пазарът на парфюм се пренасити,
но дъх на манджса все пак се лови
на собствените ни жени в косите
и на любовниците ни, уви.
Макар че трудно е да го преглътне,
мъжът не спира ласките си, не,
а продължава ги с надежди смътни
да бъдат вкусни манджите поне.*

ТИК

*Шапката ми да положи
на главата ми по мярка
никой освен мен не може.
Даже моята другарка.*

*Тъй и мисъл гръмогласна
други като ми я тикат,
тръскам я да си я пасна.
От това ми е и тикът.*

ИЗ ДЕБРИТЕ НА ПОДСЪЗНАНИЕТО

*Защо ли цяла сутрин ми е криво?
Кошмаръ си не мога да прогоня:
насън ме блъскаха като на живо
едни сапунени мехури в броня...*

ДАЙ НИ ДА СМЕ АЙНЩАЙНИ

*Дори съвсем насрещните понятия
допират се и то съвсем —
например вече общата апатия
не е ли всъщност общ подем?*

ЕСТЕСТВЕНО

*Не е вярно, че жената е преструвалник,
а мъжът е човек по-естествен:
жената е женствена и пред своя началник,
а мъжът пред своя не е мъжествен.*

ШЕСТО ЧУВСТВО

*Жените имат шесто чувство.
Не казвам, че го нямат те,
а възразявам, че напусто
не си послужват със петте.*

ДИАЛЕКТИЧКИ

*Нали животът сложно е омесен,
диалектически жената иска днес
мъжът да е духовно интересен
носител на материален интерес.*

ДИНАМИЧНО РАВНОВЕСИЕ

*На света добри и зли
и в дома добро и зло
в равновесие били,
динамично то било.*

*Динамично ли? Ами
щом пък друго няма хич...
Само да не изгърми
пustия му динамич.*

СЕМЕЙСТВОТО — ОСНОВНА КЛЕТКА

*Ex, моята основна клетка
поне към парка има гледка.*

1980

КРЪГОВРАТ

*От общественото робство
бягахме на свобода
в пасторалното удобство
на семейната среда.*

*А наопаки децата
вън от къщи на свой ред
си намират свободата
от семейния ни гнет.*

*Кръговрат. Разбирам, брате,
че това е кръговрат.
Кой пък всички кръговрати
все върти край моя врат?*

КЪЛБОТО ОТ НЕРВИ

*Да вземе, че да размотае
кълбото си от нерви
жена ми както тя си знае —
без никакви резерви.*

*Когато най-подир остана
последната му нишка,
видя се, че е намотана
около празна книжска.*

УЧЕТЕ МИЛИЧКИ ДЕЧИЦА

*Деца, учете без умора!
Защо ли? Ей че прост въпрос —
животът иска умни хора,
зашото той е много прост.*

ВРЕМЕ ЗА ГЕРОИ

*С това ме съкрушават в къщи: „Ако смееш,
завинаги оттук излез —
самичък може като цар да преживееш,
но ще умреш пък като пес“.*

*На времето за по-добър живот героя
смъртта си е посрещал твърд.
Герой на своято време, аз пък жертвам своя
жivot за по-прилична смърт.*

ЗЛО

*Цял живот стрели към злото мятах
и подмятах остроти. Защо?
Нищо няма да ми липсва, смятах,
само някак да си иде то.*

*Ето че отчасти си отива.
Много отмъстително било:
бива-бива, толкова не бива —
липсва ми доброто старо зло.*

1981

ПОСЛАНИЕ В ПРАЗНА БУТИЛКА

*To и без туй не ми се шета,
сега пък двойна неохота:
да връщам празните шишета
от прашеството на живота.*

НОРМА ЗА ИЗКУСТВОТО

*Да не оставяме изкуството без норма,
пригответил съм я, моля за внимание:
да бъде ангелско по форма
и дяволско по съдържание.*

НИЩО СМЕШНО

*Нищо смешно във времето днешно.
И защо е така, го разбрах:
нищо не може да бъде смешно,
когато всичкото е за смях.*

1982

УСКОРЕНО РАЗВИТИЕ, СИРЕЧ АКСЕЛЕРАЦИЯ

*Форсайтовци и Буденброци
и други родове полека
разпадаха се сред пороци
подир възход от десет века.
Така че ние пак на дело
показваме напредък рядък:
копае майка ми на село,
а внукът ѝ в града — в упадък.*

КРАЙ НА ТВОРЧЕСКИТЕ КРИЗИ

*Не смее музата да ме остави,
зашото още в същата минута
при днешните ни секунални нрави
ще я заместя с леки интервюта.*

ЕТО КЪДЕ БИЛ ВЪПРОСЪТ

*Облекчиха се, ако разсъдиш,
хамлетовските души:
днес да бъдеш или да не бъдеш
колектив ще го реши.*

1983

КЪМ ВЪПРОСА ЗА ИЗЯВАТА НА ЛИЧНОСТТА

*Погледнато
във философска дълбочина,
не останах с неутолен мерак:
ако не съм имал своя светлина,
поне съм имал свой мрак.*

РЪКОВОДНО ПРАВИЛО

*Един неизбежен избор те чака
между две неизбежни несгоди:
или ти да ръководиш глупака,
или той да те ръководи.*

ВЕРИЖНА РЕАКЦИЯ

*Битието нали е такова,
че все ми окача
по някоя нова окова,
но никой не ме е чувал да се оплача.
За утеша си имам аз пример велик:
Езоп
е бил от мене по-голям роб
и затуй по-голям сатирик.*

1984

НЕ ЗАДАВАЙТЕ НА СЕБЕ СИ ВЪПРОСИ

*Разговор с некомпетентни хора носи
на човека доста тягостна умора:
не задавайте на себе си въпроси —
за тях отговарят съвсем други хора.*

ВСЕКИ С РЪСТА СИ

*Пустият му неизбежен кръст:
на джуджето тия му терзания
да го смятаме с нормален ръст,
всъщност пак си мегаломания.*

БЕЗОПАСНАТА ИГЛА

*Безопасната игла е ясна:
тя е всъщност бившата опасна,
но превита, и не като лък,
а превита в пълен кръг,
след което донемайкъде
ясно е, че няма да боде
колкото стрелите от колчана.
И все пак държат я закопчана...*

МЛАДИ ПО ДУХ

*Критичният е млад по дух,
пък аз критично все говоря
и таз похвала като чух,
не мисля хич да я оспоря.
В открытия критичен шум
е скрит на младостта секрета.
Каквото мисля пък наум,
ме връща даже в пубертета.*

1985

ЕМАНЦИПАЦИЯ

*И на любовницата, и на съпругата
пълното щастие се възвръща,
когато всяка се сети, че другата
върши същото в другата къща.*

РАЗВИТИЕ

*Беше писък, беше врява
що така се изостава?
Но настъпи благодат,
като взе да изостава
и самата ни представа
колко сме назад.*

НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКА РЕВОЛЮЦИЯ

*Математиката
си изгуби опората
и обърка на равенствата посоката,
след като
стоката ни не е като хората,
въпреки
че хората ни са като стоката.*

РИСУВАЙ, НЕПРИЗНАТИ ХУДОЖНИКО

*Под думи и под погледи обидни,
от общество и критика нетачен,
рисувай! Всички са недалновидни!
Рисувай! Да не спреш! По никой начин!*

*Рисувай! Хитлер хвана друг поминък,
щом към рисуването поизстина.
Земята щеше да получи инак
една безспорно по-добра картина.*

ЛУКУЛОВ ПИР

*А на трапезата наша
кой бил пиел с кристална чаша
и кой не —
всеки на другия злобно се зъби,
ядейки спокойно
от общата каша
отровни гъби.*

ЕДНА И СЪЩА ИСТОРИЯ

*Една лоша история,
когато се струпа
върху една малобройна група,
то тая група
може с юмруци и да натупа
причинителите на тая история.
Ако същата тая лоша история
обаче се струпа
не върху малобройна група,
а върху цял народ,
за разлика от първия случай,
при втория
за пострадалия народ
не остава никакъв ход,
освен да се гордее
със своята история.*

ПРЕПЯТСТВИЕТО

*От блатото с ръка и с крак
човекът се изтика,
но върху тинестия бряг
все го задържа гъсталак
от мислеща тръстика.*

УСПЕХ, ПАРИ И ВЛАСТ

*Успех, пари и власть —
всеобщата ни страсти.
Не щял ги никак? Ех,
желаем му успех...*

ИЗХОДНО ПОЛОЖЕНИЕ

*Не съм такъв мечтател безполезен —
да вярвам, че ще има изход, не.
Обаче се надявах да излезем
на изходното положение поне...*

НЕПРЕОДОЛИМАТА ТРАДИЦИЯ

*Че поддържа всяка традиция жива,
мога на българина шапка да снема:
гледам го партизанщина как развива
и при еднопартийна система.*

ДЕБАЛАНС

*Читателите ми
не са цяла лавина —
половината не следят внимателно
моята реч,
а на останалата половина
вниманието им отива твърде далеч.*

КОМИЗЪМ

Хронична язва.

Хронична невроза.

Хроничен ревматизъм.

Останалото пък — анахронизъм.

АНОНИМНА ОБИДА

*Всеки се свил като какавида
в пашкула си
от анонимна обида.
Излетете навън като пеперуди,
да не сте луди
така да живеете безпредметно —
иска ми се да им викна високо.
Но на мене
около врата ми е широко:
аз съм обиден конкретно...*

1986

СТАТИСТИКА

*Подобрява се положението
на главатар от населението.*

ТИТ ЛИВИЙ ЩАСТЛИВИЙ

*Това е утеша своего рода,
че на всяка империя
бил е кратък възхода.
Лошото е,
демо всяка една се разпада
по петстотин години
и по хиляда.*

ГЛАДКА КОЖА

*Сега с научен факт ще утaloжa
мълвата,
дeто срещу теб не мъкva:
красавицата има гладка кожa
и дрехата ѹ затова се смъкva!*

МЕР ЛИХТ

*И за мрака прогрес настана:
тъмни личности от екрана
върху нас
си изсипват злината
със скоростта на светлината.*

ЗВЕЗДНИ МИГОВЕ

*Някой щом отпред не ме нападне,
друг отзад настига ме с ритник,
за да видя пак звезди по пладне.
Постоянно имам звезден миг.*

ЗА КАКВО ГОВОРИ ГОВОРЕНЕТО

*Език изплезили са клетите,
но ненапразно с празно слово:
разлепват им се етикетите,
с езика ги лепят отново.*

БУДОАРНА ИСТОРИЯ

*Ама недейте толкова се чуди,
че всичко все така си продължава:
историята, като се събуди,
обича малко да се излежава.*

СЪТВОРЕНИЕ И АПОКАЛИПСИС

*В началото бе словото.
Ох, боже, зная.
Какво е новото?
Хиените на словото
пък бяха в края.*

ХАЙДЕ ДЕ

*Сто и двадесет души дружина
се питат: сега накъде? —
То време се мина,
а друго не дойде.*

СТАРО МИСЛЕНЕ

*Ново мислене тръбиши, другарю,
и зовеш ни с него да сме в крак.
Ние петимни сме и за старо,
стига да е мислене все пак.*

НЕ Е НИЩО

*Нищо аз не им поисках.
Знае го добрe светът.
Озлобиха сe, решиха
нищо да не ми дадат.*

ВИСИНИ

*Като викаш низост на разврата,
брате, знай, че разсъждаваш тъпо:
точно тука им е висотата,
че душите си продават скъпо!*

ИГРА НА СЛУЧАЯ

*Кой подценява масите, моля?
Ролята им е всепризната:
вече в историята играят роля.
Още не играят роля в играта.*

1987

ПОКОЛЕНИЕ НА ИСТОРИЧЕСКИЯ ОПТИМИЗЪМ

*O, генерация епична!
Съпругите ни са в критична,
децата ни са в пубертет,
човечеството — в предистория.
Най-после имаме късмет:
по-убедително крещим
в поредната си еуфория:
„Процесът е необратим!“.*

1988

МЕЖДУ СЦИЛА И ХАРИБДА

*Преминал еднократно Одисей
между Харибда някога и Сцила
и цял живот светът това да слуша.
А моето не е ли епос, ей:
с коритото си все да лъкатуша
между Репресията и Резила?*

АЛТЕРНАТИВА

*Глупавата директива
вече няма да отива
от високо по места.
А напротив: глупостта
ще се разжда по места
и нагоре ще отива.
Златно време за актива.*

МЕНИДЖМЪНТ

*Где България намери
толкоз много менаджери?
Няма никаква мистерия:
все си бяхме менажерия.*

ПОСЛЕДНИ СЕ СМЕЯТ

*Тия, които от смях се друсат,
да знаят, че може да им приседне:
тия, които нямат към хумора усещане,
обикновено се смеят последни.*

ТИЯ СИНКОВЦИ

*Пак прибягват към лъжата,
също както и тогава,
но лъжата опашата
никого не възмущава.
Днешната лъжа събужда
умиление веднага:
лъжеха преди без нужда,
а сега им се налага.*

1989

ОТЧАЯНА ТЕМА

*Болния го слагат на система
и системата го посъвзема,
след което става той лечим.
А пък ние — болни от система
и не можем да се откачим.*

КАКВО ЩЕ НИ ДАДЕШ

*Какво ще ни дадеш, историйо,
недей се двоуми,
а туй, което си ни дала,
обратно си вземи!*

1990

ПРИЗРАЧНИ ВРЕМЕНА

*Призракът на комунизма
с призрака на демокрацията
как пък ги събра туризма
точно дето ни е нацията.*

ЩО Е ПОСТТОТАЛИТАРИЗЪМ И ИМА ЛИ ТОЙ ПОЧВА У НАС

*Що е туй посттоталитаризъм,
няма в езикови тънкости да навлизам,
а на всеки, който попита,
по-картинна представа бих дал:
това значи кон да те рита
и след като е умрял.*

СТЕПЕНИ НА ЦЕПЕНЕ

*Лидерите ще се изпотрелят
партиите си да цепят
по села и градове.*

*Ние също сме свирепи,
но какво човек да цепи,
освен косъма на две?*

КАКВА-КВА ЖАБА

*След като в голямо блато
всички жаби квакат хором,
много смешно е, когато
жаба квакне: „Няма кворум“.*

ПО ВЪПРОСА ЗА БРОЯ НА КАНДИДАТ- ПРЕЗИДЕНТИТЕ

*Който е живял до тоя момент
пет години непрекъснато в тая държава,
се кандидатира за президент,
зашото повече не може да продължава.*

СГРЕШЕНИЯТ АФИШ

*Едно бе на поканата,
а друго бе в театъра:
не „Вятър на промяната“ —
„Промяната на вятъра“.*

ВИДЯЛА ЖАБАТА

*Братя, за Бога, недейте страда,
няма страшно все пак:
Съветският съюз наистина се разпада,
Югославия наистина се разпада,
съдбата хвърля ги на произвола.
А България само повдига крак,
както жабата,
когато подковавали вола.*

ПОМИНЪК

*Като гракнали всички сега,
га-га,
че новата черква
зачерква
всичко от старата черква.
А то само една чертичка
върху една сричка.
Всички бяхме поминъкомислещи,
сега се изкарваме инакомислещи.
Е, какво толкова, щом
е зачеркнато само едно „пом“?
Просто предишният ни поминък
сега е инак.*

ИНФЛАЦИЯ

*При сегашната висока лихва
жалбата ни не затихва:
с книжски мършави спестовни
удряме главите си виновни:
колко жалко, колко жалко,
че сме се продавали за малко,
а е можело за още!
Нищо, нищо, време до-ще!*

НОВО БЪЛГАРСКО ВЪЗРАЖДАНЕ

*Гаражи с врати раззинати,
по-добре снабдени или по-зле,
ето ги магазините
по нашия Шанс-Елизе!
Ще попитат някои граждани
всъщност каква ни е темата?
Ами тая:
извърши се разграждане
на системата.*

1991

ДЕМОКРАТИЗИРАНАТА ДЕМОКРАЦИЯ

*Тая максима,
дете сме я приели,
че количеството
преминавало в качество,
просто лошо са я превели:
количеството преминава
във викачество.*

АКО Е ВЪПРОС

*Тоз бил от род на царски депутати,
а тоз — от министерски произход.
И ние произхождаме със тати
от много стар маймунски род.*

КЪМ ВЪПРОСА ЗА ХАОСА

*Хаос е голям у нас,
много неприятно:
хем парите носят власт,
хем пък и обратно.*

СЕКСУАЛНА ПРОСВЕТА

*Сега на сексуални теми
и аз съм вече спеш голям:
подлъгаха ме две системи,
на третата хватките ще знам.*

КОАЛИЦИЯ

*Прогрес е вече, щом
във нея дава тон
не партия — фантом,
а партия — файтон.*

ПОД КРУШАТА

*В таз обрулена държава
бруленето продължава.
Спреме бре, брулячи клети:
падат само кабинети.*

РОГЪТ НА ИЗОБИЛИЕТО

*Чудесен е рогът с благата,
ала България дойде
при тоя рог откъм страната,
с която тоя рог боде.*

ПАК ЗА РОЛЯТА НА МАСИТЕ

*Масите играят роли:
маса масата да коли.
През останалото време
имат личностни проблеми.*

СВОБОДА НА СЛОВОТО

*Бившите доносници и оплювалници
тайно пишеха до своите началници.
Днес по нас отново тия люде плюят,
но с възможност вече всички да ги чуят.*

ОТНОСНО НАТРУПВАНЕТО

*Ако искаш, трупай капитал.
Ако искаш, трупай идеал.
Само да не си от тая група,
върху чийто гръб това се трупа!*

ЛОШ ГАВРОШ

*Не стоя на барикади,
демо правят им рокади.*

АПОТЕОЗ НА РОДИНАТА

*Като твоите катастрофи,
о Болгария мати,
едри са твойте картофи
и твойте домати!*

ЗООНИ ПОЛИТИКОНИ

*Може да спада млеконадоят
и броят на животни работни,
обаче нараства броят
на политическите животни.*

ЛОШО ДЕТЕ НА ЕПОХАТА

*Да бе мирно седяло,
не би мирен преход видяло.*

ВСИЧКИ НА ОРЪЖИЕ

*Който носи мъжко сърце
и българско име,
всички сделки оръжейни
да си поделиме!*

РАЗДОРИТЕ В УПРАВЛЕНИЕТО

*На сто вълка кози крак.
Затуй: този свой, а този — враг.*

РЕВОЛЮЦИОНЕРИ И КОНСЕРВАТОРИ

*Всички засмени —
чудото стана:
има промени,
няма промяна.*

ТО БИВА, БИВА

*Такъв абсурд не бива —
причината еднаква:
каквото ни разсмива,
това ни и разплаква.*

КЪМ ВЪПРОСА ЗА ПРЕДАТЕЛСТВОТО

*Ти ни предаде! —
ме дърпат отсам.
Ти ни предаде! —
ме дърпат оттам.
Ти ни предаде,
ти ни предаде,
ха-де!
Може, отде да знам:
гледах себе си да не предам.*

1992

ЗАД БОРДА

*Пленник на пиратска орда,
но с късмет съм цял живот,
че ме хвърлят все зад борда
на потъващ парход.*

ЧЕСТНА ДУМА

*Озлобен, светът към мен напира,
в гръб ме удря, мушка ме в ребра.
А бе оставете ме на мира,
моля ви, и аз съм маската.*

1993

ВРЕМЕНА И ЗНАМЕНА

*Не да свием знамената
за по-добри времена,
а да свием времената
за по-добри знамена!*

1999

КЪМ ВЪПРОСА ЗА КОРУПЦИЯТА

*Всяка кражба, колкото и гадна,
все пак може да се понесе,
освен тая — кой и как открадна
трити сини букви СДС!*

ЛОКАЛИСТИ И ГЛОБАЛИСТИ

*Ако глобално погледнем нещата,
още по-голям смях ще падне:
и двете полукулба на земята
се оказаха задни.*

2000

ДРЪНДРЪНГРАУНД

*Стреляме се като луди,
гангстерска война се води.
Разните там холивуди
сторихме ги голи води.*

*Полза имаме голяма:
мрат, преди да станат стари —
гангстерите после няма
да ни мъчат с мемоари.*

ОРДЕНИТЕ

*Дето и да ги окачат —
на ревер или на шия,
ордените, брате, значат
връзване на тенекия.*

КОМПЮТЪРНА ГРАМОТНОСТ

*Не бива много да се хвалите
каква грамотност уж постигате:
компютърната мишка галите,
която ни изгриза книгите.*

НИ НАПРЕД, НИ НАЗАД

*Напред или назад,
целта си де да гоня:
не съм за тоя свят,
не ми се ходи в оня...*

2001

**ВАЛИДОЛЧЕ ВИТА
ИЛИ КНИГА НА ПЕСНИТЕ**

СВАДА В ОРКЕСТЪРА

— *Ta-ta, ta-ta, ta-ta* —
Тромпета влюбено засвири.
И Първата цигулка
не се подвоуми:
— *Mi-mi, mi-mi, mi-mi* —
отвърна му на любовта.
Mi-mi!
Ta-ta!

— *No аз, но аз, но аз,*
но аз съм контра, контра,
Контрабас! —
извика таткото тогаз.
— *Кого, кажи ми, дъще, пита,*
та влюби се в Тромпета? Мък!
Ще ви направя аз на пита,
като ви перна с моя лък.

— *La-la, la-la, la-la* —
захвана вуйчо Саксофон,
запушил сребърна лула.
— *Ela, ела,*
и слушай мене, Цигу Мигу:
Тромпета, чедо, остави го,
влюби се в Клаксон на кола!
La-la, la-la.

— *Бум-бум, бум-бум* —
от вуйчо Саксофон настъпен,
забумка бързо чичо Тъпан:
— *Бум-бум,*
момиче, имай ум:

*солиден трябва ти другар,
а не като Тромпета,
приятел на хлапета —
вземи си някой Тъпанар!
Днес Тъпанарите вървят напред.
Влюби се в Тъпанар, а не в Тромпет!
Бум-бум,
пък аз ще ви намеря кум.*

*— Напр-р-ример да р-работи в БАН —
избъбри свако Барабан.*

*Дудукът нещо задудука
и Цугтромбонът закуцука.
Със воя на Обоя
се смеси: ла-ла,
бас-бас, бум-бум,
бан-бан-бан,
чинели, тъпан, барабан...*

*А Микрофонът пък източи шия
като клюкарка през плета,
подслуша тая разправия
и я раздрънка по света...*

1966

ПАСТОРАЛНА ПЕСЕН, ИЗПЪЛНЕНА ОТ САМИТЕ ОВЦЕ

*Има ли човек, кажете,
не говорил и не писал,
че трева пасат овцете
и в един, и в други смисъл?*

*Казват: вие сте овце,
казват: нямате лице.
Всъщност — нямаме копита.
Без копита
кой те пита?
Там е цялата беда.
Да бе-е-е, да.*

*По закон сме двукопитни,
ала агнето, горкото,
с две не може тъй да ритне,
както коня със едното.*

*После: вие сте овце,
после: нямате лице.
Всъщност — нямаме копита.
С тез копита
кой те пита?
Там е цялата беда.
Да бе-е-е, да.*

*Ако някога, след време,
със копита ни снабдите,
чак тогава нашто племе
може да се окопити.*

1968

ПЕСЕН НА РЕКАТА

*Така си пееше реката,
когато слизаше по ската:*

*Река ли съм или какво съм?
Река и то каква река —
с талази мога да халосам
какъвто камък си река.*

*Така, така. Така, така.
Пред мойта гръд се преобръща
къде каквото се опре —
скала, ограда, бент и къща.
Зове ме ширното море.*

Море, море. Море, море.

*А как си пееше реката,
когато слезе в равнината?*

*Е, да, гърбът ми се обръща,
когато в нещо се опре —
скала, ограда, бент и къща,
обаче цел една и съща
зове ме — ширното море.*

*Море, море. Море, море.
Налага се да се лавира —
не съм поток, а съм река.
Така набира сила вира,
не е той вир току-така.*

Така, така. Така, така.

*А как си пееше реката
далече долу в равнината?*

*Е, да, извивам се на 8
и Осъм се наричам, да.
В морето трябвало да носим
вода. Ах, да бе, да, вода.*

*Ах, да, вода. Ах, да, вода.
Морето белки слава Богу
не си е пълно и без нас.
И аз навремето... Но много
вода изтече оттогаз.
Изтече, да, вода, вода.*

*И весела, и тъжна доста,
така си пееше реката.
Скрипти, оплаквайки я моста,
че песента ѝ е изпята.*

1972

ПЕСЕН ЗА МОКРИЯ БАРАБАН

*Барабанът се намокри.
А пък мокър барабан
като сухия не може
да задумка: дан, дан, дан.*

*А, напротив — само хърка,
пълоска, плеска, съска, фъска,
сякаш кашля край реката
болна от ангина гъска.*

*Да, но свикнал е да дава
такт на другите свирачи
барабанът и след него
всеки в тоя такт да крачи.*

*И макар и мокър, фъска,
пълоска, плеска, съска, хърка,
като мисли, че без него
музиката ще се сбърка.*

*А пък тя успешно свири
даже с мокър барабан —
всеки инструмент си знае
за какво е изкован.*

*Сигурно и барабанът
звънко пак ще зазвучи,
ако малко го погреят
утре слънчеви лъчи...*

ПЕСЕН ЗА КВАДРАТУРАТА НА КРЪГА

*Върти се кръгово земята.
Върти се кръгово кръвта.
Мъжът върти се край жената
(или обратно) в любовта.*

*Вълна с вълната в кръг се гони.
След злото чакаме добро.
И в атомите неутрони
кръжат край своето ядро.*

*И кръг от бръчки по лицето.
И кръг — в дървесното стъбло.
Затуй се казва, общо взето,
че тоя свят е колело.*

*И неговата квадратура
все искаме да изчислим.
Кръгът ни мята, прекатурия,
но дълго мирни не стоим.*

*А пак го хващаме: „Предай се
във плен на разум и ръце!
Ес е равно на ер квадрат по три цяло и
четири наисе!“.*

И тъй добиваме лице...

1972

ПЕСЕН ЗА ХЛЯБА И СОЛТА

*Сол-сол-ла-си-ла-сол.
Даже и песента не може без сол:
сол е ключът на всяка песен.
Даже и хлябът да бъде пресен,
даже да има продукти бол,
нищо не става без сол.
Сол-сол-ла-си-ла-сол.*

*Сол-сол-ла-си-ла-сол.
Боже, не може земята без сол.
Че какво представлява земята?
Едно яйце представлява земята.
А какво е яйцето без сол?
Нищо не струва без сол.
Сол-сол-ла-си-ла-сол.*

*Сол-сол-ла-си-ла-сол.
Вярно, не може земята без сол.
Но кое е солта на земята?
Солта на земята това е шегата.
Без бялата сол животът е чер,
нищо не струва без сол.
Сол-сол-ла-сол... И пипер!*

1973

ЛЕДНИЦИ ИЗЕДНИЦИ ПРОТЕСТНА ПЕСЕН

*Една жена ръце простира.
О, не простира тя пране —
жената ядно протестира,
на ледниците казва: „Не!“.*

*Това за нея е обида,
а и за нейния съсед —
че Арктика и Антарктида,
два континента, стенат в лед.*

*И племето от ескимоси
обречено е на тормоз:
ни гащи бански лете носи,
ни ходи ескимосът бос.*

*Ледници, ледници,
хладни изедници,
диви грамади от лед!
Човек ще ви сгрее с дъха си
и захар отгоре ви ще поръси
и ще ви направи на сладолед.
Раз, два, три, напред!*

*Дедите ни били горени
отвътре от протестен жар,
затуй на Витоша морени
заместили са ледник стар.*

*А инак още край Бояна
тюлен да прави риболов,
пингвини покрай гара Яна*

и моржове покрай Богров.

*Напред, о другче мой, с китара
да стреснем ледници те днес,
а утре и срещу Сахара
ще екне нашият протест!...*

1975

ЦЪФТИДРЯН

*Вън е още февруари,
още зимен вятър шари,
бродят вълци край кошари,
в лед потокът е скован.
Само птиче цъфтидрян,
малко птиче цъфтидрян
вече пее: „Цъфти дрян!“.*

*Всяко птиче е на юг,
а което пък е тук,
не издава весел звук,
а от студ, горкото, хленчи.
Само нашто цъфтидренче,
пръв тенор и пръв сопран,
пее песен: „Цъфти дрян!“.*

*Зимата и за човека
още никак не е лека —
в топла стая той е сврян.
Нещо повече — и дрянът
още в дрямка е обхванат,
не цъфти самият дрян.
Цъфтидренчето обаче
радостно над него грачи:
„Цъфти дрян! Цъфти дрян!“.*

*Де ли е певецът, де ли?
Хора май не са видели,
нито хващали в капан,
нито слагали на длан
това птиче цъфтидрян.*

*Лъх от пролетните тръпки,
глас на пукащите пъпки,
само чут, а невидян,
ней птиче цъфтидрян,
малко птиче цъфтидрян:
„Цъфти дрян! Цъфти дрян!“.*

МАЛКА ПЕСЕН ЗА ГОЛЯМАТА МЕЧКА

*Тежко стъпваше из голямата гора голямата мечка.
То не беше стъпка, а музикален акорд.
Нямаше из голямата гора ни най-малка пречка
тоя зяр да се движи винаги горд.
Тидли-бум!*

*Но една вечер на тясната горска пътешка
кой знае защо голямата мечка се спря,
вдигна глава и съзвездието Голяма мечка
върху голямото тъмно небе съзря.
Тидли-бум!*

*Нищо не каза по тоя повод голямата мечка,
ни изръмжа към звездите, ни изрева.
Само тръгна тихо и кратко като буболечка.
А с голяма мечка рядко се случва това.
Тидли-бум!*

1975

БОДРА БАБЕШКА ПЕСЕН

*Днеска-утре, днеска-утре,
ще започне нова ера:
ера вече на компютри
даже върху бабишкера.*

*Върху бабите ще турят
уред учените хора
и ще светва тоя уред,
щом настъпи преумора.*

*Прекъсвача ще припушка
и магнитни автомати
ще откарат бържесе внука
пак при мама и при тати.*

*Бабата ще си почива
ден ли, два ли, след което
автоматите тогива
ще ѝ връщат пак детето.*

*Весело ще се работи,
няма бабата да пати:
бабите ще са работи,
няма да са автомати...*

1976

ПЕСЕН ОТ ТАЛАШИТ

*Рез-рез, бръмчат резачните машини,
рез-рез, по цял ден режат си, рез-рез:
от дъбове, върби и бъзовини,
рез-рез, приготвят талашитна смес.*

*След туй сместа пресоват я матрици,
туткали ли, кал ли слагат, все таки
накрая смяян гледаш как от трици
излизат доста смислени дъски.*

*По талашитената маса наша
при нужда смело стъпваме с крака.
Дори след някоя и друга чаша
по нея рипаме си ей така.*

*Едно е лошо — ако блъснем чаша
и лиснем две-три капчици вода
по талашитената маса наша,
тогава идва пустата беда.*

*Талаша мокър става пак на каша,
обаче в къщи нямаме матрици
и талашитената маса наша
отново се превръща в маса трици.*

*Добре че пак резачните машини,
рез-рез, по цял ден режат си, рез-рез:
от дъбове, върби и бъзовини,
рез-рез, приготвят талашитна смес...*

1976

ПЕТЬК, ДЕН ПАЗАРЕН

*Жената сутрин ми подава мрежса
и към пазара кима ми с глава.
Какво да купя, знам, не съм невежса:
каквото е останало, това.*

*Че други стоки и да има,
ще има пак човек да взима:
додето дойде му редът,
ще ги разпродадат.*

*— Бай Петко — питам, — имате ли чушки?
Бай Петко тъжно се усмихва: — Баш!
За чушки ли си тръгнал? Има, чушки!
Вземи — додето има — алабаш.*

*Че чушки даже и да има,
ще има пак човек да взима:
додето дойде му редът,
ще ги разпродадат.*

*След туй отбивам се до магазина
за принципи: един-два бих си взел.
Но свършили ги и по таз причина
компромиси купувам нов модел.*

*Че даже принципи да има,
ще има пак човек да взима:
додето дойде му редът,
ще ги разпродадат.*

*Когато в къщи вляза с пълна мрежса,
жената почва пак да ме яде:*

*— Аз тая мрежса, вика, ще я срежса!
Но де ще вземе ножица, а, де?*

*Такива ножици да има,
ще има пак човек да взима:
додето дойде му редът,
ще ги разпродадат...*

1977

ЖИВОТЪТ Е КРАТЬК, ИЗКУСТВОТО — ВЕЧНО

*Арс лонга, вита бревис ест.
Човешкият живот е кратък.
Човек живее само днес,
изкуството — и по-нататък.
Сентенция без недостатък,
и днеска буди интерес:
„Арс лонга, вита бревис ест“.*

*Арс лонга, вита бревис ест —
то утешавало човека.
Нерон отровил като пес
човека философ Сенека,
Сенека рекъл си: — Ex, нека!
Какво че аз умирам днес —
арс лонга, вита бревис ест.*

*Арс лонга, вита бревис ест.
Овидий лашват го в Кюстенджа
и то се знае, бил злочест,
но казвал: — Няма що да хленча,
нито да пиша във Кюстенджа
протестни песни за протест —
арс лонга, вита бревис ест.*

*Арс лонга, вита бревис ест.
Животът си остава кратък.
Особено пък за онез,
които влагат без остатък
живота си, та по-нататък
изкуството да крачи с чест.
Арс лонга, вита бревис ест...*

1977

ВЕНТИЛАТОР

*Вентилатор, вентилатор!
Вентилаторът работи —
имитаторът на вятър
с механични обороти.*

*От години преобръща
вентилаторът все тая
спарена една и съща
атмосфера в мойта стая.*

*Ама щом като е душно
и не лъхва друга струя,
аз готов съм най-радушно
бръмкането му да чуя.*

*Вентилатор, вентилатор!
Вентилаторът работи.
Моя мелница за вятър,
где са твойте Дон Кихоти?*

1977

ОРАТОРИЯ ЗА УМЕРЕНИЯ ПОЯС

*Ако не дай си боже ти си главен,
а подчинените ти като щури
крадат предмети и престиж държавен,
връз тях не можеш да изсипваш бури,
защото тук сме в умерен климат
и всички изначално имат право
един умерен климат да си имат.
Развалящите климата ги снимат.
Това недей забравя, буйна главо!*

*Не се давай на страстите,
страшните,
буйно пламтящите,
а умерено изявявай се, тоест —
припомни си за географския пояс
и с него си вържи гащите!*

*Ако не дай си боже пък обратно —
не си началник, а си подчинен
и действаш към затопляне приятно
да бъде климатът ви променен,
ох, тогава е най-вероятно
самин да сменяш климат някой ден
в конкретен смисъл, не в отвлечен,
а именно — към баните в Наречен.*

*Не се давай на страстите,
страшните,
буйно пламтящите,
а умерено изявявай се, тоест —
припомни си за географския пояс
и с него си вържи гащите!*

А пък не дай си боже да си нещо

*от тъй наречените ни изкуства
и се надяваш да успееш въщо
да сътвориш тъй нещо по-горещо,
в което дъх на тропик да се чувства!
Ами! И ти тогава като мен
изпял би някакъв такъв рефрен:
Не се давай на страстите,
страшните,
буйно пламтящите,
а умерено изявявай се, тоест —
припомни си за географския пояс
и с него си вържи гащите...*

1977

ПЕСЕН ЗА КОТАРАКА В ЧИЗМИ, ИЗПЯТА ОТ СТАР МИШОК

*Крачи, братче, котаракът
опашат и ботушат.
Трак — ботушите му тракат,
шашката му шатка: — Шат!*

*Все са негови земите
на маркиз де Карабас
и маркизите самите
негови са, ха на бас!*

*Трона, братче, котаракът,
зер е негов тоя свят.
Трак — ботушите му тракат,
сабята му чатка: — Чат!*

*Нека трона до небето
котарак с ботуш войнишки.
Лошото е само, дето
ние, драги мой, сме мишки...*

1977

СПИРАЛОВИДНА ПЕСЕН

*Възкачва се, възкачва се човека,
спираловидно крачи към прогреса.
Тъй казват философите и нека
не спорим с тях — безспорно прави те са.*

*Дум спиро сперо по спирала.
Сpirалата ни долу в ада е опряла,
спиралата ни горе в рая е опряла
и човека
по възходящата ѹ крива,
навивайки пътека,
се развива.*

*Но тъй като въпросната пружина
размери има равни на всемира,
то върху нея хорската дружина,
възхождайки спирално, пружинира.*

*И ако ли пружинките издрусат
човека долу върху почва твърда,
той знае, че е прогресивен трусът,
затуй лежи си кротко и не мърда.*

*Възкачва се човекът и накрая
пред него всички тайни се разкриват:
че в ада дяволът, а Господ в рая
от две страни спиралата навиват.*

*Дум спиро сперо по спирала.
Часовниковата спирала
не е спряла*

*и човека,
по възходящата ѝ крива,
навивайки пътека,
се развива...*

1977

ПЕСЕН ЗА РАЗВИТИЕТО ЧРЕЗ ПОВТОРЕНИЕТО

*И тъй, човекът се усъвършенства,
не е той вече пещерен дивак —
надраснал фазата от многооженства,
човек блаженства в моногамен брак.*

*За да не вземе пак да се излага
с онуй, което е било преди,
човек над новия си брак заляга
и го повтаря — да го затвърди.*

*Повтаря му формата,
повтаря му съдържанието,
повтаря му точката,
повтаря му запетайлата —
повторението е майка на знанието
или повторение му е майката.*

*Ахил сега с двуколка не се клянка
тъй както някога пред Илион,
а шества пред света, възседнал танка,
в буквален смисъл танк за милион.*

*За да не вземе пак да се излага
с онуй, което е било преди,
човек над новия си танк заляга
и го повтаря — да го затвърди.*

*Повтаря му формата,
повтаря му съдържанието,
повтаря му ръчката,
повтаря му гайката —
повторението е майка на знанието
или повторение му е майката.*

*И в речите отидохме далече
и ще отидем още по-далеч:*

*човек не произнася празни речи,
а с отрицание ги пълни вече
срещу предишната си празна реч.
За да не вземе такъв да се излага
с онуй, което е било преди,
човек над нови речи все заляга
и ги повтаря — да ги затвърди.*

*Повтаря им формата,
повтаря им съдържанието,
но не чак до точката
и до запетайката.*

*Например: „Повторението е майка на знанието“
става: „Повторение му е майката!“...*

1977

ПЕСЕН ЗА ТРИ ГЛАСА

*Тя не е нова, а стара история
тая за тайната слава на втория.*

*Тя и на примери доста е щедра —
първи професор завежда катедра,*

*да, ама всеки зад него говори:
учен е другият, който е втори.*

*Първи хирург е отрупан с прослава,
да, ама при втория се оживява.*

*Колко съпрузи ще чуят тепърва
вест, че формално са фигура първа.*

*Но не е много безспорна история
тая за тайната слава на втория.*

*Често се случва — и кой ще оспори —
втория хич да не става за втори:*

*нито за втори във женски обятия,
нито за втори, похвален във статия.*

*Да, но с надежда светът го поглежда:
вторият вечно е пръв по надежда.*

*Ето отде е и тая история
с тайната трайната слава на втория.*

*Може би трябва след тия портрети
може би трябва да търсим и трети...*

1977

ПЕСЕН ЗА ТЕЛЕФОННИТЕ АВТОМАТИ

*Отде пари да вземем, знаем.
От телефонен автомат.
Стотинки давахме му в заем,
ще си ги искали назад.
Той заслужава да си груб —
с юмрук тупни го, туп
и с длан тупни го, туп!*

*При туй все даваше „заето“
или се чуваше едва-едва.
Сега тупни го, при което
ще си припомни той това,
че заслужава да си груб.
С юмрук тупни го, туп,
и с длан тупни го, туп!*

*От ударите поохлузен,
защото ял е доста бой,
удариш ли го, като гузен
стотинките ти връща той.*

*В едно внимавайте, другари,
защото все пак — шарен свят —
човек се случва да удари
и неповреден автомат.*

*Едва ли ще му е приятно —
за труд стотинки взел е той,
а си ги искали обратно,
и то не как да е, а с бой.
Тук май не бива да си груб.
Веднъж му стига само: туп...*

ПЕСЕН ЗА ГЪЛЪБ

*Гу-гу, гу-гу — тъй гълъбът гугука.
„Гу-гу, ей, няма ли наблизо, виж,
изгу-гу-губена трошица тука
от хляб, от кифла или от сладкиш?“*

*Добрите граждани, вървейки
по алейки
или седейки по скамейки,
съвсем не губят портмонета,
не губят даже и монета,
но някоя троха поне
защо пък не?
Троха? Уха!*

*Гу-гу, трошица гълъбът съглежда.
Гу-гу, в небето литва песента:
„Ей, не изгу-гу-губвайте надежда,
намира се трошица доброта!“*

*Добрите гълъби, кълвейки
по алейки
или кълвейки по скамейки
поне по някоя трошица,
гугукат с весела душица,
че имат си троха поне.
Защо пък не?
Троха? Уха!*

*Гу-гу, с криле орлякът ръкопляска
и щастие от въздуха гребе.
Гу-гу. И слънцето приятно бляска
от гълъбовосиньото небе.*

*Така че, граждани, вървейки
по алейки
или седейки по скамейки,
парите си добре пазете,
ала тръснете си в нозете
по някоя троха поне.
Защо пък не?
Троха? Уха!
Ха-ха...*

1978

ПЕСЕН ЗА ПОКАНАТА НА ВЕЛИКАНА, ИЗПЪЛНЕНА ОТ ДЖУДЖЕТО СЛАВЧО

*Виждате ли таз покана?
Знаете ли кой ме кани?
Той ме кани! Великана
на вечеря с великани.
Кани-кани, кани-кани,
Великана ме покани.*

*И менюто в какви мащаби:
зелена салата от боабаби
с варени яйца от щраус.
Ей това е ордъовър, бравос!
Сандвичи от кашалоти, охो!
Палачинки от слонско ухо.*

*Ще си хапна от тигана
шинициeli за великани.
След което Великана
с каната си ще ме кани.
Кани-кани, кани-кани,
с каната си ще ме кани.*

*Към бургундското вино — скариди.
Към шампанското вино — стриди.
Че кой няма да ми завиди!
А към ликьора — мезета
от джуджета. Ха-ха, от джуджета?
Ама че грешка!
Да не би да е смешка?*

*Сигурно готовачът ни будалка,
като иска да каже,*

*Че порцията е малка?
Джуджета алангле.
Олеле!
Джуджета пане!
Как пък не!*

*Леле-мале, с таз покана
Великана май ме кани
мен да сложи на тигана
за мезе на великани.
Кани-кани, кани-кани,
за мезе на великани.*

*Джуджета гарнирани с джоджун?
Туй да не е боб, бе чоджум?
Джуджета с извара и майонеза.
Е, това е по-модерна трапеза.
Не, не аз съм просто потресен:
джуджета поръсени с чесън,
джуджета с хрян.
Ама тоя Великан
е жив зян —
в колко порции ме е вписал!
Пък изглежда и в преносен смисъл
ще ме вземат там за мезе.
Да имат да взе...*

*Значи имаш ли покана
за вечеря с великани,
отвърни на Великана
великани да си кани.
Кани-кани, кани-кани,
великани да си кани...*

1978

АВТО-МАТ

*Когато те измъчва жажда
до автомат за лимонада,
тупни го, ако той заяжда
и край на цялата досада.*

*Човек като го блъсне,
човек като го друсне,
все нещо ще му ръсне,
все нещо ще му пусне.*

*И телефона щом заяжда
и на заето все писука,
веднага спира да досажда,
ако раздрусаши го с юмрука.*

*Да видиш как набърже,
човек като го блъсне,
не само ще го свърже,
но няма да прекъсне.*

*И виждаш как полека-лека
сами наместват се нещата:
поавтоматчи се человека,
очовечи се автомата...*

1978

ВАЛИДОЛЧЕ ВИТА

*Стареели сме вече някой вика,
обаче пепел на такъв език,
а хапче валидолче под езика,
под нашия, и пак сме млади в миг.*

*Благодарение на валидола,
с танцьорка дългопола
или с танцьорка късопола
танцуваме си компарсита.
Спасяваме честта на пола,
благодарение на валидола.
Валидолче вита...*

*Напират към служебното ти столче.
Защо пък столчето да им дадеш,
когато може с хапче валидолче
да се представяш още за младеж?*

*Благодарение на валидола,
спасяваши не честта на пола,
спасяваши цялата си свита,
оставайки си на престола,
благодарение на валидола.
Валидолче вита...*

*Ако не действа само валидола,
към него хвалидол си предпиши.
Докопаш ли се пък до хвалидола,
от нищо повече не се плаши!*

*Благодарение на хвалидола,
спасяваши си не само стола,
не само цялата си свита,
изобщо вън си от контрола,
благодарение на хвалидола.*

Хвалидолче вита...
1978

СЕРЕНАДА С ЦИГУЛКИ

*Жените за цигулки заламтели
през нощите средновековни още —
по цяла нощ кънтели тарантели —
нали средновековието нощ е.*

*Навярно затова жените
доочували на сън
цигулков звън отвън,
цигулков звън.
Навярно затова самите
изпъвали се като струни
във неспокойния си сън —
гальовен лък да ги целуне
и от материја
да ги превърне в звън.*

*А и у нас навремето цигулки —
тъжовни и бришовки и гальовни —
отвеждаха забулените булки
в отбулените сладости любовни.*

*Навярно затова жените
доочуваха на сън
цигулков звън отвън,
цигулков звън...*

*И в стари дни, и днес, и в дните идни
жените все очакват песен нова
върху телата им цигулковидни
дано изсвири някой Казанова.*

Навярно затова жените

*доочуват и насън
цигулков звън отвън,
цигулков звън...*

*И най-подире в делничните нощи
жените чуха истински цигулки:
засвирват фабриките в тъмно още,
извеждайки от къщи всички булки.*

*Навярно затова жените
доочуват и насън
цигулков звън отвън,
цигулков звън.*

*Навярно затова самите
изпънати са като струни
във неспокойния си сън —
гальовен лък да ги целуне
и от материя
да ги превърне в звън.
Звън, звън...*

1980

ЙОГИТЕ УМИРАТ МЛАДИ

*При йога Жое Клемандоре
за помощ Дора отишила.
А йога думи не дърдори,
пристъпва йога към дела.*

*— Това е поза мудра-йога,
да носи тялото товар...
Отвръща Дора: — Аз я мога,
при туй с две чанти за пазар.*

*И кобра мога, и осморка,
и риба мога, и овен,
а в рейса позата змиорка
тренирам два пъти на ден.*

*Въздъхва йога Клемандоре,
учуден донемайкъде:
— Е, щом ги можеш долу-горе,
тогава за какво дойде?*

*— Не знам една и се тормозя,
макар че само е една.
Урок ми дай по тая поза!
— Коя? — На женствена жена!*

*— Не мога ти помогна, Доре,
макар че йога съм от ранг! —
въздъхна Жое Клемандоре
и слезе да се хвърли в Ганг.*

1980

НОСИ-МЕСИ

*Почти към други никакви въпроси
децата ни не хранят интереси,
освен към таткото — какво им носи,
освен към майката — какво им меси.*

*Носи-меси, носи-меси!
И кой ще ни спаси?
Ами баща ни, кой!
От кал омеси той
Адам,
а от реброто на Адам — мадам.
И рече на Адам: „Носи!“.
И рече на мадам: „Меси!“.
Отвърнаха му те: „Мерси!
Такова тежко бреме,
татко,
поне по време
да е кратко!“.
И Господ го скъси.
Мерси.*

*Детето е дете за много кратко:
три-четри петилетки има-няма,
и бившето момче е вече татко,
а бившето момиче — вече мама.*

*Да, Господ времето скъси.
Мерси.*

*И те към други никакви въпроси
къде да хранят вече интереси,
когато той е тати, тати носи,*

когато тя е мама, мама меси?

*Носи-меси, носи-меси!
И кой ще ги спаси?*

*Добре че към въпросните въпроси
с разбиране пак Господ се отнесе,
та продължава дядото да носи,
та продължава бабата да меси.*

*Носи-меси, носи-меси!
Това ще ни спаси,
тъй както от Адам
насам
все то спасявало ни е невям.
Носи живота си, носи!
Меси живота си, меси!
И на това кажи мерси.
Макар и тежко бреме,
татко,
не щем по време
да е кратко.
Дано се съгласи!
Мерси!*

1981

ПЕСЕН ЗА АЛ КУПОНЕ

*Целия стол се уплаши от моите особи
подир толкова филми а ла Ал Капоне,
когато си бръкнах във джоба
да си купя заутре купони.*

*С какво не ги успокоявах, с какво не?
То се знае, им викам, че Ал Капоне
не е ял на стол с купони, о, не!
А пък аз общо взето
всеки ден на обяд
съм си туха в мазето,
демо е нашата столова,
която, разбира се, от това
няма общо с подземния свят.
Да не са глупави алкапоните
да оставят следи по купоните!
Мафията не се гощава
в обществена столова
не за друго, а затова.
Стола даже я отвращава.*

*Нито убити натръшках, нито ранени,
само следващия побутнах със кутре:
моля, който стои зад мене,
да си купи купони заутре!*

*Ужким се поуспокоиха,
ужким залата стана тиха,
ако изключим сърбането на боба,
като включим и моите особи.
Но усещам, че се налага
да добавя веднага*

*с риск и да се задавя,
на тая уплашена столова
горе-долу това:
я недейте да се тормозите
толкова от мафиозите
и от техните нахакани мутри:
ще вилнеят те само днес,
ех, да кажем дори и нощес,
но те нямат купони за утре!*

1982

ПЕСЕН ЗА КВАДРАТУРАТА НА РУБИК-КУБА

*Редят го тези и онези,
и аз край тях редя си куба.
С надеждата дано излезе
нареждам го, обаче губя.*

*Към други сочат с почит,
а пък на мен вратата
вратата все ми сочат:
персона нон игра.*

*И уча нови интеграли,
и нови схеми уча, братче,
но гледам — пак ме надиграли
преди последното квадратче,
ах, при последното квадратче.*

*Към други сочат с почит,
на мене пак вратата,
вратата пак ми сочат:
персона нон игра.*

*Отивам и се кланям ниско,
щом по умелят и по знаят.
Какво да видя там отблизко:
те с едноцветен куб играят,
ах, с едноцветен куб играят!*

*Пък аз кога ще пасна
шестте различни цвята?
Съдбата ми е ясна:
персона нон игра...*

1983

ПЕСЕН С ПРОЗЯВКА

*Казвам го без подигравка:
може вместо камертон
в някой случай и прозявка
да даде за песен тон.*

*Аз се прозявам,
ти се прозяваш,
той се прозява.
А защо? Защото
някой в обществото
стиснат не ни дава
друго за изява.*

*Думат ми, че към живота
ня мал съм бил интерес.
Отговарям им с охота
чрез прозявка — лъвски жест.*

*Аз се прозявам,
ти се прозяваш,
той се прозява.
А защо? Защото
някой в обществото
сам си присвоява
всичката изява.*

*Трябвало да вложа сили
туй-онуй с борба да сторя.
Хем те всичко предрешили,
хем аз трябва да се боря!*

Аз се прозявам,

*ти се прозяваш,
той се прозява.
А защо? Защото
друго в обществото
май не ни остава
туй ни е изява.*

*Казвам ви без подигравка:
здравата светът ще хлътне —
не вулкан, ами прозявка
в кратера си ще го глътне.*

*Аз се прозявам,
ти се прозяваш,
той се прозява.
А защо? Защото
и на обществото
друго не остава:
туй му е изява...*

1984

ПЕСЕН ЗА НЕПОБЕДИМИЯ ДУХ

*Бе духът затворен във бутилка,
но отпущен литна като дим.
С право вдигаме до днес пушилка,
че процесът е необратим.*

*Днес не е такъв етапа —
на духа да слагат тана,
а напротив, както чух:
вече е такъв етапа,
че и на самата тана
мъчат се да вдъхнат дух.*

*Лично мен като човек духовен
често са ме тикали в къоше.
Даже тоя номер бе редовен.
Но не са ме тикали в шише.*

*Не, не е такъв етапа —
на духа да слагат тана,
а напротив, както чух:
вече е такъв етапа,
че и на самата тана
мъчат се да вдъхнат дух.*

*Твърдо потвърди се, общо взето,
за духа познатото клише:
няма да се върне той в шишето.
Само малко му е... у шише!*

1985

ВИНОВНИКЪТ

*За днешната всеобща лакомия
самопризнания ако се чакат,
виновника съм лично аз самия
и до известна степен моя лакът.*

*Бидейки генетически нелаком,
си виках: търпеливо ще дочакам
какво ли? Зная ли какво?
Щом нещо заслужавам, обществото
самото ще ми повиши нивото,
зер обществото ни е на ниво.*

*Замислено подпирах се на лакът,
вместо със лакът път да си пробия,
възпирачки и другите да чакат
зад мене своя ред без лакомия.*

*Ала светът, облизвайки се лаком,
видя, че скоро няма да дочакам
каквото вече ясно бе какво.
И втурна се през мене обществото
самото да си повиши нивото
и се оказа доста на ниво.*

*Сега отзад ги моля да почакат,
защото нямат стигане ония.
Търча подире им, размахвам лакът,
но няма във кого да го забия.*

*Мнозина служиха на обществото,
но само аз му повиших нивото
над средноевропейското ниво.*

*Разбира се, че някаква награда
за цялата заслуга ми се пада:
поне ми дайте малко общество...*

1987

СИМФОНИЯ ЗА ПОШЛОСТТА ЗАГАДКАТА ОКОЛО ГИБЕЛТА НА КИТОВЕТЕ

*Цветчетата на пошлостта се ронят
за наша най-естествена храна,
каквато е за мидите планктонът,
цъфтящ по океанската вълна.*

*Щом некадърникът решава
добър работник ли си, лош ли,
какво ще кажеш, друго мож ли?
Едно да пееш ти остава:
че имало е времена по-лоши,
но не и времена по-пошли
във нашата държава.*

*И колкото да имаш гъста ѝедка,
и колкото и да си едър кит,
от пошлия планктон в последна сметка
оказва се, че си трагично сим.*

*Мъжете силни по природа
и постове — да любят рошли,
и да им плащат лев ли, гроши ли,
но те да плащат, не народа,
и времената, даже да са лоши
тогава няма да са пошли
до степен гола вода.*

*Вода пречистена от мекотели
изblickне ли над някой кашалот,
фонтана служи, за да се прицели
с харпуните си китоловен флот.*

*Добро да сториш на народа
без приближенство с вожд не мож ли,
пък бил добър той вожд ли, лош ли,
не е природа туй, а мода,
и времената, даже и нелоши,
отново си остават пошли
по своята природа.*

*И китовете търсят смърт, горките,
навън от океана си дълбок.
Поне добре сме с плитчините, ките:
на всяка крачка плитко дал е бог.*

*Лежи на сула кашалота
и кашалот ли е, галош ли,
и вярно ли е туй, кodoш ли,
едно е вярно в анекдота:
че имало е времена по-лоши,
но не и времена по-пошли
в морето на живота.*

1987

КРИЗА ИЛИ КАТАСТРОФА

*Философ на автострада
хванала го жълчна криза.
Духом философ не пада,
ала тялом ниско слиза.*

*На една страна москвичът,
а на друга — философа
долу в бездната се свличат
също като два картофа.*

*Философът за колата
толкова не се нервира,
блъска си с ръце главата
случая да формулира.*

*Криза или катастрофа,
катастрофа или криза —
тъжно мисли философа,
отговора не излиза.*

*При пропадане в хендека
потрошил съм кокалака,
кокалака хайде, нека,
хайде нека и далака.*

*Да, но ме боли и жълчка,
божичко, ще полудея —
сякаш има петолъчка,
а не камък вътре в нея.*

*Хем се пита, хем се пипа
там, където го пробожда.*

*Радостен мъдреца рипа:
евриката го спохожда.*

*Ура! — вика философа —
отговорът ми излиза:
претърпял съм кризострофа,
също тъй и катакриза.*

1991

МЕЛОДИЯ ЗА АЛАРМЕНА СИСТЕМА

*Тук аларма, там аларма
проглушава ни ушите.
Ясно, че това е карма,
грешни щом са ни души те.*

*Ако случи се на куче
край кола да пусне струйка,
цък — сирена ще се включи
и ще писка като пуйка.*

*Ако нямащи квартира
в тъмен вход се сгушат двама,
свирката се активира
преди кавалер и дама.*

*Няма как, търпим, защото
тоз прогрес е наша карма.
При това и обществото
включило и то аларма.*

*Писка с Моцартови ноти,
думка с гонга на Бетовен:
„Всичките са мафиоти,
всеки повик е лъжовен!“.*

*Има тоя бог да взема —
то не може двойна карма:
и алармена система,
и система от аларма...*

1993

КЪЛЧИЩАТА НА АРИАДНА

*Влизайте по тая нишка! —
викаше ни Ариадна.
И по нишката въджишика
в дупката светът попадна.*

*Ариадно, Ариадно,
влязохме в тунела стадно,
а пък бяхме индивиди,
да му се не види...*

*Вътре драскаме с въздишка:
Няма нишка, леле-мамо!
Няма нишка, няма нишка,
вътре паяджини само.*

*Нишката била до входа —
синя нишка и червена,
за да вкара тук народа,
в тая дупка изкривена.*

*Всеки пъшка през въздишка,
през въздишка всеки мънка:
За навънка няма нишка,
няма нишка за навънка!*

*Има нишка, има нишка,
няма начин да я няма:
тя е в нашата въздишка
от голямата измама.*

*Ако всеки в своята ниша
не въвлече нови хора,*

*ами само си въздиша,
ще достигнем до отвора.*

*От въздишка на въздишка
ще излезем от тунела
и ще срежем всяка нишка,
демо тук ни е довела.*

*Ариадно, Ариадно,
влязохме в тунела стадно,
ще излезем индивиди!
Да му се не види...*

1993

БАЛАДА ЗА НОЩНАТА СТРАЖА

*Все по-много и много поети,
все различни и — тъй де — добри,
като нощни пазачи наети,
бдят над нашия сън до зори,
до зори и дори след зори.*

*Неуспешно поетът ни буди
с лира дрънкаща: дрън-дрън-дрън-дрън,
затова пък успешно се труди
той над нашия праведен сън:
всеки може да спи като пън!*

*Може денем хайдуци пладнешки
да ни грабят неспирно до здрач,
ала нощем такива забежски
се изключват при тоя пазач,
от вечерен до утринен здрач!*

*При поета за нощната смяна
вечер идват помощници рой:
самодивите в бяла премяна,
и духът, дето търсят, и той!
Караджата, така де, и той...*

*Беатриче, Лаура, Татяна,
доктор Фауст, крал Лир, Лорелай,
Белоногата, Лазар с Петкана,
Робин Худ, Вилхелм Тел... Нямат край!
Дон Жуан, Дон Кихот, то се знай!*

*До разсъмване всеки остава
да помага на своя поет*

*и опазена, нашта държава,
се събужда да гони късмет,
нак се вдига да гони късмет!*

1999

СЕМЕНАТА НА СЪМНЕНИЕТО

*Навик, дявол да го вземе,
с който лесно се привиква:
кой от нас не люпи семе,
семе печено от тиква?*

*С тиквата от старо време
горди сме като с реликва:
наша тиква, наше семе
наше семе, наша тиква!*

*Пу, ама каква досада:
всяка втора семка — қуха!
Между пръстите ни пада,
лек ветрец ако задуха.*

*Трудно, дявол да го вземе,
с празно семе се привиква:
куха тиква — кухо семе,
кухо семе — куха тиква.*

*Ужким шепите ни пълни,
но така като се случва,
вместо нещо да погълне,
всеки само набоклучва.*

*Кой ли, дявол да го вземе,
в омагьосан кръг ни тиква:
куха тиква — кухо семе,
кухо семе — куха тиква?*

*Носи същата досада
и заплатата ни куха:
между пръстите ни пада,
даже вятър да не духа.*

*Кой ни прави на серсеми?
С кухо левче как се свиква?
Може би е нашто семе,
може би е нашта тиква...*

2000

**ВЕТЕРАНИ НА НИЩОТО
ИЛИ КНИГА НА ПОЕМИТЕ**

ГОЛЯМАТА ЯМА РАЗКАЗ НА ИНСТРУКТОРА

*Тогава пратен бях на село,
за да превърна в живо дело
изгряващия ломски почин.
Кога ли? Мога без хартийка
да бъда пунктуално точен:
след почин „Торова саксийка“,
но преди ловешкия почин.*

*Бе дивна пролет. Пеят птици.
И инспектирайки полето,
това ме радва, общо взето,
но двойно радва ме и тройно,
това, че пеят сладкопойно
и бригадирите ученици,
и то къде-къде по-стройно
от несъзнателните птици:
„Янки, янки, го хом!
Янки, върви си в своя дом!“.
Копаят ямки пеешком.
Това е — песен, труд, идейност
в хармония се сливат, щом
инструктори развиват дейност.
Мед на сърцето ми закапа:
от радост ако метна капа,
ще падне все в отлична дупка.
Тогава нямах болна клапа —
сърцето тупка, нека тупка!*

*Но миг след туй катран оцапа
ония жалки капки мед.
Най-малко пък такъв късмет*

*очаквах при жените местни.
Копаят, гледам ги, без песни.
Все пак търпи се туй, обаче,
уж селянки професионалки,
а ямките им много малки —
едва като гнездо на свраче,
в открит разрез със инструктажа.
Налага се да им покажа!*

— Я — викам, — стринко, дай копача!
*Подава ми го тя веднага
засмяна, без да се докача,
и с длани след като ме стрелва,
ръцете си в юмруци свива
и като дръжките на делва
на талията си ги слага,
която талия е кръгла,
а не като на градска дръгла.
И гледа мен и колектива.
А в колектива все такива:
— Какво стърчиши ма, како Маро?
— Ми тук показва ми другаро.
— Че той тогава да стърчи,
пък ти се наведи, че пазва
наведена се по показва.
— Тя нейната и тъй личи!*

*Ако не зная да копая,
ще ревнат двойно по-устати,
но няма да я бъде тая:
нали и аз съм селско чадо,
каквото чадо бил е тати,
да не говорим пък за дядо!
Гърбината ми си е яка
и съществото ми се радва,
че пот от копан го облива.
Обаче взе да се прокрадва*

*у мен и мисъл колеблива,
тъй както бива при средняка.
Тук царевица векове
сме сеяли на редове
и не с мотиките — с ралата.
Защо на днешния етап
за всеки стрък — отделен трап,
и то при отлив от селата?
И ямата в такъв мащаб,
като че ли ще сеем в нея
не царевица — боабаб?
Не ще е нашенска идея.
Отде дошла е — от Китай ли?
Или дошла е от Корея?
Не питах пък за тез детайли.
Отдемто ще да е дошла —
на мене дали са задача
и аз превръщам я в дела!
— Другарко Маро, дръж копача
и карай: следващата яма
да бъде още по-голяма
от тая яма образцова!*

*Да кара карам кака Мара,
обаче тя не ще да кара,
а в мен се втренчва като сова.
От кръста сваля си ръцете,
в тръба превръща ги и двете
и на устата си ги туря.
Забрадките на всички лели
ги гледам, че запърполели
като над лодки преди буря.
Сърцето ми от страх затупка —
ще вземе тая Мара мъжска
сега без никаква задръжска
да изреве нашир и длъж,
тъй както други неведнъж:*

*„Ей, чантаджията, я чупка!“.
Да беше туй, с мед я храни!
(Макар че где медът е, дето
ми беше капал на сърцето?)
А тя провикна се: „Жени,
я чуйте — да не съм янлъш —
за първи път аз чувам мъж
да иска по-широка дупка!“.*

*И всяка своята мотика
захвърля мигновено в трапа
и след другарката си драпа,
успявайки да я изтика,
за да дотича в надпревара
при таз другарка кака Мара,
където вече на камара
и другите звена се трупат.
Едни по кълките се тупат,
а по-булгарните се дупят
и правят се на луди: „Де го,
отдавна ний пък търсим него?“.*

*Ох, тая пуста ломска яма,
защо не беше по-голяма,
така че да потъна там
в земята тутакси от срам!
Обратно хукнах към града
край средношколските бригади,
където капеше меда.
Заслушах и ми се пригади:
„Ямки, ямки, го хом!
Ямки, вървете си във Лом!“.*

*А после дваж по-мръсни думи
от споменатите напред
се заизливаха върху ми
в ядосания комитет:*

*отдясно викат, че направо
аз отклонил съм се наляво,
отляво ги надвикуват бясно,
че уклонът ми бил надясно.*

*От стола падам прекатурен
(в абстрактен смисъл, то е ясно).*

*Добре че бях номенклатурен —
след самокритики големи
отново бях инструктор турен.
Но по културните проблеми...*

1981

НАМЕСИХА И ХЛЯБА РАЗКАЗ НА ХЛЕБАРЯ

*То, тестото, щом като не бухне,
няма начин да се опече!*

*Извозвачът гледа все да духне,
днес пък рано идва. Ей, момче,*

*виж там, почовъркай камиона,
на след час, след два го товари!*

*Даже ще ти пратя и кокона,
дето и кафе ще ти свари.*

Нека да си каже обществото:

*„Хлябът лош е, щото е баят,
а не щото Тотъо при тестото
не е знаел що е занаят!“.*

*Знам, че първо трябваше да втаса
и го дебнех, ама как можа
замдиректорът ни да довтаса
баш тогаз при мене с куп книжа.*

*— Бачо Тотъо — вика, — попълни ги! —
и отмията ме в един тефтер.*

*— Аз тави да пълня, а не книги —
викам, — бе другарю инженер.*

*— Прост е — вика, — който протестира
срещу своя собствен интерес:
за заплата ще се атестира
вече всеки според тоя тест.*

Гледам ту към листа, в който пиша,

*гледам ту към пустото тесто.
Зор видях за двайсет тово-фиша
с таз анкета, ако не за сто.*

*Хайде, да не бе тесте от тово,
нека да е и служебен тест,
тест поне да беше за тестото,
няма да го правя на протест.*

*А те питат колко семинара
съм изкарал? Ха де, семинар?
Семинари попът нали кара,
да не бъркат нещо поп с хлебар?*

*Че нали коматите за попа
точно тук ги месим и печем?
Тъкмо питам се какво им хлопа,
месивото бухнало съвсем.*

*Крайно време беше му за фурна.
Хукнах към пещта, но изведенъж
лично личният състав се втурна:
— Още — вика, — две анкети дръж!*

*Както месивото се надига
от издуващата го мая,
вдига се камарата от книга —
я мая и в нея има, я!*

*Брей, тестото вече до тавана
стигна над големия казан!
Ако влезе някой, ще го хвана
вече разярен като Тарзан.*

*Но не щеш ли пък една момичка
(тя кафето ще ти поднесе)
гледам, тичка ли към мене, тичка:*

блузка, дънки — всичко се тресе.

*Ужским работите ѝ са тънки,
не като за мене, стар челяк,
тънки те, ама в ония дънки
шават като бухнал козунак!*

*Не затуй се спрях де, а защото
гледам го, ще зареве комай:
— Чично Тотьо — моли се горкото, —
свърши ли ги, бърже ми ги дай!*

*— Как ще свърша — викам, — аз, такова,
зер не виждаш ли какъв е куп?
— Моля ти се, чично, тук съм нова,
а началникът е много груб.*

*Хайде — и изважда химикалка, —
двамата, че трудно ти е сам. —
А бе и ръчицата му малка,
ама химикалка да си там!*

*А тестото, гледам го, наопък
спаднало в металните нощви
и без туй, та викам си, какво пък,
карай, значи, моме да върви!*

*А бе всичко знаели такива,
леле: „Подчертай“ и „Зачеркни“,
„Уважаван е от колектива“,
„Не е посещавал капстради“.*

*— Всичко е готово, дръж тестето,
в канцеларията да вървим!
Влизаме в оная стая, дето
бълва от пещта повече дим.*

*Смръщиха се всичките другари,
гледам, че от пушека не е —
пушат меки, а не сертицигари:
ще да е от мойто досие!*

— Дайте там и нещо негативно!
— Да, ама като не прави брак?
— Ами в чувството му колективно
минуси сложете, няма как.

*Хайде пак с тестето при тестото.
То и сплескано като пестил,
значи пак било си на местото,
ами аз на мойто не съм бил.*

*Пита ме момето за кусури,
че да станел обективен тест.
— Лесно — викам, — туй ще се притури,
до броя ли, питам, до нощес?*

*Изведнъж се сепнах, викам: — Моме,
то у мен кусури бол, нали,
ама за заплатата ми щом е,
туй ще вземе да я намали?*

*Тя подсмива ми се на протеста.
С право прави го, това личи —
вика: — И да е отличен теста,
няма да ти се увеличи.*

*Ни от минуси заплата спада!
И децата знаят наизуст:
ако има минус пред доклада,
вътрешните доклада става плюс.*

— Значи — викам, — дето с теб, момичко,
и с онез въртежме колело,

*само за това било е всичко:
да остане всичко, както е било?*

*Тя засмя се. Вика: — То се знае!
С папките по стълбите пое.
— Всичко както е било, така е.
— Всъщност малко ли е туй? Не е!*

*Горе всички тупат ме засмени,
нищо че посипва ги пастал,
и на смени се ръкуват с мене,
сякаш с тях съм ял и пил и спал.*

*Викат: — Е, това е друго вече,
теста се опече сто на сто!*

*Теста хубаво, че се опече,
но вклиси се пустото тесто...*

1981

ПАМЕТНИК НА НЕЗНАИНИЯ ГРАЖДАНИН РАЗКАЗ НА СКУЛПТОРА

*Изваях доста нещо, обаче ще премина
в безсмъртието с тоя безформен куп от глина.*

*Пространственият образ на нищото това е!
Едва ли друг ще може след мен да го извае,*

*тъй както преди мене не го е сторил друг.
Не се постига лесно това дори и тук,*

*в земя древнокултурна, където комбайнера
току изравя бюста на някоя Венера.*

*Аз нищото изваях. Елате по към мен,
ако ви интригува подобен феномен.*

*Постигнах го случайно — страничен резултат,
когато правех нещо за родния си град*

*(и той, градът самият, така страничен впрочем
на картата, че няма защо и да го сочим).*

*Потрябва им украса за новия им парк,
но тъй като си нямат ни местна Жана д'Арк,*

*ни Бонапарт, дошла им приличната идея
не друго да изваят на входната алея*

*до малкото фонтанче, а фигурата кротка
на гражданин редовен, излязъл на разходка*

с надеждата, че може в прохладните алейки

прохлада да облъхне и нервните му вейки.

*Започнах да го правя и то със много хъс,
материя и мисъл лепейки къс по къс:*

*че както е достоен един незнаен воин
за паметник, така е за паметник достоен*

*и гражданинът, който умира също честен,
а при това по-дълго живее неизвестен.*

*Добре излезе — вярвам на двама-трима души
и на четвърти, който не спираше да муши*

*ръцете си през мойте — похвално да ме тупа,
мой състудент, с когото в една и съща група*

*били сме, та го зная, че има вкус и пипе.
Веднъж пристига сдържан, макар че пак ме щипе:*

*— Комисията, братче, за теб се свиква утре,
недей така да гледаш като котак към кутре,*

*а виж какво ще черпиш — излезе ти късмета,
че аз съм председател, ей заповед от кмета.*

*Хорото аз ще водя за твоето добро.
Познаваш ли играта на правото хоро?*

*Подскача се надясно, подскача се наляво
така, че общо взето хорото става право.*

*— И аз ли съм момата, която ще я щипят?
— Внимателно ме слушай къде ти куца типът!*

*— Че как ще куца — викам, — ти нали го хареса?
— Но частно, а сега е държавен интереса!*

*Край устните му има едни скептични гънки,
за тях ще си пасувам — тез работи са тънки,*

*обаче той самият е трътлест и дебел.
На гражданина днешен това ли е модел?*

*Притискан от живота, а падне ли му, лата.
И ти се смяташ хитър — ще отразиш етана?*

*— Това е статистично измерен среден ръст,
не бива да го правя по-дълъг, ни по-къс.*

*— Типично за твореца не е това, което
на всички пред очите се ширя в битието,*

*а зърното, което едва-едва кълни,
но то ще дава хляба на бъдещите дни!*

*Теория си учи, защо надаваш писък
на практика? Да кажем, че таткото е нисък,*

*детето му обаче расте с една глава
от него по-високо, отрича ли това?*

*В съгласие му кимам с кратуната си ниска:
— Ще го източа малко, щом толкоз ти се иска.*

*— Не може малко, щото телесната му стройност
нали ще отразява душевната му стойност!*

*Струговай го да бъде значително по-фин.
— Добре де, ще го имаш по-фин и от делфин.*

*Отпращам го набърже, изпадам в криза нервна,
при статуята тичам, замахвам да я перна*

*като Буонароти нещастния Мойсей,
обаче по-свирепо, но чувам глас: „Недей!“.*

*Изглежда, че не беше отвънка тоя глас,
а вътре в мене, в него, или пък вътре в нас.*

*Разбрах какво да правя с нещастния модел:
ще трупам още глина — да стане по-дебел,*

*а утре ще я смъкна, но пред самото жури
и то ще го приеме в предишните контури.*

*Почти додето съмна, лепих, лепих, лепих.
Понесе ли? Понесе! Поне се извиних:*

*— Ex, гражданино среден, ти среден си страдалец,
пък аз ти трупнах бреме на цял неандерталец,*

*обаче още утре, и то в конкретен смисъл,
а не в абстрактен смисъл, при който ставаш кисел,*

*това излишно бреме от тебе ще се снеме,
отново ще се радваши на средното си бреме.*

*Додето му говоря, ей журито пристига.
Останалите — важни, а моят само мига,*

*обаче късно, както се мига под лавина.
Един през друг мъдруват: — Свалете малко глина!*

*— Типичното изобщо... Телесната му стройност...
— Частичното изобщо... Духовната му стойност...*

— Съгласен съм — отвръщам. — Така е, няма спор.

— И кимам ли им, кимам — същински командор.

*Започвам да отлепвам, а то задача лека,
зер глината от снощи не беше само мека,

а беше още топла. Така със поглед топъл
и журито ме гледа, дори надава вонъл

от чист възторг, когато започвам с много хъс
излишното да хвърлям на пода къс по къс:

— От себе си го късаш, разбираме те, брат,
макар и простосмъртни дейци на тоя свят,

а не творци, и ние от себе си каквото
потребно е, дерем го, щом иска обществото...

Към мястото си в парка творбата ми замина.
При мене пък остана ей тоя куп от глина.

За никаква изложба във никакъв салон
не я държа, държа я да бъде еталон.

Когато се наложи — не дай си боже, може —
от глина да ни вae повторно дядо Боже,

да види колко глина в количество излишно
е сложил върху своите творение предишно,

да вземе дядо Господ до грам да я претегли —
везни си има горе в съзвездията негли —

поука да си вземе и ваейки ни, нека
излишна глина вече не слага връз човека...
1981*

ЕЗДАЧЪТ НА НИЩОТО РАЗКАЗ НА СЕРЖАНТА

*Сержант на кон между автомобили
напет минаваше край моя блок.
Ако за коня нямаше кобили,
за конника пък дами дал бе бог.*

*Откарваше ли в службата си коня
или минаваше като патрул,
забравях да попитам тоя-оня,
а сам от други нищо не бях чул.*

*От точни данни нямаше и нужда —
на всички бе достатъчно това,
че в делник два пъти на ден събужда
за празник жадните ни сетива.*

*Жена ми, чуеше ли да зачатка
с подковите си неговият кон,
на ролките си слагаше забрадка,
търчеше към панелния балкон.*

*Че кавалерия да дефилира,
макар и във единствено число,
когато кавалерството фалира,
за днешна дама бе добре дошло.*

*Гвардейци имаме, не ще и дума,
че хубави са, но са без коне,
а пък и всеки ден на аеродрума
я има делегация, я не.*

Додето нашият не ще пропусне

*да попрепусне винаги насам,
способен с упражнения изкуси
хусарска рота да замести сам.*

*Речеше ли да накриви мустаци
или фуражската да накриви,
из парка сексуалните маняци
навеждаха посрамени глави.*

*И двойки бързаха да се потулят
в по-мрачкавите сенки на леса,
макар и да не диреше патрулът
кои семейни са, кои не са.*

*Като ездача конят бе скопосан!
Какъв бе косъмът на тоя кон?
Разбира се, че бе загаден косъм
като на кон държавен изпокон!*

*На цвят какъв ли? То се знае — дорест.
По устав се изискваше това.
Добре живя, додето тъжна горест
зарад една кобила преживя.*

*Една невзрачна трудова кобила
(и при конете пак шерше ла фам)
на сточна гара се изоглавила,
то близо е, и хукнала насам.*

*Усетила нагонът да я гони,
или законът — все едно — към кон.
То хората робуват на нагони,
че кон да не отстъпи на нагон?*

*Напротив — конят тръсва дива грива
и се изправя като вариант
на поза, за ваятел приемлива,*

обаче не дотам за жив сержант.

*Сержантът вади от седлото бича —
от бича жила бич — но за какво?
Да маха с бича, колкото обича,
не се надвива с бича естество!*

*Природата чрез всички наши дами
му вика от балконите: „Недей!“.
И в частност, то се знае, чрез жена ми
с най-силния си епитет: „Злодей!“.*

*И сви се изтърваната нагайка
на запетайка в близката трева.
Ездачът също като запетайка
изви се на седлото презглава.*

*И както императори се свличат,
така сержантът свлече се — без стон,
готов не половинка като Ричард,
а цяло царство да даде за кон.*

*А конят към кобилата подскочи
така, че и най-прости язяч
разбра каква енергия клокочи
в обяддения, стане ли ездач.*

*Конкретни конски спъстени опашки,
не символи на българския дух,
не са се мятали така юнашки
освен във някой филм за Аспарух.*

*Но тъкмо на минутата сюблумна
или пък някъде преди това
опашката на коня нещо климна.
Кобилата заклима пък с глава.*

*Таман представяше си как с кумиса
ще кърми тя жребче от тоз левент,
почувствува, че го икономиса
природата в последния момент.*

*Жребецът, който вечно бе препускал
с движения такива, че самин
на показ да излезе всеки мускул,
оказа се, че липсвал му един.*

*Кобилата наместо да изцвили,
наложи се едва да изпръхти.
А дамите, от нея по-унили,
затръшкаха балконските врати.*

*И който крантата към сточна гара
подкара към предишния хамут,
той същият и тях обратно вкара
в хамута на домашния уют.*

*Аз тъкмо пък излизах вън навреме,
за да помогна да постави крак
сержантът на изпуснатото стреме.
Без моя помощ накриви мустак.*

— Това не е на тоя кон задача! —
мърмореше хем гузен, хем свиреп.
— Не се труди! — успокоих ездача. —
Аз вече им го казах вместо теб...

1982

**ЧАНТА ЗА УТРЕ
ИЛИ КНИГА НА ДЕЦАТА**

МАГАРЕШКИ РАБОТИ

*Магарето вървя, вървя,
пък спря, от скука изрева:
а-а-а, а-а-а!
Аха, добър ми е гласът,
с туй, вярвам, всички ще се съгласят.
Остава само да открия
каква да сторя магария.
Насреща му, не щеш ли, зебра,
зебра с кожа многоребра —
бяла и кафява.
Магарето я спира
и тъй се подиграва:*

*Поспалана, поспалана,
друга дреха няма,
пладне вече стана,
ходи по пижама.*

*Отвръща зебрата през плач
на тоя зъл подигравал:
А бе не е това пижама,
така ме е родила мама.
Нашарена е кожата на зебрите,
та в джунглите и дебрите
с тревите да се слива,
от враг да ни укрива.
Ала магарето не спира,
реве, та се раздира:*

*Поспалана, поспалана,
друга дреха няма,
пладне вече стана,*

ходи по пижама.

*И Марко нямаше да млъкне
навсярно чак додето мръкне.
Добре, че мина през гората
една жирафа дълговрата.
Пред нея той застава
и тъй се подиграва:
Я гледайте, минава
пижама с пет ръкава —
един, два, три, четири
и отпред
един на шията, та стават пет.*

*Поспалана, поспалана,
друга дреха няма,
пладне вече стана,
ходи по пижама.*

*След малко нашият магарко
съглежда тигър, шарен ярко.
При тигъра отива
и нему се присмива:*

*Поспаланко, поспаланко,
друга дреха няма,
мисли, че е още ранко,
ходи по пижама.*

*Добре, ама шега такава
на тигър не минава.
Мустаци мръдна тигъра,
приклекна с хищна фигура,
след туй... Не ща да ви тревожса,
ала магарето изгуби своята кожа,
задето се присмиваше без нужда
на всяка кожа чужда.*

НАЙ-ДОБРОТО КОНЧЕ

*На панаир отиде Снежска
и много там не се въртя —
на първата му въртележка
веднага се покачи тя.*

*Препуска дълго върху конче,
от него слезнала едва,
веднага метна се на слонче,
на камионче след това.*

*За лодки и за самолети
и за какво ли още не
купува дядо й билети,
изпразни цяло портмоне.*

*Поиска да си ходи Снежска,
добре, но ѝ се вие свят —
под нея като въртележка
върти се ширнатият град.*

*На дядовия гръб се мята,
размахва весело крака.
Сега не се върти земята
и Снежка пее си така:*

*— Препусках върху цяло стадо
от кончета и от коли,
но най-добре е върху дядо,
че в къщи чак ще ме свали.*

БЯЛОТО ГЪЛЪБЧЕ

*Гълъбите в градската градина
имат сива перушина,
но един, не зная как,
бял е като сняг.
И не може да се отърве —
цяло ято го кълве.
— Къш! Къде се е видяло
гълъбче да бъде бяло!
Всяко гълъбче е сиво
и затуй красиво.
Чок-чок,
ей че бял паток!
Клъв-клъв,
ей, юрдек такъв!
Накълваха го до кръв.
Гълъбчето бяло,
бял ден не видяло,
за да има мира,
във един комин се свира.
Но седи ли се в комин
дълго време сам-самин?
Цяла нощ го беше страх,
щом се съмна — бяг при тях.
Ходи, гледа с изненада:
никой там не го напада.
Всеки мило му гугука:
— Стой при мене на улука.
— Не, при мен ела на слънце.
— На, клъвни си житно зрънце.
Бялата му перушина
потъмняла бе в комина —
становало бе вече сиво,*

според сивите — красиво...

БОЛНИЯТ СЛОН

*Слона нещо се разкиха,
нещо тръпки го побиха и
повика той съседа
доктор Га — да го прегледа.
Вади доктор Га слушалки,
но слушалките му малки:
с тях прислушва той калинки,
разни дребни животинки,
а под слонския корем
се изгубиха съвсем.
Слона се тресе от смях —
гъдел хваща го от тях.
Иска доктор Га да сложи
термометър, но не може:
тука трябва термометър
по-голям дори от метър.
Аспиринче му подава,
Слона даже и не шава —
зар за слон е нужно хапче
поне колкото кебапче.
Доктор Га се разтрепери:
— Олеле, при тез размери
ще отиде, току-виж,
за рецепта цял афиш.
Слоне, я да се смалиш!*

СЪБИ ЗА ГЪБИ

*Веднъж отиде Съби
в горичката за гъби.
Насам-натам се щурка
и спря се пред печурка.
Облечена във бяло
и чисто наметало,
тя кимаше му сякаш:
— Бери ме, без да чакаш!
И Съби се наведе,
но в тоя миг отпреде
съгледа друга — шарена,
изписана, докарана:
с оранжева барета,
палтенце на карета,
поличката червена
на гънки разкроена,
зелените чорапки
с големи сини капки.
Хареса му се тая,
главата му замая.
На беличката Съби
със присмех се озъби:
— Каква си гъба проста,
такива има доста.
И той с обувка стъпка
оная скромна гъбка,
към пъстрата се впусна:
— Това е гъба вкусна.
И бързо я изхруска
за сутрешна закуска.
Но цялата гора
пред него заигра.*

*И той се улови
да тропа, но, уви —
препъна се о пън,
потъна в тежък сън.
Когато се събуди,
безкрайно се учуди:
гора край него няма,
а той е по пижама
под болнично одеяло.
Над него лелка в бяло —
същинска бяла гъба —
се смее белозъба:
— Отново здрав си, Съби,
но ходиш ли за гъби,
да знаеш, че ония
със много шаренѝя
са най-отровни, най.
Това е, братко. Край.*

ГЪСКА

*Гъска бяла, гъска кротка
плува също като лодка.
В миг се спира. Що да стори?
Ястreb се върти отгоре.
Без да чака, без да чака,
скрива се във храсталака.
Нито шава, нито съска.
Ей че умна гъска.*

*Ястrebът се повъртява,
повъртява, отлетява.*

*Гъска бяла, гъска кротка
пак си плува като лодка.
В миг се спира. Що да стори?
Самолет лети отгоре.
Без да чака, без да чака,
скрива се във храсталака.
Нито шава, нито съска.
Ей че проста гъска!*

БАБА И ПЕПИ

*Бабата дойде на гости.
Вика: — Луди ли сте, що сте?
В детската градина сам
Пепи ходи. Туй е срам.
Той е малък. Ей така
ще го водя за ръка.
Баба с Пепи се затича
на пресечка да пресича.
— Чакай, бабо. Не сме слепи —
дърпа я обратно Пепи.
— Стой! Червен е светофара.
Бабата на тротоара
смее се, та ще припадне.
— Фар ли, рече? Фар по пладне?
Да не сме я параходи,
фар запален да ни води?
— Корабите води фара,
хората пък — светофара.
Чакай, бабо. Де нахълта?
Светлината му е жълта.
Още малко, бабо Пено.
Хайде, вече е зелено.
Браво. Правилно премина.
Ей я детската градина.
Ето влеза моят клас.
Тук до обед ще съм аз.
Ти ме чакай, че сама
как ще стигнеш до дома?...*

ЛАЛКИНОТО НОСЛЕ

*От пързалка тича Лалка.
Пуста Лалка, уж е малка,
а така гръмовно плаче,
сякаш че реве малаче.*

— Тате, вика, зъб ми падна,
как ще ям, като съм гладна?
Таткото засмян тогава
я успокоява:

— Не плачи де, нищо няма,
значи вече си голяма:
падат млечните ти зъби,
да поникнат като гъби
други зъби, по-големи,
с тях ще чупиш и бадеми.

*В миг на Лалка от очичките
изпариха се сълзичките.*

— Ясно, тате, щом се клати,
ще изваждам всеки зъб,
няма да ми бъде скъп.

Ама имам друг въпрос:
ще сменя ли своя нос?
Много ми измръзва тоз!

Таткото
я щипва по нослето,
цялото червено, клето.

— Не, носът ти, мила моя,
цял живот ще бъде тоя,
няма той да се смени.

Затова във зимни дни
да го пазиш, Лалче,
от студа под шалче!

БУКВАР ГОСПОДАР

Тая
стая
сума време
пълна бе с играчки.
А играчката не дреме —
търси тя закачки.
Шаро гонеше Писана
от килима на дивана.
А Петлето
зад пердето
почваше да кукурига,
зер Лисана го не стига.
Баба Меца
пред Ловеца
бягаше от кът във кът,
но я пъдеше Вълкът,
тичайки след Зая Бая.
Бе безгрижна тая стая.

Но веднъж през ранна есен,
от детенцето донесен,
тропна върху масата Буквар:
— Тука вече аз съм господар!
Как уплаши, как уплаши
старите познати наши.
Всяка кукла затрепера
и в панера под миндера
скриха се една след друга,
свиха се една до друга.

Свърши се играта стара
отпреди Буквара.

*Заю Баю и Вълкът
спят в един и същи кът.
До Лисицата Петлето
гushi си вратлето клето.
Кучето до Котката
се умилква кротката.
На гърдите на Ловеца
тъжно плаче Баба Меца:
— Много силен господар
ми се вижда тоз Буквар —
тук ни пъхна, след което
ще ни прати и в мазето.*

*Ти, дете, дали
знаеш колко ги боли?
Я иди ги погали...*

КОТКА И ПРАХОСМУКАЧКА

*Като внесохме в къщи
прахосмукачка,
нашата мачка
искаше да я смачка.*

Прахосмукачката: — Хър-р-р.

Котката: — Мър-р-р.

Прахосмукачката: — С-с-с-т.

Котката: — Пс-с-с-т.

Прахосмукачката: — Фъс.

Котката: — Хъс.

*Да, но може ли мачка
да надвие прахосмукачка,
дето не е нито животно,
нито човек,
а представител
на машинния век?*

*Виждайки, че ще трябва да се стъписа,
горделиво изпъчи се Писа
и каза:*

*— Да, ама ти пък нямаш мустаци! —
И си тръгна доволно
нашето домашно маце.*

*За мене това не бе изненада,
зашото зная,
че котка по гръб не пада.*

ЗАРКО НА ПАЗАР

*На пазар отива Зарко,
през навалица се муши.
„Претеглете ми, другарко,
тиква, ябълки и круши.“*

*Круши, ябълки — отдоле.
Тиквата — над тях отгоре.
Оле, мила мамо, оле —
мрежата ще се разпори.*

*Всичко тиквата ще смажес.
Няма никаква надежда.
Зарко своите багажи
из основи пренарежда.*

*Слага тиквата отдоле.
Ябълките върху нея.
„Оле, мила мамо, оле —
крушите ще разпилея.“*

*Всичко тиквата избути
изотдолу нанагоре.
Почва Зарко, ура-тута,
пренарежда, що да стори.*

*Сложи я встриани, обаче
мрежата се изтърбуши,
изтърбуши, изтумбачи —
падат ябълки и круши.*

*Охка Зарко: „Леле, боже,
де да сложса тая тиква?“*

*Дето тиква да се сложи,
тиква другите изтикова...“.*

КАК СЕ РЕДЯТ КУБЧЕТА

*Казват, че двамата с бати
сме били камъчета ръбати.
Но най-вече вдигаме врява,
когато той
за кубчетата ми се подиграва.
Иди, вика, че разбери я
твойта неразбория —
част от слонче
до част от балонче:
получава се слонобалонче
или балонослонче.
Част от котка до част от куче.
И какво, вика, ще се получи?
Ще се получи едно коткокуче.*

*Батко се смята за много голям.
Все той знаел, пък аз не знам.
Знам аз как се наредждат кубчета.
Те не се трупат на купчета,
но не бива и толкова гладко,
както ги прави батко.
Всяка патка
при батка
е патка.
Всяка крава
остава си крава.*

*А при мене простата патка
се превръща на птица рядка
с врат на жирафа,
с крака на щраус.
Много красиво, какъв ти хаос!*

*И балончето става с хобот.
Слончето — с нозе на робот.
Крокодилът разперва криле
и от него уплашен бяга
тигър с глава на мишие,
в миша дупка се пъха веднага.
Но не му се побира търбуха.
Уха, че смешно, уха!*

*На рогата на елена
цяла къща закачена.
Бяла мечка негър носи.
Спят под палми ескимоси.
Жаба в тенджера се вози,
път ѝ дават носорози.*

*За учудване на бати —
хора с човки, птици с прашки.
Зайци дългоопашати,
дългозаешки опашки...*

*Бате, иначе от скуча
даже кубче ще се спука...*

КАК СЕ ПУСКА САМОЛЕТ

— Реактивен, мамо, чу ли?
Реактивен тъй фучи! —
Скача Панчо и се пули,
търка сънени очи.

Де е мама, та я няма?
Мама става сутрин в пет.
Тича в кухнята при мама
Панчо с крясък: „Самолет!“.

Мама само се подсмива,
сочи му към млековара:
— Туй е, Панчо, реактива:
щом заври, свирука с пара.

Панчо хълца с поглед влажен:
— Ах, измамница проклета!
— Чакай, Панчо, уред важен
е това от самолета.

Най-напред пилотът сяда,
уреда пред него турят.
Наблюдава той с наслада
алуминения уред.

Тая ръчка после хваща.
Руква течност бяло-жълта.
Пара вдига се димяща.
Течността пилотът гълта.

Чак тогава самолета
ще потегли, драги сине.

*Хайде мама да си шета,
а ти духай да изстине...*

МАМИНИЯТ ТЕРМОМЕТЪР

*Мама
е познавачка голяма
на нашите температури.
Няма термометър да тури
като хората и да чака,
ами целува мене,
целува кака
и казва:
— Днеска Петър добре е! Гледам,
че има трийсет и седем.
Обаче кака му Нина
има трийсет и седем и две десети.
Знаете къде е хинина,
бързо го донесете!
Ние вдигаме с кака гълчава,
зер хининът не носи сладост.
Да, но термометърът потвърждава
мамините думи до градус.
От някоя и друга година
не се и опитваме даже
да протестираме с кака Нина —
гълтаме каквото ни каже.
Само на мен ми се струва,
че мама мъничко хитрува,
та с целувки проверки прави
доста често, когато сме здрави...*

КАК СЕ ПРАВИ ЛОШО НАСТРОЕНИЕ

*Взима се една автобусна спирка,
само че спирка, на която има сергия
и на тая сергия да се продава свирка
от ония, дето пищят на поразия.*

*После се взима, или по-точно,
после нищичко не се взима:
не се взима свирка нарочно,
защото в къщи доста ги има.*

*Таткото казва това нещо на Муци,
разговарят усилено помежду си.
Муци тропа с крака и с юмруци
и с разплакана муцка се муси.*

*В къщи Муци се муси отново,
Муци отново се муси.
Лошото настроение е готово.
Цялата къща го вкуси.*

СПУКАНАТА ГУМА

*Тъкмо в тая тясна кола
щях да се пукна от скука,
хопа-ла-ла, тропа-ла-ла —
гумата преди мен се спука.*

*Наоколо ливади зелени.
И никой назад не ме вика.
Не могат да вдигат гълчава по мене —
сега вдигат колата със крика.*

*Ш-шт! Ще издебна отзаде щърка,
както в локвата е забучил нос.
Горкият, как ли ще се обърка.
Ето камъче. Пльос!*

*Май че атаката ми е слаба
или пък бомбите ми са малки:
чак когато си хвана жаба,
литна щъркелът с кални сандалки.*

*Олеле, от краката на щърка
мойте по се накаляха. Тюх!
Е, добре де, той може да хвърка
и е кален, пък аз ли да бъда сух?*

*Ох, чувам де! Ида. Главата наду ми
с тоя твой клаксон бе, татко!
Бърже ги залепяте пустите гуми,
а ги пукате толкова рядко...*

ЗА ШАПКИТЕ И ЗА МОРЕТО

*Мето е храбър обесник.
Тру-ту-ту. Дан-дан-дан.
Сложи си шапка от вестник,
даде си чин капитан.*

*Втурна се Мето в морето.
Трутуту-ту. Раз-два-три.
Да, но морето пред Мето
никак не се покори.*

*И капитанската ката
плесна в крайбрежната пяна.
Цялата там се разкапа,
само на ката ми стана.*

*После затича се Мето
със адмиралска фуражска.
Да, но морето проклето
също и няя излашка.*

*Сложи си шарена кърпа
Мето и стана пират.
Бризът назад я издърпа,
гони я Мето назад.*

*Видиши ли, Мето, морето
хорските шапки мете!
Иска за шапка небето!
Другите — малки са те!*

НА РЕКАТА

*Оня ден на излет бяхме с Панчо.
Гледам, Панчо шари покрай вѝра —
кол забива, после втори, трети:
с колци всички вирове маркира.*

*А по колците, забити яко,
слага Панчо знаци с тебеширче.
— Панчо — викам, — ти комай бележиши
с номер всеки вир и всяко вирче?*

*— Вярно — казва, — кол забивам, тате,
после слагам номерче на кола.
Ами искам с нещо да помогна
всяка жаба да си знае гъюла.*

ПЛАСТМАСОВИТЕ ВОЙНИЦИ

*Като пръснали моите дечурлига
оловни войници ту там, ту тук.
А после от пода кой ще ги вдига?
Ами таткото! Кой друг?*

*Вземам ги — леки като перца.
Не били оловни, а от пластмаса.
Рекох: — Да ме простите, деца,
ама що за войници това са?*

*Войникът, рекох, на живот и на смърт
отива на война да се бие.
Войникът трябва да бъде метално твърд.
Затова с оловни играехме ние.*

*Панчо на моето пламенно слово
възразява с присмехулна гримаса:
— Тромави са войниците от олово.
Истинският войник е от пластмаса!*

*На Панчовата надменност голяма
аз отвръщам: — Не бързай, скъпи.
Толкова голяма разлика няма.
Правят ги в едни и същи калъпи...*

ЗА КЪСИТЕ КРАКА НА ПАНЧО

*Панчо не престана с приказките свои,
нищо че се мъчех по едни завои.*

*Даже го обхвана повече възбуда:
— Бих надул аз, тате, тука скорост луда.*

*Гледа към педала, веждите си въси:
— Ох, защо краката още са ми къси!*

*Панчо все обижда в мен автоворача,
но добре че скоро другаде подкача:*

*— Нали на лъжата къси са краката.
Как автомобила кара си, горката?*

*Пътят бе опасен, за да водя спор.
Рекох му наслуки: — Има си шофьор.*

КАК СЕ ПРАВИ ОТ ДИВАК ЧОВЕК

*Отговорът на тоя въпрос е лесен:
дивакът е станал човек чрез песен.
Не е знаел много думи дивака,
та не е говорил и тъка, и въка.
Знаел думата „звяр“,
знаел думата „брадва“,
но не знаел например
да изрази, че се радва.*

*Една сутрин излязъл пред пещерата
и доста му се харесал пейзажа.
Брей, рекъл си, хубаво ми е на душата,
ама нямам думи да го изкажа.*

*Я да се понапрегна и да опитам
да ги намеря: ееее, ииии, оooo, ууу, ааа.
Отговорили му в същия ритъм
канари, лесове и била.*

*Запял го дивакът и станал човек,
защото вече можел да каже
даже туй, което и в нашия век
с думи е невъзможно да се изкаже.*

*Знам и обратното — как
от човека се прави дивак.
Но няма да издам тоя секрет,
понеже искам да се движим напред...*

ГОРЕ-ДОЛУ

*Панчовата банда нещо се разцепи.
Поотраснаха по ум и ръст
и не ходят вече като слепи,
демо Панчо им посочи с пръст.*

*А обсъждат всякоя задача.
Всеки става да раздава ум.
Та накрая и срещу водача
вдигнаха голям критичен шум.*

*Май народът му ще го събори —
викат: „Долу!“, викат: „Ти си сам!“.
Неговите хора викат: „Горе!“.
Как ще свърши всичко туй не знам.*

*Викат групово и викат соло.
Аз не давам Панчо да ги спре —
щом се вика: „Горе!“ или „Долу!“,
горе-долу всичко е добре.*

ФЕНЕР ОТ ТИКВА

*Панчо в градината наша,
гледам го, с тиква се мъкне.
Всички ви — казва — ще сплаша,
чакайте само да мръкне.*

*С разни лъжици дълба я,
ряза я с ножчета остри.
Зейнаха дупки накрая
за очи, зъби и ноздри.*

*Панчо във тиквата тиква
свещ и я палва с кибрита.
Гледай я пустата тиква,
вярно била страховита!*

*Беше край него все брат му,
но като светна фенера,
хукна към къщи обратно
да се заключи в килера.*

*Както се връщаше с хляба
баба му от магазина,
в ужас горкичката баба
с челюст изкуствена зина.*

*Всички съседи разкряка,
демо ги Панчо споходи.
Вярно, че страшно е в мрака
тиквен фенер да те води...*

ТАНКОВИ МОДЕЛИ

*Панчо и Чочо като полудели
спорят за танкове разни модели.*
— Чочо, вятър ти вее танка!
Не танк, а допотопна останка!
— Кажи му бе, тате, че не е допотопна.
— Ще ви кажа аз, като ви хлопна.
*Панчо с новия танк навлиза
без виза
в Чочовия участък от хола.*
— Кажи му бе, тате, да си знае гъюла.
*Може ли човек
постоянно да го подсеща,
че пред танк като моя
не се излиза насреща!*
Обясни му, че е последен модел.
— Така е — рекох, — но защо си завзел
неговия участък от пода?
*Танковете от тая порода,
дето навлизат без нужда
в територия чужда,
колкото и да са нови модели,
като модели са остарели.*

*Панчо ядосано тропна с нозе:
— Пак страната на малкия взе!...*

БАЛАДА ЗА НЕВИДИМОТО ЧУДОВИЩЕ

*Слушай, има някъде чудовище
с пипала грамадни и туловище.*

*Без да знаем где му е палата,
все усещаме му пипалата...*

*Е, не ти се вярва твърде, зная.
Казваш: „Детска приказка е тая.*

*Как триглава ламя, шестоглава,
спряла извора, вода не дава.*

*Ала с меча си юнак юначен
я съсякъл по безспорен начин.*

*Нито лами по земята бродят,
нито пък е спрял водопроводът!“*

*Да, водата стига ни, и хлябът.
Гозби, дрехи — колкото ни трябват.*

*Ала случва се да не достига
добра дума или добра книга,

малко бодрост — да запееш песен
и светът да ти е интересен.*

*Не е всичко както ни се иска.
Значи, че чудовище потиска

извора на радости под иго.
Съществува, казвам ти. Търси го!*

КЕСИЯ С ПУКАНКИ

*Пукат пуканките на поразия,
пукат да ни напълнят кесия.*
— Пук, пук, пук —
като призивен барабанен звук
пукат първите:
— Чувате ли, ние сме тук!
— Звън, чук! Звън, чук! —
звънкат следващите и чукат
като прави напролет капчука.
Едни се пукат като черешов цвят.
Други — като ракети на парад.
Просто от радост,
че имат такъв заряд.
Пукат
като ръкостискане
на завърнал се брат.
Като цвета на памука се пукат,
пухкави като е пухкав памукът.
Като говора на дечица:
— Бър-р-р.
Като крила на птица:
— Фър-р-р.
А накрая се пукат от яд
ония, които нямат заряд.
И то наистина е за яд —
не разцъфнаха като цвят,
не издаха звук.
Овъглени и дребни,
нито на нас са потребни,
нито на друг.
Само те останаха в нашта кесия.

Хайде към коша носи я!
1974

ЧАЙКА И ЧАЙЧЕ

*Една майка
Чайка
си имала Чайче.
— Слушай, майче,
понастинал съм май че,
искам да пийна чайче —
рекло на майка
Чайка
малкото Чайче.
— Виж какво, Чайче,
зной, че
чайките нямат обичай
да пият чай —
отвърнала майка
Чайка
на малкото Чайче.
Но то писука:
чайче, та чайче!*

*И майка Чайка към Слънцето литва,
пък му удря една молитва:
— В облак недей се тули,
Слънчо, ами глава подай,
сгрей ни морето да стане чай!
И думите ѝ се чули.*

*Това било още през май.
Слънцето гряло, гряло
и ето сега, през юли,
морето е чай.
Влизаме да се къпем, край!*

КНИЖНА ЛЯСТОВИЧКА

*Гледам малкото момче отсреща
от балкона пуща хвърчила.
С книжна лястовичка ни подсеща,
че навънка пролет е дошла.*

*„Една птичка не донася пролет.“
Стара поговорка, стар закон —
нас ни носи пролет с кратък полет
една птичка от един балкон.*

*При това е птичка от хартия,
но и тя за нас е благодат —
друга няма да долитне в тия
гъсти къщи на опушен град.*

*Ей, читателю на моите книги,
ако твърде-твърде не върви,
не чети насила, нагъни ги —
книжни лястовички направи!*

ДНЕС И УТРЕ

— Кога ще ми оздравее
удареното кутре?

— Утре.

Кога ще ми купиш книга?

— Казах ти, утре. Стига!

— Ами онай свирка от детмаг?

— Утре имаш и свирка, и влак.

Каквото по лунапаркове и магазини
се намира и даже не се намира,
обещавам ти го за утре, сине,
днес остави ме на мира.

На другия ден рано

Панчо се вдига припряно,

сякаш го мушат с игли:

— Вече е утре, нали?

— Я под юргана си влез!

Как ще е утре, сега е днес!

— Ами кога е утре тогава?

— Колко пъти човек да ти обяснява?

Днеска е ден, довечера ще се стъмни,
а утре е утре, когато се съмне.

На третия ден още по-рано

Панчо се вдига припряно,

сякаш го мушат с игли:

— Сега вече е утре, нали?

— Я под юргана си влез!

Сега не е утре, сега е днес.

Панчо премига, премига,
на като писна: — Стига!

*Никакво утре!
Всичко ми дайте днес.
Вече към утрешния ден
не изпитвам интерес.*

*И май че е право това дете:
ами че то утре
ще порасте...*

ВЕЧЕРНАТА ПЕСЕН НА ПАНЧО

*Тъмното и Страхът най се боят от песен.
Затова вечер по нашите стъпала
Панчо се прибира, пеейки като бесен
някоя весела песничка: тра-ла-ла-ла!*

*Тъмното и Страхът от страх се гушат
при всяка весела песничка, общо взето,
и понеже не искат весели песни да слушат,
току-виж, се замушат чак долу в мазето.*

*И спокойно Панчо по стълбите преминава,
и отключва, без да му трепне ключът.
Обаче Тъмното и Страхът пак излизат тогава
в дебнещи пози по стълбите да клечат.*

*Панчо също не е толкова глупав обаче,
та и от къщи навън върху тъмните стъпала
няма да го видиш без песничка да прекрачи.
Първо, значи, запява си: тра-ла-ла-ла!*

ПАНЧО И ПЕТЕЛЪТ

*Петелът като изкукурига
първата сутрин на село,
Панчо с юргана си се надига,
Панчо разсърдено мига:
— Хай да му се невидело!
Стига с тоя телефон, стига!
Кой се обажда?
Толкова рано кой ми досажда?
— Обажда се — викам — Петльо.
— И какво иска?
— Казва, че вече е светло.
И друго нещо моли да се изслуша:
нощеска цъфнала дивата круша.
Много пчели надошли.*

*Трите ярета
пред кошарата
почнали състезание по висок скок:
скок-подскок, скок-подскок.
Една лястовичка ножицокрила
преди малко новия ден открила,
като срязала лентичката трицветна
от облачета и ето —
небето
светна.*

*И още сума новини има да чуеш ти —
петелът завъртял
шайбата на слънцето
да ти ги съобщи.
Колко пъти в града през нощта
телефонът те буди за по-дребни неща.
Така че ставай и недей съжалива:*

*за такива новини
си струва човек да става.*

БУРЯ

От какво мислиш,
че произлизат толкова бури?
От това, че и по небето
има шофьори щури.
Някой облак например
мига с мигачи,
че ще завива наляво,
обаче
хич не поглежда, че облак друг
иде направо.
Кой има предимство тук?
То се знае, че оня отсреща.
И той мига с фарове,
за предимството свое подсеща.
На завиващия май късно
му става ясно,
изведенъж се вижда натясно
и светкавица пуща отдясно.
Добре, ама както наляво си карал бясно,
изведенъж да извиеши надясно
не е съвсем безопасно.
Вятърът, който ги регулира,
съвсем основателно се нервира
и почва да свири продължително: фю-ют!
Скърцане на спирачки,
блъсък на стопове, смут.
Хряс, тряс, бум,
гръмотевичен шум.
Облаците си скуват радиаторите.
И двата.
И върху нас рука водата.
Ух, бягай към къщи, ух,

да се измъкнеш от бурята сух!

БРАТЯ

*Черното негърче
чак от република Чад,
чедо, да знаеш, че и то ти е брат.
Не ме гледай учуден такъв —
ако не сте братя по кръв
и ако други сходства
с него не са ти известни,
да знаеш, че сте братя
по птичи песни.
Едни и същи птици,
ама съвсем едни и същи,
ви пеят пред къщи.
Само че на тебе ти пеят
през нашето лято,
а на него — през нашата зима, когато
птиците не са тук,
а на юг.
Не ме гледай учуден такъв —
по тоя начин
сте братя дори и по кръв.
Зашото от своя страна Песента
е сестра на Кръвта.*

ШКАФАНДЪР

*А пък съседското момче Александър,
като се напъха в нашия шкаф.
— Това — вика — не е шкаф, а скафандър.
— Александре — казвам му, — не си прав.
Излизай, ще стане беля.
Пъдих го, пъдих, та чак ми призля:
скафандър било, та скафандър.
Е, добре, драги ми Александър,
съгласен съм, ти си прав,
това наистина не е шкаф,
а скафандър.
Ама много внимавай, чу ли,
зашто вътре има сладко от дюли,
има кесия с леща,
и кесия с боб има,
и още суза храна, необходима
за един бъдещ космонавт.
Гледай да не падне
от горния рафт!*

ВАЛЯКЪТ ТЪПЧО

*Пуфка валякът: пуф-паф, пуф-паф.
Здравата тъпче, ти си прав.
А и правилно с твоя приятел Събчо
сте го кръстили Валякът Тъпчо.
Тъпчо си тъпче асфалтови топчета,
камъчетата прави на копчета.
Ти да му паднеш, и теб ще стъпче —
ще ми станеш на носно кръпче.
Ами добре, че така, общо взето,
Тъпчо не тъпче извън шосето.
Ей тази канавка, а също и тази
от него ни пази.
Тъпчо само по шосето пуфка и пафка,
гледа да не попадне в канавка,
зашпото тутакси в крайпътния бурен
ще го видим прекатурен.
А един прекатурен валяк
накси е великан, обаче жалък.*

*Ако станеш един ден
инженер строител,
както ми се иска на мен
като на твой родител,
и захванеш да правиш нейде шосе,
отсега това да ти е в ума все
без много изчисления, чертежи и справки:
че най-важното е да направиш канавки.
Иначе по земята
няма да остане зелено стръкче,
няма да остане зелено кътче —
Валякът Тъпчо всичко ще стъпче.*

ПРИЗРАЦИ В БЛАТОТО

*Я погледни покрай блатото долу папура
как прилича на войник отдалеч:
върху рамото си копие туря,
а на кръста му се полюшва меч.*

*А сега гледай — папурът заприлича на хурка,
когато колата ни по-близо дойде.
Май че не е папур, ами стара баба папурка
една сивосинкава нишка преде.*

*Не, не, май че горната част на папура
можем на пура да оприличим.
Гледай — всеки папур запали пура,
цялото блато потъна в дим.*

*Ако искаш всичко да узнаеш ясно и точно,
ще го чуеш от радиото в нашта кола.
Ето на, усилвам ти го нарочно:
„В котловинните полета ще има мъгла“.*

МАРАБУ

Панчо пита марабуто:
— Умна птицио Марабу,
щом като си умна птица,
що обувки не обу?

*Що не сложи вратовръзка,
що не сложи очила?*
*Марабуто рече: — Щото
стига ми, че съм с крила.*

БЯЛА МЕЧКА

*Бялата мечка не е бяла, а бледа
от мъка по своя полярен лед.
Панчо съжалително я изгледа
и подаде ѝ кофичка сладолед.*

*Мечката плюна обидено: братко,
не очаквах да си толкоз проклет —
вярно, че това е студено, обаче сладко.
Не можа ли да ми намериши чист лед?*

*Ако ти, бай приятелю, си такъв, че
искаш да ми доставиш приятен момент,
дай ми неподсладено ледено късче
и голямо колкото континент.*

АЗБУКА ЗА РЕДКИ ДУМИ

*Редки думи има сума,
редки думи все сме чели.
Който каже рядка дума,
но най-рядка, той печели.
Хайде, почваме, ей-руп,
казвам: АВТО-МОТОКЛУБ!*

*— Хич не е то нещо рядко —
всеки ще ти отговори, —
че там мама или татко
карят курса за шофьори.*

*— Е, добре, но Архимед?
Мислиш, че е делва с мед?
— Вече прекаляваш доста:
Архимед е оня с лоста.*

*— С „Б“ ли? Тук те пипнах: БРОЙЛЕР!
Да не мислиш, че е БОЙЛЕР?
— Мия се с вода от БОЙЛЕР,
ще обядвам печен БРОЙЛЕР.*

*— С „Г“ например? ГУТАПЕРЧА!
— Не че искам да се перча,
но не е то рядка дума,
а сировина за гума.*

*— КАКАДУ? — Това е вид
папагал най-гласовит.
Често бива по-писклив
даже от локомотив.*

— „У“ ли? С „У“ ги има сума.

— Да, обаче рядка дума!

— Ум например. Туй не е ли
рядко нещо?

— Е, спечели...

АПЕТИТ ЗА ЧЕРЕШИ

*Черешовите цветове се пукат,
а с тях и мисли в моята глава —
едни такива щури мисли щукат,
цъфтят и бързо зреят при това.*

*Ще има ли ваканция, когато
към края някъде на месец май
ще бъде зърното със сок налято,
или ще учим още месец май?*

*Череши не в кесия да ми носят,
а на дърво да се наядам веднъж,
където за плашило ще ме мисли косът,
пък истински ще го уплаша: къш!*

*И няма бузи да измия, няма!
С петна от сока връщам се дома —
да смеси там целувките си мама
с целувките на майката земя...*

ПЕСЕН ЗА ПРИСТАНИЩЕТО НА ЕЛ БАБА

*Към календара Магелан поглежда
от петък, сложил над очите длан:
в неделя покрай нос Добра Надежда
към баба ще отплата Магелан.*

*Пристанището Баба,
балуба-дуба-даба,
не е то на море,
не е на океан,
но там е най-добре:
там аз съм капитан!*

*Назад остават класни и домашни,
в мъглите някъде зад Бирмингам,
и мама с татко, с гостите домашни,
зарад които все си лягам сам.*

*Пристанището Баба,
балуба-дуба-даба,
не е то на море,
не е на океан,
но там е най-добре:
там аз съм Магелан!*

*Сама си готови яденето баба,
не е прекрачвала в обществен стол,
но и без гозба там е вкусен хляба,
поръсен само със пипер и сол.*

*Пристанището Баба,
ах, там е вкусен хляба!
Не е то на море,*

*не е на океан,
но там е най-добре:
там аз съм капитан...*

ПЕСЕН ЗА ТРАМВАЯ

*Трамваят е добро возило,
ако трамвайният водач
ме пусне, гледайки ме мило,
отпред да съм му помагач.
Ако водачът на колата
се случи още по-добър,
надвижвам с песен колелата:
— Лумбур-лумбур, дангър-мангър.*

*Отдръпват се по булеварда
пред мене хора и коли
и аз отгоре викам: — Варда!
Като пресичах булеварда,
ме притеснявахте, нали?
Е, нека да ви заболи!*

*А още по-добре е зиме,
ако водачът е добър
и аз му кажа: — Повози ме
през преспите, дангър-мангър!
Трамваят е шейна тогава,
която без насрещен студ
по булеварда профучава,
дангър-мангър, пардон: фют-фют!*

*Отдръпват се по булеварда
пред мене хора и коли
и аз отгоре викам: — Варда!
Не давахте по булеварда
да се пързалияме, нали?
Е, нека да ви заболи!*

*От тая песен за трамвая
и за трамвайнния шофьор
какво излиза най-накрая?
Едно излиза, няма спор!
Най-важното е на трамвая
водачът му да е добър.
А пък трамвая? Той все тая —
да вози там: дангър-мангър...*

КРУШОКРАН

*Ще остане необрана
май че крушата пред къщи.
Викам на краниста с крана
да помогне, той се мръщи.*

*Как не моля го, но оня
хич не иска да ме слуша.
— Братче — вика, — плана гоня,
махай ми се с твойта круша!*

*— Тъй ли? — рекох и веднага
взех едно пробито канче,
взех пиронче и тояга
и направих кулокранче.*

*Канчето върху тояжска
между крушите се муши,
после лекичко се лашка,
цък — и вътре падат круши.*

*В къщи съм изпълнил плана
и машината бездейства.
Търся круша необрана
у съседните семейства.*

ГОСПОДА КРЕНВИРИШИ

*Кренвиришите — туй са тежки,
туй са важни господа:
носят найлонови дрешки,
ами да.*

*Напоследък дните все са влажни,
все вали, нали,
и не бива хора толкоз важни
да ги навали.*

*Е, спасиха ли се от водата
господата
с найлоновите си мушами?*

*Как да ти река? Ами
не успя отвън водата
да ги наръми.*

*Ама с влизането им във къщи
пльоснаха като в басейн същи
в тенджерата с врялата вода
тия важни господа.*

Ами да.

ДЪЖД ОТ ДУШ И ДУШ ОТ ДЪЖД

*Не, над мен чадър не дръж —
искам да ме плиска дъжд.*

*В къщи само дъжд на уж —
в къщи само дъжд от душ.*

*Позволи поне веднъж
да ме плисне душ от дъжд!*

ЧАНТА ЗА УТРЕ

*Браво, чедо, няма
липсваща тетрадка:
всичко по програма —
в първата преградка!
Сместил си пергела,
сместил си и блока.
С право съм ти взела
чанта по-дълбока.
Леле, ще те смажат
нотите, чертежът.
Милото, багажът
колко му е тежък!
Олеле, и прашка
в другата преградка!
И стрела с опашка
от перо на патка!
А и летви-саби,
и тояги-шпаги
с тез ръчички слаби
как ще носиш, драги?
— Няма нищо, мамо,
толков недей страда —
тежка ми е само
първата преграда...*

КОЛИБАРИ

*Помагай, татко, влачим нови пръти,
колиба пак ще построим зад блока,
макар че портиерът колко пъти
събаря я и здравата ни хока.*

*Той нека си следи в небостъргача
на чий звънец кой гостенин ще дрънка,
какво така навътре го докача това,
което ние правим вънка?*

*Щом види да строим, така се дразни,
че даже с прътите ще ни замери.
Защо колибите са му омразни?
— Защото в тях не трябват портиери...*

СИГНАЛИ ЗА ФЕНЕРЧЕ

*Звездите мигат миг след миг —
сигнали пращат, след което
светулките на свой език
примигват им, че е прието.*

*И аз във нощната тъма
изпращам мигащи сигнали
с фенерчето си от дома.
Ще ме познаят ли? Едва ли.*

*Не зная шифъра добре,
наслуша моят фар блещука.
Дано все някой разбере,
че значи туй: „И аз съм тук!“...*

ВУЛКАНИЧНА ПЕПЕЛ

*Всички действащи вулкани —
туй са лавови котлони,
на които великани
готвят каши и бульони.*

*Да, но някои забравят,
както при вулкана Етна,
лавата и я оставят
да изтича безпредметна.*

*Кратерите ще изстинат
скоро, поради което
великанът домакинът
пише с пушек по небето:*

*„Лавата се поизгреба,
малко кладенче остана.
Моля ви, след употреба
загасявайте вулкана!“*

КОНСЕРВАТА ХАПЕ

*Кучето като се спусна
към консервата от риба!
Тя за кучета е вкусна.
Шаро — викаме му, — чиба!*

*На отворена консерва
острата капачка хапе!
Шаро с поглед ни измерва —
мисли, че това майтап е.*

*И муцуна под капака
пъха Шаро, а и крак.
Да, но — щрак — капакът щрака.
Дърпа се, капакът — пак!*

*С тая случка се изнерви
Шаро донемайкъде.
Ядене, а не консерви
вече иска да яде.*

СТОП

— Щом е сложен знакът „Стоп“,
тук се спира като поп! —
спрял и казал шоп на шоп.
Спреди двамата на „Стоп“.
Но не щеш ли, минал поп
и не спрял на знака „Стоп“?
— Що не спираш ти на „Стоп“
като поп, като си поп?
И засраменият поп
върнал се при знака „Стоп“.
Минали колите. Хон
— поп след шоп и шоп след поп,
тихо-кърто, не в галоп,
си пресекли. Свърших. Стоп.
Всичко минало тип-топ.

ЗЕБРА

*Зебра казва се паважът
с бели ивици, нали,
дето няма да ни смажат
на пресечката коли?*

*Всичко друго е страхотно:
скърца, пуши, гърмоли,
но поне добро животно —
зебра — имаме, нали?*

БУКВИ ПО СТЪКЛОТО НА КОЛАТА

*С пръстче по стъклото на колата
внучето ми буквички реди
както с въглени по пещерата
нашите далечни прадеди.*

*Мадарският конник бе изсечен
— за да бъде вечен — на скала.
Днес човекът пише надпис вечен
по стъклото прашно на кола.*

*Туй го казвам, не за да осмея
по колите родната ни реч.
Може да е писано на нея
с тях пък да отиде надалеч...*

ВИЕНСКО КОЛЕЛО

*Ох, залитам, я ме дръжте!
Сториха голямо зло,
че монтираха пред къщи
туй виенско колело.*

*Метнах се на колелото
и се писах за смелчак.
Не очаквах, че било то
толкова виенско чак.*

*Колелото е виенско
не от виене на свят —
смее ми се мъжко, жсенско, —
а от името на град!*

*Щом е тъй, пред нашта къща
за какво е то дошло?
Във Виена да се връща
туй виенско колело!*

ПЕСЕН ЗА ЗИМНИТЕ ПРИЯТЕЛИ

*Когато екне вой от бури
и вой от вълци се притури,
приятел трябва ни тогава.
Съвсем не стига само моя,
не е достатъчен и твоя,
а на приятелите броя
е нужно да се удвоява.*

*Отде обаче да се вземе
приятел през такова време,
дори през хубаво ги няма?
Щом няма други, то се знае,
приятел трябва да се вae
от сняг, приятелю, това e!
Готово! Ето че сте двама!*

*И нека вие вой от бури,
и вълчи вой да се притури —
снегът с приятел ни снабдява:
прибавям аз един при твоя,
прибавяш ты един при моя
и на приятелите броя
през зимата се удвоява...*

1987

ПЕСЕН ЗА РАБОТНИЯ КЪТ

*Леля, вуйна, татко, мама
имат маса, имат струг,
а пък за децата няма
кът за труд като напук.*

*Не правете зли гримаси,
ами махайте бюфета!
Дайте на децата маси
да се трудят у дома си,
вие пийте вън кафета!*

*В стаи с малки квадратури
днеска гъчка сее светът,
а пък трябва да се тури
в стаите и детски кът.*

*Не правете зли гримаси,
мамо, татко, лельо, стрино —
дайте на децата маси
да се трудят у дома си,
а пък другите — на кино!*

*Щото може да се мине,
кратковременно поне,
без фотьойли, без камини,
без граматиката — не!*

1987

ПЕСЕН ЗА ДУМИТЕ И ЗА ПРЕДМЕТИТЕ

*Да кажем, близка сладолед,
или пък трия с гума.
Тук сладоледът е предмет,
а близането — дума,
и гумата — предмет,
а триенето — дума.*

*И всички ще се сетят
за тая проста тайна,
че траен е предметът,
а думата — нетрайна.*

*Облизаният сладолед
в устата се стопява.
И гумата след някой ред
смалява се, смалява.
И нямаме предмет,
а думата остава.*

*И разумът безкраен
открива нова тайна:
предметът е нетраен,
а думата е трайна...*

1987

ПОВРЕДЕНАТА КНИГА

*Панчо днес рожденияк става,
целият му род пристига.
Ех, блазе му: получава
улкмен, видео и книга.*

*Панчо видеокасета
в уреда намясто бута:
два каубоя, сто крошета,
почва филмът, пата-кюта.*

*Свършва филмът и момчето
в улкмена касета пъха
и подскача чак додето
музиката го задъха.*

*Книгата го мъчи само —
дълго гледа, дълго мига:
„Бабо, дядо, тате, мамо,
а бе как се пуска книга?“.*

*Няма копче, няма жици —
цялото семейство мига:
бързо викайте техници
да поправят нашта книга!*

1992

Издание:

Автор: Марко Ганчев

Заглавие: Смешна тъга

Издание: първо

Издател: Издателство „Фльорир“

Град на издателя: София

Година на издаване: 2002

Тип: стихосбирка

Националност: българска

Излязла от печат: 13.02.2002

ISBN: 954-8226-72-3

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/1670>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.